

**De activistisch anti-Israelische AIV
verduistert de werkelijkheid van het
Arabisch/islamitisch conflict met Israel**

een becommentariëring van

"Tussen Woord en Daad"

Perspectieven op Duurzame Vrede in het Midden-Oosten

Advies nr. 83, 21 maart 2013
van de Adviesraad Internationale Vraagstukken
(officieel gepresenteerd op 16 april 2013)

Wim Kortenoeven

*Midden-Oosten specialist
en voormalig lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal*

juni/september 2013

Leden Adviesraad Internationale Vraagstukken

Voorzitter Mr. F. Korthals Altes
Vicevoorzitter Prof.dr. W.J.M. van Genugten

Leden Mw. prof.dr. J. Gupta
Mw. dr. P.C. Plooij-van Gorsel
Prof.dr. A. van Staden
LGen b.d. M.L.M. Urlings
Mw. mr. H.M. Verrijn Stuart
Prof.dr.ir. J.J.C. Voorhoeve

Secretaris Drs. T.D.J. Oostenbrink

aiv@minbuza.nl
Postbus 20061 2500 EB Den Haag
telefoon 070 - 348 5108/6060
fax 070 - 348 6256

www.AIV-Advies.nl

Leden gecombineerde Commissie Midden-Oosten

Voorzitter Prof.dr. A. van Staden

Leden Dr. B.S.M. Berendsen
Dr. N. van Dam
Prof.dr. W.J.M. van Genugten
Mr. F. Korthals Altes
Mw. mr. H.M. Verrijn Stuart

Secretaris Mw. drs. A.M.C. Wester
Drs. T.D.J. Oostenbrink

Inhoudsopgave

Inleidende citaten AIV 5

Inleidende informatie Kortenoeven 6

Voorwoord bij de becommentarieerde versie 11

Samenvatting van de kritiek op het AIV-advies 12

Woord vooraf (AIV) 13

I Het Israëliisch-Palestijnse conflict in perspectief 61

I.1 Het vredesproces 61

I.2 Het juridisch kader 95

II Veranderingen in de regionale en mondiale context 113

II.1 De regionale context 113

II.2 De mondiale context 120

III Scenario's en mogelijkheden voor toenadering 123

IV Actoren en initiatieven 135

V De rol van Nederland 145

VI Samenvatting en aanbevelingen 151

Bijlage I Adviesaanvraag 158

Bijlage II Kaart van Israël en de bezette Palestijnse gebieden 160

Bijlage III Lijst van gebruikte afkortingen 161

Eindnoten 162

*'... my definition of a tragedy is a clash between right and right. And in this respect, the Israeli-Palestinian conflict has been a tragedy, a clash between one very powerful, very convincing, very painful claim over this land and another no less powerful, no less convincing claim.'*¹

Amos Oz in een interview op 23 januari 2002 door PBS Newshour, 'Coping with Conflict: Israeli Author Amos Oz'.

*'We are willing to live side by side on the land and share the promise of the future. Sharing, however, requires two partners willing to share as equals. Mutuality and reciprocity must replace domination and hostility for there to be genuine reconciliation and coexistence under international legality. Your security and ours are mutually dependent, as intertwined as the fears and nightmares of our children.'*²

Haidar Abdul-Shafi, sprekend namens het Palestijnse volk tijdens de Vredesconferentie in Madrid in oktober 1991.

■ TOEGEVOEGD DOOR KORTENOEVEN BIJ DE BECOMMENTARIËRING:

“...Even today we see how the Muslim residents of Damascus force the Jews who live under their auspices to sign a document in which they are forbidden to send food to their Jewish brothers who are suffering from the disaster in Palestine, the situation of the Jews in Palestine being the strongest and most concrete proof of the importance of the religious problem among the Muslim Arabs toward anyone who does not belong to Islam. Those good Jews, who have brought to the Muslim Arabs civilization and peace, and have spread wealth and prosperity to the land of Palestine, have not hurt anyone and have not taken anything by force, and nevertheless the Muslims have declared holy war against them and have not hesitated to slaughter their children and their women despite the fact that England is in Palestine and France is in Syria. Therefore a black future awaits the Jews and the other minorities if the Mandate is cancelled and Muslim Syria is unified with Muslim Palestine. This union is the ultimate goal of the Muslim Arabs.”

- Uit een brief aan de Franse premier Léon Blum, van de Syrische Alawietenleiders Aziz Agha al-Hawash, Mahmud Agha Jadid, Mahmud Bek Jadid, Suleiman Assad [grootvader van de huidige Syrische president Bashar al-Assad], Suleiman al-Murshid en Mahmud Suleiman al-Ahmadaan (15 juni 1936).¹

“When I first saw it in 1920 it was a desolation. Four of five small and squalid Arab villages, long distances apart from one another, could be seen on the summits of the low hills here and there. For the rest, the country was uninhabited. There was not a house, not a tree... about 51 square miles of the valley have now been purchased by the Jewish National Fund. Twenty schools have been opened. There is an Agricultural Training College for women in one village and a hospital in another. All the swamps and marshes within the area that has been colonized have been drained. The whole aspect of the valley has been changed... in the spring the fields of vegetables or of cereals cover many miles of the land, and what five years ago was little better than a wilderness is being transformed before our eyes into smiling countryside.”

- Uit een rapport van de Britse High Commissioner of Palestine, Sir Herbert Samuel, over het Britse bestuur over het mandaatgebied Palestina, 22 april 1925.²

¹ Geciteerd door Mordechai Kedar (2012 in): *Assad's Grandfather's 1936 Letter Predicts Muslim Slaughter of Minorities, Praises Zionists*: <http://www.jewishpress.com/indepth/analysis/dr-mordechai-kedar/assads-grandfathers-1936-letter-predicts-muslim-slaughter-of-minorities-praises-zionists/2012/09/20/0/>

² Martin Gilbert (2005): *The Routledge Atlas of the Arab-Israeli conflict* (eighth edition). Londen: Routledge, p. 12.

■ TOEGEVOEGD DOOR KORTENOEVEN BIJ DE BECOMMENTARIËRING:

“If the Jews left Palestine to us, would we start loving them? Of course not. We will never love them. Absolutely not. The Jews are infidels – not because I say so, and not because they are killing Muslims, but because Allah said: “The Jews say that Uzair is the son of Allah, and the Christians say that Christ is the son of Allah. These are the words from their mouths. They imitate the sayings of the disbelievers before. May Allah fight them. How deluded they are.” It is Allah who said that they are infidels. Your belief regarding the Jews should be, first, that they are infidels, and second, that they are enemies. They are enemies not because they occupied Palestine. They would have been enemies even if they did not occupy a thing. Allah said: “You shall find the strongest men in enmity to the disbelievers [sic] to be the Jews and the polytheists.” Third, you must believe that the Jews will never stop fighting and killing us. They [fight] not for the sake of land and security, as they claim, but for the sake of their religion [...]. This is it. We must believe that our fighting with the Jews is eternal, and it will not end until the final battle – and this is the fourth point. You must believe that we will fight, defeat, and annihilate them, until not a single Jew remains on the face of the Earth. It is not me who says so. The Prophet said: “Judgment Day will not come until you fight the Jews and kill them. The Jews will hide behind stones and trees, and the stones and tree will call: Oh Muslim, oh servant of Allah, there is a Jew behind me, come and kill him – except for the Gharqad tree, which is the tree of the Jews.” I have heard that they are planting many of these trees now. [...] As for you Jews – the curse of Allah upon you. The curse of Allah upon you, whose ancestors were apes and pigs. You Jews have sown hatred in our hearts, and we have bequeathed it to our children and grandchildren. You will not survive as long as a single one of us remains. [...] Oh Jews, may the curse of Allah be upon you. Oh Jews... Oh Allah, bring Your wrath, punishment, and torment down upon them. Allah, we pray that you transform them again, and make the Muslims rejoice again in seeing them as apes and pigs. You pigs of the earth! You pigs of the earth! You kill the Muslims with that cold pig [blood] of yours.”

- De Egyptische moslimgeestelijke Mohammed Hussein Ya’qoub in een toespraak die werd uitgezonden op de Egyptische tv-zender *Al-Rahma* (17 januari 2009).³

“Israel will exist and will continue to exist until Islam will obliterate it, just as it obliterated others before it.”

- Hassan al-Banna (1906-1949), oprichter van de Moslimbroederschap, geciteerd in het voorwoord van het handvest van Hamas.⁴

³ MEMRI, video: *Egyptian Cleric Muhammad Hussein Ya’qoub: The Jews Are the Enemies of Muslims Regardless of the Occupation of Palestine*: <http://www.memritv.org/clip/en/2042.htm>

⁴ http://avalon.law.yale.edu/20th_century/hamas.asp

■ TOEGEVOEGD DOOR KORTENOEVEN BIJ DE BECOMMENTARIËRING:

“As of today, there no longer exists an international emergency force to protect Israel....The sole method we shall apply against Israel is a total war which will result in the extermination of Zionist existence.”

- Cairo Radio’s ‘Voice of the Arabs’ broadcast (18 May 1967).⁵

“If Algeria introduced a resolution declaring that the Earth was flat and that Israel had flattened it, it would pass by a vote of 164-13 with 26 abstentions.”

- De Israelische staatsman Abba Eban over de notoire (automatische) anti-Israelische partijdigheid van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, geciteerd door de Israelische minister van Buitenlandse Zaken Silvan Shalom (2004).⁶

“The Islamic Resistance Movement believes that the land of Palestine is an Islamic Waqf consecrated for future Moslem generations until Judgement Day. It, or any part of it, should not be squandered: it, or any part of it, should not be given up. Neither a single Arab country nor all Arab countries, neither any king or president, nor all the kings and presidents, neither any organization nor all of them, be they Palestinian or Arab, possess the right to do that. Palestine is an Islamic Waqf land consecrated for Moslem generations until Judgement Day. This being so, who could claim to have the right to represent Moslem generations till Judgement Day?”

- Uit artikel 11 van het handvest van Hamas.⁷

“The Jordanian option is an overdue solution: A moderate, peaceful, economically thriving, Palestinian home in Jordan would allow both Israelis and Palestinians to see a true and lasting peace.”

- Mudar Zahran, a Jordanian-Palestinian writer who resides in the United Kingdom as a political refugee. He served as an economic specialist and assistant to the policy coordinator at the U.S. Embassy in Amman before moving to the U.K. in 2010.⁸

⁵ http://www.sixdaywar.co.uk/crucial_quotes.htm

⁶ <http://www.guardian.co.uk/world/2004/feb/03/comment>

⁷ http://avalon.law.yale.edu/20th_century/hamas.asp

⁸ <http://www.meforum.org/3121/jordan-is-palestinian>

■ TOEGEVOEGD DOOR KORTENOEVEN BIJ DE BECOMMENTARIËRING:

Zicht op Tel Aviv en de Middellandse Zee vanaf het op de zgn. 'West Bank' gelegen Arabische dorpje Dayr Balut (op de voorgrond). Hier is de strategische diepte van 'Israel proper' circa 20 km. Iets ten noorden van Tel Aviv is dat 15 km, iets meer dan twee keer de lengte van de Haagse Laan van Meerdervoort.

“Israël is omsingeld door landen en volkeren die naar de vernietiging van Israël en het Israëlische volk streven. Dat is geen retoriek, maar de keiharde werkelijkheid.”

■ Afshin Ellian in *Elsevier*, 5 december 2012.⁹

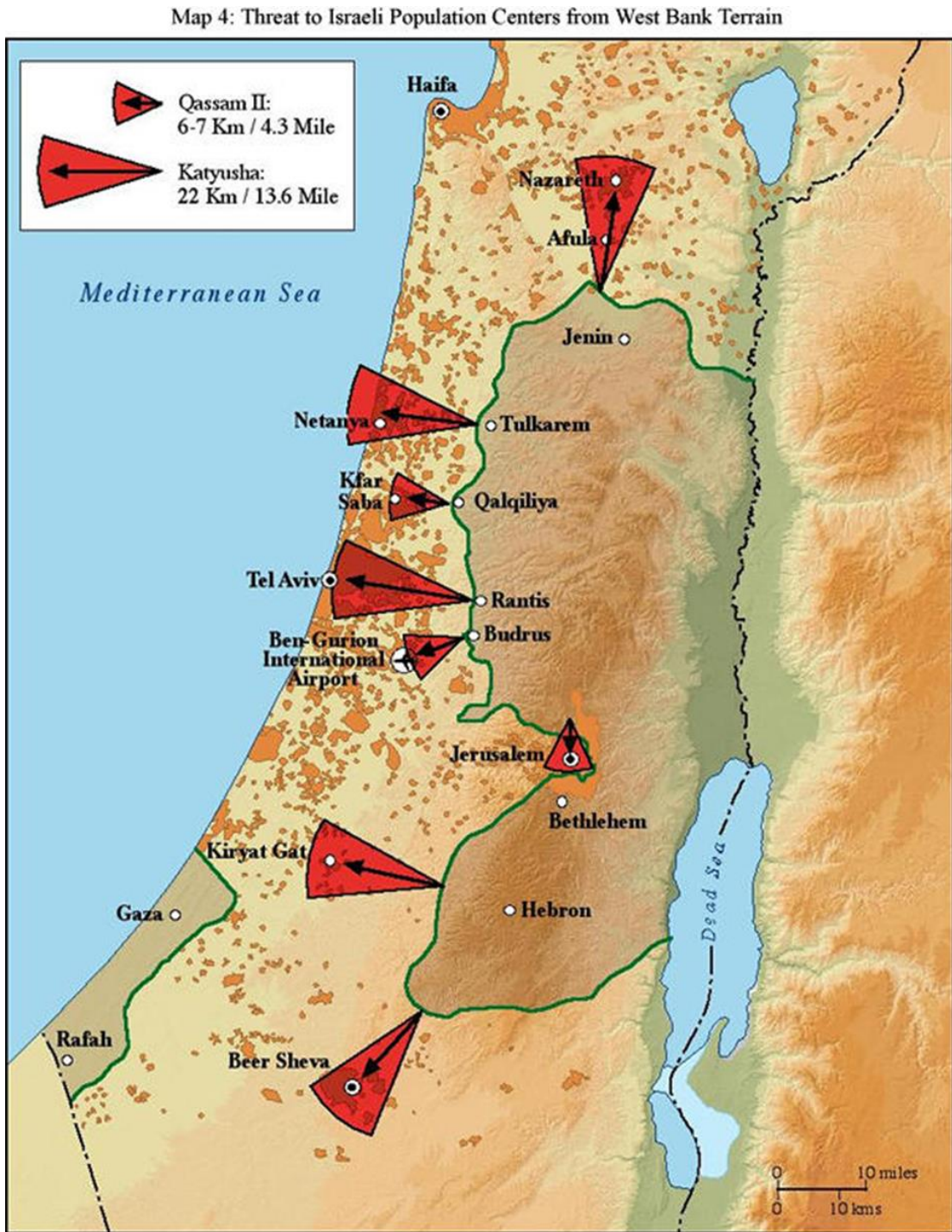
“We Jews have a secret weapon in our struggle with the Arabs: we have no place to go.”

■ Golda Meir, geciteerd door de Amerikaanse vice-president Joe Biden (2010).¹⁰

⁹ <http://www.elsevier.nl/Algemeen/blogs/2012/12/Israel-is-een-klein-en-wonderbaarlijk-land-ELSEVIER356334W/>

¹⁰ <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/remarks-vice-president-biden-enduring-partnership-between-united-states-and-israel>

■ TOEGEVOEGD DOOR KORTENOEVEN BIJ DE BECOMMENTARIËRING:

"It would have been wrong to demand that Israel return to its positions of June 4, 1967, because those positions were undesirable and artificial."

- De Britse VN-ambassadeur Lord Caradon, een van de auteurs van VN-Veiligheidsraadresolutie 242 van 22 november 1967. Geciteerd door Eli Hertz (2009).¹¹

¹¹ "UN Security Council Resolution 242": <http://www.mythsandfacts.org/conflict/10/resolution-242.pdf>

■ VOORWOORD BIJ DE BECOMMENTARIEERDE VERSIE

Het op 21 maart 2013 verschenen maar pas op 16 april 2013 gepresenteerde¹² AIV-advies *'Tussen Woord en Daad' - Perspectieven op Duurzame Vrede in het Midden-Oosten*, wordt hieronder uitvoerig becommentarieerd door Midden-Oostenspecialist en oud-Tweede Kamerlid Wim Kortenoeven. Met de publicatie van dit in juni voltooide commentaar werd in eerste instantie gewacht tot het verlopen van de deadline voor het versturen van de op 25 april door de Tweede Kamer aan minister van Buitenlandse Zaken Frans Timmermans gevraagde appreciatiebrief.¹³ De minister zegde in juni toe dat de brief vóór het begin van het zomerreces aan de Tweede Kamer zou worden verstuurd.¹⁴ Het reces begon op 5 juli, maar op pas op 22 juli, tijdens de spreekwoordelijke komkommertijd, werd de brief dan eindelijk verstuurd.¹⁵ Naar verwachting zullen de brief en het onderliggende AIV-advies kort na het tot en met 2 september durende reces door de commissie Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer worden behandeld.¹⁶

De tekstuele opzet van het AIV-advies is bij de becommentariëring volledig gevolgd, waarbij alleen de 99 voetnoten als eindnoten zijn verplaatst naar het eind van het document. Dit was noodzakelijk om een scheiding te kunnen maken met de 321 voetnoten bij de commentaren op het brondocument.

De brontekst is conform het origineel gezet in Calibri Light, korpsgrootte 11. Met het oog op de leesbaarheid is de regelafstand vergroot van 1,0 naar 1,5. De met geel gemarkeerde passages uit het brondocument zijn inhoudelijk of qua toonzetting 'problematisch' bevonden. De commentaren daarop zijn vervolgens per paragraaf ingevoegd (met inspringing, in lettertype Times New Roman, korpsgrootte 11).

Waar de AIV rechtstreeks wordt aan- of tegengesproken is dat in vet gezet. De niet vette commentaar-tekst betreft de onderbouwing van Kortenoevens kritiek op standpunten, insinuaties, historische manipulaties en cruciale omissies van de AIV. Om snel te kunnen verwijzen zijn de commentaarpunten genummerd. De hoofdstuknummering is in de inhoudsopgave van het brondocument aangepast.

Er is gekozen voor een volledige tekstuele repliek. Dat heeft tot gevolg dat bepaalde argumenten, feiten en weerleggingen meerdere malen terugkomen. De commentator heeft waar mogelijk op het internet beschikbare bronnen gebruikt, zodat zijn repliek gemakkelijk kan worden geverifieerd.

Den Haag, maandag 2 september 2013.

¹² AIV persbericht 16 april 2013: AIV pleit voor eigen rol Nederland en EU bij vredesproces Midden-Oosten: http://www.aiv-advies.nl/ContentSuite/template/aiv/adv/collection_single.asp?id=1942&adv_id=3332&page=persberichten&language=NL

¹³ Besluitenlijst van de procedurevergadering van donderdag 25 april 2013 (punt 22): http://www.tweedekamer.nl/images/20130425%20Besluitenlijst%20procedurevergadering_tcm118-233037.pdf

¹⁴ Besluitenlijst van de procedurevergadering van donderdag 27 juni 2013 (punt 23): http://www.tweedekamer.nl/images/Besluitenlijst%20procedurevergadering%20cie%20BuZa%20d.d.%2027%20juni%202013_tcm118-233914.pdf

¹⁵ <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bz/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/07/22/kamerbrief-met-kabinetsreactie-op-aiv-advies-tussen-woord-en-daad-perspectieven-op-duurzame-vrede-in-het-midden-oosten.html>

¹⁶ In de procedurevergadering van dinsdag 3 september wordt door de Kamer besloten over de behandeling.

■ Samenvatting van het commentaar van Kortenoeven op het AIV-advies

De AIV verduistert de werkelijkheid van het Arabisch/islamitisch conflict met Israel

Door Wim Kortenoeven

Van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV), een adviesorgaan van de regering en de Staten-Generaal, mag worden verwacht dat hij in zijn werk correcte definities hanteert, dat hij zich objectief opstelt, dat hij geen manipulatie pleegt en geen essentiële informatie achterhoudt en dat hij gedane beweringen kan staven. In advies nr. 83, over het ingewikkelde conflict in en over de smalle landstreek tussen de Jordaan en de Middellandse Zee, zondigt de AIV echter tegen al die beginselen.

In plaats van een advies produceerde de AIV een activistisch document, dat er vooral toe lijkt te dienen Israel in een kwaad daglicht te stellen en de Nederlandse regering met steun van het parlement aan te zetten tot het voeren van een confrontatiepolitiek met de Joodse staat. Tegelijkertijd adviseert de AIV de Nederlandse regering tot het aanknopen van contacten met Hamas, een terroristische organisatie die in alle openheid propageert dat alle Joden, niet alleen die in Israel, door de moslims dienen te worden gedood.

In het document wordt door de AIV cruciale historische, juridische en actuele informatie weggelaten die begrip zou kunnen kweken voor Israels positie. En waar het gaat om de Palestijns-Arabische partij in het conflict wordt cruciale historische, juridische en actuele informatie weggelaten die een licht zou kunnen werpen op de schuldvraag in het conflict en op de dubbele agenda die door de PLO en de Palestijnse Autoriteit wordt gevolgd. Daarnaast maakt de AIV zich schuldig aan insinuatie en misleiding, manipuleert hij informatie en pleegt hij in een aantal gevallen zelfs regelrechte geschiedvervalsing, bijvoorbeeld m.b.t. het terrorische verleden van de PLO en Israelische vredesinitiatieven na de Zesdaagse Oorlog. Het AIV-advies bewandelt voorts de politiek correcte weg en verzwijgt ook de wortel van het conflict, bijgevolg waarvan al zijn aanbevelingen hun doel voorbij schieten.

Met dit desinformatieve document heeft de AIV vooreerst de eigen reputatie geschaad. Woordvoerder Yigal Palmor van het Israelische ministerie van Buitenlandse Zaken zei er op 2 juli het volgende over: *“Of course, one cannot take seriously the underlying implication of this document, that is — that prestigious Dutch experts can be so fundamentally ignorant (and prejudiced?) regarding the basic facts of the Israeli-Palestinian conflict”*.¹⁷ Te hopen valt dat ook de regering en de Staten-Generaal dit aan hen gerichte malicieuze advies goed zullen analyseren en er consequenties aan durven te verbinden in de richting van de samenstellers ervan.

Den Haag, 2 september 2013.

¹⁷ Raphael Ahren (2 juli 2013): *Israel upbraids Dutch over ‘preposterous’ Mideast report*: <http://www.timesofisrael.com/israel-upbraids-dutch-over-preposterous-mideast-report/>

Woord vooraf

Het conflict tussen Israël en de Palestijnen, dat zich decennialang voortsleept, is wel treffend omschreven als een conflict tussen 'de slachtoffers en de slachtoffers van de slachtoffers'.³

Het conflict wordt in deze eerste, volgeladen zin door de AIV al in *alle* opzichten fout getypeerd.

1. **Ten eerste gaat het conflict niet alleen “tussen Israël en de Palestijnen”.**

Aan 'anti-Israëlische kant' zijn, buiten de Palestijnse Arabieren, direct dan wel indirect op allerlei (wisselende) niveaus van intensiteit en in verschillende politieke en militaire dimensies onder andere de volgende actoren betrokken: (het merendeel van) de Arabische en islamitische staten (waaronder Iran), de Organisatie voor Islamitische Samenwerking (OIC), de Arabische Liga, de transnationale organisatie van de Moslimbroederschap en verschillende internationaal opererende sji'itische en soennitische terroristische organisaties, waaronder Hezbollah, de Islamitische Jihad en Al-Qaeda. Deze internationale 'participatie' houdt verband met de wortel/aard van het conflict, welke verderop in dit commentaar uitvoerig wordt beschreven.

2. **Voorts positioneert de AIV met de toonzettende eerste zin van zijn advies het begin van het conflict verkeerd in de tijd, demoniseert hij de overlevenden van de Holocaust die naar Israël migreerden en geeft hij een vals beeld van de wortel/aard van het conflict.**

3. **Terwijl het conflict aantoonbaar al in 1920 begon, impliceert de AIV hier (en elders in het advies) dat sprake is van een pas ná de Holocaust begonnen botsing van Joodse en Palestijns-Arabische territoriale aanspraken. Daarbij worden Joden die de Holocaust hebben overleefd en naar Israël migreerden door de AIV impliciet als (de) 'daders' getypeerd, omdat zij, zelf slachtoffers van de nazi's, vanwege hun migratie 'slachtoffers' van de Palestijnse Arabieren zouden hebben gemaakt.**

4. **De AIV impliceert hiermee voorts dat sprake zou zijn van een in wezen seculier en territoriaal conflict, dat redelijkerwijs met een onroerendgoedtransactie moet kunnen worden opgelost. Daarmee wordt door de AIV voorbijgegaan (hier en ook in de rest van het advies) aan de voor iedereen die niet ziende blind is prominent zichtbare wortel van het conflict: het aloude fenomeen van dogmatische en onverzoenlijke islamitische vijandschap t.a.v. het Joodse volk in zijn totaliteit en bijgevolg t.a.v. de Joodse staat. Als zodanig betreft de Adviesraad een wellicht politiek correcte, maar wetenschappelijk en realistisch gezien volstrekt onhoudbare stelling.¹⁸**

¹⁸ Voor confronterende verhandelingen over de mechanismes van het politiek correct verzwijgen van de onplezierige islamitische realiteit leze men: Neil Kressel (2004) *The Sons of Pigs and Apes: Muslim Antisemitism and the Conspiracy of Silence*. Dulles, Virginia: Potomac Books, en Bill Siegel (2012) *The Control Factor: Our Struggle to See the True Threat*. Lanham, Maryland: Hamilton Books.

5. De dogmatische islamitische vijandschap t.a.v. de Joden (en bijgevolg t.a.v. Israël) is existentieel, gaat in essentie terug tot het ontstaan van de islam, vormt onderdeel van zowel de soennitische én de sji'itische traditie, heeft zijn weerslag ook in de seculiere dimensie, wordt door veel moslims openlijk beleden en door prominenten aangewakkerd en wordt verontrustend weinig tegengesproken.¹⁹ In politieke, religieuze en zelfs wetenschappelijke islamitische kringen wordt, ook buiten het conflictgebied, met regelmaat openlijk en stellig benadrukt dat een territoriale oplossing van het conflict met Israël niet mogelijk is, omdat het niet over grondgebied gaat maar over de Joden *an sich*. In het verlengde daarvan wordt zelfs verkondigd dat álle Joden, niet alleen die in Israël, uiteindelijk door de moslims zullen (moeten) worden gedood.²⁰ Over die zienswijze en het oorverdovende Westerse zwijgen daarover schreef de Amerikaans-Egyptische schrijfster Nonie Darwish: “Recently, a Pakistani religious leader, Pirzada Muhammad Raza Saqib Mustafai, said: ‘When the Jews are wiped out ... the sun of peace [will] begin to rise on the entire world.’ The same preaching is routinely done not only by clerics, but by politicians -- in Iran, Saudi Arabia, Egypt, and elsewhere. This is not just Ahmedinijad; it is at the heart of Islamic theology that world peace will be established only when all the Jews are wiped from the earth. But few people in Western media are alarmed by this kind of rhetoric or care to expose this dreadful dark side of Islam's obsession with Jew-hatred.”²¹

¹⁹ De achtergronden en doctrines hiervan worden gedetailleerd beschreven in: Elias Al-Maqdisi & Sam Solomon (2010) *Al-Yahud: Eternal Islamic Enmity and the Jews*. Charlottesville, Virginia: ANM Publishers. Zie ook Afshin Ellian (2012): *Israël is een klein en wonderbaarlijk land*: <http://www.elsevier.nl/Algemeen/blogs/2012/12/Israel-is-een-klein-en-wonderbaarlijk-land-ELSEVIER356334W/>; Eli Zignon en A. Savyon (2013): *The image of the Jew in the eyes of Iran's Islamic regime – Part I: theological roots*: <http://antisemitism.org.il/article/77092/image-jew-eyes-irans-islamic-regime-%E2%80%93-part-i-theological-roots>; en David Bukay (2013): *Islam's Hatred of the Non-Muslim*: <http://www.meforum.org/3545/islam-hatred-non-muslim>

²⁰ Een greep uit het enorme aanbod aan voorbeelden: *Gazan Preacher: Remove Israel From Existence* (video, 2013): https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=574Vd3ymuRA; *Ayatollah: Kill all Jews, Annihilate Israel* (analyse plus video, 2012): <http://www.wnd.com/2012/02/ayatollah-kill-all-jews-annihilate-israel/>; *Egyptian Cleric Mahmoud Al-Masri: When the Mahdi Comes, There Will Not Be a Single Jew Left* (video, 2013): https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=ggq-yk2at48; *Tunisian Cleric Calls the Jews Prophet Slayers and Apes, Prays for Allah to Annihilate Them* (video, 2012): <http://www.memritv.org/clip/en/3666.htm>; *Former Jordanian Minister of Religious Endowments Explains the Science behind the Annihilation of Jews on Judgment Day* (video, 2007): <http://www.youtube.com/watch?v=VEuNAf0y69w>; *Egyptian Cleric Teaches a Child to Memorize Antisemitic Messages* (video, 2009): <http://www.memritv.org/clip/en/0/0/0/0/0/2093.htm> en Mail Online (2011): *The Arabic school textbooks which show children how to chop off hands and feet under Sharia law also tell teenagers that Jews need to be exterminated*: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2077658/The-Arabic-textbooks-children-chop-hands-feet-Sharia-law.html>

²¹ Nonie Darwish (2012): *Why Muslims Must Hate Jews*: http://www.americanthinker.com/2012/08/why_muslims_must_hate_jews.html

6. Deze oproepen tot het plegen van politicide en genocide zijn echo's van in de Koran en de Soenna²² neergelegde anti-Joodse leerstellingen, en in het geval van de Soenna ook van de ter navolging/uitvoering aanbevolen anti-Joodse handelingen/instructies van de onfeilbaar geachte islamstichter Mohammed.²³ De onderliggende beschuldiging is dat de Joden (en bijgevolg ook de Joodse staat) de vijanden zijn van Allah en zijn boodschapper Mohammed, en als zodanig ook van alle moslims.²⁴
7. In Palestijns-Arabisch kring zijn het niet alleen de tot de Moslimbroederschap behorende Hamas en andere islamistische organisaties als de Islamitische Jihad die dit gedachtegoed verspreiden. Dat doen ook functionarissen van de in naam seculiere PLO/Fatah-beweging die wordt geleid door de als gematigd bekend staande Mahmoud Abbas, tevens voorzitter van de Palestijnse Autoriteit (PA). Kenmerkend was het optreden van de onder verantwoordelijkheid van de PLO/PA handelende moefti van Jeruzalem, Mohammed Hussein, op een openbare Fatahbijeenkomst in 2012. De moderator leidde hem in met de woorden:

“Ik nodig uit [om te spreken] de eerwaarde sheik, sheik Mohammed Hussein, de moefti van Jeruzalem en de islamitische gebieden. Zijn woorden zijn noodzakelijk, omdat onze oorlog met de nakomelingen van apen en varkens [een islamitische betiteling voor Joden, WK] een religieuze oorlog van het [islamitische] geloof is”.

Hussein vertelde zijn toehoorders vervolgens: *“In beide bundels van de Hadith [verhandelingen over en uitspraken van Mohammed, WK] zeggen Al-Bukhari en Muslim tegen ons²⁵: ‘De dag van het Oordeel zal niet komen voordat jullie [de moslims, WK] de Joden bevechten, en de Joden zullen zich achter een steen en een rots verstoppen, en de rots en de boom zullen zeggen: Oh moslim, oh dienaar*

Zie voor het hele citaat van Mustafai: MEMRI (2012): *Pakistani Religious Leaders Promote Antisemitism*:

<http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/6557.htm>

²² De Soenna (‘weg’/‘handelswijze’ van islamstichter Mohammed) telt een groot aantal ‘hadiths’: geautoriseerde uitspraken van en verhalen over het handelen van Mohammed. Deze dienen voor moslims ter navolging.

²³ Hoogst problematisch is de ook in artikel 7 van het Hamashandvest opgenomen hadith over de voorgeschreven toekomstige uitroeiing van alle Joden: *“De tijd van het oordeel zal niet aanbreken totdat de moslims de Joden zullen bevechten en hen zullen doden; bij gevolg waarvan de Joden zich achter rotsen en bomen zullen verstoppen. En iedere boom en iedere steen zal dan zeggen: ‘O moslim, o slaaf van Allah, achter mij zit een Jood, kom en dood hem!’ Behalve de gharqadboom, want dat is een Joodse boom”.* Zie ook Muhabbat Ul Deen (2009): *The Hadith of the Gharqad Tree and the Jews*: <http://hamzajennings.com/2009/01/15/the-hadith-of-the-gharqad-tree-and-the-jews/>

²⁴ Palestinian Media Watch (2009): *“Jews are the enemies of Allah,” and therefore by definition are the enemies of all Muslims. This is the expressed opinion of Dr. Walid Al-Rashudi, head of the Department of Islamic Studies at Saud University in Saudi Arabia*: <http://www.youtube.com/watch?v=2H8HFb-YG00>;

MEMRI: Qatari Cleric Sheik Muhammad Al-Muraikhi: *The Jews Are Our Enemies Because They Are Infidels, Not Because They Occupied Palestine* (video, 2009): <http://www.memritv.org/clip/en/2077.htm>

²⁵ Sheik Hussein vergist zich hier overigens: er zijn niet twee maar veel meer Hadith-bundels. De belangrijkste in de soennitische traditie zijn: *Sahi Bukhari, Sahi Muslim, Sunan Abu-Dawud, Maliks Muwatta en de Hadith Qudsi*.

van Allah, er zit een Jood achter mij, kom en dood hem. Behalve de gharqadbom'. En dit is waarom het niet ongebruikelijk is om gharqadbomen rond de [Joodse] nederzettingen te zien [...].²⁶

8. De leider van de sji'itische Hezbollahbeweging, Hassan Nasrallah, heeft in het kader van deze genocidale dogmatiek zelfs de hoop uitgesproken dat alle Joden zich in Israel vestigen, "omdat zulks ons de moeite zal besparen ze wereldwijd te grazen te nemen".²⁷ Vergelijkbare uitspraken zijn in alle openheid ook gedaan door *soennitische* activisten en woordvoerders uit allerlei landen.²⁸
9. Ook de wereldwijd zeer invloedrijke spirituele leider van de transnationale soennitische Moslimbroederschap, de Egyptische sjeik Yusuf Al-Qaradawi, heeft regelmatig opgehitst tot genocidaal geweld tegen de Joden. Zo heeft hij publiekelijk Hitler geprezen voor wat die de Joden heeft aangedaan en vervolgens de hoop uitgesproken dat de moslims de volgende Holocaust over "de vijanden van Allah" kunnen brengen en dat hij dan ook zelf, ondanks zijn hoge leeftijd, in Israel het vuur op ze zou kunnen openen.²⁹
10. Nogmaals: het gaat hier niet om folklore maar om aloud dogma met onvermijdelijke praktische gevolgen en het wordt voortdurend en via moderne communicatiemiddelen wereldwijd uitgedragen door gezaghebbende islamitische leiders. Daardoor moet worden gevreesd dat dit gedachtegoed ook buiten het conflictgebied door moslims serieus wordt genomen en radicalen tot actie kan aanzetten.³⁰

²⁶ MEMRI: *PA Mufti of Jerusalem Muhammad Hussein: The Muslims Will Kill the Jews before Judgment Day* (video, 2012): <http://www.memritv.org/clip/en/3275.htm> Deze hadith is opgenomen in artikel 7 van het handvest van Hamas. Zie ook Palestinian Media Watch: *"Jews are enemies of Allah and humanity - Kill them"* (PA tv, video, 2010): http://palwatch.org/main.aspx?fi=676&fld_id=676&doc_id=1626; MEMRI: *Antisemitism at Al-Azhar University Friday Sermon: Jews Are Muslims' Worst Enemies* (video 2013): <http://www.youtube.com/watch?v=6ZR0FGYWYCg> en *Congressional Letter Calls on Palestinian President to Halt Anti-Jewish Incitement* (2013): <http://www.thetower.org/congressional-letter-calls-on-palestinian-president-to-halt-anti-jewish-incitement/>

²⁷ Harold Evans (2006): *'We are all Hizbullah now.' Really?'*: <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2006/aug/08/weareallhizbullahnowreal>; *New York Sun* (editorial, 2005): *'Nasrallah's Nonsense'*: <http://www.nysun.com/editorials/nasrallahs-nonsense/10439/>

²⁸ Zie bijv. *David Horowitz Exchange With Muslim Student calling for second Holocaust* (video, 2010): <http://www.youtube.com/watch?v=E7L4qI9kwgc>; *UAE Professor Says Jews in One Place for Easy Killing by Muslims, war with Jews is holy war, not about territory* (video, 2007): <http://www.youtube.com/watch?v=N9BOPR3yhY4>; *Hamas MP and Cleric Yunis Al-Astal: The Jews Were Brought to Palestine for the "Great Massacre" through which Allah Will "Relieve Humanity of Their Evil"* (video, 2011): <http://www.memritv.org/clip/en/2934.htm>; en *Hamas Cleric Muhsen Abu 'Ita: The annihilation of the Jews in Palestine One of the Most Splendid Blessings for Palestine* (video, 2008): <http://www.memritv.org/clip/en/1877.htm>

²⁹ *MB Leader: "Allah Imposed Hitler upon the Jews to Punish Them"* (video, 2009): <http://www.youtube.com/watch?v=x6lZJ-M9xbQ>

³⁰ Zie Manfred Gerstenfeld (2012): *Muslim Hard Core anti-Semitism Comparable to that of the Nazis*: <http://spme.net/articles/8687/3/11/Muslim-Hard-Core-anti-Semitism-Comparable-to-that-of-the-Nazis.html>

11. Overigens biedt dit voortdurend en wereldwijd geadverteerde dogma een verklaring voor de ‘automatische’, vaak compromisloze vijandschap t.o.v. Israël van veel (niet-Palestijns-Arabisch) islamitische individuen, organisaties en zelfs staten (bijvoorbeeld Iran) buiten de directe omgeving van het conflictgebied. Deze actoren hebben immers geen territoriale of andere stoffelijke conflicten met de Joodse staat die hun vijandschap kunnen verklaren.³¹
12. Het spreekt vanzelf dat radicale/militante Palestijnse Arabieren (zowel die in de Gazastrook, in de door de Palestijnse Autoriteit bestuurde gebieden en in de diaspora) zich vanwege deze door ontelbare geloofsgenoten gevoelde vijandschap gesteund zullen voelen in hun conflict met de Joodse staat en dat hun assertiviteit erdoor wordt vergroot. Dat geldt uiteraard nog meer voor politieke, financiële, logistieke en militaire steun die van buiten het conflictgebied aan hen wordt verleend.³²
13. De dogmatische islamitische houding t.a.v. Joden manifesteert zich ook in het Apartheidsinstituut van de *dhimma*, waarin de positie van de onder islamitisch bewind levende leden van de ‘volken van het boek’ (Joden en christenen: *dhimmi*s) wordt geregeld.³³ De *dhimma* is gebaseerd op de idee dat niet-moslims zich blijvend dienen te onderwerpen aan de ten opzichte van hen superieure moslims.³⁴ De theologische basis daarvan wordt ontleend aan koransoera 3:110: “*Gij [de moslims] zijt geworden tot de beste gemeente, die voortgebracht werd voor de mensen, doordat gij aanspoort tot het behoorlijke en afweert van het verwerpelijke en gij aan Allah gelooft*” en aan koransoera 9:29: “*Bestrijd hen die niet geloven in Allah, noch in de Laatste Dag, en die niet verboden stellen wat Allah en Zijn Boodschapper verboden hebben gesteld [...] totdat zij uit de hand de schatting opbrengen, in onderdanigheid.*”

Deze schatting heet *jizya* en is feitelijk een beschermingsbelasting die *dhimmi*s bij betaling ervan in staat stelt, in een volstrekt ondergeschikte positie ten aanzien van moslims en onder het juk van tal van vernederingen, in een islamitische omgeving te (over)leven.³⁵

³¹ Zie bijvoorbeeld de volgende toespraak van de Maleise sheik Hussain Ye op ‘Peace TV’ (MEMRI, video, 2006):

http://www.youtube.com/watch?v=AmpCh_HBr_Y en Michael Gerson (2013): *Iran’s incitement to genocide*:

http://articles.washingtonpost.com/2013-04-04/opinions/38276109_1_israel-iranian-regime-zionists

³² Waar het bestrijden van de Joden aan de orde is vervaagt de sji’itisch-soennitische tegenstelling, die in Irak en Syrië tot bloedig onderling geweld heeft geleid. Bij het verschijnen van het AIV-advies was het sji’itische Iran een belangrijke financiële en militaire steunpilaar van Hamas en ontving die organisatie tegelijkertijd financiële steun van het soennitische regime van Qatar. Maar in juni 2013 waren er tekenen van een verkoeling van de relaties tussen Hamas en Iran: <http://uk.reuters.com/article/2013/06/19/uk-syria-crisis-hamas-idUKBRE95I0W120130619>

³³ Bat Ye’or (1997): *Dhimmitude: Jews and Christians under Islam*:

<http://www.dhimmitude.org/archive/Dhimmitude.jewsandchristiansunderislam.pdf>

³⁴ Daarbij werden en worden (de ‘dwalende’) christenen over het algemeen welwillender behandeld dan de volgens de Koran en de Soenna door Allah zelf vervloekte vijanden van de islam en de moslims: de Joden.

³⁵ Mitchell Bard (2013): *The Treatment of Jews in Arab/Islamic Countries*:

[http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/anti-semitism/Jews_in_Arab_lands_\(gen\).html](http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/anti-semitism/Jews_in_Arab_lands_(gen).html);

14. In de praktijk wordt de dhimma momenteel niet meer volledig ten uitvoer gelegd (in ieder geval niet meer m.b.t. het opleggen van de jizya).³⁶ Dat is voornamelijk het gevolg van de vanaf de negentiende eeuw sterk toegenomen Europese invloed in de economisch en militair verzwakte islamitische wereld; de opheffing van het (Ottomaanse) kalifaat in 1924 en de daarop volgende bestuurlijke secularisering van de meeste islamitische politieke entiteiten in Noord-Afrika en het Midden-Oosten; alsook het na 1948 goddeels verdwijnen van Joodse gemeenschappen in de islamitische wereld.³⁷
15. Het is gezien het bestaan *an sich* van het dogmatische discriminatiestatuuat van de dhimma evident dat dhimmies niet gelijkwaardig *mogen* zijn aan moslims en dat het bestaan van een soevereine Joodse staat in een gebied dat voorheen in islamitische handen was door orthodoxe moslims al helemaal als uit den boze zal worden beschouwd. De Amerikaanse columnist Eli Kavon daarover: “*The rise of a Jewish state in the heart of Muslim lands in the Middle East has overturned traditional Islamic conceptions of Jews being an inferior people who should be punished for rejecting Muhammad.*”³⁸
16. Het islamitische conflict met de Joden heeft ook een territoriale component. Het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee heeft immers niet alleen voor de Joden een speciale status, maar ook voor de moslims. Vanwege het islamitische dogma dat de koran de Joodse en christelijke bijbels heeft ‘overschreven’ zijn alle belangrijke personages uit die bijbels tot islamitische profeten bevorderd. Daarmee kreeg het gebied waar zij woonden en werkten ook een speciale islamitische status en werden veel Joodse en christelijke heiligdommen in moskeeën omgebouwd. Dat gebeurde bijvoorbeeld met de graven van de Joodse aartsvaders/-moeders in Hebron.
17. Daar komt nog bij dat islamstichter Mohammed zelf, volgens een latere islamitische traditie, vanaf het [Joodse] Tempelplein in Jeruzalem een nachtelijk bezoek aan de hemelen zou hebben gebracht. In verband daarmee is (ook) het Tempelplein ooit bestempeld tot *waqf*: gebied met een bijzondere islamitisch-religieuze status, dat voor eeuwig ten behoeve van *alle* moslims moet worden beheerd.

Mark Durie (2010): *Islam and the dhimma pact*: http://www.nationalobserver.net/2010/82_3_islam_durie.htm

Zie ook Hans Jansen over de dhimma en hoe deze wordt aangenomen in het Westen (2004): *Dhimmitude*:

(<http://www.trouw.nl/tr/nl/4324/Nieuws/archief/article/detail/1738586/2004/11/27/Dhimmitude.dhtml>)

³⁶ Mark Durie (2010) beschrijft aspecten van de de dhimma-praktijk van vandaag in: *The Dhimma's Return*:

http://www.newenglishreview.org/Mark_Durie/The_Dhimma's_Return/

³⁷ Het weer opleggen van de jizya komt regelmatig aan de orde. Zie bijv.: MEMRI: *Jordanian Sheik Nader Tamimi, Mufti of the Palestinian Liberation Army, to the West: We Will Restore the Caliphate and You Will Pay the Jizya "or Else We Will Bring the Sword to Your Necks"* (video, 2011): <http://www.memritv.org/clip/en/3238.htm>; MEMRI: *London Islamist Abu Waleed: We Will Make David Cameron Get on His Hands and Knees and Pay Us the Jizya Tax; Queen Elizabeth and the "Whore" Kate Middleton Will Wear the Niqab* (video, 2011): <http://www.memritv.org/clip/en/3064.htm>;

MEMRI: *Deputy Patriarch of the Coptic Catholic Church in Egypt: If the Salafis Come to Power and Instate the Jizya Poll Tax, We Will Oppose This to the Point of Martyrdom* (video, 2011): <http://www.memritv.org/clip/en/3779.htm>

³⁸ Eli Kavon (2013): *The myth of the 'Zionist Crusader'*: <http://www.jpost.com/Opinion/Op-Ed-Contributors/The-myth-of-the-Zionist-Crusader-314432>

Een waqf mag nimmer aan niet-moslims in eigendom worden overgedragen (ook niet gedeeltelijk) of door niet-Moslims worden bestuurd en moet indien dat wel het geval is op hen worden heroverd.³⁹

18. In het Hamas-handvest staat echter dat niet alleen het Tempelplein maar héél Palestina *waqf* is.⁴⁰ Inmiddels wordt die recent geconstrueerde radicale opvatting breed gedragen.⁴¹ Ook door de ‘meegeislamiseerde’ PLO/Palestijnse Autoriteit van Mahmoud Abbas, die desondanks beweert een landvoor-vrede-oplossing met Israël voor te staan.⁴² Ook door de transnationale Moslimbroederschap die zelfs spreekt over een oordeel van Allah, waarmee een nieuw dogma lijkt te zijn gevestigd:

“Like the Palestinian Islamic groups, Arab Islamic movements do consider Jerusalem, indeed the whole of Palestine, which derives its religious significance from Jerusalem, a Muslim religious endowment (waqf). Muhammad Hamid Abu al-Nasr, the Supreme Guide of the Egyptian Muslim Brotherhood Society which delineates doctrinal attitudes for the Muslim Brotherhood Societies in Arab countries, including Hamas, states:

*‘We have never bargained and we shall never bargain over the land of Palestine. Palestine, all of Palestine, belongs to all the Muslims. The link between Palestine and the Muslims is derived from their commitment to the doctrine and the shari’a ... Therefore, bargaining over Palestine means bargaining over our faith, our shari’a and our holy shrines. It also means renouncing and disavowing our history, our martyrs, and our heroes ... Relinquishing Palestine is an act of treason Allah ruled that we should not relinquish our homelands to our enemies. He made it imperative for us to seek the means of power and strength, and to struggle against the enemies in order to regain what was usurped from us. This is the verdict of Allah and we shall not violate His verdict’.*⁴³

³⁹ Overigens wordt Jeruzalem in de koran niet genoemd. Voor een uitgebreide verhandeling over Mohammeds nachtelijke reis en hoe Jeruzalem in de islamitische traditie werd ‘gemonteerd’ leze men Daniel Pipes (2001): *The Muslim Claim to Jerusalem*: <http://www.meforum.org/490/the-muslim-claim-to-jerusalem> en Mordechai Kedar (2008): *The Myth of Al-Aqsa*: <http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-3596681,00.html>

⁴⁰ Relevant is hier artikel 11 van het Hamas-handvest: http://avalon.law.yale.edu/20th_century/hamas.asp
Voor een uitgebreide beschouwing leze men Yitzhak Reiter (2007): *“All of Palestine is Holy Muslim Waqf Land”*: a myth and its roots: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/allpalestine-reiter.pdf>

⁴¹ Islamhome.info (2010): *Gaf de Profeet een waqf aan Palestina?*: <http://www.islamhome.info/artikelen/biografie-van-de-profeet/95-gaf-de-profeet-een-waqf-aan-palestina>

⁴² Palestinian Media Watch (2009, video): *Palestinian (Fatah) Cleric: Islam demands Israel's destruction (referring to the inadmissibility of ceding parts of the waqf)*: <http://www.youtube.com/watch?v=kKji7qIXcq4>;

Ido Zelvovitz (2008): *Fatah's Embrace of Islamism*: <http://www.meforum.org/1874/fatahs-embrace-of-islamism>;

Yoram Ettinger (2013): *A return to Andalusia*: http://www.israelhayom.com/site/newsletter_opinion.php?id=1262

Palestinian Media Watch (2012): *All Israel is Islamic holy land*: <http://www.palwatch.org/main.aspx?fi=435>

⁴³ Ziad Abu-Amr (1995): *The Significance of Jerusalem: A Muslim Perspective*: <http://www.pij.org/details.php?id=646>;

The Meir Amit Intelligence and Terrorism Information Center (2011): *The Muslim Brotherhood*: http://www.terrorism-info.org.il/data/pdf/PDF_11_033_2.pdf

Het mag duidelijk zijn dat ook deze dogmatische islamitische opvatting een majeur vredesopstapel is, omdat hij immers *iedere vorm* van territoriaal compromis met de Joden/Israëli's in de weg staat.

19. **De AIV verzwijgt hier en elders in dit advies echter het bestaan van de nota bene door vooraanstaande moslims en islamitische organisaties benadrukte religieuze wortel van het conflict, bestaande uit (1) het dogma dat de Joden de vijanden zijn van Allah en Mohammed en dus van alle moslims; (2) een genocidale doctrine over het uiteindelijke lot van de Joden; (3) een vernederend discriminatiestatuuut voor Joden; en (4) een absoluut verbod op het cederen van [delen van/geheel] Palestina [aan Joden/Israël]. Alleen al daardoor is dit advies over 'Perspectieven op Duurzame Vrede in het Midden-Oosten' volstrekt ondeugdelijk.**
20. De redenering dat het conflict niet het gevolg is van immigratie in het algemeen, maar van die van Joden, die uitsluitend vanwege hun Jood-zijn door moslims werden gehaat (voornamelijk om religieuze redenen), wordt ondersteund door het feit dat de Palestijnse Arabieren zich destijds niet hebben gekeerd tegen de substantiële parallelmigratie van *niet-Joden* naar Palestina. Winston Churchill beschreef de situatie als volgt: “*So far from being persecuted, the Arabs have crowded into the country and multiplied till their population has increased more than even all world Jewry could lift up the Jewish population*”.⁴⁴ Het ging overigens niet alleen om Arabische immigratie: “*In some cases villages in Palestine are populated wholly by settlers from other portions of the Turkish Empire within the nineteenth century. There are villages of Bosnians, Druzes, Circassians and Egyptians*”.⁴⁵
21. **In de met impliciete beweringen volgeladen eerste zin van het AIV-advies wordt, zoals al is opgemerkt, voorts door de AIV geïnsinueerd dat de staat Israel werd gesticht vanwege de Holocaust en dat de Palestijnse Arabieren er de prijs voor betalen.**
De georganiseerde Joodse (re)migratie naar de landstreek Palestina, waar ook toen al Joden woonden, begon echter al in de negentiende eeuw op gang te komen. En het Joodse recht op vestiging en zelfbeschikking in geheel Palestina (dus niet alleen in het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee maar ook in het Overjordaanse) werd ruim een kwart eeuw voor de stichting van de staat Israel al internationaal erkend, tijdens de San Remo Conferentie van 19-26 april 1920.⁴⁶

⁴⁴ Joan Peters (1984): *From Times Immemorial – The Origins of the Arab-Jewish Conflict over Palestine*. New York: Harper & Row (citaat via Joseph E. Katz, EretzYisroel.org): *Substantial Immigration of Arab Migrant workers into Western Palestine from 1880-1948*: <http://www.eretzyisroel.org/~peters/immigration.html>; Zie ook: Daniel Pipes (1984): Review of ‘*From Time Immemorial*’: <http://www.danielpipes.org/1110/from-time-immemorial>; Fred M. Gottheil (2003): *The Smoking Gun: Arab Immigration into Palestine, 1922-1931*: <http://www.meforum.org/522/the-smoking-gun-arab-immigration-into-palestine>; Mitchell Bard (2013): *The Arabs in Palestine*: http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsourc/History/Arabs_in_Palestine.html

⁴⁵ Peters op. cit. (via Katz): *Palestine inhabited by a mixed population*: <http://www.eretzyisroel.org/~peters/mixed.html>

⁴⁶ Howard Grief (2004): *Legal Rights and Title of Sovereignty of the Jewish People to the Land of Israel and Palestine under International Law*: <http://www.acpr.org.il/ENGLISH-NATIV/02-issue/grief-2.htm>;

22. In San Remo werd de eerder dat jaar door de overwinnaars van de Eerste Wereldoorlog overeengekomen instelling van het (Britse) Mandaat voor Palestina uitgewerkt. In de daartoe aangenomen slotresolutie werd de zinsnede uit de Britse Balfourverklaring van 1917 opgenomen waarin de Joden een nationaal tehuis in Palestina werd toegezegd⁴⁷ en kreeg de mandataris de opdracht dat te materialiseren. Daarmee werd de Balfourverklaring onderdeel van het internationaal recht.⁴⁸
23. Op 24 juli 1922 werd door de Volkenbond, de voorloper van de Verenigde Naties, het Mandaat voor Palestina formeel bekrachtigd, waarbij Groot-Brittannië als uitvoerende macht werd opgedragen een Joods Nationaal Tehuis in het gebied te vestigen en Joodse migratie ernaartoe te bevorderen. Artikel 2 van het Mandaat luidt: *“The Mandatory shall be responsible for placing the country under such political, administrative and economic conditions as will secure the establishment of the Jewish national home, as laid down in the preamble, and the development of self-governing institutions, and also for safeguarding the civil and religious rights of all the inhabitants of Palestine, irrespective of race and religion.”*
- En artikel 6: *“The Administration of Palestine, while ensuring that the rights and position of other sections of the population are not prejudiced, shall facilitate Jewish immigration under suitable conditions and shall encourage, in co-operation with the Jewish agency [...], close settlement by Jews on the land, including State lands and waste lands not required for public purposes.”*⁴⁹
24. Van meet af aan werden echter niet ‘rights and position of other sections of the population’ in gevaar gebracht, maar die van de Palestijnse Joden. Op 4 april 1920, dus nog voor San Remo, begon een Palestijns-Arabische geweldscampagne tegen de Joden, die met onderbrekingen heeft geduurd tot de stichting van de staat Israel in 1948. (Nadien werden meerdere Arabische staten er rechtstreeks militair bij betrokken en kan [ook] worden gesproken van een interstatelijk conflict.)
25. Het Britse mandaatbestuur was niet bij machte het Arabische geweld te beteugelen, maar de Joden wensten geen weerloze slachtoffers te blijven. In juni 1920 werd ‘*HaGana*’ (‘De Verdediging’)

CIDI: *Give Peace a Chance* (video, 2012): http://www.cidi.tv/video/give-peace-a-chance_2436;

Joshua Teitelbaum (2010): *Israel as the Nation-State of the Jewish People: From the San Remo Conference (1920) to the Netanyahu-Abbas Talks*: <http://jcpa.org/article/israel-as-the-nation-state-of-the-jewish-people-from-the-san-remo-conference-1920-to-the-netanyahu-abbas-talks/>

⁴⁷ *“His Majesty's government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object, it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country”.*

⁴⁸ Howard Grief (2004) op. cit.. Zie voor de tekst van de resolutie: Council on Foreign Relations: *San Remo Resolution*: <http://www.cfr.org/israel/san-remo-resolution/p15248>

⁴⁹ Voor de volledige tekst van het mandaat zie: http://avalon.law.yale.edu/20th_century/palmanda.asp

- opgericht. Deze militie stond onder directe controle van het zionistische leiderschap en zou in 1948 de basis vormen voor het Israelische Verdedigingsleger (Israel Defence Forces, IDF).⁵⁰
26. In 1921 installeerden de Britten hun uit Mekka afkomstige Hasjemitische bondgenoot prins Abdallah in Oost-Palestina/Transjordanië, hetgeen voortaan als semi-autonoom emiraat (prinsdom) onder het mandaatregime zou worden bestuurd. In juli 1922 werd deze situatie door de Volkenbond gelegaliseerd. Oost-Palestina werd vervolgens voor Joodse vestiging gesloten Alleen West-Palestina, het ongeveer zestig kilometer brede gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee, bleef nadien beschikbaar voor de vestiging van het aan het Joodse volk toegekende Joods Nationaal Tehuis.⁵¹
 27. In 1929 escaleerde het anti-Joodse geweld in West-Palestina opnieuw. Er werden bloedbaden aangericht onder verschillende Joodse gemeenschappen, waaronder die in Hebron.⁵²
 28. In 1931 werd door radicale Haganaleden die hun organisatie te slap vonden bij de bestrijding van het Arabische geweld de ‘*Irgun Tzwei Leumi*’ (‘Nationale Militaire Organisatie’, kortweg ‘Irgun’, acroniem: ‘Etzel’) opgericht.⁵³ In de eerste jaren van zijn bestaan was de Etzel voornamelijk actief in het (proactief) beveiligen van Joodse dorpen.
 29. In 1936 brak de ‘Arabische Opstand’ uit, een landelijke geweldsgolf die niet alleen de Joden trof maar ook het Britse mandaatbestuur.⁵⁴ Het Arabische geweld leidde tot vergeldingsacties en ‘tegenderreur’ van de Irgun, waarbij tientallen (bom)aanslagen op Arabische doelen werden gepleegd.⁵⁵ De Arabische opstand duurde drie jaar en werd op bloedige wijze onderdrukt door de Britten, die voor dat doel 20 duizend man extra veiligheidstroepen naar Palestina hadden laten overkomen. Ruim 5000 Arabieren kwamen bij de Britse acties om het leven en 5600 anderen werden gevangen gezet.⁵⁶
 30. Het extreme geweld in het mandaatgebied verminderde de Britse animo om de mandaatopdracht (vestiging van een Joods nationaal tehuis) uit te voeren. Met het oog op de dramatische politieke ontwikkelingen in Europa wilde Londen de Arabieren in het strategisch zo belangrijke Midden-Oosten niet tegen zich in het harnas jagen. Ook het moeten binden van troepen in het mandaatgebied kwam zeer ongelegen. Dit leidde tot een feitelijke Britse capitulatie voor de Arabische eisen.

⁵⁰ Jewish Virtual Library (2013): *The Haganah*: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/haganah.html>

⁵¹ Zie voor achtergrond en kaarten: Eli E. Hertz (2011): “*Mandate for Palestine*”: *The Legal Aspects of Jewish Rights*: http://www.mythsandfacts.org/conflict/mandate_for_palestine/mandate_for_palestine.htm

⁵² Camera (2009): *Anti-Jewish Violence in Pre-State Palestine/1929 Massacres*: http://www.camera.org/index.asp?x_context=2&x_outlet=118&x_article=1691;

JusticeVSpropaganda: *Hebron Massacre of the ancient Jewish community by Arab killers in 1929* (video): <http://www.youtube.com/watch?v=E3tMvGgCEx0>; <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/hebron29.html>

⁵³ Portret van de Irgun: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/irgun.html>

⁵⁴ De Arabische opstand: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/riots36.html>

⁵⁵ Lijst van Irgun-aanslagen: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Irgun_attacks_during_the_1930s

⁵⁶ The Arab Revolt: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/439645/Palestine/45069/The-Arab-Revolt>

31. Op 17 mei 1939 publiceerde de Britse regering het *MacDonald White Paper* (een beleidsnota), waarin het door de Volkenbond goedgekeurde (en aan Groot-Brittannië ter uitvoering opgedragen) concept voor de vestiging van het 'Joods Nationaal Tehuis' in Palestina feitelijk werd geschrapt, de mogelijkheden voor Joden om grond aan te kopen werden beperkt en Joodse immigratie naar het gebied werd gelimiteerd tot 75 duizend zielen over de eerstvolgende vijf jaar.⁵⁷
32. Het White Paper had automatisch tot gevolg dat een belangrijke vluchtweg werd afgesneden voor de met vervolging bedreigde Joodse gemeenschappen in Europa. Om die reden keerde de Irgun zich vervolgens ook met geweld tegen de Britse strijdkrachten en bestuursorganisatie in Palestina, met het oogmerk dat het mandaat onder de druk zou bezwijken en eindigen en de Palestijnse Joden alsnog op eigen kracht hun staat zouden kunnen stichten.⁵⁸
33. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog verplichtte de Irgun zich tot een wapenstilstand met de Britten, teneinde samen te kunnen werken tegen de gezamenlijke vijand van het nazisme. Maar begin 1944, toen de ondergang van nazi-Duitsland zich aftekende, riep de organisatie in Palestina een opstand uit tegen het Britse mandaat⁵⁹ en zodra de oorlog helemaal was afgelopen ging men in de hoogste versnelling met het plegen van politiek geweld tegen Britse doelen. De bekendste aanslag van de Irgun is die van 22 juli 1946 op het Britse hoofdkwartier in het King David Hotel in Jeruzalem.⁶⁰
34. In de zomer van 1940 scheidde een groep radicale Irgun-activisten zich af en vormde de '*Lohamei Herut Israel*' ('Strijders voor de Vrijheid van Israel', acroniem: 'Lehi'). Deze splintergroep verzette zich tegen een wapenstilstand en zag op dat moment (de Holocaust was nog niet begonnen) in Groot-Brittannië een grotere vijand dan in Duitsland of de Palestijnse Arabieren. De Lehi pleegde naast sabotage een aantal (bom)aanslagen en politieke moorden op Britse militairen en functionarissen.
35. De qua politieke consequenties meest effectieve politieke moord van de Lehi-organisatie werd overigens gepleegd toen de Britten al vier maanden uit Palestina waren vertrokken. Op 17 september 1948 liquideerden leden van de Lehi in Jeruzalem VN-bemiddelaar Folke Bernadotte.⁶¹ Deze Zweedse diplomaat had een dag eerder in een rapport aan de VN geadviseerd het grondgebied van de (toen al bestaande maar nog niet formeel door de VN erkende) staat Israel te laten beperken tot de noordelijke kuststrook en Galilea. Jeruzalem moest volgens het advies worden geïnternationaliseerd en al het door Israel gecontroleerde gebied ten zuiden van Ashkelon moest door Israel aan de Palestijnse Arabieren

⁵⁷ Voor de tekst zie: <http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/EB5B88C94ABA2AE585256D0B00555536>

⁵⁸ Etzel: *The United Resistance*: <http://www.etzel.org.il/english/index.html>

⁵⁹ Yehuda Lapidot: *The Revolt is Proclaimed by the Irgun*:

<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/irgunrevolt.html>

⁶⁰ Etzel: *The Bombing of the King David Hotel*: <http://www.etzel.org.il/english/ac10.htm> Zie ook:

http://en.wikipedia.org/wiki/King_David_Hotel_bombing

⁶¹ Een portret van Lehi: [http://en.wikipedia.org/wiki/Lehi_\(group\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Lehi_(group)); Shira Schoenberg (2012): *The Assassination of Count Bernadotte*: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/folke.html>

worden overgedragen. Joodse immigratie naar het Joodse ministaatje moest na twee jaar worden beperkt, met immigratiequota op basis van goedkeuring van de Palestijns-Arabische staat. Het Bernadotte-voorstel was feitelijk een beloning voor de langdurige Arabische agressie tegen de Joodse presentie in Palestina. De overlevingskansen van het door de VN-gezant geprojecteerde Joodse ministaatje waren evident minimaal.

36. Bernadotte deed ook een voorstel voor de terugkeer of hervestiging elders van de 300.000 Palestijnse Arabieren die tijdens de oorlog waren gevlucht of ontheemd geraakt. Over de Joodse ontheemden, waaronder de totale Joodse bevolking van de Oude Stad van Jeruzalem repte hij overigens niet: *“A new and difficult element has entered into the Palestine problem as a result of the exodus of more than 300,000 Arabs from their former homes in Palestine. The measures being taken or contemplated to cope with this problem are described in part III of this report. The question of their ultimate resettlement, either in their former abodes or elsewhere, must be faced and solved. I have affirmed elsewhere in this report that the right of the refugees to return to their homes if they so desire must be safeguarded. Nevertheless, whether or not this right is exercised, most of these refugees will require assistance in some degree to re-establish themselves”*.⁶²
37. Bernadotte’s plan werd afgewezen door de Israelische regering Ben Gurion, die bezwaar maakte tegen de inhoud maar uiteraard ook de voorgestelde inbreuken op zijn soevereiniteit niet kon en wilde accepteren. Ook het Palestijns-Arabische leiderschap wees het delingsplan van de hand. Dat was eigenlijk al te voorzien geweest. Bernadotte schreef eerder in zijn dagboek: *“The Palestinian Arabs had at present no will of their own. Neither have they ever developed any specifically Palestinian nationalism. The demand for a separate Arab state in Palestine is consequently relatively weak. It would seem as though in existing circumstances most of the Palestinian Arabs would be quite content to be incorporated in Transjordan”*.⁶³
- Met de liquidatie van Bernadotte verdween diens plan naar de achtergrond en werd het uiteindelijk van de VN-agenda afgevoerd. Opdracht voor de aanslag werd naar verluidt gegeven door Lehi-leider Jitzhak Shamir, die in 1986 premier van Israel zou worden.
38. **Hier en elders in het AIV-advies wordt ook nog voorbijgegaan aan de actieve en zelfs cruciale rol van de tot op de dag van vandaag onder Palestijnse Arabieren zeer populaire Palestijns-Arabische leider Mohammed Amin al-Husseini (1897-1974), niet alleen bij het ophitsen tot anti-Joods geweld in Palestina, maar ook bij het plannen en uitvoeren van de Holocaust.**⁶⁴

⁶² Het Bernadotte-plan is vervat in zijn rapport van 16 september 1948 aan de Algemene Vergadering van de VN:

<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/AB14D4AAFC4E1BB985256204004F55FA>

⁶³ Folke Bernadotte (1951, postuum uitgegeven): *To Jerusalem*, Londen: Hodder & Stoughton, p. 113.

⁶⁴ Zie John Rosenthal (2008): *The Mufti and the Holocaust*: <http://www.hoover.org/publications/policy-review/article/5696>; Emerson Vermaat (2012): *Dutch Holocaust Survivor - "I Saw How The Mufti Of Jerusalem Paid A Visit To Auschwitz-Monowitz"*: <http://www.pipelinenews.org/2012/mar/06/Dutch-Holocaust-Survivor-I-Saw-How-The->

39. Er bestonden zelfs vergevorderde, met Al-Husseini gecoördineerde naziplannen om zogenaemde *Einsatzgruppen* richting Palestina te sturen, teneinde ook in het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee een *Entlösung der Judenfrage* te kunnen bewerkstelligen.⁶⁵ Als de Duitse generaal Erwin Rommel in november 1942 de cruciale veldslag bij El-Alamein niet had verloren, waren de Duitsers waarschijnlijk van Noord-Afrika doorgestoten naar Palestina en moet het volgens de historici Mallmann en Cüppers aannemelijk worden geacht dat de naziplannen met medewerking van de Palestijns-Arabische achterban van Al-Husseini zouden zijn uitgevoerd.⁶⁶
40. Mohammed Amin Al-Husseini, overigens een oom en mentor van de latere PLO-leider Jasser Abdel Rahman Abdel Raouf Arafat al-Qudwa al-Husseini (1929-2004)⁶⁷, speelde vanaf 1920 ook een

[Mufti-Of-Jerusalem.html](#); en *Nazi Collaborators - The Grand Mufti* (video):

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=CmuUvzVzA9k

De door Al-Husseini opgerichte Bosnisch-islamitische SS-divisie ‘*Handschar*’ was o.a. verantwoordelijk voor het uitroeien van 90 procent van de Bosnische Joden. Zie David G. Dalin & John F. Rothmann (2008), *Icon of Evil – Hitler’s Mufti and the Rise of Radical Islam*, New York: Random House, pp. 63-64.

De met Hitler samenwerkende moefiti is nog steeds een held in Palestijns-Arabische kring. Zie daarover *PA Chairman Mahmoud Abbas Commemorates "Martyrs" from Fatah, Hamas, and Other Factions* (en ook Mohammed Amin al-Husseini, op 2:50’) (video): <http://www.memri.org/clip/en/0/0/0/0/239/0/3706.htm>

⁶⁵ Dalin & Rothmann, op. cit., pp. 59-61; Klaus-Michael Mallmann & Martin Cüppers (2010): *Nazi Palestine: The Plans for the Extermination of the Jews in Palestine*, New York: Enigma Books; Klaus-Michael Mallmann & Martin Cüppers (2007) “*Elimination of the Jewish National Home in Palestine*”: *The Einsatzkommando of the Panzer Army Africa, 1942* Jerusalem: Yad Vashem Studies, Volume 35:1: http://www.yadvashem.org/about_holocaust/studies/vol35/Mallmann-Cuppers2.pdf; Zie ook Jordana Horn (2010): ‘*Nazism, Islam shared common enemies - the Jews*’:

<http://www.jpost.com/International/Nazism-Islam-shared-common-enemies-the-Jews>

⁶⁶ Klaus-Michael Mallmann and Martin Cüppers (2007), op. cit. p. 31: “*It is obvious that the history of the Middle East would have taken a far different course, and it probably would never have been possible to establish a Jewish state if the project described here had been made a concrete reality by the joint action of the Germans and Arabs. It was only thanks to El Alamein and the second Allied front that opened up in November 1942 in North Africa that the Yishuv — at the time nearly half a million Jews in Palestine — was spared and survived.*”

Voor een compact overzicht van de wandaden van Al-Husseini en voor een inzicht in de populariteit van het nazi-gedachtegoed in de Arabische wereld, zie Elliott A. Green (2005): *Arabs and Nazis - Can it Be True?*:

<http://www.nytimes.com/cover/03-22-05/Arabs&Nazis-CanItBeTrue.htm> en Daniel Schwammenthal (2009): *The Mufti of Berlin - Arab-Nazi collaboration is a taboo topic in the West*:

<http://online.wsj.com/article/SB10001424052970203440104574400532495168894.html>

⁶⁷ Macaber genoeg werd Jasser Arafat geboren op 24 augustus 1929, de dag dat een groot deel van de Joodse gemeenschap in Hebron (een van de oudste door Joden bewoonde steden in Palestina) in een door Arafats oom, Mohammed Amin al-Husseini, geïnstigeerde progrom om het leven werd gebracht. Zie: *1929 Hebron massacre*:

http://en.wikipedia.org/wiki/1929_Hebron_massacre

hoofdrol bij de tot geweldsgolven leidende anti-Joodse ophitsing in Palestina en hij instigeerde in 1941 een bloedige pogrom in Bagdad.⁶⁸

41. **Ook vanwege de lange geschiedenis van extreem Palestijns-Arabisch geweld tegen de Joden dienen dus grote vraagtekens te worden geplaatst bij het waarheidsgehalte van de door de AIV gebruikte slogan dat het zou gaan om een conflict tussen ‘de slachtoffers en de slachtoffers van de slachtoffers’.**

Er mag geen misverstand over bestaan dat de Holocaust en de Israëlische bezettingspolitiek twee volstrekt onvergelykbare grootheden zijn.

42. **Dit klinkt op het eerste gezicht sympathiek maar is dat goed beschouwd helemaal niet. In de eerste plaats geeft het geen pas een verband te leggen – ook niet een zogenaamd ‘ontkennend’ verband – tussen de Holocaust en het door Israel beheren van de in 1967 in een legitieme daad van zelfverdediging veroverde bakermat van de Joodse beschaving, van waaruit de Joden tijdens de eerdere Arabische agressieoorlog van 1948-1949 waren verdreven. Deze ‘grootheden’ hebben eenvoudig niets met elkaar te maken. Maar door ze in één zin met elkaar te noemen wordt vanwege de eerdere insinuatie van ‘Joods ouderschap’ vis-à-vis ‘Palestijns Arabisch slachtofferschap’ op subtiele manier *wel degelijk* een verband en zelfs een zekere gelijkwaardigheid gesuggereerd.**
43. **Met de zeker in deze context als confronterend en activistisch overkomende typering ‘bezettingspolitiek’ waar het gaat over het Israëlische beheer van eerder genoemde gebieden, worden de partijdige toon en richting van het AIV-advies verder gezet en wordt bovendien volledig voorbijgegaan aan de (juridische) complexiteit van en de oorzaak-en-gevolg-dynamiek m.b.t. wat algemeen wordt gezien als het *territoriale* kernonderdeel van het onderhavige conflict. Dit verwijt komt hieronder nog uitgebreid aan de orde.**
44. **De activistische toonzetting en handelswijze van de AIV valt met name op als die wordt gespiegeld aan het zeer milde, ja zelfs witwassende oordeel dat hij in een advies van 2004 gaf over de al sinds 1974 durende Turkse militaire bezetting en kolonisatie van het noordelijke deel van EU-lidstaat Cyprus. In dat oordeel, waar de welwillendheid van afdruipt, wordt het woord ‘bezetting’ op creatieve wijze omzeild, wordt de met etnische zuiveringen gepaard gaande Turkse kolonisatiepolitiek helemaal niet genoemd, blijven de flagrante Turkse schendingen van de Geneefse Conventies eveneens ongenoemd en wordt van de Turkse militaire bezetting en kolonisatie van Cyprus zelfs geen probleem gemaakt in het kader van de Turkse toetredingsonderhandelingen met de EU:**

⁶⁸ Sarah Ehrlich (2011): *Farhud memories: Baghdad's 1941 slaughter of the Jews*: <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-13610702>

*“De Turkse regering kan geen gebrek aan inzet worden verweten, en de kwestie Cyprus kan derhalve, naar de mening van de AIV, een positieve beslissing over de opening van de onderhandelingen niet in de weg staan. Wel zal een bevredigende oplossing moeten worden gevonden vóór eventuele toetreding van Turkije, want het zou op zijn zachtst gezegd merkwaardig zijn wanneer de ene lidstaat een militaire macht van 35.000 man op het grondgebied van een andere lidstaat heeft gestationeerd, zonder diens uitdrukkelijke toestemming”.*⁶⁹

Evenmin mag er twijfel rijzen aan het recht van het Joodse volk in eigen staatsverband te leven in een veilige omgeving.

45. **Dit zijn moreel gezien lege en inhoudelijk gezien zeer misleidende woorden van de AIV. Want een veilige omgeving bestaat evident helemaal niet voor de Joodse staat.**

Er is sprake van een structureel en inherent onveilige omgeving, die door het verzwakken of wegvallen van ‘rationele’ seculiere politieke systemen⁷⁰ en door het steeds assertiever worden van soennitische en sji’itische statelijke en niet-statelijke actoren⁷¹ alleen maar onveiliger wordt. In dat klimaat worden, in toenemende mate én publiekelijk, aan de islamitische dogmatiek ontleende dreigementen geuit over de aanstaande vernietiging van de Joodse staat en de genocide op de Joden en kunnen dito politieke handvesten van eerdere datum operationeel blijven (zie de relevante onderdelen van de handvesten van de PLO en Hamas).⁷² Zolang deze existentiële dreigementen serieus weerklank vinden en kunnen worden geoperationaliseerd, is Israel voor veiligheid (die gezien dit alles sowieso altijd relatief zal zijn) vanzelfsprekend niet alleen afhankelijk van robuuste militaire capaciteiten, maar ook van territoriale verdedigingsmogelijkheden, waaronder een redelijke territoriale diepte.

⁶⁹ AIV (2004): *Turkije – De Weg naar het Lidmaatschap van de Europese Unie*: [http://www.aiv-advies.nl/ContentSuite/upload/aiv/doc/mr37\(1\).pdf](http://www.aiv-advies.nl/ContentSuite/upload/aiv/doc/mr37(1).pdf) (pp. 10). Zie ook Parikiaki (2013): *Turkish Cypriots feel they have been colonized by Turkey*: <http://www.parikiaki.com/archives/60058> en Embassy of the Republic of Cyprus in Washington, D.C.: *Turkey's Illegal Policy of Colonization in Cyprus*: <http://www.cypriusembassy.net/home/index.php?module=page&cid=14>

⁷⁰ Met ‘rationeel’ wordt hier bedoeld dat seculiere Arabische regimes zoals bijvoorbeeld destijds dat van Hosni Mubarak, binnen internationaal geaccepteerde politieke kaders opereren en als zodanig rationele keuzes (moeten) maken. Daarmee is niet gezegd dat islamistische regimes die een ‘apocalyptische’ politiek voeren (en daardoor in het Westen wel als ‘irrationeel’ worden betiteld), zoals het Iraanse regime van Ali Khamenei, in hun eigen religieuze/culturele context niet rationeel zouden handelen.

⁷¹ Hezbollah, Hamas, de Islamitische Jihad, Al-Qaeda-gerelateerde opstandelingen in Syrië en dito groeperingen in de Sinaiwoestijn, de Moslimbroederschap in Egypte, en Jordanië en Iran (dat veel invloed heeft in Irak, Syrië en Libanon).

⁷² Overigens is de vijandschap t.a.v. Israel niet beperkt tot islamisten, zoals o.a. blijkt uit: *"I Love Israel" - Egyptian Singer Amr El Masry Sings Hate Song against Israel* (video, 2012): <http://www.memritv.org/clip/en/3451.htm>

Er bestaat in dat verband al wél een concept voor *veilige grenzen*, neergelegd in VN-
Veiligheidsraadresolutie 242 van 22 november 1967.

46. **Bij het bepleiten van *veilige grenzen* kan het uitgangspunt uiteraard nooit zijn een terugkeer naar de wapenstilstandslijnen van 1949, waarbij de Joodse staat ter hoogte van de kustplaats Herzliya zou worden veroordeeld tot een onverdedigbare territoriale diepte van circa 15 kilometer, zoals dat door de AIV verderop in dit advies wordt voorgesteld.⁷³ Met die positionering trekt (ook) de AIV het recht van Israël op veilige grenzen (en dus op duurzame levensvatbaarheid) feitelijk in twijfel.**

Dit neemt niet weg dat de stichting van de staat Israël in 1948, met als voornaamste rechtvaardiging dit volk te vrijwaren van nieuwe vervolgingen, en later de Israëlische overwinning in de zesdaagse oorlog van 1967 hebben geleid tot groot onrecht bij de Palestijnen.

47. **Hier wordt de legitimiteit van het bestaan van de Joodse staat door de AIV direct gerelateerd aan antisemitisme en (nieuwe) Jodenvervolgingen. De AIV insinueert hier (opnieuw) dat Israël in 1948 als een welwillend verleende gunst door derde krachten zou zijn gesticht vanwege van de Holocaust (“om dit volk te vrijwaren van nieuwe vervolgingen”). En dan kennelijk ook nog eens ten koste van de Palestijnse Arabieren, die eerder immers op subtile wijze door de AIV als slachtoffers van overlevenden van de Holocaust werden getypeerd.**
48. **De legitimatie voor de stichting van Israël die er volkenrechtelijk werkelijk toe doet, namelijk de erkende historische en emotionele band van het Joodse volk met een specifiek stuk grondgebied (West-Palestina), wordt hier en elders in het AIV-advies ongenoemd gelaten.**
49. Het is trouwens bittere ironie dat de internationale gemeenschap thans geen beperkingen ziet waar het gaat om het Joodse vestigingsrecht in de kuststrook, maar wél waar het gaat om Judea, Samaria en Jeruzalem. De Joodse historische aanspraken op de kuststrook zijn immers in kwalitatief opzicht van mindere aard dan die op de bergen van Judea (‘Jodenland’, waar ook Jeruzalem is gelegen) en Samaria: welke gebieden in alle opzichten de bakermat van de Joodse beschaving vormen.⁷⁴
50. Het Joodse verlangen naar terugkeer naar ‘het Land van Israël’ (het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee, met Jeruzalem als de kern van de Joodse identiteit) is echter al duizenden jaren oud

⁷³ Voor een uitgebreide verhandeling leze men: Maj.-Gen. (res.) Uzi Dayan: ‘*Defensible Borders to Secure Israel’s Future*’. In Dan Diker (ed.): *Israel’s Critical Security Requirements for Defensible Borders*. Jeruzalem: Jerusalem Center for Public Affairs, 2011, pp. 22-33: <http://www.jcpa.org/text/security/dayan.pdf>

Zie ook deze video over het concept van veilige grenzen voor Israël: ‘*Why Israel can't withdraw to its pre '67 borders*’: <http://www.youtube.com/watch?v=k2hZ6SlSqq0>

⁷⁴ *The Spring of Judea and Samaria* (video, 2013): <http://www.youtube.com/watch?v=11Hri4fdwf8>

Yisrael Medad (2009): *In defense of 'settlements'*: <http://articles.latimes.com/2009/jun/28/opinion/oe-medad28>

en werd in vrijwel de gehele Joodse diaspora voortdurend actief beleefd. Bovendien hebben er ondanks verdrijving, ballingschap en de praktische onmogelijkheid voor de meeste Joden om daadwerkelijk terug te keren steeds Joden in het gebied gewoond. Uit volkstellingen in de periode tussen 1860 en 1880 is bijvoorbeeld gebleken dat Joden in Jeruzalem (let wel: het ging toen alleen nog maar om de Oude Stad en wat kleine buurtschappen net buiten de stadsmuren) de meerderheid van de bevolking vormden. En ook in het twintigste-eeuwse interbellum registreerden de Britse mandaathouders in de Heilige Stad een Joodse bevolkingsmeerderheid van zestig procent.⁷⁵

Dat gegeven is belangrijk bij de beoordeling van Palestijns-Arabische aanspraken op ‘Arabisch Oost’-Jeruzalem, waarvan de Oude Stad immers de kern vormt. In 1948, tijdens de door het leger van Trans-Jordanië uitgevoerde etnische zuivering van Judea en Samaria, werden ook alle Joden uit de Oude Stad verdreven. De kern van de Joodse identiteit bleef vervolgens 19 jaar ‘judenrein’.⁷⁶

51. Het politieke zionisme, dat aan het eind van de negentiende eeuw ontstond, en al in 1917 internationale erkenning kreeg⁷⁷, werd weliswaar gedreven door Europees antisemitisme, maar de volkenrechtelijk erkende implementatie ervan is, zoals eerder gesteld, gebaseerd op het in 1920 in San Remo bekrachtigde *historische recht* van het Joodse volk op vestiging in geheel Palestina, dus niet alleen in het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee maar ook in het Overjordanse. Ook in het *Churchill White Paper* (een Britse policy statement die naar zijn auteur werd genoemd) van 3 juni 1922 kan men lezen dat: “[...] *in order that this [Jewish] community should have the best prospect of free development and provide a full opportunity for the Jewish people to display its capacities, it is essential that it should know that it is in Palestine as of right and not on the sufferance. That is the reason why it is necessary that the existence of a Jewish National Home in Palestine should be internationally guaranteed, and that it should be formally recognized to rest upon ancient historic connection*”.⁷⁸

⁷⁵ Daniel Pipes (2001): *The Muslim Claim to Jerusalem*: <http://www.danielpipes.org/84/the-muslim-claim-to-jerusalem>; Justus Reid Weiner (2003): *‘Is Jerusalem Being “Judaized”?’*: <http://jcpa.org/article/is-jerusalem-being-judaized/>

⁷⁶ Gerald M. Steinberg (2000): *Explaining Israel's Policy on Jerusalem: 1948, 1967, 2000*: <http://www.jcpa.org/jl/jerusalem-gms.htm>; MEFPJ (2013): *The Ethnic Cleansing of Jerusalem*: <http://mefpj.wordpress.com/tag/jerusalem/>

⁷⁷ Zo sprak de Franse minister van Buitenlandse Zaken Jules Gambon zich op 4 juni 1917 officieel uit voor “nationaal Joods herstel in het land van waaruit het volk van Israel zo vele eeuwen geleden werd verbannen” en gaf Gambons Britse ambtsgeenoot Lord Arthur Balfour op 1917 de naar hem genoemde verklaring uit met de tekst: “*His Majesty's government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object, it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country.*”

Voor de tekst en een afbeelding van het origineel zie: <http://www.justicenow4israel.com/balfour.html>

⁷⁸ Voor de tekst van het White Paper van 1922 zie: http://avalon.law.yale.edu/20th_century/brwh1922.asp

52. Het was de (bijna) collectieve Joodse wil (binnen en buiten het gebied) die de staat Israel tot stand heeft gebracht. Die wil en de concrete invulling daarvan werden op 24 juli 1922 (nogmaals) door de Volkenbond (en later bij rechtsgevolg ook door de VN) vanwege historisch recht als rechtmatig erkend in het Mandaat voor Palestina. Dat aan Groot-Brittannië ter uitvoering opgedragen mandaat voorzag in de stichting van een Joods Nationaal Tehuis in Palestina en sprak overigens nergens over het in dat gebied vestigen van een Palestijns-Arabische politieke entiteit.⁷⁹
53. **De ‘rechtvaardiging’, als dat door de AIV gehanteerde dubbelzinnige woord hier al op zijn plaats zou zijn, ligt dus niet in de (mogelijke) vervolging van Joden maar in het aan historische realiteiten gekoppelde en al sinds 1920 internationaal erkende Joodse zelfbeschikkingsrecht in een gebied waarop Joden rechtmatig aanspraak konden en kunnen maken. Dat recht verviel niet met het aflopen van het mandaat in 1948.**⁸⁰
54. In de geopolitieke en –historische context van de regio bezien was de onafhankelijkheid van Israel trouwens geen unieke gebeurtenis. Op basis van het zelfbeschikkingsrecht van volkeren werd tijdens en meteen na de Tweede Wereldoorlog immers een hele reeks koloniën en mandaatgebieden onafhankelijk, waaronder in 1943 Libanon, in 1946 Syrië, en eveneens in 1946 de Palestijns-Arabische staat Transjordanië (onder de heerschappij van het oorspronkelijk uit Mekka afkomstige Hasjemitische vorstehuis en een aantal met de Hasjemieten mee gemigreerde bedoeïenenstammen). En in 1948 dus ook Israel.
55. **Bij de onafhankelijkheid van (Trans)Jordanië kan trouwens met recht de vraag worden gesteld of daarmee niet reeds is voldaan aan het leggen van de territoriale basis voor de invulling van het Palestijns-Arabisch zelfbeschikkingsrecht. Die lastige vraag gaat de AIV echter uit de weg (zie eindnoot 60). Hierop wordt verderop in deze becommentariëring teruggekomen.**
56. **Het is vanuit historisch perspectief bezien stuitend om te suggereren, zoals de AIV doet, dat een welwillende internationale gemeenschap het Joodse volk in 1948 heeft willen “vrijwaren van nieuwe vervolgingen”. Diezelfde internationale gemeenschap heeft de overlevenden van de Holocaust immers in veel gevallen uiterst kil en zelfs vijandig en zonder empathie behandeld. En de Palestijnse Joden, aangevuld door Holocaustoverlevenden die ondanks de Britse blokkade toch naar Palestina wisten te komen, hebben na de Tweede Wereldoorlog letterlijk moeten vechten om dan eindelijk de een kwart eeuw eerder al aan hen beloofde staat te kunnen stichten**

⁷⁹ Voor de tekst van het Mandaat (van 24 juli 1922, maar op 12 augustus 1922 afgegeven) zie:

<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/2FCA2C68106F11AB05256BCF007BF3CB>

⁸⁰ Dat werd als volgt beredeneerd door de Amerikaanse hoogleraar volkenrecht Eugene V. Rostow:

“‘A trust’ – as in Article 80 of the UN Charter – does not end because the trustee dies ... the Jewish right of settlement in the whole of western Palestine – the area west of the Jordan – survived the British withdrawal in 1948. ... They are parts of the mandate territory, now legally occupied by Israel with the consent of the Security Council.”:

http://www.mythsandfacts.org/conflict/mandate_for_palestine/mandate_for_palestine.htm

en vervolgens te kunnen behouden. Ook tijdens die Joodse overlevingsstrijd heeft het merendeel van de internationale gemeenschap het laten afweten.

57. Over de kille behandeling die veel overlevende Nederlandse Joden ten deel viel is inmiddels veel bekend.⁸¹ In Polen werden overlevende Joden zelfs slachtoffers van dodelijk geweld.⁸²
58. Groot-Brittannië hield tot mei 1948, zonder veel protest van de Westerse democratieën, Palestina gesloten voor Joodse immigratie. Londen bestond het in 1947 zelfs te proberen om duizenden overlevenden van de Holocaust, die met 'Exodus-schepen' naar Palestina probeerden te reizen, naar Duitsland af te voeren en daar te detineren.⁸³ En een jaar later probeerde een door Britse officieren getraind en aangevoerd (Transjordaans) Arabisch Legioen de net uitgeroepen Joodse staat te vernietigen. Het moet gezien dat alles voor het zionistische leiderschap erg moeilijk zijn geweest om de welwillendheid van het beschaafde Westen serieus te nemen.
59. Het historisch perspectief is nog beklemmender als wordt gekeken naar wat zich in de aanloop naar de Holocaust heeft afgespeeld. Toen heeft de internationale gemeenschap immers willens en wetens voorkomen dat het al ruim een kwart eeuw eerder geplande Joods Nationaal Tehuis nog voor het begin van de voor iedereen zichtbaar aan de horizon opdoemende ramp voor het Europese Jodendom volledig 'operationeel' kon zijn. En toen eenmaal duidelijk was dat de Europese Joden industrieel werden vernietigd, werd door de Geallieerden vrijwel niets ondernomen om de omvang van die genocide te beperken. Zo werden de gaskamers in en de spoorlijnen naar het vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau niet gebombardeerd, terwijl de Duitse industrie in het vlakbij gelegen werkkamp Auschwitz-Monowitz wél door geallieerde bommenwerpers werd bestookt.⁸⁴
60. Het was al lang voor het begin van de Tweede Wereldoorlog duidelijk dat de Europese Joden, bepaald niet alleen die in Duitsland, letterlijk geen kant meer op konden en dat zij er vrijwel alleen voor stonden.⁸⁵ In juli 1938 vond in het Franse plaatsje Évian les Bains een internationale conferentie plaats over het snel aanzwellende en dramatische Europees-Joodse vluchtelingenvraagstuk. Daar maakten o.a. Groot-Brittannië, de VS en Nederland, duidelijk dat zij weinig of niets zouden doen om de existentieel door Nazi-Duitsland bedreigde Europese Joden aan een vluchtoord te helpen.

⁸¹ Zie o.a. Ben Haveman (1997): *Thuis na de Holocaust*:

<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2668/Buitenland/archief/article/detail/509336/1997/12/20/THUIS-NA-DE-HOLOCAUST.dhtml>

⁸² Holocaust Encyclopedia: *The Kielce Pogrom: a Blood Libel Massacre of Holocaust Survivors*:

<http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10007941>

⁸³ Haaretz (2008): *Documents: U.K. tried to ship Holocaust survivors back to Germany*:

<http://www.haaretz.com/news/documents-u-k-tried-to-ship-holocaust-survivors-back-to-germany-1.245247>

⁸⁴ Taylor Downing (2005): *Auschwitz: The Forgotten Evidence*: <http://www.historytoday.com/taylor-downing/auschwitz-forgotten-evidence>

⁸⁵ Zie bijvoorbeeld: *The Holocaust: Timeline of Jewish Persecution (1932 - 1945)*:

<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsourc/Holocaust/chron.html#37>

61. Ook het door de Britten beheerde Joods nationaal tehuis in Palestina werd niet voor Joodse vluchtelingen opengesteld.⁸⁶ De zionistische leider Chaim Weizmann concludeerde in een Britse krant: *“The world seemed to be divided into two parts – those places where the Jews could not live and those where they could not enter”*.⁸⁷
62. Joodse vluchtelingen waren ook in Nederland niet welkom. Al op 7 mei 1938 werden de Nederlandse grenzen voor hen gesloten. *“Een [Joodse] vluchteling zal voortaan als een ongewenst element voor de Nederlandse maatschappij en derhalve als ongewenste vreemdeling te beschouwen zijn, die derhalve aan de grens geweerd en binnenslands aangetroffen, over de grens gebracht zal moeten worden”*, verordonneerde minister van Justitie Carel Goseling van de Rooms Katholieke Staats Partij.⁸⁸
63. Joden uit Duitsland, Oostenrijk en Oost-Europa die ondanks toegangsbeperkingen en verscherpte grenscontroles er toch in slaagden naar Nederland te vluchten, mochten vanwege bezwaren van koningin Wilhelmina niet in Elspeet op de Veluwe worden opgevangen (dat vond de majesteit met twaalf kilometer ertussen te dicht bij paleis Het Loo).⁸⁹ Voor hen werd vervolgens, op kosten van de Nederlandse Joodse gemeenschap, in het afgelegen Drentse Hooghalen/Westerbork een vluchtelingenkamp gebouwd.⁹⁰ Daar vandaan werden tijdens de Tweede Wereldoorlog ruim 107 duizend Joden naar de vernietigingskampen afgevoerd.
64. Vijf maanden na Évian, op 9 november 1938, verscheen een rapport van de Britse Woodhead Commission, met nieuwe concrete suggesties voor een tweestatenoplossing in het centrale deel van West-Palestina en voortzetting van het Britse mandaat in de regio Jeruzalem, de Negev en Galilea.⁹¹

⁸⁶ Zie o.a. Yad Vashem: *Evian Conference*: http://www.yadvashem.org/odot_pdf/Microsoft%20Word%20-%206305.pdf en Ervin Birnbaum (2008): *Evian: The Most Fateful Conference of All Times in Jewish History* (part 1): <http://www.acpr.org.il/nativ/0811-2%20ebirnbaumE1.pdf> (part 1) en <http://www.acpr.org.il/nativ/0902-birnbaum-E2.pdf> (part 2). Over de Nederlandse delegatieleden in Evian zie http://en.wikipedia.org/wiki/%C3%89vian_Conference

⁸⁷ Annette Shaw (2001): *The Evian Conference - Hitler's Green Light for Genocide*: <http://christianactionforisrael.org/antiholo/evian/evian.html>

⁸⁸ Loe de Jong (1969): *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog 1939-1945*, deel 1: Voorspel, pp. 528-532: <http://www.niod.knaw.nl/nl/download> Zie ook: A.P.M. Cammaert (1994) *Het verborgen front: geschiedenis van de georganiseerde illegaliteit in de provincie Limburg tijdens de Tweede Wereldoorlog* (dissertatie Rijksuniversiteit Groningen), p. 376.

⁸⁹ Zie De Stentor (2009): *Hoe Wilhelmina 'Westerbork' in Elspeet voorkomt* <http://www.destentor.nl/regio/epe/hoe-wilhelmina-westerbork-in-elspeet-voorkomt-1.3018407> en *Kamp Westerbork: Voorgeschiedenis*: <http://www.kampwesterbork.nl/geschiedenis/vluchtelingenkamp/voorgeschiedenis/index.html#/index>

⁹⁰ <http://www.kampwesterbork.nl/nl/geschiedenis/vluchtelingenkamp/bouw/index.html#/index>

⁹¹ De commissie had een lichte voorkeur voor de vestiging van een door een Palestijns-Arabisch staat omklemd Joods ministaatje van 1258 vierkante kilometer, in twee gescheiden delen van de kustvlakte. Ter vergelijking: de Nederlandse provincie Utrecht meet 1385 vierkante kilometer. Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Woodhead_Commission

Het rapport kwam tegelijk met een *policy statement* van de Britse regering die concludeerde dat een tweestatenoplossing “onpraktisch” was.⁹² Op dezelfde dag gaf nazi-propagandaminister Joseph Goebbels in Duitsland het startsein voor de landelijke pogrom die bekend zou worden als de Kristallnacht.⁹³ Maar ook die verschrikking en de voorspelbare consequenties van het door de nazi’s met extreem geweld tegen weerlozen oversteken van de morele Rubicon, konden de Westerse democratieën niet vermurwen.

65. Op 17 mei 1939, een half jaar na de Kristallnacht, legde de Britse regering Chamberlain in een nieuwe beleidsbrief, het *MacDonald White Paper*, vast dat er binnen tien jaar een Arabisch-Joodse eenheidsstaat in (West-)Palestina moest worden gevestigd. De Joodse migratie naar het door de Britten nu feitelijk geschrapt ‘Joods Nationaal Tehuis’ zou voor de daarop volgende vijf jaar beperkt worden tot tienduizend personen per jaar. Nadien moest Joodse immigratie afhankelijk worden van Arabische instemming. Als bescheiden bijdrage aan de oplossing van het Joodse vluchtelingenvraagstuk zouden op korte termijn nog eens 25 duizend extra Joden tot het mandaatgebied worden toegelaten. Ook werden de mogelijkheden voor Joden om in Palestina grond aan te kopen sterk beperkt.⁹⁴
66. Het White Paper leidde tot een heftige discussie in het Britse Lagerhuis. De Liberale leider Sir Archibald Sinclair zei dat de wereld de beleidsbrief zou interpreteren als “*a surrender to Arab violence*” en Winston Churchill vergeleek het document met eerder het door Chamberlain met de nazi’s gesloten München-akkoord.⁹⁵ De Amerikaanse senator (en latere president) Henry Truman sprak van “*a dishonorable repudiation by Britain of her obligations*”.⁹⁶
67. Het Britse handelen was een flagrante schending van de mandaatopdracht en het lokte een kritisch rapport uit van de Permanente Mandaatcommissie van de Volkenbond.⁹⁷ Met het in september 1939 uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd echter niet alleen dat rapport maar ook de Volkenbond zelf irrelevant. (In 1945 werd de [rechts]opvolger ervan opgericht: de VN.) Het White Paper

⁹² <http://www.mideastweb.org/1938peeldecision.htm> Zie ook JTA (1938): *Britain Drops Partition, Maps Peace Parleys; Agency Rejects Woodhead Report As Talks Basis*: <http://www.jta.org/1938/11/10/archive/britain-drops-partition-maps-peace-parleys-agency-rejects-woodhead-report-as-talks-basis>

⁹³ Zie o.a. in de Holocaust Encyclopedia: *Kristallnacht: a Nationwide Pogrom, November 9-10, 1938*: <http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10005201>

⁹⁴ Voor de tekst van het White Paper van 1939 zie: http://avalon.law.yale.edu/20th_century/brwh1939.asp

⁹⁵ Aaron Berman: *Nazism, the Jews and American Zionism: 1933-1948*. Detroit, Michigan: Wayne University Press, 1990, p. 70.

⁹⁶ Harry S. Truman Library & Museum: *The United States and the Recognition of Israel: A Chronology*: <http://www.trumanlibrary.org/israel/palestin.htm>

⁹⁷ *Permanent Mandates Commission of the League of Nations Report 29th June 1939*: http://www.mideastweb.org/league_mandates_report_1939.htm

daarentegen, bleef tot het eind van het mandaat (op 14 mei 1948 om middernacht) de basis van de Britse Palestinapolitiek.

68. De Britten hebben in de periode 1939-1945 de grenzen van Palestina zo veel mogelijk gesloten gehouden voor Joodse vluchtelingen uit Europa. ‘Illegale’ Joodse immigratie werd waar mogelijk verrekend met de in het MacDonald White Paper vastgestelde quota. In het najaar van 1943 waren slechts 44 duizend van de in totaal 75 duizend quotaposities verbruikt.⁹⁸
69. Als gevolg van de Britse immigratiepolitiek konden talloze Europese Joden geen goed heenkomen naar Palestina vinden en werden zij uiteindelijk door de nazi’s en/of hun handlangers omgebracht. Vele anderen, die wel uit de door de nazi’s bedreigde of bezette gebieden weg wisten te komen, konden door harteloosheid en/of keiharde obstructie geen veilige bestemming vinden en vonden bijgevolg toch nog onvoorstelbare ontbering en/of de dood.⁹⁹
70. **De AIV klaagt over “groot onrecht bij de Palestijnen”. De stichting van de staat Israel (en eigenlijk eerder al de stemming over resolutie 181 van de Algemene Vergadering van de VN van 29 november 1947) leidde echter onmiddellijk tot het plegen van groot onrecht tegen de Joodse bevolking van het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee. Ook daarover zwijgt de AIV. Erger nog: hij draait feitelijk de zaken om en maakt de slachtoffers tot daders.**
71. Meteen na 29 november 1947 escaleerde het toen al ruim een kwart eeuw durende anti-Joodse geweld, waarbij de Palestijnse Arabieren en hun milities werden bijgestaan door duizenden islamitische vrijwilligers uit omliggende landen, waaronder Irak.¹⁰⁰

⁹⁸ Zie appendix IV van het rapport van de Anglo-Amerikaanse onderzoekscommissie van 1946 over de Joodse kwestie: http://avalon.law.yale.edu/subject_menus/angtoc.asp Zie ook: Mitchell Bard: *British Restrictions on Jewish Immigration*: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/mandate.html>; The Holocaust Chronicle: *Jewish Immigration to Palestine*: <http://www.holocaustchronicle.org/staticpages/657.html>; en The United States Holocaust Memorial Museum: *Refugees*: <http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10005139>

⁹⁹ Voor enkele voorbeelden zie de Holocaust Encyclopedia: *Voyage of the St Louis*: <http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10005267> en Joseph E. Katz: *The Struma & The unmitigated policy of the British against Jewish refugees fleeing Hitler's war against them*: <http://www.eretzisrael.org/~jkatz/struma.html>

¹⁰⁰ Voor een uitgebreid verslag van de gebeurtenissen in de periode tussen november 1947 en mei 1948 leze men Benny Morris (2009) *Lashing Back - Israel's 1947-1948 Civil War*: <http://www.historynet.com/lashing-back-israel-1947-1948-civil-war.htm>

Op 2 februari 1948 stuurde de Jewish Agency for Israel het volgende rapport naar de Verenigde Naties over de Arabische ophitsing en agressie tegen de Joden in het mandaatgebied:

<http://ia600808.us.archive.org/0/items/MemorandumOnActsOfArabAggressionSubmittedToTheUnitedNationsPalestine/MAAA2.pdf>

De voornaamste Palestijns-Arabische milite was het ‘Leger van de Heilige Oorlog’, dat aangevoerd werd door Hassan Salameh (Salama): http://en.wikipedia.org/wiki/Holy_War_Army

Zie over de Arabische vrijwilligers van buiten Palestina: http://en.wikipedia.org/wiki/Arab_Liberation_Army

72. Op 15 mei 1948 (een dag na het uitroepen van de Israelische onafhankelijkheid) vielen de legers van Egypte, Syrië, Libanon, Jordanië en Irak, plus vrijwilligerseenheden uit Saoedi-Arabië, Jemen en Pakistan en strijdgroepen van de Moslimbroederschap, de Joodse staat binnen met de publiekelijk verklaarde doelstelling die van de kaart te vegen.¹⁰¹ Het leger van Transjordanië, het ‘Arabisch Legioen’, werd aangevoerd door Britse officieren onder leiding van de legendarische generaal John Bagot Glubb (‘Glubb Pasha’) en gold als de sterkste strijdmacht in de regio.¹⁰² Desondanks wist het Israelische verdedigingsleger, dat eveneens gesteund werd door internationale vrijwilligers, waaronder WO-II oorlogsveteranen die enkele tientallen ijlings ‘uit de mottenballen’ gekochte jachtvliegtuigen bestuurden, de aanvallers op een aantal fronten terug te drijven. In de loop van 1949 werden wapenstilstandsakkoorden gesloten met Egypte (25 februari), Libanon (23 maart), Jordanië (3 april) en Syrië (20 juli). Israelische troepen ontruimden de delen van Libanon en Egypte die tijdens het conflict door hen waren bezet en ook Syrische troepen die een deel van Galilea hadden veroverd trokken zich achter de internationale grens terug.¹⁰³ Egypte bezette de Gazastrook en Jordanië Judea en Samaria. Tijdens de oorlog vielen aan Israelische kant 6000 doden, waarvan een derde burgers (in totaal een procent van de bevolking).
73. **Dat de verklaard politicidale en zelfs genocidale opzet van de Palestijns-Arabische leiders en hun bondgenoten ten aanzien van de Joden in het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee niet slaagde, vertaalt de AIV bizar genoeg naar ‘een groot onrecht bij de Palestijnen’, waarbij bovendien de valse indruk wordt gewekt dat het Joodse leiderschap/ Israel hier de verantwoordelijkheid droeg.**
74. Het is echter logisch dat een als zodanig *aangekondigde* totale vernietigingsoorlog tegen de Joodse staat niet alleen de plaatselijke Joden zou treffen (met dodelijk geweld, verdrijving, plundering en totale verwoesting¹⁰⁴) maar dat deze onvermijdelijk *ook* rampzalige gevolgen zou hebben voor een

¹⁰¹ De Libanese inbreng was zeer kortstondig en ook het minst succesvol. Zie verder: Jewish Virtual Library: *Israeli War of Independence - Background & Overview* http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/1948_War.html

¹⁰² Zie *John Bagot Glubb*: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Bagot_Glubb en *Glubb Pasha and the Arab Legion*: <http://www.historynet.com/glubb-pasha-and-the-arab-legion.htm>

¹⁰³ *1949 Armistice Agreements*: http://en.wikipedia.org/wiki/1949_Armistice_Agreements

¹⁰⁴ Zo werden de Joden verdreven uit o.a. de Oude Stad van Jeruzalem. Vervolgens werd die wijk geplunderd en grotendeels verwoest. Dat lot trof ook synagogen en andere Joodse religieuze instellingen, alsmede de Joodse necropolis op de Olijfberg. Zie: *What happened to Jewish Holy Sites and places of worship in lands controlled by the Arabs?* http://www.palestinefacts.org/pf_1948to1967_holysites.php

- groot deel van de Arabieren in het qua oppervlakte erg kleine conflictgebied.¹⁰⁵ De Palestijnse Joden moesten immers letterlijk vechten voor hun leven en zij hebben dat ook uit alle macht gedaan.
75. Vlak voor en tijdens de als zodanig aangekondigde anti-Joodse vernietigingsoorlog, namen honderdduizenden (West-)Palestijnse Arabieren de wijk naar Libanon, Syrië en Transjordanië en naar andere delen van West-Palestina.¹⁰⁶
76. Over het precieze aantal Palestijns-Arabische vluchtelingen en ontheemden is nog steeds geen duidelijkheid. De Zweedse VN-gezant Folke Bernadotte noemde in zijn rapport van 16 september 1948 het aantal van 300.000 personen.¹⁰⁷ De VN/UNRWA ging in 1950 uit van 750.000.¹⁰⁸ En de Israelische wetenschapper Efraim Karsh becijferde in 2011 op basis van demografische gegevens dat het aantal Palestijns-Arabische vluchtelingen en ontheemden (inclusief zij die gehoor gaven aan Arabische oproepen om tijdelijk het conflictgebied te verlaten) tussen de 583.000 en de 609.000 moet liggen.¹⁰⁹

¹⁰⁵ De strijd speelde zich voornamelijk af in de kuststrook, de corridor naar Jeruzalem en Galilea. Zie *Map of Arab invasion, May 1948*: <http://www.mideastweb.org/arabinvasionmap.htm> en *The 1948 War of Independence in maps*: <http://www.2nd-thoughts.org/id244.html>

¹⁰⁶ Over het ontstaan van het Palestijns-Arabische vluchtelingen- en ontheemdenvraagstuk is veel rumoer veroorzaakt door ‘nieuwe Israelische historici’ (met name Benny Morris, Ilan Pappé, Avi Shlaim en Tom Segev), die probeerden de officiële Israelische lezing te ondergraven. Hun werk werd beantwoord door Efraim Karsh in *Fabricating Israeli History: The "New Historians"*, Londen: Frank Cass, 1997 en in *Palestine Betrayed*, New Haven: Yale University Press, 2010. Boekbesprekingen van Edward Alexander en Daniel Pipes staan op <http://spme.net/cgi-bin/articles.cgi?ID=7167> en <http://www.danielpipes.org/8329/palestine-betrayed>

Vast staat dat een deel van de Palestijnse Arabieren tijdens de Arabische agressieoorlog door Israelische eenheden werd verdreven. Vast staat ook dat het grootste deel uit eigen beweging of daartoe aangezet door Arabische propaganda de wijk nam. Zie o.a. Mitchell Bard (2013): *The Palestinian Refugees*: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/refugees.html> Velen vluchtten vanwege geruchten over door Joodse eenheden begane wreedheden. Zie bijv. deze interviews over het politieke gebruik van het drama in het dorpje Deir Yassin: <http://www.youtube.com/watch?v=72Ata-hY9WQ> Over het al in 1947 in opdracht van Arabische leiders vertrekken van Palestijnse Arabieren lezen men Efraim Karsh (2011): *Reclaiming a historical truth*: <http://www.haaretz.com/print-edition/opinion/reclaiming-a-historical-truth-1.366893>

¹⁰⁷ *Progress Report of the United Nations Mediator on Palestine submitted to the Secretary-General*, II.14: <http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/AB14D4AAFC4E1BB985256204004F55FA>

¹⁰⁸ UNRWA: Palestinian Refugees: <http://www.unrwa.org/etemplate.php?id=86>

¹⁰⁹ Efraim Karsh (2011): *How Many Palestinian Arab Refugees Were There?* <http://www.meforum.org/2875/how-many-palestinian-arab-refugees>

77. In direct verband met het conflict in het (voormalige) mandaatgebied werden Joodse gemeenschappen in Arabische landen slachtoffer van intimidatie, geweld en verdrijving. Dat leidde tot een vluchtelingenstroom van minstens 820 duizend Joden.¹¹⁰
78. **Het Joodse vluchtelingendrama, omvangrijker dan dat van de Palestijnse Arabieren, wordt in het AIV-advies niet vermeld (dat geldt trouwens ook voor het drama van de circa zeventuizend Joodse verdrevenen/ontheemden binnen het conflictgebied van 1948). Dat is niet alleen een kwalijke omissie van de AIV omdat het *slachtofferschap* met betrekking tot het vluchtelingen-dossier zodoende, eveneens ten onrechte, geheel aan Palestijns-Arabische zijde wordt gelegd (met alle politieke misbruik van dien). Dat is het ook omdat compensatie voor de Joodse vluchtelingen én voor de Joodse ontheemden in het conflictgebied logisch genoeg eveneens onderdeel zal moeten uitmaken van een allesomvattende vredesregeling.**¹¹¹
79. Het merendeel van de (tenminste) 820 duizend Joodse vluchtelingen uit de Arabische wereld, zo'n 586 duizend personen, werd destijds zonder enige hulp van de internationale gemeenschap opgevangen in Israel en in zeer korte tijd geïntegreerd.¹¹² Dat gold ook voor de duizenden Palestijnse Joden die tijdens de Arabische agressieoorlog van 1948/49 uit hun woonplaatsen waren verdreven. Er was eigenlijk sprake van een bevolkingsuitwisseling met de deels uit het conflictgebied gevluchte, deels uit eigen beweging vertrokken en deels verdreven Palestijnse Arabieren.

¹¹⁰ Jewish Virtual Library: *Jewish Refugees from Arab Countries*:

http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/talking/jew_refugees.html; *The Forgotten Refugees: Why does nobody care about the Jewish refugees from Arab lands?*: http://www.factsandlogic.org/ad_106b.html; Ya'akov Meron (1995): *Why Jews Fled the Arab Countries*: <http://www.meforum.org/263/why-jews-fled-the-arab-countries>; Justice for Jews from Arab Countries (2012): *Jews displaced from Arab Countries: a Story of Collusion*:

<http://www.justiceforjews.com/collusion.pdf>; Avi Beker (2005): *The Forgotten Narrative: Jewish Refugees from Arab Countries*: <http://www.jcpa.org/jpsr/jpsr-beker-f05.htm>; Zvi Gabay (2013): *The Farhud – the riots against the Jews of Iraq*: <http://www.jpost.com/Opinion/Op-Ed-Contributors/The-Farhud-the-riots-against-the-Jews-of-Iraq-313251>

Voor meer over het Joodse vluchtelingendrama zie de vijfdelige videoserie *The Forgotten Refugees - 1,000,000 Jews Expelled* (video) <http://www.youtube.com/watch?v=Nz9LPfB2ytM> (1);

<http://www.youtube.com/watch?v=4BgrWigdK6E> (2); http://www.youtube.com/watch?v=Hp5_LddyVys (3);

<http://www.youtube.com/watch?v=VyaF0dXJdOE> (4); <http://www.youtube.com/watch?v=yRg7NjFac0> (5).

Zie ook *Silent Exodus - The Jewish Nakbah*: <http://www.youtube.com/watch?v=iug3GnOXXjg> en *Shadow in Baghdad: the disappearance of a community*: <http://jewcer.com/project/shadow-in-baghdad-the-disappearance-of-a-community>

¹¹¹ Zie Dan Diker (2012): *Jewish refugees are a 'core' peace process issue*: <http://blogs.timesofisrael.com/jewish-refugees-are-a-core-peace-process-issue/> en Adrian Blomfield (2012): *Israel rules out peace deal unless refugees get compensation*: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/israel/9544258/Israel-rules-out-peace-deal-unless-refugees-get-compensation.html>

¹¹² Jewish Virtual Library (2012): *Jewish Refugees from Arab Countries*:

http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/talking/jew_refugees.html

80. Het Joodse vluchtelingen- en ontheemdenvraagstuk werd door Israel opgelost. Er is overigens niet één expliciete VN-resolutie over het drama in stemming gebracht, tegen tientallen over dat van de Palestijnse Arabieren. Het Palestijns-Arabische vluchtelingen- en ontheemdenvraagstuk daarentegen, wordt tot op de dag van vandaag kunstmatig in stand gehouden.¹¹³
81. Een complicerende factor is dat nakomelingen van de Palestijns-Arabische vluchtelingen en ontheemden van 1948-49 zich zonder einddatum als ‘vluchteling’ kunnen laten registreren bij de speciaal voor de Palestijnse Arabieren opgerichte United Nations Relief and Works Agency (UNRWA).¹¹⁴ Voor Palestijnse Arabieren is de vluchtelingenstatus verworven tot een erfrecht. Daarmee is deze (per definitie voortdurend groeiende) groep de enige wereldwijd die deze riante en voor Nederland en andere ‘donorlanden’ van UNRWA zeer kostbare faciliteit ten deelt valt.¹¹⁵ Eind 2012 was de groep UNRWA-cliënten (personen die indien gewenst aanspraak kunnen maken op ondersteuning van UNRWA) aangegroeid tot 5.271.893 personen (4.919.917 als ‘vluchteling’ geregistreerden en 351.976 ‘overigen’).¹¹⁶ Alle andere vluchtelingen en ontheemden op de wereld vallen onder de jurisdictie van de reguliere vluchtelingenorganisatie van de VN, de UNHCR, en zij kunnen *niet* generatie na generatie de bijzondere status van het vluchtelingschap genieten.¹¹⁷
82. In zijn artikel ‘*Eventually, All Humans Will Be Palestine Refugees*’ verwijst Daniel Pipes naar het ontstaan van de speciale VN-bemoeiingen met de Palestijns-Arabische vluchtelingen:
- “The origins of this unique case, notes Nitza Nachmias of Tel Aviv University, goes back to Count Folke Bernadotte, the United Nations Security Council’s mediator. Referring to those Arabs who fled the British mandate of Palestine, he argued in 1948 that the UN had a “responsibility for their relief” because it was a UN decision, the establishment of Israel, that had made them refugees. However*

¹¹³ Stanley A. Urman (2012): *The United Nations and Middle East Refugees: the Differential Treatment of Arabs and Jews* <http://jcpa.org/wp-content/uploads/2012/02/Kiyum-urman.pdf>; Mitchell Bard (2013): *The Palestinian Refugees* <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsourc/History/refugees.html>

¹¹⁴ Zie voor de verschillende vluchtelingdefinities van UNHCR en UNRWA: Daniel Pipes (2003): *The Refugee Curse*: <http://www.danielpipes.org/1206/unrwa-the-refugee-curse>

¹¹⁵ Nederland draagt jaarlijks 30 miljoen bij en is in grootte de zesde donor: Cnaan Liphshiz (2011): *Holland to reconsider UNRWA funding*: http://www.ejpress.org/article/news/western_europe/55030 In april 2013 betaalde Nederland een extra bijdrage van 13 miljoen euro: <http://www.unrwa.org/etemplate.php?id=1719>

De relatief riante faciliteiten van de UNRWA hebben in de periode na de oorlog van 1948 een ‘aanzuigende werking’ gehad, als gevolg waarvan het aantal ‘Palestijns-Arabische vluchtelingen’ veel groter werd dan op basis van de bevolkingssamenstelling in het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee in begin 1948 mogelijk was. UNRWA zelf geeft bij een overzichtstatistiek 1950-2008 aan dat: *Figures are based on UNRWA records, which are regularly updated; however, registration with the Agency is voluntary and these figures do not represent an accurate population record.* [http://www.unrwa.org/userfiles/reg-ref\(2\).pdf](http://www.unrwa.org/userfiles/reg-ref(2).pdf)

¹¹⁶ UNRWA (2013): <http://www.unrwa.org/etemplate.php?id=253>

¹¹⁷ James G. Lindsay (2012): *Reforming UNRWA*: <http://www.meforum.org/3404/reforming-unrwa>

inaccurate his view, it still remains alive and potent and helps explain why the UN devotes unique attention to Palestine refugees pending their own state".¹¹⁸

83. Vanwege hun gedwongen hospitalisering binnen de UNRWA-kaders -- totdat zij onderdeel worden van een politieke oplossing -- en door de systematische verwijzingen naar een vermeend "recht op terugkeer", wordt de (miljoenen) bij UNRWA geregistreerde personen automatisch de valse hoop ingefluisterd dat zij zich uiteindelijk toch in het welvarende Israel kunnen vestigen, hetgeen vanzelfsprekend de vernietiging van de Joodse staat langs demografische weg zou betekenen.¹¹⁹ Meerdere onderzoekers hebben goed gedocumenteerd vastgesteld dat ook op UNRWA-scholen (die grotendeels worden 'bemenst' door Palestijns-Arabisch personeel) dat vermeende "recht op terugkeer" wordt onderwezen en dat er op UNRWA-scholen bovendien Jodenhaat wordt gepredikt en geweld tegen Israel wordt verheerlijkt.¹²⁰
84. **Feitelijk is de UNRWA vanwege dat alles op zichzelf al een obstakel voor vrede en zelfs een katalysator voor oneindig conflict.¹²¹ Maar ook dat verzwijgt de AIV.**

¹¹⁸ "Eventually, All Humans Will Be Palestine Refugees" (2012): <http://www.danielpipes.org/10695/unrwa-palestine-refugees> Overigens concludeerde Bernadotte in zijn rapport van 16 september 1948 aan de VN dat 300 duizend

Palestijnse Arabieren en zeventuizend Palestijnse Joden het oorlogsgebied waren ontvlucht:

<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/AB14D4AAFC4E1BB985256204004F55FA>

¹¹⁹ Emigratie van deze personen naar Israel zou Joden een minderheid maken in de Joodse staat, waar ultimo april 2013 6.042.000 Joden woonden (75,3%), 1.658.000 Arabieren (20,7%) en 318.000 'overigen' (4%):

http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsourc/Society_&_Culture/newpop.html

Per 1 januari 2013 stonden bij UNRWA ruim 4.9 miljoen Palestijns Arabische 'vluchtelingen' geregistreerd, plus zo'n 352.000 'overigen'. Zie *UNRWA in Figures* (2013): <http://www.unrwa.org/userfiles/2013042435340.pdf>

Op het vermeende 'recht op terugkeer' van Palestijnse Arabieren wordt verderop uitgebreid ingegaan.

¹²⁰ Dan Calic (2013): *Jew hatred at UN schools: West Bank schools funded by US, Europe produce next generation of terrorists*: <http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4372560,00.html>; CIDI (2013): *UNRWA scholen onderwijzen Palestijnse jongeren het 'recht' op terugkeer en verheerlijken het geweld tegen Israel* (video):

http://www.cidi.tv/video/unrwa-scholen-onderwijzen-palestijnse-jongeren-het-recht-op-geweld_4438; Palestinian Media

Watch (2013): *UNRWA representative poses with map that presents all of Israel as "Palestine" at event in Lebanon*:

http://palwatch.org/main.aspx?fi=157&doc_id=8981 Het voorval werd door de UNRWA ontkend. Zie voor de officiële

Israelische reactie (2013): *Amb. Prosor's response to UNRWA spokesperson's claim*:

<http://mfa.gov.il/MFA/InternatlOrgs/Issues/Pages/Prosor-responds-to-UNRWA-claim-17-May-2013.aspx>

Zie ook: *The true face of UNRWA* (video, 2010): <http://www.youtube.com/watch?v=KMmu6QgQ5Ihw>

Nederland is een belangrijke donor van UNRWA en in april 2013 ontving de organisatie een *extra* bijdrage van 13 miljoen euro: <http://www.unrwa.org/etemplate.php?id=1719>

¹²¹ Jonathan Spyer (2008): *UNRWA: Barrier to Peace*: <http://www.worldsecuritynetwork.com/Israel-Palestine/Spyer-Jonathan/UNRWA-Barrier-to-Peace>; Alexander H. Joffe (2012): *UNRWA Resists Resettlement*:

<http://www.meforum.org/3350/unrwa-resettlemen>; Nitza Nachmias (2009): *UNRWA at 60: Are There Better*

Alternatives?: <http://www.meforum.org/2481/unrwa-at-60-better-alternatives>

85. **De AIV klaagt dat “de Israëlische overwinning in de zesdaagse oorlog van 1967 heeft geleid tot groot onrecht bij de Palestijnen”, maar laat hier en elders in zijn advies het cruciale feit onvermeld dat niet Israel maar Egypte, Syrië en Jordanië verantwoordelijk waren voor het uitbreken en de gevolgen van die oorlog. De AIV houdt ook stil over het terminale onrecht dat de Israelische Joden ongetwijfeld (want door de Arabieren aangekondigd) zou zijn aangedaan als zij de Arabische agressieoorlog hadden verloren.**
86. De Joodse staat werd in juni 1967 opnieuw met politicide bedreigd.¹²² Er was bovendien sprake van een massale troepenopbouw in de Sinaiwoestijn, Cairo blokkeerde de Straat van Tiran (en daarmee de haven van Eilat) voor Israelische scheepvaart, en op 16 mei 1967 eiste de Egyptische dictator Gamal Abdal Nasser het vertrek van de VN-troepenmacht in de Sinaiwoestijn.¹²³ De VN voldeed daar onmiddellijk aan. Met dat alles was sprake van een duidelijke casus belli-situatie. Israel heeft daarop succesvolle ‘*pre-emptive strikes*’ op Egypte en Syrië uitgevoerd.¹²⁴
87. Jordanië werd op de eerste dag van de oorlog expliciet door Israel gewaarschuwd zich buiten het conflict te houden, maar viel toch aan, in de valse veronderstelling dat Israel aan het Egyptische front aan het verliezen was. Bij de Israelische tegenaanval verloor het Jordaanse leger de controle over de in de eerdere anti-Israelische agressieoorlog van 1948/49 door (Trans)Jordanië bezette, in 1950 wederrechtelijk geannexeerde en vervolgens in ‘West Bank’ omgedoopte landstreken Judea en Samaria plus Oost-Jeruzalem.¹²⁵
88. Tijdens de oorlog van 1967 namen circa 325 duizend Palestijnse Arabieren van de ‘West Bank’ de wijk naar de ‘East Bank’. Omdat beide gebieden in de periode 1948-1967 één politieke entiteit vormden én het om Jordaanse staatsburgers ging, moet feitelijk gesproken worden van ontheemden. Israel gaf onder bepaalde voorwaarden toestemming voor hun terugkeer, maar Jordanië hield volledige

¹²² De Egyptische president Nasser verklaarde op 26 mei 1967: “*Dit word een totale oorlog. Ons basisdoel zal de vernietiging van Israel zijn*”. De Syrische minister van Defensie en latere president Hafez Assad verklaarde op 20 mei 1967: “*Ik, als een militair, geloof dat de tijd gekomen is om een uitroeiingsstrijd te beginnen*”. En de Iraakse president Abdur Rahman Aref verklaarde op 31 mei 1967: “*Het bestaan van Israel is een fout die moet worden rechtgezet. Ons doel is duidelijk: Israel van de kaart vegen.*” Bron: Eli E. Hertz (2009): *UN Security Council Resolution 242*: <http://www.mythsandfacts.org/conflict/10/resolution-242.pdf> Zie ook: *The Six Day War: Crucial quotes*: http://www.sixdaywar.co.uk/crucial_quotes.htm

¹²³ Doron Geller (2013): *Israeli Intelligence in the 1967 War*:

<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/intel67.html>

¹²⁴ Six Day War: *Arab Threats Against Israel*: <http://www.sixdaywar.org/content/threats.asp>

¹²⁵ *The Six-Day War: Background & Overview*: http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/67_War.html

Jordanian Annexation of West Bank - Resolution Adopted by the House of Deputies (April 24, 1950):

<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/arabs/jordanresolution.html>

repatriëring tegen. Uiteindelijk zijn circa 60 duizend ontheemden naar de inmiddels door Israël bestuurde 'West Bank'/landstreken Judea en Samaria teruggekeerd.¹²⁶

Het gegeven dat zowel Joden als Palestijnen zich beroepen op historische en religieuze rechten en dat ieder van beide groepen vanuit zijn eigen geschiedenis aanspraak maakt op een eigen politiek tehuis in het vele eeuwen lang betwiste Heilige Land, geeft aan het conflict een onmiskenbare tragische lading. Het recht van het ene volk lijkt te botsen op dat van het andere.

89. **Hier doet de AIV het voorkomen alsof Joden en Palestijnse Arabieren eeuwenlang getwist hebben over het Heilige Land. Terwijl voornamelijk anderen dat deden: islamitische groeperingen en machthebbers onderling en christelijke Europeanen versus Arabisch- en Turks-islamitische regimes.**
90. In de negentiende en het begin van de twintigste eeuw werd Palestina vooral geteisterd door rovende Bedoeïenenbendes. Het georganiseerde grootschalige Arabische politieke geweld tegen de Joden in het (mandaat)gebied begon pas goed in 1920 en escaleerde al snel dusdanig dat de toenmalige Britse beheerders van het gebied de Joden niet afdoende konden beschermen. Die werden bijgevolg genoodzaakt hun eigen paramilitaire verdedigingsorganisaties op te richten.¹²⁷
91. **De AIV suggereert hier ten onrechte ook dat beide partijen in gelijke mate het recht van de ander betwisten.**
92. Het was echter de Palestijns-Arabische partij, overigens in belangrijke mate het product van relatief recente multi-etnische migratiebewegingen vanuit allerlei omliggende gebieden naar Palestina¹²⁸, die vanaf het begin van de twintigste eeuw georganiseerd en grootschalig geweld gebruikt heeft tegen de volledig legaal in dat gebied woonachtige Joden.¹²⁹ *Daarmee werd de Joden hun rechten ontzegd, niet andersom.* Desondanks hebben de zionistische leiders in meerderheid, en later de regeringen van de staat Israël, van meet af aan territoriale compromisformules voorgestaan. De Palestijns-Arabische leiders daarentegen hebben steeds opnieuw ieder territoriaal compromis met de plaatselijke Joodse

¹²⁶ *The Six Day War: Refugees*: <http://www.sixdaywar.org/content/refugees.asp>

¹²⁷ Me'ir Pa'il (2009): *From Hashomer to the Israel Defense Forces Armed Jewish Defense in Palestine*: <http://edocs.ub.uni-frankfurt.de/volltexte/2009/12084/>

¹²⁸ Dit is gedocumenteerd beschreven door Joan Peters (1984) in *From Time Immemorial – the Origins of the Arab-Jewish Conflict over Palestine*. New York: Harper & Row.

¹²⁹ Zie *Anti-Jewish Violence in Pre-State Palestine/1929 Massacres*: http://www.camera.org/index.asp?x_context=2&x_outlet=118&x_article=1691 en <http://www.middleeastpiece.com/palestinianviolence.html>

gemeenschap en later de staat Israël van de hand gewezen.¹³⁰ Dat gebeurde laatstelijk nog in 2008, toen PLO-leider Mahmoud Abbas niet inging op een extreem genereus (en in de ogen van velen desperaat en hoogst onverantwoordelijk) aanbod van de toenmalige Israëlische premier Ehud Olmert.¹³¹

93. In praktische zin echter, trokken de Arabieren al vanaf het begin aan het langste eind. Zo werd door Groot-Brittannië het grootste deel van Palestina (77 procent) in de vorm van (Trans)Jordanië al in 1922 van het voor het Joods Nationaal Tehuis bestemde Palestina afgescheiden en vervolgens voor Joodse vestiging gesloten¹³² en werd het in 1946 de eerste onafhankelijke (Arabisch-)Palestijnse staat. Het bestuur over dat gebied was door de Britten verleend aan een uit Mekka afkomstige prins van de Bani Hasjem-clan (de ‘Hasjemieten’, onderdeel van de Quraisj, de stam van islamstichter Mohammed).¹³³
94. Israël (als ‘Joods-Palestijnse’ staat¹³⁴) werd in mei 1948 de tweede staat in het mandaatgebied. In 1949, na afloop van de Arabische agressieoorlog, controleerde Israël 17,3 procent van het oorspronkelijke mandaatgebied. Judea (inclusief ‘Oost’-Jeruzalem) en Samaria (tezamen 4,9 procent) waren tijdens de oorlog bezet door Jordanië en de Gazastrook (0,3 procent) door Egypte. Het tot het mandaatgebied behorende deel van de Golanhoogvlakte (0,5 procent) was in 1923 onder een Brits-Franse overeenkomst toegevoegd aan Frans Syrië.¹³⁵

¹³⁰ Eli E. Hertz (2011): *Over 100 Years of Chronic Arab Rejectionism*:

<http://www.mythsandfacts.org/Conflict/6/Rejectionism.htm>

¹³¹ Avi Issacharoff (2013): *EXCLUSIVE : Olmert: ‘I am still waiting for Abbas to call’*:

<http://www.thetower.org/exclusive-olmert-i-am-still-waiting-for-abbas-to-call-will-abbas-ever-say-yes/>;

Ethan Bronner (2011): *Olmert Memoir Cites Near Deal for Mideast Peace*:

http://www.nytimes.com/2011/01/28/world/middleeast/28mideast.html?_r=2&pagewanted=1&hp&

Een kaart van het Olmert-voorstel staat op: http://www.haaretz.co.il/hasite/images/ihd_daily/D171209/olmertmap.pdf

¹³² Zie voor de gang van zaken in 1922: Eli E. Hertz (2012): *Appendix B - Article 25 of the “Mandate” Was Realized*:

<http://www.mandateforpalestine.org/05--appendix-b-article-25-realized.html>

¹³³ Over de herkomst en positie in Jordanië van het Hashemitisch vorstenhuis leze men *The Hasjemites*:

http://kingabdullah.jo/index.php/en_US/pages/view/id/157.html en Mudar Zahran (2012): *Is Jordan the Hashemite-occupied Palestine?* <http://www.jpost.com/Opinion/Op-Ed-Contributors/Is-Jordan-the-Hashemite-occupied-Palestine>

¹³⁴ De Joden in het gebied werden toen als ‘Palestijnen’ getypeerd, ook door henzelf. Kenmerkend is dat de Engelstalige zionistische krant *The Palestine Post* pas in 1950 werd omgedoopt in *The Jerusalem Post*.

¹³⁵ Wim Kortenoeven (2005) *De Kern van de Zaak – Feiten en Achtergronden van het Arabisch-Israëliësch Conflict*.

Soesterberg: Aspekt, pp. 70. Palestina had een oppervlak van 119.840 km²; Transjordanië 92.300 km²; Israël binnen de ‘Groene Lijn’/wapenstilstandslijn van 1949 20.770 km²; Judea en Samaria samen 5.860 km²; het tot het mandaatgebied behorende deel van de Golanhoogvlakte 550 km²; en de Gazastrook 360 km².

95. Het speciale vestigingsverbod voor Joden in Transjordanië werd jarenlang zonder resultaat aangevochten in de Permanente Mandaatcommissie van de Volkenbond. Met name de Nederlandse vicevoorzitter van de commissie, Daniel van Rees, keerde zich tegen deze discriminatie.¹³⁶
96. **De AIV-verwijzing naar religieuze rechten kenmerkt zich door een belangrijke omissie. Als gevolg daarvan wordt een goed begrip van de situatie verduisterd. De AIV verzwijgt namelijk dat in de praktijk de Joodse en christelijke religieuze rechten in het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee ondergeschikt werden en nog steeds worden gemaakt aan die van de moslims, en dat de Joden in de periode 1949-1967 in ‘Oost’-Jeruzalem, Judea en Samaria zelfs *ál* hun religieuze rechten verloren.**
De AIV verzwijgt bovendien dat godsdienstvrijheid sinds 1967 onder het Israelische bestuur voor moslims en christenen is gegarandeerd en dat ironisch genoeg alleen voor Joden bepaalde restricties gelden (zie hieronder).
97. In de periode tussen 1948 en 1967 werden tientallen Joodse heilige plaatsen in de door Jordanië bezette landstreken Judea en Samaria en de Oude Stad van Jeruzalem verwoest. Ondanks verdragsverplichtingen kregen Joden van Jordanië geen toegang tot heilige plaatsen die intact waren gebleven, zoals de Westmuur en de Graven van de Aartsvaders en -moeders in Hebron.¹³⁷
98. En zelfs nu nog, terwijl Israel de facto soevereiniteit uitoefent in geheel Jeruzalem, is het voor Joden verboden te bidden of ook maar een psalmboekje of een ander religieus attribuut bij zich te dragen op de heiligste plaats van het Jodendom: het reusachtige Tempelplein in Jeruzalem, waar zich ook de Al-Aqsa Moskee en de Koepel van de Rots bevinden en waar islamitische jongeren mogen voetballen en islamitische gezinnen kunnen picknicken.¹³⁸
- Het bidverbod voor Joden is er niet vanwege het mogelijk per ongeluk betreden van de niet precies te lokaliseren plek van het Heilige der Heiligen van de voormalige Tempel. Het verbod op het betreden van die heiligste plek is een rabbinale inzet die religieuze Joden sowieso nooit zouden schenden.

¹³⁶ Zie de notulen van de 15de zitting van de Permanente Mandaatcommissie (oktober-november 1927):

<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/E211072996E780B9052565F000651656>

In 1930 keerde Van Rees zich ook tegen het anti-Joodse *Passfield White Paper*. Daarmee probeerden de Britten de Arabieren te pacificeren en nieuwe geweldsgolven te voorkomen. Zo werd de basis voor het Joods Nationaal Tehuis ondermijnd met o.a. immigratiebeperkingen voor Joden: <http://www.jta.org/1934/11/01/archive/d-van-rees> Zie ook: *The Passfield White Paper* (1930): <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/passfield.html> en *Van Rees Dies; was Champion of Zion Cause*: <http://www.jta.org/1934/11/01/archive/van-rees-dies-was-champion-of-zion-cause>

¹³⁷ Gerald M. Steinberg (2000): *Explaining Israel's Policy on Jerusalem*: <http://www.jcpa.org/jl/jerusalem-gms.htm>

¹³⁸ Zie: *Muslim Soccer on the Temple Mount* (video, 2013): <http://www.youtube.com/watch?v=EHhCU8ezC3o>; *Muslim kids playing football* (video, 2012): <http://www.youtube.com/watch?v=5qTGYfkYAh8&feature=youtu.be>

Het speciale bidverbod voor Joden is ingesteld omdat de moslims en de Islamitische Waqf¹³⁹ enige Joodse religieuze activiteit op de Tempelberg eenvoudig niet tolereren.¹⁴⁰

Het door de moslims verordonneerde bidverbod wordt door de Israelische politie gehandhaafd, om gewelddadige repercussies door moslims te voorkomen.¹⁴¹ Regelmatig is de Israelische politie genoodzaakt om de toegang voor Joden tot de Tempelberg te beperken, als er aanwijzingen zijn dat *moslims* daar een provocatie in zien en onlusten zullen veroorzaken. Om dezelfde reden wordt (jonge, ‘relgevaarlijke’) moslims soms de toegang tot de plek ontzegd.¹⁴²

99. Een goed voorbeeld van hoe het er soms aan toegaat speelde op 8 mei 2013. Toen werd een groep Joden op de Tempelberg gewelddadig door moslims belaagd, werd de moefiti van Jeruzalem op verdenking van ophitsing tot geweld gearresteerd en werden ter plekke ook vijf Joden gearresteerd omdat zij een gebed probeerden te zeggen. Meteen daarop veroordeelde PLO-leider Mahmoud Abbas de Israelische autoriteiten vanwege een vermeende inbreuk op de godsdienstvrijheid.

Het is zeker dat Abbas niet doelde op de arrestatie van de vijf Joden.¹⁴³ Dat deed ook VN-secretaris-generaal Ban Ki-Moon niet. Die sprak onmiddellijk naar de Israelische premier Netanyahu zijn bezorgdheid uit over “*recent tensions in East Jerusalem, and more particularly restrictions of access to Muslim and Christian [sic!] holy sites*”.¹⁴⁴

Als het gaat om schendingen van de godsdienstvrijheid van Joden hullen de VN en haar organisaties, zoals de UN Human Rights Council in Genève, alsook de AIV zich echter stevast in stilzwijgen.

100. Andere Joodse heilige plaatsen in het primair vanwege de Joodse geschiedenis ‘Heilige’ Land waren en zijn nog steeds met regelmaat doelwit van islamitisch vandalisme en geweld. Zo werd het Graf van

¹³⁹ Het bestuursorgaan van het waqf-gebied op de Tempelberg heet ook Waqf.

¹⁴⁰ Zie Israel Matzav (2013): *Netanyahu orders Feiglin off Temple Mount after Waqf threat*:

<http://israelmatzav.blogspot.nl/2013/04/netanyahu-orders-feiglin-off-temple.html> Voor een historisch overzicht van de millennia oude en ononderbroken Joodse relatie met de Tempelberg leze men F.M. Loewenberg (2013): *Did Jews Abandon the Temple Mount?*: <http://www.meforum.org/3556/temple-mount>

¹⁴¹ Zie Stuart Weiner (2013): *Ministry to review Jewish prayer on Temple Mount - Jews are currently permitted to ascend to the volatile holy site, but police forbid them from worshipping there*: <http://www.timesofisrael.com/ministry-to-review-jewish-prayer-on-temple-mount/>; Jewish Press News (2013): *MK to Visit Temple Mount to Find Out Why Jews Barred from Praying*: <http://www.jewishpress.com/news/breaking-news/mk-to-visit-templemount-to-find-out-why-jews-barred-from-praying/2013/04/17/>

¹⁴² David Lev (2013): *Police Bar Jews from Temple Mount As Muslims Threaten More Riots*:

<http://www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/168039#.UZoVr7Wdamq>

¹⁴³ Jerusalem Post (2013): *Jerusalem mufti detained over Temple Mount riots*: <http://www.jpost.com/National-News/Jerusalem-mufti-detained-over-Temple-Mount-riots-312468>

¹⁴⁴ AFP (2013): *Ban presses Netanyahu over Jerusalem holy sites: UN*: <http://www.france24.com/en/20130516-ban-presses-netanyahu-over-jerusalem-holy-sites-un>

Josef in Nabloes (Samaria) meerdere malen door moslims aangevallen en zwaar beschadigd en moest het Graf van Rachel in Bethlehem (Judea) in een vesting worden omgebouwd om Joodse pelgrims tegen bomaanslagen en beschietingen te beschermen.¹⁴⁵

Ook de duizenden jaren oude Joodse necropolis op de Olijfberg is een voortdurend doelwit van vernieling en van intimidatie van Joodse bezoekers.¹⁴⁶

101. Over dit alles rept de AIV nergens. De VN trouwens ook niet.

In het recente verleden zijn, met hulp van verschillende internationale bemiddelaars (vertegenwoordigers van internationale organisaties en landen), talrijke pogingen ondernomen om tot een bevredigende regeling van het slepende conflict te komen. Deze pogingen hebben geen van alle een afdoende en blijvend resultaat opgeleverd. Soms leek een doorbraak nabij, zoals in 1993 toen Israëliërs en Palestijnen na geheime onderhandelingen in Oslo een akkoord wisten te bereiken over een vredesplan, en zeven jaar later toen op initiatief (en met actieve bemiddeling) van president Clinton delegaties van beide partijen in Camp David het met elkaar eens leken te worden over een zogenoemde eindstatusovereenkomst.⁴

102. Het is niet verwonderlijk dat eerdere pogingen van derden om het conflict over het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee op te lossen geen afdoende en blijvend resultaat hebben opgeleverd. Er is door die derden immers steeds gehandeld (net als de AIV doet) vanuit de valse veronderstelling dat het in wezen om een seculier onroerend goedconflict gaat, dat met enige welwillendheid van Israel zou moeten kunnen worden opgelost op basis van het beginsel ‘land voor vrede’.

Er werd en wordt voorbij gegaan aan de (praktische gevolgen van de) wortel van het conflict zoals die hierboven al is beschreven: het bestaan van dogmatische islamitische opvattingen over de Joden *an sich*, als gevolg waarvan het bestaan van een Joodse staat door orthodoxe moslims *nooit* definitief aanvaard kan worden en er dus ook geen duurzame vrede mee kan worden gesloten, ook al zouden de Israeli's zich overal tot de wapenstilstandslijnen van 1949 terugtrekken. Dit is in de praktijk gebleken na het door Israel ontruimen van Zuid-Libanon (2000) en de Gazastrook (2005).

¹⁴⁵ Zie Mitch Ginsburg (2013): *On Obama's path to Bethlehem, a harshly fortified shrine*:

<http://www.timesofisrael.com/on-obamas-path-to-bethlehem-a-harshly-fortified-shrine/>; Asher Zeiger: *Joseph's tomb in Nablus vandalized*: <http://www.timesofisrael.com/josephs-tomb-in-nablus-vandalized-worshippers-say/>; *Joseph's Tomb Film - Rising from the ashes* (video, 2009): <http://www.youtube.com/watch?v=Vhbo8SRyMNA>

De in het door de Palestijnse Autoriteit bestuurd gebied liggende graftombes van Josef en Rachel moeten op grond van de Oslo-akkoorden vrijelijk toegankelijk zijn voor Joodse pelgrims. Zie Nadav Shragai (2007): *The Palestinian Authority and the Jewish Holy Sites in the West Bank: Rachel's Tomb as a Test Case*: <http://jcpa.org/article/the-palestinian-authority-and-the-jewish-holy-sites-in-the-west-bank-rachel%E2%80%99s-tomb-as-a-test-case/>

¹⁴⁶ Akiva Novick (2013): *Disrupting their eternal rest*: <http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4376430,00.html>

Ook kwamen de Israelische vredesverdragen met Egypte en Jordanië vanwege de islamistische component van de ‘Arabische Lente’ onder druk te staan.¹⁴⁷ Daarmee lijkt ‘land voor [duurzame] vrede’ voor Israel een niet realiseerbare en bij experimenteren zeer riskante doelstelling te zijn.

103. De islamitische jurisprudentie biedt wel de mogelijkheid voor het met een vijand als Israel sluiten van een *hudna*, dat is een wapenstilstand voor bepaalde tijd, als de sterkte van die vijand het in een bepaalde situatie onpraktisch maakt de jihad te voeren. De *hudna* dient te worden beëindigd zodra de moslims sterk genoeg zijn om de jihad voort te zetten. Dit concept is gebaseerd op de (verplichte) navolging van islamstichter en moslimleider Mohammed. Die verkeerde in een existentieel ideologisch/religieus conflict met zijn polytheïstische tegenstanders in Mekka, de Quraisj, maar was in de beginperiode van zijn missie militair niet sterk genoeg om hen te kunnen verslaan. Mohammed en de moslims wensten echter de bedevaart naar de Ka’aba in Mekka te kunnen maken. Daartoe kon de islamstichter niet anders dan een voor hemzelf en de moslims vernederende wapenstilstand sluiten met de Quraisj.¹⁴⁸ Dat gebeurde in 628 bij het iets ten noorden van Mekka gelegen plaatsje Hudaibiya. Het verdrag had een looptijd van tien jaar, maar toen de moslims twee jaar later militair sterk genoeg waren geworden om hun Mekkaanse tegenstanders te kunnen verslaan, maakte Mohammed gebruik van een onbeduidende verdragsschending van een aan de Quraisj gelieerde stam om de *hudna* te verbreken en Mekka te veroveren. ‘Hudaibiya’ werd synoniem voor het instituut van de tactische islamitische wapenstilstandsovereenkomst.¹⁴⁹

104. PLO-leider Jasser Arafat heeft op 10 mei 1994 de in september van het jaar daarvoor met Israel gesloten Oslo-akkoorden vergeleken met het Verdrag van Hudaibiya en zijn islamitische toevoorders opgeroepen tot de jihad teneinde Jeruzalem uit Joodse handen te bevrijden:

“The Jihad will continue, and Jerusalem is not [only] for the Palestinian people, it is for all the Muslim nation. [...] Now after this agreement you have to understand our main battle. Our main battle is Jerusalem. Jerusalem. The first shrine of the Moslems. [...]

I have to speak frankly, I can't do it alone without the support of the Islamic nation. I can't do it alone. No, you have to come and to fight and to start the Jihad to liberate Jerusalem, your first shrine. In the agreement I insist with my colleagues, with my brothers, to mention that not exceeding the beginning

¹⁴⁷ Zie Asaf Romirowsky (2011): *Why Israel Worries About Jordan*: <http://nationalinterest.org/commentary/why-israel-worries-jordan-4930> en Elhanan Miller (2013): *Jordan's emboldened Islamist MPs challenge alliance with Israel*: <http://www.timesofisrael.com/jordans-emboldened-islamist-mps-challenge-alliance-with-israel/>

¹⁴⁸ Niet alleen vonden de moslims dat zij het recht zouden moeten hebben nog datzelfde jaar toegang tot Mekka te krijgen (men mocht namelijk pas het jaar daarop), de Quraisj accepteerden niet dat Mohammed, als verdragspartij, zich in de aanhef van het verdrag als ‘Boodschapper van Allah’ voorstelde.

¹⁴⁹ Dennis MacEoin (2008): *Tactical Hudna and Islamist Intolerance*: <http://www.meforum.org/1925/tactical-hudna-and-islamist-intolerance> Zie ook Daniel Pipes (1999): *Lessons from the Prophet Muhammad's Diplomacy*: <http://www.meforum.org/480/lessons-from-the-prophet-muhammads-diplomacy>

of the third year, and after -- directly after -- the signing of their agreement, to start discussing the future of Jerusalem. The future of Jerusalem. What they are saying is that [Jerusalem] is their capital. No, it is not their capital. It is our capital. It is the first shrine of the Islam and the Moslems. This agreement, I am not considering it more than the agreement which had been signed between our prophet Mohammed and Koraish, and you remember the Caliph Omar had refused this agreement and [considered] it a despicable truce. But Mohammed had accepted it and we are accepting now this peace offer. But to continue our way to Jerusalem, to the first shrine together and not alone. We are in need of you as Moslems, as warriors of Jihad."¹⁵⁰

Nadat Arafats uitspraken naar de media waren gelekt eiste de Israelische regering op 24 mei 1994 dat de PLO-leider ze publiekelijk zou terugtrekken.¹⁵¹ Dat is echter niet gebeurd en de Israeli's hebben het er vervolgens bij laten zitten. Op 16 april 1995 herhaalde Arafat zijn woorden in alle openheid op de tv-zender van de Palestijnse Autoriteit.¹⁵²

105. Ook Hamas heeft enkele malen een korte hudna in acht genomen (overigens zonder die contractueel te maken) alsook de beperkte vorm daarvan: de *tahadiyeh*.¹⁵³ Daarmee 'dwong' Hamas Israel feitelijk om eveneens staakt-het-vurens in acht te nemen, welke steevast door Hamas werden gebruikt om te recupereren en de wapenarsenalen aan te vullen.¹⁵⁴

In 2004 werd door Hamasleider Abdel-Aziz al-Rantisi een hudna van tien jaar voorgesteld, in ruil waarvoor Israel zich had moeten terugtrekken uit *alle* in 1967 veroverde gebieden en bovendien alle Palestijns Arabische vluchtelingen/ontheemden en hun miljoenen nakomelingen naar Israel had moeten laten emigreren – zelfmoord plegen dus.¹⁵⁵

¹⁵⁰ Arafat deed zijn uitspraken op een bijeenkomst met moslims in Johannesburg (audio, 1994):

http://www.palwatch.org/main.aspx?fi=711&fld_id=723&doc_id=486 Een weergave van zijn toespraak (inclusief de hele jihad-oproep) staat op: <http://www.iris.org.il/quotes/joburg.htm> Zie ook Daniel Pipes (1999) op. cit..

¹⁵¹ Michael Parks (1994): *Israel Seeks Arafat Vow to Back Pact : Mideast: Government threatens to withhold further implementation of autonomy accord. PLO leader had suggested deal was not permanent:*

http://articles.latimes.com/1994-05-24/news/mn-61629_1_arafat-speech

¹⁵² Palestinian Media Watch (1995): *Arafat compared Oslo Accords to Muhammad's temporary agreement:*

http://www.youtube.com/watch?v=eEYXAIpct_s

¹⁵³ Rafael Yisraeli (2009): *Tahadiyeh? What tahadiyeh?:* <http://www.haaretz.com/print-edition/opinion/tahadiyeh-what-tahadiyeh-1.270659>

¹⁵⁴ Honest Reporting (2013): *Hudna With Hamas:* <http://honestreporting.com/hudna-with-hamas/>

¹⁵⁵ Matthew Tostevin (2004): *Israel scorns Hamas 10-year truce plan:* <http://web.archive.org/web/20040306192510/http://home.eircom.net/content/reuters/worldnews/2416620?view=Eircomnet>

Het wederzijds wantrouwen, het felle verzet van extremisten aan beide zijden tegen een vergelijk, de uitbreiding van illegale nederzettingen op Palestijns gebied en misschien ook het gebrek aan leiderschap over en weer, bleken uiteindelijk ook in deze gevallen een te groot struikelblok om te komen tot onderlinge pacificatie.

106. **De AIV probeert hier beide partijen (moreel) gelijk te schakelen (Palestijns-Arabische terroristen versus Joden die in de bakermat van de Joodse beschaving willen wonen) en stelt impliciet het in Judea en Samaria bouwen van woningen voor Joden gelijk aan het door Palestijnse Arabieren plegen van terreuraanslagen tegen onschuldige Joodse burgers. Daarbij wordt opnieuw de vooringenomen en activistische toon gezet door te spreken van ‘illegale nederzettingen op Palestijns gebied’.**
107. **Tegenover de politieke opvatting dat het om “bezet Palestijns gebied” zou gaan bestaat echter de door de AIV doodgezwegen, maar juridisch goed onderbouwde opvatting dat het om *betwiste gebieden* gaat waarop Israel vanuit verschillende invalshoeken legitieme aanspraken kan doen gelden.** Dat is hierboven al uitgebreid beargumenteerd, maar het is nuttig hier de essentie van één van die invalshoeken (los gezien van historische aanspraken en volkenrechtelijk toegewezen rechten) nog eens weer te geven.
- In 1970 schreef de Amerikaanse volkenrecht deskundige Stephen Schwebel, die later voorzitter zou worden van het Internationaal Gerechtshof in Den Haag, het volgende over de in 1967 door Israel veroverde gebieden: *"Where the prior holder of territory [Jordanië, WK] had seized that territory unlawfully, the state which subsequently takes that territory in the lawful exercise of self-defense has, against that prior holder, better title."*¹⁵⁶
108. Een afspiegeling daarvan vindt men in de context van en de onderhandelingspunten in de Oslo-akkoorden van 1993/1995. De toekomst van de betwiste gebieden en de Joodse ‘nederzettingen’ aldaar moet onderwerp worden van ‘finalestatusonderhandelingen’. En die akkoorden strekken *niet* tot het staken van Israelische bouwactiviteiten in de gebieden.¹⁵⁷
109. De Oslo-akkoorden bepalen bovendien dat onderhandelingen over grenzen moeten worden gevoerd. Ook hieruit blijkt dat niet in definitieve termen kan worden gesproken over ‘Palestijns gebied’. Er was immers geen eerdere Palestijns-Arabische politieke entiteit op basis waarvan men grenzen zou hebben kunnen vaststellen. Er was en is slechts een uit 1949 daterende wapenstilstandslijn tussen (Trans)Jordanië en Israel.¹⁵⁸

¹⁵⁶ Dore Gold (2002): *From ‘Occupied Territories’ to ‘Disputed territories*: <http://jcpa.org/jl/vp470.htm>; Eli E. Hertz (2012): *World Leaders Ignore International Law*: http://www.mythsandfacts.org/article_view.asp?articleID=236

¹⁵⁷ Alan Baker (2011): *The Settlements Issue: Distorting the Geneva Convention and the Oslo Accords*: <http://jcpa.org/article/the-settlements-issue-distorting-the-geneva-convention-and-the-oslo-accords/>

¹⁵⁸ Zie voor de wapenstilstandsovereenkomst van 3 april 1949: http://avalon.law.yale.edu/20th_century/arm03.asp

110. **Het is verwijtbaar dat de AIV dit aspect van de Oslo-akkoorden verzwijgt. Niet in de laatste plaats omdat de Europese Unie de Oslo-II akkoorden van 1995 als getuige mede heeft ondertekend. Daarmee verplichtte de EU zich evident ook zélf tot naleving daarvan. Het ontkennen van Israelische rechten onder die akkoorden, zoals het hangende de uitkomst van onderhandelingen mogen handhaven van ‘nederzettingen’ en het wegens het ontbreken van een verbodsbepaling mogen bouwen van woningen voor Joden in Judea en Samaria, kan dan worden getypeerd als een vorm van verdragsbreuk.**¹⁵⁹
111. Verdragsbreuk kan trouwens ook worden verweten m.b.t. de positie die door verschillende EU-lidstaten werd ingenomen bij de door de PLO/PA geëntameerde stemming in de Algemene Vergadering van de VN, op 29 november 2012, over de toekenning van “*non-member observer state status*” aan de Palestijnse Autoriteit/PLO/‘Palestina’. Daarmee werd immers geprobeerd unilateraal de status van de betwiste gebieden te veranderen, een schending van artikel XXXI-7.¹⁶⁰ Door zich hier niet tegen te keren gaf de EU in feite een vrijbrief aan de PLO/PA om bestaande en toekomstige overeenkomsten met Israel te schenden en werd tegelijkertijd de geloofwaardigheid van de EU als onpartijdige ‘hoeder’ van de overeenkomst ondermijnd.
112. **De AIV laat dat allemaal onbelicht. Het is ook een verwijtbare omissie van de AIV om de zeer valide juridische onderbouwing van de Israelische positie m.b.t. de status van de betwiste gebieden niet in het advies op te nemen. Bij een eerlijke benadering van een conflict wordt immers de positie van beide partijen belicht, waarbij altijd nog met argumenten kan worden aangegeven waarom de positie van de ene of de andere partij in de ogen van de waarnemer/ adviseur niet zou deugen. Maar daar waagt de AIV zich niet aan.**
113. **De AIV verzwijgt hier en elders in het advies bovendien het zeer relevante feit dat de PLO in 2000 en 2001 een eindstatusaanbod op tot dan toe de voor de Palestijnse Arabieren best mogelijke voorwaarden heeft afgewezen en dat een gebrek aan leiderschap in dat verband uitsluitend toenmalig PLO-leider Jasser Arafat kan worden verweten.**¹⁶¹

Artikel 9 van die overeenkomst spreekt over toekomstige territoriale regelingen en grenzen: “*The Armistice Demarcation Lines defined in articles V and VI of this Agreement are agreed upon by the Parties without prejudice to future territorial settlements or boundary lines or to claims of either Party relating thereto.*”

¹⁵⁹ Art. XVII-1(a) van Oslo II (1995) luidt: *1. In accordance with the DOP, the jurisdiction of the Council will cover West Bank and Gaza Strip territory as a single territorial unit, except for: (a). issues that will be negotiated in the permanent status negotiations: Jerusalem, settlements, specified military locations, Palestinian refugees, borders, foreign relations and Israelis [...].*

¹⁶⁰ Daniel Schwammenthal (2012): *The EU should not be complicit in Abbas' mistake:*

<http://euobserver.com/opinion/118362>

¹⁶¹ David Shyovitz (2013): Camp David 2000: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Peace/cd2000art.html>;

Intussen ligt het vredesproces sinds 2010 stil, waarbij – niet verrassend – de twee betrokken partijen de verantwoordelijkheid voor de ontstane impasse op elkaar afschuiven. Het is dan ook geen wonder dat een zekere moedeloosheid zich meester heeft gemaakt van allen die op constructieve wijze wensen bij te dragen aan de overbrugging van de Israëlisch-Palestijnse tegenstelling.

114. **De AIV verzwijgt hier dat de Israelische regering op 25 november 2009 als teken van goede wil een bouwstop van tien maanden in Judea en Samaria afkondigde (en heeft gehandhaafd) en dat Abbas c.s. pas op 2 september 2010, vlak voor het aflopen van het moratorium, bereid waren om weer aan te schuiven bij het vredesoverleg (in Washington).**¹⁶²

Dat overleg liep overigens op niets uit en een vervolg werd voorkomen door nieuwe eisen van de PA/PLO (waaronder een nieuw moratorium) en logische Israelische tegeneisen, waaronder die dat de PA/PLO Israel zou moeten erkennen als Joodse staat -- wat onmiddellijk door de PLO werd afgewezen. Een verstrekkend Israelisch interimvoorstel werd eveneens door de PLO afgewezen.¹⁶³ Bovendien stelde de PA/PLO maximalistische voorwaarden vooraf.¹⁶⁴

115. **De positionering van de AIV is hier ook paternalistisch. Moedeloosheid wordt door hem neergezet als het ‘lijden’ van derden (naar moet worden begrepen inclusief de AIV zelf). Er wordt door de AIV echter niet stilgestaan bij de afschuwelijke concreet-existentiële dilemma’s waarmee de Israelische regering zeven decennia na Auschwitz wordt geconfronteerd. Wat constructief lijkt te zijn in de gammel onderbouwde opvattingen van de AIV kan letterlijk dodelijk zijn voor alle Joden in Israel. Voor de keuze hoe te handelen teneinde de Joden in Israel op termijn te laten overleven is echter niet de AIV verantwoordelijk maar de regering van de met reële existentiële vraagstukken geconfronteerde Joodse staat.**¹⁶⁵

Tom Gross (2002): *Dennis Ross on the “Camp David myths” of the anti-Israel crowd*:

<http://www.tomgrossmedia.com/mideastdispatches/archives/000555.html>

¹⁶² Barak Ravid (2009): *Netanyahu declares 10-month settlement freeze 'to restart peace talks'*:

<http://www.haaretz.com/news/netanyahu-declares-10-month-settlement-freeze-to-restart-peace-talks-1.3435>; Israel

Ministry of Foreign Affairs (2009): *Behind the Headlines: The ten month Israeli moratorium on settlement building*:

<http://mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/Issues/Pages/Behind-the-Headlines-The-Ten-Month-Israeli-Moratorium-on-Settlement-Building-26-Nov-2009.aspx>

¹⁶³ Elior Levy (2011): *Abbas: We won't accept interim peace deal*: <http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4037477,00.html> Voor een overzicht van de interactie tussen 2009 en 2012 zie:

[http://en.wikipedia.org/wiki/Direct_negotiations_between_Israel_and_the_Palestinians_\(2010-2011\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Direct_negotiations_between_Israel_and_the_Palestinians_(2010-2011))

¹⁶⁴ Herb Keinin en Khled Abu Toameh (2012): *Netanyahu, Fayyad to meet in Jerusalem*:

<http://www.jpost.com/Diplomacy-and-Politics/Netanyahu-Fayyad-to-meet-in-Jerusalem>

¹⁶⁵ Het feit alleen al dat de Joodse staat, als enige staat in de wereld, serieus bedreigd wordt met de massale inzet van nota bene chemische wapens (gifgas) zou de AIV te denken moeten geven. Zie bijv. de *Jerusalem Post* van 26 mei 2013:

116. **En ook hier weer een cruciale ommissie. Want de AIV verzwijgt net als elders in zijn advies over “Perspectieven op duurzame vrede in het Midden-Oosten” het door de Palestijnse Autoriteit van meet af aan systematisch bevorderen van een klimaat van ophitsing tot haat en geweld tegen Joden en Israel, hetgeen niet alleen een flagrante schending is van de Oslo-Akkoorden maar hetgeen uiteraard als niets anders het vredesproces blokkeert en een duurzame vrede vanzelfsprekend onmogelijk maakt.**¹⁶⁶

Bij deze soms (ook) door Europese staten en de EU gefinancierde ophitsing wordt veelal ingehaakt op de dogmatische vijandschapsconcepten tegen de Joden welke hierboven uitgebreid zijn belicht en wordt (zelfmoord)terrorisme tegen Joden verheerlijkt en aangemoedigd.¹⁶⁷

117. **Als Nederland, de EU en de AIV inderdaad “op constructieve wijze wensen bij te dragen aan de overbrugging van de “Israëliësch-Palestijnse tegenstelling” zouden ze het beste kunnen beginnen met het doen stoppen van de anti-Joodse en anti-Israelische ophitsing door functionarissen en instellingen van de Palestijnse Autoriteit. Juist dat zou denklijk een centraal onderdeel hebben moeten uitmaken van het AIV-advies, maar het probleem wordt niet eens vermeld.**

Toch zou het speciaal voor Europa en dus ook voor Nederland een grote vergissing zijn te berusten in het onvermogen dan wel de onwil van partijen het vredespad opnieuw te betreden.

118. **Hier redeneert de AIV opnieuw ten onrechte dat het om een klassiek bilateraal en eendimensionaal territoriaal conflict gaat, dat met een beetje goede (vredes)wil (en uit context en inhoud van het AIV-advies blijkt dat men daarbij vrijwel uitsluitend aan Israel denkt) in bilaterale termen oplosbaar zou moeten zijn, terwijl in werkelijkheid tal van derde actoren,**

Netanyahu: Israel is the most threatened state in the world: <http://www.jpost.com/Diplomacy-and-Politics/Netanyahu-Israel-is-the-most-threatened-state-in-the-world-314390>

¹⁶⁶ Zie bijv.: Palestinian Media Watch (2013): *EU-funded Palestinian NGO glorifies hijackings, terror, and hatred of Israel and the US:* http://www.palwatch.org/main.aspx?fi=157&doc_id=8219; Palestinian Media Watch (2013): *PA TV calls to raise Palestinian flags over all Israeli cities and villages “so it will be clear to everyone that this is Palestine”:* http://palwatch.org/main.aspx?fi=157&doc_id=9062; Palestinian Media Watch (2013): *Jews are “Allah’s enemies, the sons of pigs” - in poem recited by child on PA TV:* <http://www.youtube.com/watch?v=1ScBUVkvjFs>

¹⁶⁷ The Commentator (2013): *Norwegian minister admits Palestinian incitement funding:* http://www.thecommentator.com/article/2813/norwegian_minister_admits_palestinian_incitement_funding; Gerald Steinberg (2013): *Palestinian NGO Blood Libel, Funded by E.U. and U.S.:* <http://blogs.timesofisrael.com/palestinian-ngo-blood-libel-funded-by-e-u-and-u-s/>

Voor een zeer uitgebreid en gedetailleerd overzicht van ophitsing tot haat en geweld en het verheerlijken van geweld door en/of met goedkeuring van de Palestijnse Autoriteit leze men: Itamar Marcus & Nan Jacques Zilberdik (2011): *Deception: Betraying the Peace Process*. Jeruzalem: Palestinian Media Watch. Dit boek werd eind 2011 aangeboden aan leden van de Tweede Kamer, waaronder de schrijver dezes.

politieke complicaties, geopolitieke en –militaire realiteiten en ideologische kwesties (met als belangrijkste denklijk de islamistische dogmatiek t.a.v. het bestaan van een Joodse politieke entiteit en zelfs het naakte bestaan van het Joodse volk *an sich*) de bereikbaarheid van een ‘vredespad’ vierkant in de weg staan.

Een voortzetting van de Israëliëse bezetting van de Palestijnse gebieden, gepaard gaande met politieke repressie en een blijvende beperking van de bewegingsvrijheid en economische bestaansmogelijkheden van de Palestijnse bevolking (in Gaza nog sterker dan op de Westoever), maakt het waarschijnlijk dat het conflict – vroeg of laat – uitmondt in een ongekende uitbarsting van geweld, met noodlottige humanitaire en politieke gevolgen.

119. **De door de AIV gebruikte term ‘de Palestijnse gebieden’ is fundamenteel ondeugdelijk, want hij suggereert het bestaan van onbeperkt politiek en zakelijk eigendomsrecht bij de Palestijnse Arabieren op gebieden die formeel nog niet aan een soevereine politieke entiteit zijn toegewezen.**
120. Er bestaat een juridisch goed onderbouwde maar politiek niet populaire opvatting dat het in het geval van Judea en Samaria gaat om zgn. *‘unallocated territories’*, waarop (ook) valide Joodse aanspraken rusten:
 - (a) Judea en Samaria vormen de bakermat van de Joodse beschaving, waar al duizenden jaren Joden wonen.
 - (b) Op de San Remo Conferentie van 1920 werd het recht van Joden bevestigd om zich overal in Palestina te vestigen, dus ook in alle gebieden tussen de Middellandse Zee en de Jordaan.¹⁶⁸ Dat vestigingsrecht werd bevestigd in het Brits Mandaat voor Palestina en is (in 1922) alleen beperkt/ingetrokken voor wat betreft de gebieden ten oosten van de Jordaan.
 - (c) Behoudens de in het voormalige mandaatgebied Palestina gestichte staten Jordanië (1946, ten oosten van de Jordaan) en Israel (1948, ten westen van de Jordaan) heeft er in de moderne geschiedenis in Palestina nimmer een andere staat bestaan.
 - (d) De ten westen van de Jordaan gelegen landstreken Judea en Samaria (sinds 1950 gezamenlijk ten onrechte ‘West Bank’/‘Westoever’ genoemd) vormden/vormen geen door de internationale gemeenschap erkend onderdeel van een soevereine staat. Het waren en zijn nog steeds voormalige onderdelen van het mandaat voor Palestina die volkenrechtelijk nog niet aan een statelijke actor zijn toebedeeld, zgn. *“unallocated territories”*.¹⁶⁹

¹⁶⁸ CIDI: *Give Peace a Chance* (video, 2012): http://www.cidi.tv/video/give-peace-a-chance_2436

¹⁶⁹ Marilyn J. Berliner (1986) citeert in dit verband in *Palestinian Arab Self-Determination and Israeli Settlements on the West Bank: An Analysis of Their Legality under International Law* (p. 581) de vooraanstaande volkenrechtdeskundige Eugene V. Rostow: *‘The ICJ, in its decision regarding Namibia, has opined that the League Mandate is a binding international instrument, and that Article 25 authorizes the Security Council to make binding decisions with regard to the*

- (e) Judea en Samaria werden in 1948 in een anti-Israëlische agressieoorlog door (Trans)Jordanië bezet, in 1950 wederrechtelijk door dat land geannexeerd en in 1967 door Israël veroverd in een daad van legitieme zelfverdediging.
 - (f) Tijdens de 19 jaar durende Jordaanse bezetting, die internationaal niet als legitiem werd erkend, maar internationaal ook niet werd veroordeeld, hebben de Palestijnse Arabieren in het gebied ten westen van de Jordaan geen eigen staat geëist.
 - (g) Op basis van de Oslo-akkoorden (1993/1995) moeten de toekomstige status van (Joodse steden en dorpen in) Judea en Samaria en de positie van grenzen worden bepaald in onderhandelingen tussen Israël en de PLO.¹⁷⁰ Met de ondertekening van die akkoorden hebben de PLO maar ook de EU (in het geval van Oslo II) derhalve impliciet toegegeven dat het in het onderhavige geval om betwiste gebieden gaat. Anders zijn onderhandelingen immers niet legitiem.
121. **Hierboven wordt bovendien door de AIV geïnsinueerd dat Israël als enige verantwoordelijk is voor een volgens de AIV waarschijnlijke gewelddadige escalatie.**
 122. **Ook wordt hiermee valselijk beweerd dat Israël als enige verantwoordelijk is voor een beperking van de bewegingsvrijheid van de Palestijnse-Arabieren en dat Israël hen in hun economische bestaansmogelijkheden beperkt (“in Gaza nog sterker dan op de Westoever”).**
 123. **Volledig buiten beschouwing blijven ook hier en elders in het AIV-advies de structurele anti-Joodse en zelfs genocidale ophitsing via de educatieve en religieuze instellingen van de PLO/PA en Hamas; het bevorderen van een mentaliteit waarbij sterven voor Allah en het vermoorden van Joden belangrijker worden geacht dan het vestigen van een Palestijns-Arabische staat; het treffen van de ideologische en praktische voorbereidingen voor een gewelddadige voortzetting van het conflict tot de Joodse staat is vernietigd; de verheerlijking van anti-Joods en anti-Israëlisch terrorisme. Daardoor wordt de veiligheidssituatie structureel ondermijnd. Als gevolg daarvan is Israël niet alleen *genoodzaakt*, maar als beheerder, bezetter, of hoe men het ook wil noemen, zelfs *verplicht* maatregelen te treffen om de veiligheid in de gebieden te optimaliseren.**
 124. **Er wordt door de AIV ook verzwegen dat Israël *waar mogelijk* de bewegingsvrijheid van de Palestijnse Arabieren maximaliseert, maar dat dit afhankelijk is van de door de Palestijnse Arabieren zelf veroorzaakte veiligheidssituatie. Hetzelfde geldt voor de economische bestaansmogelijkheden van de Palestijnse Arabieren in Judea en Samaria.**

future of the remaining mandates. Therefore, the West Bank may be viewed as an integral part of the Palestine Mandate in which a Jewish national home was to be established; the territory “must be considered today to be unallocated territory;” and the future of the West Bank and Gaza must be “arranged by peaceful international agreement in ways which fulfill the policies of the Mandate”.’

¹⁷⁰ Anti-Defamation League (1997): *Toward Final Status:*

Settlements: http://archive.adl.org/israel/final_status/settlements_1.asp;

Borders: http://archive.adl.org/israel/final_status/borders_1.asp

De Arabische sector van de economie van die gebieden is de afgelopen jaren sterk gegroeid, maar is in 2012 in een recessie terechtgekomen. De sterke vermindering van de buitenlandse hulp was daar met name debet aan. De Israelische regering, die evident geen enkel belang heeft bij een verdere verslechtering, heeft gepoogd de economische omstandigheden in de gebieden te verbeteren. Zo werd bijvoorbeeld het aantal vergunningen voor werk binnen de Groene Lijn met 25% vergroot.¹⁷¹

125. De door de terroristische organisatie Hamas bestuurde Gazastrook valt onder een juridisch toegestane controlerende Israelische zeeblokkade¹⁷², waarbij ruimte wordt gegeven aan de toevoer over land van essentiële goederen, welke eventueel (ook) via Israelische havens kunnen worden geïmporteerd.¹⁷³ Hamas zelf heeft nota bene de doorvoer van goederen naar de Gazastrook gestopt.¹⁷⁴

De regelmatige Egyptische blokkades van de ook aan Egypte grenzende Gazastrook¹⁷⁵, worden door de AIV verzwegen, waaruit de eenzijdige positionering van de Raad andermaal blijkt.

126. Zoals uit deze becommentariëring van het AIV-advies blijkt, zijn er onweerlegbare harde aanwijzingen dat het geen territoriaal maar een existentieel ideologisch conflict betreft, dat onder de huidige omstandigheden niet duurzaam met onroerendgoedtransacties kan worden opgelost. Indien Israel territoriaal en militair gezien verdedigbaar blijft en ook over superieure afschrikkingsmiddelen blijft beschikken wordt een langdurige *hudna* voor de tegenstanders een (verdedigbare) optie en kan het conflict wellicht wel *beheersbaar* blijven.

De sterk groeiende Israëlische kolonisering van Oost-Jeruzalem en de Westoever (Cis-Jordanië) verkleint bovendien in aanzienlijk mate de kansen op uitvoering van het tweestatenmodel. Dit maakt de urgentie van een hervatting van het vredesproces groter dan ooit.

¹⁷¹ Alisa Odenheimer (2010): *West Bank Economy Grows 9% in First Half While Gaza Expands 16%, IMF Says* <http://www.bloomberg.com/news/2010-09-14/west-bank-economy-grows-9-in-first-half-while-gaza-expands-16-imf-says.html>; Karin Laub and Mohammed Daraghme (2012): *Burgeoning Palestinian economy at risk as West Bank hit by cash crisis*: <http://news.nationalpost.com/2012/08/18/palestinian-economy/>; AP (2012): *Israel increases number of work permits for Palestinians*: <http://www.cbc.ca/news/world/story/2012/10/13/israel-palestinians-work-permits.html>

¹⁷² Ruth Lapidot (2010): *The Legal Basis of Israel's Naval Blockade of Gaza*: <http://jcpa.org/article/the-legal-basis-of-israel%E2%80%99s-naval-blockade-of-gaza/>

¹⁷³ In April [2013] 106,835 tons of goods entered Gaza via Israel: <http://eipa.eu.com/2013/05/in-april-106835-tons-of-goods-entered-gaza-via-israel/>

¹⁷⁴ Tova Lazaroff (2013): *Israel: Hamas halted flow of goods into Gaza*: <http://www.jpost.com/Diplomacy-and-Politics/Israel-Hamas-halted-flow-of-goods-into-Gaza>; Erin Cunningham (2012): *Gaza's economic boom*: <http://www.globalpost.com/dispatch/news/regions/middle-east/israel-and-palestine/121114/gaza-economic-boom-economy-business-smuggling-blockade-sanctions>

¹⁷⁵ Zie Yaakov Lappin (2012): *Analysis: There is no Gaza blockade*: <http://www.jpost.com/Defense/Analysis-There-is-no-Gaza-blockade>; Barry Shaw (2012): *The Hypocrisy of the Egyptian blockade on Gaza exposed by recent terror attack*: <http://www.canadafreepress.com/index.php/article/48638>;

127. **Het gebruik van het beladen woord ‘kolonisering’ laat opnieuw de vooringenomenheid van de AIV zien. Hoe kunnen Joden de stad Jeruzalem koloniseren, een stad die sinds 3000 jaar de kern van de Joodse identiteit belichaamt en waar, enkele korte periodes van totale verdrijving/ballingschap daargelaten, altijd Joden hebben gewoond?**

Dit geldt natuurlijk al helemaal voor ‘Oost’-Jeruzalem en de Oude Stad in het bijzonder, van waaruit de Joden in 1948 met geweld werden verdreven. Pas na die door het Jordaanse leger uitgevoerde etnische zuiveringsoperatie, waarbij de Joodse wijk inclusief het merendeel van de zich daar bevindende 57 synagoges werd verwoest (en nadien ook de oude Joodse necropolis op de Olijfberg), kon inderdaad met recht gesproken worden van ‘Arabisch’ ‘Oost-Jeruzalem’.¹⁷⁶ In 1967 werd dat onrecht ongedaan gemaakt. Het is onbestaanbaar dat Joden niet in Jeruzalem zouden mogen wonen.

128. **Ook het gebruik van de termen ‘Westoever’ en ‘Cis-Jordanië’ verraadt de vooringenomenheid van de AIV. Immers: het gaat om landstreken die sinds mensenheugenis Judea (‘Jodenland’) en Samaria heten en die de bakermat van de Joodse beschaving vormen. Natuurlijk wordt de term Westoever/West Bank algemeen gebruikt, maar van een adviesorgaan van regering en parlement dat zich voortdurend beroept op het belang van het recht mag denkelijk worden verwacht dat hij evenwichtig en onbevooroordeeld adviseert en zaken deugdelijk typeert en benoemt.**

129. De term West Bank/Westoever werd in 1950 door Jordanië ingevoerd om daarmee de veronderstelde politieke en territoriale eenheid van het land (gelegen ten oosten en sinds de illegale bezetting en annexatie van 1948/1950 ook ten westen van de Jordaanrivier) te typeren. Als bedoeld bijeffect werd de verwijzing naar de Joodse geschiedenis van het gebied uitgewist. De illegale Jordaanse bezetting van Judea en Samaria werd in 1967 ongedaan gemaakt, maar nog steeds wordt algemeen, ook door de AIV, gesproken van ‘Westoever’.

De term Westoever is trouwens in nóg een opzicht misleidend. Want hoe breed kan een rivieroever zijn? Tientallen kilometers, zoals in het onderhavige geval?¹⁷⁷ En kennen rivieroevers hoogteverschillen van bijna anderhalve kilometer, zoals in het onderhavige geval?¹⁷⁸

¹⁷⁶ Op 6 maart 1968 stuurde de Israelische regering de volgende brief over deze kwestie en over de eigen plannen met de Oude Stad naar de VN: <http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/A8138AD15B0FCAC385256B920059DEBF> Zie ook: *The Six Day War: 1948-1967 Jordanian Occupation of Eastern Jerusalem*:

<http://www.sixdaywar.org/content/jordanianoccupationjerusalem.asp>

¹⁷⁷ De breedte van de landstreken Judea en Samaria varieert van 40 tot 55 kilometer.

¹⁷⁸ De Jordaanrivier meandert vanaf het Meer van Galilea (ca. 210 meter onder de zeespiegel) naar de Dode Zee (ca. 424 meter onder de zeespiegel: <http://www.scientificamerican.com/article.cfm?id=haddock-dead-sea-disappearing-could-be-saved>). De bergen van Judea (en Samaria) reiken tot ca. 1000 meter boven de zeespiegel:

http://en.wikipedia.org/wiki/Judaeen_Mountains

Zoals in dit advies zal worden betoogd, kan speciaal de EU, die zich bij voorkeur als 'normatieve macht' in de wereld wil manifesteren, niet werkeloos blijven toezien op maatregelen en stappen die de verwerkelijking van een onafhankelijke staat Palestina zouden blokkeren of zelfs onmogelijk maken.

Europa (en in het bijzonder Nederland) dreigt hiermee zijn geloofwaardigheid als hoeder van het internationale recht en beschermer van mensenrechten te verliezen.

130. **Als de EU zich als “normatieve macht” wil doen gelden, zou die zich m.b.t. het conflict objectief, onpartijdig, evenwichtig, met historisch besef en met verantwoordelijkheidsgevoel moeten opstellen. Hetzelfde geldt natuurlijk voor de AIV.**
131. Een zelfbenoemde normen- en waardengemeenschap als de EU zou zich bovenal en met voorrang moeten richten op het scheppen van voorwaarden die het op termijn overleven van de met vernietiging bedreigde Joodse staat mogelijk moeten maken en die een nieuwe (en voortdurend en openlijk aangezegde) nieuwe genocide op het in Israel wonende deel van het Joodse volk moeten helpen voorkomen. Daarbij past niet het vasthouden aan het oude paradigma van terugtrekking tot de Groene Lijn van 1947, waarbij een slechts enkele tientallen kilometer breed Joods getto aan de Middellandse Zee zal gaan worden belaagd door een zelfverklaarde Israel-vijandige entiteit met in het verlengde daarvan een groep dito islamitische statelijke en niet-statelijke actoren waarvan het achterland ononderbroken tot aan de grens met India reikt. Het kan toch niet zijn dat een bepaalde politieke (en betwistbare) interpretatie van het internationaal recht er automatisch toe leidt dat een lidstaat van de VN feitelijk ten dode wordt opgeschreven?
132. **Juist het internationale recht rechtvaardigt belangrijke uitgangspunten van de Israelische positie. Die insteek wordt door de AIV echter verzwegen, waarmee hij politiseert. Bij een politisering van de feiten, de geschiedenis en het internationale recht, kan alles wat krom is recht worden gemaakt, kunnen slachtoffers tot daders worden verklaard en recht tot onrecht. Dat wordt door de AIV met dit advies nog eens gedemonstreerd.**
133. Het doelmatig beschermen van mensenrechten vergt naast ambitie ook visie en realiteitszin. Nogmaals: de Joodse staat is de enige staat op deze wereld die systematisch en serieus met politicide wordt bedreigd en het Joodse volk is het enige volk ter wereld dat openlijk, systematisch en serieus (*men neme de regionale mores maar in ogeschouw*) met totale uitroeiing wordt bedreigd. Dat zou voor de voorvechters van het internationale recht toch aanleiding moeten zijn om te handelen. Maar zowel de VN en de EU alsook Nederland zijn op dit punt passief gebleven. Weliswaar werd in 2005 door de VN-Veiligheidsraad resolutie 1624 aangenomen over ophitsing tot terrorisme, maar deze heeft in het onderhavige kader (nog) geen rechtsgevolgen gehad.¹⁷⁹

¹⁷⁹ Zie http://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_Security_Council_Resolution_1624 & <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?docid=468372832> Zie ook Alan Baker: *Presenting to the U.N a Draft International Convention for*

“Nooit meer Auschwitz” is een loze kreet als passende maatregelen ter voorkoming van een nieuwe en aangezegde genocide op de Joden uitblijven. Het is verwijtbaar dat de AIV dit niet in zijn beschouwingen heeft meegenomen.

[Europa (en in het bijzonder Nederland) dreigt hiermee zijn geloofwaardigheid als hoeder van het internationale recht en beschermer van mensenrechten te verliezen.] En daarmee ook zijn mogelijkheden om politieke invloed uit te oefenen in het Midden-Oosten. Dit gebied blijft verder hoe dan ook door de ligging en de oliereserves voor ons werelddeel van groot strategisch belang.

134. **De AIV-koopman verslaat hier de AIV-dominee. Er moet kennelijk koste wat kost en desnoods ten koste van Israël een (tweede¹⁸⁰) Palestijnse staat komen omdat Nederland politieke invloed wil kunnen blijven uitoefenen in het voor Nederland/de EU van groot strategisch belang zijnde Midden-Oosten.**

De reputatie van Europa staat tevens op het spel tegen de achtergrond van de nieuwe politieke winden die sinds de opstanden en hervormingsbewegingen van de afgelopen twee jaar in de betrokken regio zijn opgestoken. Er is een nieuwe politieke situatie ontstaan waarin het beleid van de Arabische landen meer dan vroeger onderhevig is aan ‘de stem van het volk’. De heersende openbare mening in deze landen heeft zich over het algemeen kritisch getoond over het (veronderstelde) gebrek aan inzet van de verdreven Arabische leiders voor de Palestijnse zaak.

135. **Als men dit leest lijkt het wel of de AIV de ‘Arabische Lente’ vooral als een democratische doorbraak ziet (‘de stem van het volk’) die bijgevolg ten principale positief moet worden gedeut. Verderop in zijn advies (in hoofdstuk II. 1. De Regionale Context) stelt de AIV echter: “De ontwikkelingen en veranderingen gaan ter plekke nog steeds door en wisselingen van regimes hebben nog niet bepaald tot rust en stabiliteit geleid”. En in een voetnoot daarbij: “Om deze reden acht de AIV het minder gepast hier de veelvuldig gebruikte metafoor van de ‘Arabische Lente’ te bezigen”.**

the Prevention of Incitement to Terror (video, 2013): <http://www.youtube.com/watch?v=Jpdv-dCLvvg>; en Sara Greenberg (2013): *The UN’s deadly silence on incitement*: <http://blogs.timesofisrael.com/the-uns-deadly-silence-on-incitement/>

De EU gaf bijvoorbeeld geen steun aan het initiatief (2006) *Referral of Iranian President Ahmadinejad on the Charge of Incitement to Commit Genocide*: <http://jcpa.org/text/ahmadinejad-incitement.pdf>

¹⁸⁰ Het in Oost-Palestina liggende Jordanië, waarvan de bevolking voor meer dan 70% uit Palestijnse Arabieren bestaat is in alle opzichten een Palestijnse staat: <http://www.meforum.org/3121/jordan-is-palestinian>

136. **De stem van het volk heeft geleid tot politieke macht voor de inherent anti-democratische Moslimbroederschap en andere salafistische organisaties, die die niet alleen Israel willen vernietigen maar ook de sociaal-maatschappelijke en politieke orde in Europa en elders omver willen werpen.¹⁸¹ Maar ook dat verzwijgt de AIV. Hij heeft het vaag over het vooralsnog uitblijven van rust en stabiliteit en wil daarom niet spreken van een ‘Lente’.**
- Ook is de AIV kennelijk van mening dat populistische en islamistische emoties in de Arabische wereld de maatstaf moeten zijn voor Europees politiek handelen t.o.v. Israel. (“De reputatie van Europa staat tevens op het spel”.) Gezien de in de Arabische wereld breed levende negatieve, discriminatoire en zelfs gewelddadige opvattingen over Joden en de Joodse staat is deze AIV-opvatting eigenlijk voorbij ieder beginsel van moraliteit.**

Uitgangspunt van dit advies is dat Nederland en de overige EU-landen deze feiten niet kunnen negeren. Zij dienen zich te realiseren dat de doelstellingen van het Europese nabuurschapsbeleid (stabiliteit, welvaart, democratie en nauwere politieke samenwerking) in de betrokken regio niet te bereiken zijn indien Europese verklaringen ten gunste van een duurzame oplossing van het Israëliisch-Palestijnse conflict niet vergezeld gaan van de uitvoering van een passend beleid.

137. **Er zijn hier twee interpretatiemogelijkheden:**

- 1. Dit is ‘newspeak’ voor “De Joodse staat Israel en haar inwoners moeten volgens de AIV desnoods worden opgeofferd voor de Europese/Nederlandse belangen”.**
- 2. De achterhaalde notie dat samenlevingen maakbaar zijn geldt volgens de AIV ook, of nog wel, voor het Midden-Oosten.**

De AIV poneert hier impliciet ook nog de onbewijsbare stellingen dat:

- (a) stabiliteit, welvaart, democratie, etc. in de Arabische partnerlanden van de EU afhankelijk zijn van het slagen van het Europese nabuurschapsbeleid;**

¹⁸¹ Anders dan sommige andere salafistische bewegingen heeft de Moslimbroederschap geen bezwaren tegen het gebruiken van ‘on-islamitische’ ‘Westerse’ democratische systemen teneinde macht te verwerven. Aangezien het de primaire doelstelling van de Broederschap is de sjaria in te voeren (welke haaks staat op democratische beginselen) en verworven macht nooit meer uit handen te geven, is de organisatie echter inherent anti-democratisch. Ook de verlengde doelstelling van de Broederschap: onderwerping van de gehele wereld aan de islam, is evident inherent ondemocratisch. Zie o.a. Foundation for Defense of Democracies (2011): *The Muslim Brotherhood: Understanding its Roots and Impact*: <http://www.defenddemocracy.org/the-muslim-brotherhood-understanding-its-roots-and-impact/> en Bob Taylor (2013): *The Muslim Brotherhood is not moderate or democratic*: <http://communities.washingtontimes.com/neighborhood/what-world/2013/jan/29/why-are-we-surprised-muslim-brotherhood/>

- (b) de bevolkingen van bedoelde partnerlanden *geen belang hechten aan stabiliteit, welvaart, democratie, etc., zolang de EU Israël niet “met een passend beleid” onder druk zet;***
- (c) de Arabische partnerlanden *geen stabiliteit, welvaart, democratie, etc. zullen kunnen realiseren zolang de EU geen daden stelt die leiden tot een duurzame oplossing van het conflict tussen Israël en de Palestijnse Arabieren.***

De AIV pleit hier voor daden in plaats van woorden. Verderop in het advies wordt duidelijk wat de AIV met die daden bedoelt: het door de EU uitoefenen van druk op Israël, inclusief het degraderen van de bilaterale betrekkingen met de Joodse staat, het boycotten van Israelische bedrijven, het opleggen van sancties en het aangaan van betrekkingen met de terroristische organisatie Hamas, teneinde de Joodse staat te dwingen toe te geven aan de eisen van de Palestijnse Arabieren en andere actoren, zoals de Arabische Liga.

Tegen bovenstaande achtergrond heeft de AIV zich gebogen over de ‘adviesaanvraag nieuwe initiatieven voor het Midden-Oosten Vredesproces’, die de Eerste Kamer op 23 oktober 2012 aan de AIV heeft voorgelegd. In de adviesaanvraag⁵ verzoekt de Kamer de AIV, mede in het licht van de veranderende situatie in de regio, advies uit te brengen over de volgende vragen:

- In hoeverre beïnvloeden de veranderingen in de regionale en mondiale politieke context de onderhandelingsposities van de direct betrokken gesprekspartners alsook de opstelling van betrokken derden?
- Gezien eventuele veranderingen in uitgangsposities, wat zijn denkbare scenario’s voor de ontwikkeling van het Midden-Oosten Vredesproces? Waar in deze scenario’s zouden nieuwe mogelijkheden voor toenadering en het op gang brengen van vredesbesprekingen bestaan?
- Welke organisaties, landen of partijen zijn het best gepositioneerd om nieuwe initiatieven aan te dragen? Wat zouden die initiatieven concreet kunnen inhouden?
- Hoe kan Nederland, op basis van de beginselen van het internationaal recht, bijdragen aan vooruitgang in het Midden-Oosten Vredesproces? Wat kan Nederland zelf ondernemen en waar zou het in Europees en ander internationaal verband op kunnen aansturen?

De AIV heeft bovenstaande vragen bij de opstelling van het voorliggende advies als leidraad genomen.

Na een inleidend hoofdstuk, waarin wordt ingegaan op het verloop van het vredesproces tot nu toe en op het juridisch kader van het Israëliësch-Palestijnse conflict, komen de adviesvragen stuk voor stuk in afzonderlijke hoofdstukken aan de orde. In een afsluitend hoofdstuk zijn een samenvatting en een aantal specifieke aanbevelingen opgenomen.

Het advies is opgesteld door een gecombineerde commissie bestaande uit prof.dr. A. van Staden (AIV, CEI, voorzitter), dr. B.S.M. Berendsen (COS), dr. N. van Dam (CVV), prof.dr. W.J.M. van Genugten (AIV, CMR), mr. F. Korthals Altes (AIV) en mw. mr. H.M. Verrijn Stuart (AIV, CMR). Het secretariaat werd gevoerd door mw. drs. A.M.C. Wester (secretaris CEI) en drs. T.D.J. Oostenbrink (secretaris AIV), hierin bijgestaan door dhr. A.L.M. van Nieuwland (stagiair).

Voorafgaand aan de opstelling van het advies heeft de commissie een aantal gesprekken gevoerd. Gesprekspartners waren **onder meer** drs. R.S. Serry (Speciaal Coördinator voor het Midden-Oosten Vredesproces van de VN), mr. H. van den Broek (voormalig minister van Buitenlandse Zaken en voormalig Europees Commissaris voor Buitenlandse Betrekkingen), prof.mr. J.G. de Hoop Scheffer (voormalig minister van Buitenlandse Zaken en voormalig Secretaris-Generaal van de NAVO) en prof. dr. J. Dugard (emeritus hoogleraar Internationaal Publiekrecht en van 2001 tot 2008 Speciaal Rapporteur van de VN inzake de schending van mensenrechten en humanitair recht in het bezette Palestijnse gebied). De AIV is hun zeer erkentelijk voor de bereidheid hun inzichten met de commissie te delen.

Dit advies werd vastgesteld door de AIV op 21 maart 2013.

- 138. De commentator is nieuwsgierig naar de personen/instellingen die achter ‘onder meer’ schuilgaan. Van de niet gecamoufleerde ‘gesprekspartners’ Hans van den Broek en John Dugard is bekend dat zij betrokken zijn bij het anti-Israëlische ‘Rights Forum’ van oud-premier Dries van Agt. Dat geldt ook voor het lid Nicolaos van Dam van de Midden-Oosten Commissie van de AIV. ‘Rights Forum’ lid Karin Arts wordt in de colofon van het AIV-advies niet genoemd, maar zij is wel betrokken bij de AIV (Commissie Mensenrechten).¹⁸²**

¹⁸² <http://www.rightsforum.org/raad-van-advies/>

I Het Israëlich-Palestijnse conflict in perspectief

Om de in de adviesaanvraag gestelde vragen te kunnen beantwoorden, acht de AIV het zinvol eerst de algemene context te schetsen waarbinnen de vragen moeten worden beschouwd. In dit eerste hoofdstuk zal daarom in vogelvlucht een overzicht worden gegeven van de belangrijkste pogingen die in het verleden zijn gedaan om een vredesproces tussen Israël en de Palestijnen tot stand te brengen. Vervolgens zal worden ingegaan op het juridisch kader waarbinnen het Israëlich-Palestijnse vraagstuk moet worden geplaatst. In de volgende hoofdstukken, waarin de adviesvragen aan de orde komen, zal waar nodig worden teruggegrepen op de achtergrondinformatie in dit hoofdstuk.

I. 1. Het vredesproces

Met de term ‘Midden-Oosten Vredesproces’ wordt veelal verwezen naar pogingen die in de periode 1991-2000 zijn gedaan om te komen tot een vredesakkoord tussen Israël en de Palestijnen (c.q. de Arabische wereld).⁶ Omdat voor 1991 en na 2000 ook verschillende initiatieven zijn genomen om vrede tot stand te brengen, zal het onderhavige overzicht een iets langere periode bestrijken.⁷

In de jaren volgend op de zesdaagse oorlog van juni 1967 werd diverse malen getracht om Israël en de Palestijnen nader tot elkaar te brengen. Hierbij speelden de Zweedse diplomaat Gunnar Jarring, Speciaal Gezant van de Verenigde Naties (VN) voor het Midden Oosten, en de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken William P. Rogers, een centrale rol. Egypte en Jordanië reageerden welwillend op hun bemiddelingspogingen en gaven aan bereid te zijn tot het sluiten van een vredesakkoord met Israël op basis van Israëls terugtrekking uit de bezette gebieden en de implementatie van Veiligheidsraads-resolutie 242.⁸

139. **De AIV verzwijgt hier een hele serie belangrijke feiten. Daardoor wordt de valse indruk gewekt dat Israel een vreedzame oplossing uit de weg is gegaan, terwijl Egypte en Jordanië zich t.a.v. vrede met Israel ‘welwillend’ zouden hebben opgesteld. De AIV beweert nota bene zelf “Het Israelisch-Palestijnse conflict in perspectief” te (willen) plaatsen, maar hij verzwijgt juist de cruciale feiten die dat perspectief moeten bieden:**

- (a) In mei 1965, twee jaar voor de Zesdaagse Oorlog, nodigde Israel de buurlanden uit om vredesonderhandelingen te beginnen.¹⁸³ De uitnodiging bleef onbeantwoord.

¹⁸³ JTA (1965): *Eshkol Invites Arabs to Start Direct Talks, Stresses Coexistence*:

<http://www.jta.org/1965/05/18/archive/eshkol-invites-arabs-to-start-direct-talks-stresses-coexistence>; Jewish Virtual Library (2013): *The Israeli Peace Plan of Levi Eshkol*: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Peace/eshpeace.html>

- (b) Meteen na de Zesdaagse Oorlog van juni 1967 kwam het Israelische aanbod aan de agressors in die oorlog (Egypte, Syrië en Jordanië) om vredesonderhandelingen te beginnen.¹⁸⁴ Het antwoord (van acht Arabische staten) kwam op 1 september 1967 vanuit de Soedanese hoofdstad Khartoum: “Nee tegen vrede met Israel, nee tegen onderhandelingen met Israel en nee tegen erkenning van Israel”.¹⁸⁵
- (c) Kort na de Zesdaagse Oorlog ontbrandde een uitputtingsoorlog tussen Egypte en Israel, met het Suezkanaal als frontlijn.¹⁸⁶ Een tweede front ontstond met Jordanië, van waaruit de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie PLO aanslagen op Israelische doelen pleegde.¹⁸⁷
- (d) Op 23 maart 1969 reageerde Jordanië op een vredesinitiatief van VN-gezant Gunnar Jarring. In die reactie stond onder andere de valse aantijging dat Israel de agressor was geweest in de Zesdaagse Oorlog van 1967. En dat terwijl Jordanië Israel had aangevallen, ondanks een expliciete waarschuwing van de Israelische regering om zich buiten de oorlog te houden:
- (e) *“On 5 June 1967, Israel launched its aggression against three Arab States, violating their sovereignty and territorial integrity. Agreement to pledge respect for and acknowledgment of the sovereignty, territorial integrity and political independence of every State in the area requires the termination by Israel of its occupation and the withdrawal of its forces from all the Arab territories it occupied as a result of its aggression of 5 June.”*¹⁸⁸
- De AIV beoordeelt deze valse Jordaanse aantijging, die ook nog eens werd vergezeld door de bizarre eis dat Israel zich onvoorwaardelijk en volledig uit alle in 1967 op de agressors veroverde gebieden moest terugtrekken, kennelijk als ‘welwillend’.**
- (f) In februari 1970 begon het Jordaanse leger een campagne tegen de PLO, die in het overjordaanse een staat in een staat had gevestigd, dreigde het exotische Hasjemitische koningshuis te verdrijven en Jordanië ook in bestuurlijke zin een Palestijnse staat te maken.¹⁸⁹

¹⁸⁴ Israel Ministry of Foreign Affairs (1967): *Statement by Prime Minister Eshkol- 27 June 1967*:

<http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/mfadocuments/yearbook1/pages/1%20statement%20by%20prime%20minister%20eshkol-%2027%20june%201967.aspx>

¹⁸⁵ The Six Day War: *The 3 'No's of Khartoum*: <http://www.sixdaywar.org/content/khartoum.asp>

¹⁸⁶ *War of Attrition 1969-1970*: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1337698/War-of-Attrition>; *The War of Attrition 1967-1970*: http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/war_of_attrition.html

¹⁸⁷ *Battle of Karameh*: http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Karameh

¹⁸⁸ De Jordaanse reactie op de bemiddelingspoging van Gunnar Jarring is te vinden in: *The Jarring Mission, phase II, report to the Security Council by Secretary-General U. Thant, S/10070, 4 January 1971*:

<http://www.mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/MFADocuments/Yearbook1/Pages/27%20The%20Jarring%20Mission-%20phase%20II-%20report%20by%20Secret.aspx>

¹⁸⁹ Uriya Shavit (2002): *Black September, The PLO's attempt to take over Jordan in 1970*:

<http://www.eretzyisroel.org/~samuel/september.html>

- Het geweld escaleerde volledig in de eerste week van september 1970, met meerdere PLO-aanslagen op koning Hoessein en de vrijwel gelijktijdige kaping door de PLO/PFLP¹⁹⁰ van vier passagiersvliegtuigen, waarvan er drie op een Jordaans vliegveld werden opgeblazen. Vervolgens werd de staat van beleg afgekondigd en schakelde het door (niet-Palestijns-Arabische) Bedoeïenen gedomineerde Jordaanse leger over op een totale oorlog tegen de PLO. De Jordaanse (burger)oorlog duurde nog voort tot juli 1971, waarbij Syrië aan de kant van de PLO intervenieerde en koning Hoessein ten einde raad zelfs Israël om militaire steun vroeg (maar die niet kreeg). De strijd eindigde met het gedwongen vertrek van de PLO-leiding en -milities naar Libanon, waar de PLO binnen enkele jaren opnieuw een staat in een staat stichtte.¹⁹¹
- (g) Op 31 juli 1970 accepteerde ook Jeruzalem het (geamendeerde) Rogersplan van 19 juni (een bestand van 90 dagen en onderhandelingen over het multilateraal uitvoeren van VN-Veiligheidsraadresolutie 242), met een speciale rol voor VN-gezant Gunnar Jarring.¹⁹²
- (h) Op 4 augustus 1970 stuurde de Israelische regering Washington een concreet onderhandelingsvoorstel met het verzoek dat met de VN te delen.¹⁹³ Egypte weigerde echter rechtstreeks met Israël te onderhandelen.
- (i) Door bemiddeling van Jarring kwam een bestand tot stand dat op 19 augustus 1970 inging. Slechts enkele uren na het ingaan ervan werd het bestand op ernstige wijze door Egypte geschonden door de plaatsing van (uiteindelijk) 100 batterijen met geavanceerde Russische anti-vliegtuigraketten in de 50 km brede semi-gedemilitariseerde zone bij het Suezkanaal.¹⁹⁴
- (j) Op 4 september 1970 bevestigde Washington dat Egypte was doorgeslagen met het schenden van het bestand. Twee dagen later werd het ‘Jarring-proces’ door Israël opgeschort.¹⁹⁵

¹⁹⁰ PFLP: *Popular Front for the Liberation of Palestine*, tot 1974 een van de organisaties onder de paraplu van de PLO: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Terrorism/pflp.html>

¹⁹¹ *Black September in Jordan*: http://en.wikipedia.org/wiki/Black_September_in_Jordan; *Dawson Field Hijackings*: http://en.wikipedia.org/wiki/Dawson%27s_Field_hijackings; BBC (2001): *Black September plea to Israel*: http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/1095221.stm

¹⁹² De Israelische regeringsverklaring van 31 juli 1970 m.b.t. de acceptatie van het Amerikaanse vredesplan: <http://www.mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/MFADocuments/Yearbook1/Pages/18%20Israel%20Accepts%20the%20United%20States%20Initiative-%20Go.aspx>

¹⁹³ De Israelische regeringsverklaring van 4 augustus 1970 m.b.t. de acceptatie van het Amerikaanse vredesplan <http://www.mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/MFADocuments/Yearbook1/Pages/19%20Israel-%20Reply%20to%20the%20United%20States-%204%20August%201.aspx>

¹⁹⁴ *The Six-Day War (1967) and the War of Attrition (1969–1970)*: http://en.wikipedia.org/wiki/Rogers_Plan

¹⁹⁵ De gang van zaken werd gedetailleerd beschreven in een interview met premier Golda Meir op de Israelische televisie. De volledige Engelse vertaling staat op: <http://www.mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/MFADocuments/Yearbook1/Pages/23%20Israel%20Suspends%20its%20Participation%20in%20the%20Jarrin.aspx>

- (k) Op 28 september 1970 overleed de Egyptische dictator Gamal Abdal Nasser aan een hartaanval. Zijn opvolger, Anwar al-Sadat, begon onmiddellijk met het treffen van voorbereidingen voor de invasie van de Sinaiwoestijn en Israël, die in oktober 1973 zou plaatsvinden.¹⁹⁶
- (l) Op 28 december 1970, nadat Israël van de VS garanties had gekregen over de Egyptische naleving van het op 19 augustus ingegane, maar enkele malen ernstig geschonden bestand, verklaarde Jeruzalem zich bereid de besprekingen via Gunnar Jarring te hervatten.¹⁹⁷
- (m) Op 8 februari 1971 nodigde Gunnar Jarring Egypte en Israël uit om zich op basis van wederkerigheid aan een aantal zaken te committeren alvorens daadwerkelijke vredesonderhandelingen te beginnen. Israël moest zich volgens Jarring (die de Egyptische eisen volgde) onder andere committeren aan een volledige terugtrekking uit de Sinaiwoestijn en de Gazastrook en aan een “rechtvaardige oplossing” van het (Palestijns-Arabische) vluchtelingenvraagstuk. Jeruzalem verklaarde zich op 26 februari bereid tot een terugtrekking achter veilige en erkende grenzen, maar maakte ook duidelijk dat niet zou worden teruggekeerd naar de (onverdedigbare) bestandslijnen van 1949. Jeruzalem verklaarde zich ook bereid met alle betrokken regeringen te onderhandelen over het (Joodse en Palestijns-Arabische vluchtelingenvraagstuk (betreffende compensatie en hervestiging in de regio).

De Israelische antwoordbrief aan Jarring werd afgesloten met:

*“The Government of Israel believes that now that the UAR (United Arab Republic – destijds de naam van Egypte, WK) has through Ambassador Jarring expressed its willingness to enter into a peace agreement with Israel, and both parties have presented their basic positions, they should now pursue their negotiations in a detailed and concrete manner without prior conditions so as to cover all the points listed in their respective documents with a view to concluding a peace agreement.”*¹⁹⁸

- 140. Ook de aantoonbare Israelische welwillendheid om op basis van de Jarringbrief rechtstreekse vredesbesprekingen aan te gaan wordt door de AIV verzwegen. En de Egyptische weigering om rechtstreeks met de Joodse staat te onderhandelen wordt door de AIV getypeerd als welwillendheid.**

¹⁹⁶ “President Nasser dies of a heart attack, and his Vice President, Anwar Sadat, takes the reins. Sadat agrees to end the War of Attrition and almost immediately begins planning the Yom Kippur War, which would take place three years later”: http://en.wikipedia.org/wiki/War_of_Attrition

¹⁹⁷ Zie de Israelische regeringsverklaring over de hervatting van het overleg met Jarring:

<http://www.mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/MFADocuments/Yearbook1/Pages/25%20Israel%20Resumes%20Participation%20in%20the%20Jarring%20Tal.aspx>

¹⁹⁸ *The Jarring Initiative and the response – 8 February 1970:*

<http://www.mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/MFADocuments/Yearbook1/Pages/28%20The%20Jarring%20initiative%20and%20the%20response-%208%20Febr.aspx>

Met de zin: **“Egypte en Jordanië reageerden welwillend op hun bemiddelingspogingen en gaven aan bereid te zijn tot het sluiten van een vredesakkoord met Israël op basis van Israëls terugtrekking uit de bezette gebieden en de implementatie van Veiligheidsraadsresolutie 242”**

insinueert de AIV zelfs dat *Israel* niet welwillend was. Want waarom zo nadrukkelijk gezwegen over de aantoonbare Israelische welwillendheid?

141. Bovendien wordt resolutie 242 van de VN-Veilighedsraad in deze paragraaf door de AIV vaag uitgelegd en van een misleidende voetnoot voorzien (door mij omgezet in een eindnoot, WK), waarmee subtiel wordt gesuggereerd dat de Franse vertaling van de resolutie doorslaggevend is.

De tekst van de AIV-voetnoot:

“UN Doc. S/RES/242, 22 november 1967, unaniem aangenomen. Een klein verschil tussen de Engelse en de Franse tekst van de onderhavige resolutie heeft geleid tot uiteenlopende interpretaties. Terwijl in de Engelse versie wordt gesproken over ‘Withdrawal of Israeli armed forces from territories occupied in the recent conflict’, voegt de Franse versie aan deze formulering een bepaald lidwoord toe: ‘Retrait des forces armées israéliennes des territoires occupés lors du récent conflit’. Het laatste is te vertalen met ‘Terugtrekking van Israëlische strijdkrachten uit de gebieden die tijdens het recente conflict zijn bezet’.”

Het Engelstalige origineel van 242, waarin het cruciale lidwoord ‘the’ ontbreekt (er staat:

“Withdrawal of Israel armed forces from territories occupied in the recent conflict” is echter doorslaggevend. De auteurs ervan hebben ook verklaard dat bewust voor die formulering is gekozen. Zo zei de Britse ambassadeur Lord Caradon: *“It would have been wrong to demand that Israel return to its positions of June 4, 1967, because those positions were undesirable and artificial.”*¹⁹⁹

142. Zijn eigen misleidende interpretatie van 242, gebaseerd op een niet doorslaggevende, ja zelfs als defect te typeren Franse vertaling van het origineel, volgt de AIV feitelijk in de gehele strekking van zijn betoog, door een volledige Israelische terugtrekking uit alle in 1967 door Israel veroverde gebieden te bepleiten.

In februari 1971 presenteerde de Egyptische president Anwar Sadat zijn eigen vredesinitiatief, gebaseerd op wederzijdse veiligheid, erkenning en terugtrekking. Israël toonde evenwel geen bereidheid in te gaan op de verschillende initiatieven, voornamelijk vanwege de voorstellen tot terugtrekking uit de bezette gebieden.

¹⁹⁹ Camera (2007): *Security Council Resolution 242 According to its Drafters*:

http://www.camera.org/index.asp?x_context=2&x_outlet=118&x_article=1267; Gilead Sher (2011): *Start with 242, Not 1967*: <http://www.jpost.com/Jerusalem-Report/The-Region/Start-with-242-Not-1967> Evelyn Gordon (2010): *Contentions Extending the Settlement Freeze Would Undermine a Vital Israeli Security Interest*: <http://www.commentarymagazine.com/2010/10/20/extending-the-settlement-freeze-would-undermine-a-vital-israeli-security-interest/>

Een senior medewerker van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken merkte hierover later op: 'Israel will be considered responsible for the rejection of the best opportunity to achieve peace since the establishment of the state.'¹⁹

143. **Deze zinsnede in het AIV-advies is tegelijkertijd misleidend en feitelijk onjuist. Het was helemaal geen (vredes)initiatief van Sadat maar diens reactie van 15 februari 1971 op de uitnodiging van Gunnar Jarring van 8 februari 1971. In zijn uitnodiging had Jarring wel al enkele Egyptische eisen meegenomen, zoals een Israelische terugtrekking uit de Sinaiwoestijn. Sadat stelde vervolgens maximalistische en voor Israel onaanvaardbare voorwaarden voor onderhandelingen, zoals een volledige Israelische terugtrekking uit alle in 1967 veroverde gebieden en de “terugkeer” van alle Palestijns-Arabische vluchtelingen uit 1948 en hun nakomelingen naar Israel. Het was geen Egyptisch vredesinitiatief maar een dictaat.**²⁰⁰

144. Mitchell Bard beschreef het als volgt in zijn ‘Myths and Facts’:

“Despite the Egyptian violations, the UN-sponsored talks resumed—additional evidence that Israel was anxious to make progress toward peace. The talks were swiftly short-circuited, however, by UN Special Envoy Gunnar Jarring, when he accepted the Egyptian interpretation of Resolution 242 and called for Israel’s total withdrawal to the pre-June 5, 1967, demarcation lines. On that basis, Egypt expressed its willingness “to enter into a peace agreement with Israel” in a February 20, 1971, letter to Jarring. But this seeming moderation masked an unchanging Egyptian irredentism and unwillingness to accept a real peace, as shown by the letter’s sweeping reservations and preconditions. The crucial sentences about a “peace agreement with Israel” were neither published nor broadcast in Egypt. Moreover, Egypt refused to enter direct talks. Israel attempted to at least transform the struggling Jarring mission into indirect talks by addressing all letters not to Jarring, but to the Egyptian government. Egypt refused to accept them. Just after the letter to Jarring, Anwar Sadat, Egypt’s new president, addressed the Palestine National Council (PNC) meeting in Cairo.

²⁰⁰ *The Jarring initiative and the response, 8 February 1971:*

<http://www.mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/MFADocuments/Yearbook1/Pages/28%20The%20Jarring%20initiative%20and%20the%20response-%208%20Febr.aspx>

Zie ook Reuven Pedatzur (2010): *Seeds of peace: “In his writings, Abba Eban devotes a few short lines to Jarring, saying that his efforts slid off the rails as the result of a memorandum the envoy submitted in February 1971, in which he endorsed Egypt’s territorial demands and thereby lost credibility with Israel”:* [http://www.haaretz.com/weekend/week-s-end/seeds-of-peace-1.315172:](http://www.haaretz.com/weekend/week-s-end/seeds-of-peace-1.315172)

*He promised support to the PLO “until victory” and declared that Egypt would not accept Resolution 242.*²⁰¹

Het kwam er eigenlijk op neer dat Israël, de overwinnaar van de verdedigingsoorlog van 1967, zou moeten capituleren voor de verslagen agressor. Deze Arabische houding bracht de Israelische minister van Buitenlandse Zaken Abba Eban ertoe te verklaren:

“I think that this is the first war in history that on the morrow the victors sued for peace and the vanquished called for unconditional surrender”.

145. Overigens was er ook nog onduidelijkheid over voortzetting van de Russische aanwezigheid in Egypte. Sadat speelde een riskant spel op meerdere schaakborden, vanwege binnenlandse problemen en de hoge kosten van de Russische betrokkenheid met zijn land.²⁰² Later zou hij ervoor kiezen de onrendabele band met de Sovjet-Unie in te ruilen voor een lucratieve met de VS.²⁰³
146. Voor een goed verstaander was duidelijk dat Sadat in die periode geen vrede nastreefde maar een verzwakking van de Israelische vijand en zijn uiteindelijke vernietiging. Zo schreef Sadats vertrouweling Mohammed Heikal in de regeringsgetrouwe Egyptische krant *Al-Ahram*:
*“Arab policy at this stage has but two objectives. The first, the elimination of the traces of the 1967 aggression through an Israeli withdrawal from all the territories it occupied that year. The second objective is the elimination of the traces of the 1948 aggression, by the means of the elimination of the State of Israel itself. This is, however, as yet an abstract, undefined objective, and some of us have erred in commencing the latter step before the former.”*²⁰⁴
147. En Sadat zelf hield, zoals ook hierboven al werd aangehaald, op 28 februari 1971 een oorlogszuchtige toespraak op een vergadering van het Palestijnse Nationale Raad (van de PLO) in Cairo.²⁰⁵
148. **De AIV verzwijgt al deze cruciale informatie.**

²⁰¹ Mitchell G. Bard (2013): *The War of Attrition 1967-1970*:

<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/myths3/MF1967.html#12> De hier genoemde datum, 20 februari, is trouwens onjuist. De brief werd op 15 februari overgelegd, maar werd pas later publiek.

²⁰² Jack Schwartzwald (2008): *Did Golda Meir cause the Yom Kippur War?*:

<http://newsociety07.wordpress.com/2008/07/09/did-golda-meir-cause-the-%E2%80%9Cyom-kippur-war%E2%80%9D/>;

Craig A. Daigle (2004): *The Russians are going: Sadat, Nixon and the Soviet Presence in Egypt, 1970-1971*:

<http://www.gloria-center.org/2004/03/daigle-2004-03-01/>

²⁰³ Steven A. Cook (2010): *Strategic Posture Review: Egypt*: <http://www.cfr.org/egypt/strategic-posture-review-egypt/p23431>

²⁰⁴ Geciteerd door Raphael Israeli (1979) in *The Public Diary of President Sadat* (2), Leiden: Brill, pp. 33–34.

²⁰⁵ *Address by President Anwar el Sadat at the opening session of the Congress of the Palestinian National Council, February 28, 1971*: <http://sadat.umd.edu/archives/speeches/AAEM%20Palestinian%20Councilt2.28.71pdf.pdf>

149. En dan nog dit: *all is in the eyes of the beholder*. De Amerikaanse regering had toen en heeft nu nog steeds een eigen belang en een buitenlands belang. De Arabische regeringen hadden en hebben alle tijd en zij konden en kunnen alleen maar politieke winst behalen met ‘vredesvoorstellen’ die Israël onverdedigbaar maken. De Israelische regering daarentegen, kon en kan het risico niet lopen op het maken van een terminale fout. De geschiedenis en de mores van de regio leren namelijk dat zwakte altijd wordt afgestraft. Verdragen zijn van papier en kunnen worden opgezegd. Territoriale concessies die op papieren verdragen zijn gebaseerd kunnen echter niet zomaar worden teruggedraaid.

In de nasleep van de Jom Kippoer-oorlog van oktober 1973 bedreef de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken van de VS, Henry Kissinger, enige tijd actieve *shuttle diplomacy* tussen Israël enerzijds en Egypte, Syrië, Saudi-Arabië en Jordanië anderzijds. Dit leidde tot de Sinaï-I- (oktober 1974) en Sinaï-II- (januari 1975) akkoorden, die betrekking hadden op beperkte terugtrekking van Israël uit de Sinaï en de Golan Hoogvlakte in ruil voor de belofte van Arabische zijde om zich te onthouden van gewelddadigheden. Van een alomvattend vredesplan was echter geen sprake. De Amerikaanse president Jimmy Carter verruilde de stapsgewijze benadering van Kissinger voor multilaterale onderhandelingen, waaraan werd deelgenomen door de VS, de Sovjet Unie, Israël, Jordanië en Egypte.

Een communiqué van 1 oktober 1977 van de VS en de Sovjet Unie, bedoeld als basis voor een internationale conferentie, riep, in lijn met Veiligheidsraadsresolutie 242, op tot een oplossing die de ‘legitieme rechten van het Palestijnse volk’ respecteert en tot terugtrekking van Israël uit de gebieden die waren bezet in 1967. De Egyptische president Anwar Sadat en overige Arabische staten waren niet enthousiast, maar gingen akkoord; Israël verwierp het voorstel.

150. **Opnieuw een misleidende en feitelijk onjuiste bewering van de AIV. In de Amerikaans-Russische verklaring van 1 oktober 1977 werd VN-Veiligheidsraadsresolutie 242 namelijk niet genoemd. En die resolutie roept ook helemaal niet op tot Israelische terugtrekking uit “de gebieden die waren bezet in 1967”, zoals de AIV valselyk beweert door te schrijven: “in lijn met Veiligheidsraadsresolutie 242”. De opstellers van die resolutie lieten bewust het bepaald lidwoord ‘de’ weg, om ruimte te bieden voor het creëren van veilige grenzen voor Israel. In ‘242’ worden de Palestijnen evenmin genoemd, laat staan dat in die resolutie wordt opgeroepen tot een oplossing die “de ‘legitieme rechten van het Palestijnse volk’ respecteert”.**
151. Het feit dat Israel (onder druk van de Sovjets, die nota bene ‘242’ zelf hadden goedgekeurd door vóór te stemmen) in het kader van de gezamenlijk Amerikaans-Russische verklaring van 1 oktober 1977 werd opgeroepen zich helemaal terug te trekken tot achter de bestandslijnen van 1949, was een regelrechte schending van letter én geest van ‘242’.

Die resolutie spreekt immers over het recht van staten “*to live in peace within secure and recognized boundaries free from threats or acts of force*”.²⁰⁶ De bestandslijnen van 1949 waren voor Israël geen erkende en op 15 kilometer van de zee ter hoogte van Herzliya evident ook geen veilige grenzen.²⁰⁷

Hierop is eerder in dit commentaar uitgebreid ingegaan.

152. Het is logisch dat de Arabische staten de Amerikaans-Russische verklaring wél als basis voor onderhandelingen wilden aanvaarden. Aan hen werden immers geen voorwaarden vooraf gesteld, terwijl Israël vooraf alles zou moeten inleveren. Het was dus éven begrijpelijk als verstandig dat Jeruzalem dit idee van de hand wees.²⁰⁸
153. Er volgde meteen daarop een Amerikaans-Israëlisch crisisberaad en op 5 oktober 1977 was de Amerikaans-Russische verklaring van Amerikaanse kant geannuleerd. In de plaats daarvan kwam het volgende *Amerikaans-Israëlische* voorstel voor vredesbesprekingen:

Working paper on suggestions for the resumption of the Geneva Peace Conference

1. *The Arab parties will be represented by a unified Arab delegation, which will include Palestinian Arabs. After the opening session, the conference will split into working groups.*
2. *The working groups for the negotiation and conclusion of peace treaties will be formed as follows:
A. Egypt-Israel; B. Jordan-Israel; C. Syria-Israel; D. Lebanon-Israel**
3. *The West Bank and Gaza issues will be discussed in a working group to consist of Israel, Jordan, Egypt, and the Palestinian Arabs.*
4. *The solution of the problem of the Arab refugees and of the Jewish refugees will be discussed in accordance with terms to be agreed upon.*
5. *The agreed basis for the negotiations at the Geneva Peace Conference on the Middle East are U.N. Security Council Resolutions 242 and 338.*
6. *All the initial terms of reference of the Geneva Peace Conference remain in force, except as may be agreed by the parties.*²⁰⁹

²⁰⁶ Zie voor de tekst van VN-Veiligheidsraadresolutie 242 (22 november 1967):

<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/7D35E1F729DF491C85256EE700686136>

²⁰⁷ Israel Ministry of Foreign Affairs (2013): *Israel's Narrow Waistline*:

<http://www.mfa.gov.il/mfa/aboutisrael/maps/pages/israel-s%20narrow%20waistline.aspx>; Tim Lister (2011): *Maps, land and history: Why 1967 still matters*: <http://edition.cnn.com/2011/WORLD/meast/05/24/israel.1967/index.html>

²⁰⁸ Voor de Israëlische afwijzing (2 oktober 1977) van de Amerikaans-Russische verklaring zie:

<http://www.mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/MFADocuments/Yearbook3/Pages/52%20Israel%20government%20reaction%20to%20joint%20US-Soviet%20s.aspx>

²⁰⁹ Tekst van de *Israel-U.S. working paper on The Geneva Conference, 5 October 1977*:

<http://www.mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/MFADocuments/Yearbook3/Pages/54%20Israel-US%20working%20paper%20on%20The%20Geneva%20Conferenc.aspx>

154. De Israelische positie werd op 10 oktober 1977 nog eens uitgebreid in de Verenigde Naties uiteengezet door minister van Buitenlandse Zaken Moshe Dayan. Deze gaf daarin ook een geschiedenisles waarmee de AIV alsnog zijn voordeel zou kunnen doen.²¹⁰
155. De Egyptische president Anwar Sadat was als enige Arabische leider bereid op basis van het Amerikaans-Israëlische voorstel van 5 oktober 1977 met Israël te onderhandelen. Op 9 november 1977 kondigde hij dat aan en op 20 november begon zijn historische bezoek aan de Joodse staat.²¹¹
156. **Het hele traject tussen 1 oktober en 20 november 1977 wordt door de AIV verzwegen. Hij laat het bij “Israël verwierp het voorstel”, waarmee kennelijk (opnieuw) wordt geprobeerd de Joodse staat als tegenstander van de vrede te portretteren. En dat terwijl juist de constructieve Israëlische reactie de weg vrijmaakte voor de Egyptisch-Israëlische toenadering die zou leiden tot de Camp David Akkoorden van 1978 en het Egyptisch-Israëlisch vredesverdrag van 1979.**

De reis van de Egyptische president Anwar Sadat eind 1977 naar Jeruzalem en premier Menachem Begin's bezoek aan Egypte leidden echter tot een verbetering van de relaties. Daarop nodigde in juli 1978 president Carter Sadat en Begin uit in Camp David. De Camp David-onderhandelingen vonden plaats van 5 tot 17 september 1978 en resulteerden uiteindelijk in twee akkoorden: een vredesakkoord tussen Egypte en Israël (dat werd getekend op 26 maart 1979) en de algemene afspraak om binnen vijf jaar overeenstemming te bereiken over 'the final status' van de Westoever en Gaza (de PLO, de status van Jeruzalem en de Golan Hoogvlakte werden niet genoemd). Op 26 maart 1978 vond in het Witte Huis de ondertekeningsceremonie van de Camp David-akkoorden plaats.

In de hierop volgende jaren speelde de *Palestine Liberation Organization* (PLO)¹⁰ een steeds prominenter rol. De situatie in de regio verslechterde. Libanon was van 1975 tot 1990 in een burgeroorlog verwickeld; in 1982 viel Israël Libanon binnen.

157. **De AIV maakt zich hier op ongehoorde wijze schuldig aan geschiedvervalsing en witwassing m.b.t. de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie PLO. Hij spendeert namelijk geen woord aan de centrale doelstelling van deze koepelorganisatie waarin vrijwel alle destijds operationeel zijnde Palestijns-Arabische milities/terreurorganisaties waren opgenomen (met Arafats Al-Fatah als de belangrijkste), namelijk de vernietiging van Israël.**²¹²

²¹⁰ De volledige toespraak van Moshe Dayan in de Algemene Vergadering van de VN is te vinden op:

<http://www.mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/MFADocuments/Yearbook3/Pages/55%20Statement%20to%20the%20United%20Nations%20General%20Assembl.aspx>

²¹¹ Robert N. Danin (2011): *Sadat's Legacy and Egypt Today*: <http://blogs.cfr.org/danin/2011/11/18/sadat%E2%80%99s-legacy-and-egypt-today/>

²¹² Council on Foreign Relations: *Terrorist Groups and Political Legitimacy – The Palestine Liberation Organization (PLO)*: <http://www.cfr.org/terrorism/terrorist-groups-political-legitimacy/p10159#p6>

158. Ook verzwegen door de AIV worden de gewelddadige rol van de PLO in Jordanië (1970-1971) en Libanon (1975-1982)²¹³, de (internationale) terreurcampagnes van PLO-organisaties, w.o. vliegtuigkapingen en aanslagen op Israelische burgerdoelen zoals scholen en autobussen.²¹⁴ Ook verzwegen door de AIV worden de aanslag op de Israelische Olympische ploeg in 1972 en de kaping van het cruiseschip Achille Lauro in 1985.²¹⁵ Ook verzwegen door de AIV worden de PLO-beschietingen van Israelische burgerdoelen vanuit 'Fatahland' (opnieuw een PLO-staat in een staat) in Zuid-Libanon.²¹⁶ Ook verzwegen door de AIV wordt dat Israel al in 1978 genoodzaakt is geweest militair op te treden in Libanon, vanwege voortdurende grensoverschrijdende agressie en terreur van de vanuit Zuid-Libanon opererende PLO.²¹⁷ Het is onvoorstelbaar dat de AIV de Libanese burgeroorlog noemt zonder daarbij te vermelden dat de PLO daarin een buitengewoon malicieuze hoofdrol vervulde.
159. Israel wordt zonder die context door de AIV impliciet als een brute agressor neergezet die in 1982 kennelijk zonder legitieme reden Libanon binnenviel, terwijl de terroristische PLO door de AIV wordt witgewassen als een nobele NGO, als de "overkoepelde organisatie ter behartiging van de belangen van het Palestijnse volk".
- Dat laatste beweert de AIV letterlijk in voet-/eindnoot nr. 10 (x) (pagina 11 van het bron-document). Terloops wordt in die voet-/eindnoot dan nog wel even opgemerkt dat de PLO door Israel en de VS als terroristische organisatie werd aangemerkt:

²¹³ Pierre Tristam: "Black September": The Jordanian-PLO Civil War of 1970:

<http://middleeast.about.com/od/jordan/a/jordan-black-september.htm>;

Black September in Jordan: http://en.wikipedia.org/wiki/Black_September_in_Jordan;

The PLO in Lebanon: http://en.wikipedia.org/wiki/PLO_in_Lebanon;

Lebanese Civil War: http://en.wikipedia.org/wiki/Lebanese_Civil_War;

Jonathan Fine (2008): *PLO Policy towards the Christian Community during the Civil War in Lebanon*:

<http://www.ict.org.il/Articles/tabid/66/Articlsid/291/currentpage/11/Default.aspx>

²¹⁴ Camera (2004): *Timeline of Terror - Key Events in Yasir Arafat's Terrorist Career*:

<http://archive.frontpagemag.com/readArticle.aspx?ARTID=10535>

²¹⁵ Jewish Virtual Library (2013): *Munich Olympic Massacre: Background & Overview*:

<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Terrorism/munich.html>;

Mitchell Bard (2013): *Terror Aboard the Achille Lauro*:

<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Terrorism/achille.html>

²¹⁶ Jewish Virtual Library: *The First Lebanon War: Background & Overview*:

http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/Lebanon_War.html

²¹⁷ *Coastal Road massacre 1978*: http://en.wikipedia.org/wiki/Coastal_Road_massacre; Gal Luft (2000): *Israel's Security*

Zone in Lebanon - A Tragedy?: <http://www.meforum.org/70/israels-security-zone-in-lebanon-a-tragedy>

“De Palestine Liberation Organization werd in 1964 opgericht als overkoepelende organisatie ter behartiging van de belangen van het Palestijnse volk, waarvan een groot deel buiten het oorspronkelijke woongebied van Palestina verblijft. In 1974 verkreeg de PLO waarnemersstatus bij de VN; deze status heeft de organisatie sindsdien behouden. In de jaren zeventig en tachtig (twintigste eeuw) werd de PLO door diverse partijen (Israël, de VS) als terroristische organisatie aangemerkt.

In 1993, bij het sluiten van het Oslo-akkoord, erkende Israël de PLO als legitieme vertegenwoordiger van de Palestijnen. Onder de vleugels van de PLO zijn verschillende Palestijnse bewegingen verenigd, waaronder Fatah, die daarbinnen de grootste groepering vormt. Hamas staat echter buiten de organisatie.”

160. **De AIV verzwijgt óók in deze voet-/eindnoot de werkelijke doelstelling van de PLO. Terwijl uit publieke PLO-documenten, zoals het PLO-handvest van 1964/1968 en het Gefaseerde Plan van 1974 blijkt dat de organisatie uitsluitend en alleen werd opgericht om de Joodse staat Israel in een heilige oorlog te vernietigen.**
161. De PLO werd overigens niet zelfstandig door de Palestijnse Arabieren opgericht, maar onder auspiciën van de Arabische Liga en Egypte.²¹⁸ Pas in 1969, na het aantreden van de in Egypte geboren Jasser Arafat (de voorman van al-Fatah) als voorzitter van de PLO, kwam de organisatie onder volledige Palestijns-Arabische controle.
162. De ‘oprichtingsakte/statutenlijst’ van de PLO (samen het Handvest van de organisatie) dateert van 28 mei 1964, drie jaar voordat Israel in een legitieme zelfverdedigingsoorlog Judea, Samaria (‘West Bank’), Oost-Jeruzalem en de Gazastrook zou veroveren. Artikel 24 van het Handvest maakt duidelijk dat de PLO geen aanspraken deed gelden op de in 1948 door Jordanië bezette en in 1950 door dat land geannexeerde ‘West Bank’ (inclusief Oost-Jeruzalem) en de in 1948 door Egypte bezette Gazastrook. Het ging de PLO bij “de bevrijding van Palestina” dus uitsluitend en alleen om de vernietiging van het Joodse rompsaatje in West-Palestina, dat ter hoogte van Herzliya net 15 kilometer breed was. Hieronder volgen de belangrijkste artikelen van het Handvest (beginnend met versie 1964).²¹⁹ (Opmerkelijke passages zijn door mij in vet gemarkeerd, WK.)
163. **(Preamble) *We, the Palestinian Arab people, who believe in its Arabism and in its right to regain its homeland, to realize its freedom and dignity, and who have determined to amass its forces and mobilize its efforts and capabilities in order to continue its struggle and to move forward on the path of holy war (al-jihad) until complete and final victory has been attained [...]***

²¹⁸ The Columbia Electronic Encyclopedia (2012): *Palestine Liberation Organization*:

<http://www.infoplease.com/encyclopedia/history/palestine-liberation-organization.html>

²¹⁹ State of Palestine: *Palestine National Charter of 1964*: <http://www.un.int/wcm/content/site/palestine/pid/12363>

Article 2:

Palestine, with its boundaries at the time of the British Mandate, is a indivisible territorial unit.

Article 12:

*Arab unity and the liberation of Palestine are two complementary goals; each prepares for the attainment of the other. **Arab unity leads to the liberation of Palestine, and the liberation of Palestine leads to Arab unity.** Working for both must go side by side.*

Article 17:

***The partitioning of Palestine, which took place in 1947, and the establishment of Israel are illegal and null and void,** regardless of the loss of time, because they were contrary to the will of the Palestinian people and its natural right to its homeland, and were in violation of the basic principles embodied in the Charter of the United Nations, foremost among which is the right to self-determination.*

Article 18:

***The Balfour Declaration, the Palestine Mandate System, and all that has been based on them are considered null and void. The claims of historic and spiritual ties between Jews and Palestine are not in agreement with the facts of history or with the true basis of sound statehood.** Judaism, because it is a divine religion, is not a nationality with independent existence. Furthermore, the Jews are not one people with an independent personality because they are citizens to their states.*

Article 19:

***Zionism is a colonialist movement in its inception, aggressive and expansionist in its goal, racist in its configurations, and fascist in its means and aims.** Israel, in its capacity as the spearhead of this destructive movement and as the pillar of colonialism, is a permanent source of tension and turmoil in the Middle East, in particular, and to the international community in general. Because of this, the people of Palestine are worthy of the support and sustenance of the community of nations.*

Article 20:

*The causes of peace and security and the requirements of right and justice demand from all nations, in order to safeguard true relationships among peoples and to maintain the loyalty of citizens to their homeland, **that they consider Zionism an illegal movement and outlaw its presence and activities.***

Article 24:

***This Organization does not exercise any territorial sovereignty over the West Bank in the Hashemite Kingdom of Jordan, on the Gaza Strip or in the Himmah Area.** Its activities will be on the national popular level in the liberational, organizational, political and financial fields.*

164. In 1968 (nadat Israel in een zelfverdedigingsoorlog Judea, Samaria, de Gazastrook en Jeruzalem had veroverd) werd het PLO-Handvest geamendeerd²²⁰ Zo werd artikel 24 over de ‘West Bank’ en de Gazastrook geschrapt en werden onder andere de volgende artikelen toegevoegd/aangepast:

Article 9:

Armed struggle is the only way to liberate Palestine. This is the overall strategy, not merely a tactical phase. The Palestinian Arab people assert their absolute determination and firm resolution to continue their armed struggle and to work for an armed popular revolution for the liberation of their country and their return to it . They also assert their right to normal life in Palestine and to exercise their right to self-determination and sovereignty over it.

Article 10:

Commando action constitutes the nucleus of the Palestinian popular liberation war. This requires its escalation, comprehensiveness, and the mobilization of all the Palestinian popular and educational efforts and their organization and involvement in the armed Palestinian revolution.
*It also requires the achieving of unity for the national (watani) struggle among the different groupings of the Palestinian people, and between the Palestinian people and the Arab masses, **so as to secure the continuation of the revolution, its escalation, and victory.***

Article 15:

The liberation of Palestine, from an Arab viewpoint, is a national (qawmi) duty and it attempts to repel the Zionist and imperialist aggression against the Arab homeland, and aims at the elimination of Zionism in Palestine. Absolute responsibility for this falls upon the Arab nation - peoples and governments - with the Arab people of Palestine in the vanguard. Accordingly, the Arab nation must mobilize all its military, human, moral, and spiritual capabilities to participate actively with the Palestinian people in the liberation of Palestine. It must, particularly in the phase of the armed Palestinian revolution, offer and furnish the Palestinian people with all possible help, and material and human support, and make available to them the means and opportunities that will enable them to continue to carry out their leading role in the armed revolution, until they liberate their homeland.

Article 22:

Zionism is a political movement organically associated with international imperialism and antagonistic to all action for liberation and to progressive movements in the world. It is racist and fanatic in its nature, aggressive, expansionist, and colonial in its aims, and fascist in its methods.
Israel is the instrument of the Zionist movement, and geographical base for world imperialism placed strategically in the midst of the Arab homeland to combat the hopes of the Arab nation for liberation,

²²⁰ Yale Law School: *The Palestinian National Charter: Resolutions of the Palestine National Council July 1-17, 1968:*

http://avalon.law.yale.edu/20th_century/plocov.asp Zie ook: Letter dated 14 January 1976 from the representative of Israel to the President of the Security Council:

<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/288BEE5ACF03674985256F55006DD36B>

unity, and progress. Israel is a constant source of threat vis-a-vis peace in the Middle East and the whole world. Since the liberation of Palestine will destroy the Zionist and imperialist presence and will contribute to the establishment of peace in the Middle East, the Palestinian people look for the support of all the progressive and peaceful forces and urge them all, irrespective of their affiliations and beliefs, to offer the Palestinian people all aid and support in their just struggle for the liberation of their homeland.

Article 33 (vrijwel identiek aan artikel 29 uit de versie van 1964):

This Charter shall not be amended save by [vote of] a majority of two-thirds of the total membership of the National Congress of the Palestine Liberation Organization [taken] at a special session convened for that purpose.

165. Ondanks formele verplichtingen daartoe (het was een van de logische Israelische voorwaarden voor het sluiten van de Oslo-akkoorden van 1993/95 en Arafat zelf had zich schriftelijk verplicht) en meerdere toezeggingen heeft de Palestijnse Nationale Raad (PNR, het ‘parlement’ van de PLO) het Handvest van 1968 nooit daadwerkelijk tot een vreedzame versie geamendeerd. Er werd in april 1996 met onder andere dat verklaarde doel wel een bijeenkomst van de PNR georganiseerd maar daar werd niet expliciet en artikelsgewijs geamendeerd. Wel werd bijna twee jaar later in een brief van PLO-leider Arafat aan de Amerikaanse president Clinton beweerd dat de oorlogszuchtige en anderszins onaanvaardbare artikelen uit het handvest zouden zijn verwijderd. Dat schrijven heeft echter geen juridische werking naar het handvest, dat uitsluitend kan worden gewijzigd door een tweederde meerderheid van de PNR.²²¹

In werkelijkheid werd in april 1996 door de PNR besloten dat het handvest op een later tijdstip zou worden geamendeerd, waarbij overigens niet werd aangegeven welke artikelen dat precies zou betreffen. Maar dat moment is nog steeds niet gekomen en bijgevolg kan alleen maar worden vastgesteld dat de PLO officieel nog steeds de vernietiging van de Joodse staat als doelstelling heeft. Deze gang van zaken is evident onverenigbaar met de onderliggende verplichting en met de idee van een vredesproces.

De Israelische regering zich overigens op 27 juli 1998 met een klacht hierover gewend tot de secretaris-generaal van de VN maar het is nooit een zaak geworden.²²²

²²¹ State of Palestine: *Decisions and Actions Related to the Palestine National Charter*:

<http://www.un.int/wcm/content/site/palestine/pid/12361>

²²² United Nations, General Assembly (1998): *Letter dated 27 July 1998 from the Permanent Representative of Israel to the United Nations addressed to the Secretary-General*:

<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/42F8BE5C16B35D42052566550065C32A>

166. Dat het PLO-Handvest in de versie van 1968 inderdaad onverkort van kracht is gebleven werd op 3 februari 2001 nog eens openlijk verklaard door PNC-voorzitter Salim Zanon, in de officiële krant van de Palestijnse Autoriteit, *Al-Hayat Al-Yadida*.²²³

Voormalig CIA-directeur James Woolsey zei er destijds het volgende over:

*"Arafat has been like Lucy with the football, treating the rest of the world as Charlie Brown. He and the PNC keep telling everyone they've changed the charter, without actually changing it".*²²⁴

167. **De AIV verzwijgt ook het, eveneens tot op de dag van vandaag nog van kracht zijnde, gefaseerde plan van de PLO voor de vernietiging van Israël (1974).**

Na de Jom Kippoeroorlog van 1973 was de buiten de grenzen van het voormalige mandaatgebied gevestigde PLO tot de conclusie gekomen dat de vernietiging van de over strategische diepte beschikkende Joodse staat niet met uitsluitend militaire middelen kon worden bewerkstelligd. De organisatie besloot vervolgens een drie-fasenstrategie te gaan voeren teneinde het in het PLO-handvest omschreven doel op lagere termijn te kunnen realiseren. Dat besluit, geratificeerd op de twaalfde zitting van de Palestijnse Nationale Raad van 9 juni 1974 in Cairo, staat bekend als het Gefaseerde Plan en beoogt kort samengevat het volgende:

- (a) Het instellen van een 'onafhankelijke nationale autoriteit' op ieder stuk grondgebied van waaruit Israël zich terugtrekt (artikel 2).
- (b) Voortzetting van de strijd tegen Israël, waarbij het grondgebied van de 'nationale autoriteit' als uitvalsbasis zal dienen (artikel 4).
- (c) Het uitlokken van een totale oorlog, waarin de Arabische staten 'al het Palestijnse grondgebied' moeten veroveren (artikel 8).

Het instellen van de 'nationale [Palestijnse] autoriteit' werd door de PLO onder de Oslo-akkoorden gerealiseerd. Vervolgens werden en worden die akkoorden systematisch op ernstige wijze geschonden, in het bijzonder door de perspectieven op vrede te ondermijnen met ophitsing van de bevolking tot haat en geweld tegen Joden/Israël, door het verheerlijken van geweld tegen Israël en door het zinspelen op de uitvoering van het gefaseerde plan.²²⁵

²²³ Joel Fischman (2001): *Failure of Perception and Self-Deception: Israel's Quest for Peace in the Context of Related Historical Cases*: <http://jcpa.org/article/failure-of-perception-and-self-deception-israels-quest-for-peace-in-the-context-of-related-historical-cases/> (pag. 9).

²²⁴ Joel Mowbray (2002): *The U.N. Stand – It's always been anti-Israel*: <http://old.nationalreview.com/comment/comment-mowbray050602.asp>

²²⁵ Israel Ministry of Foreign Affairs (2012): *Special briefing on incitement in the Palestinian Authority*: http://mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/Terrorism/Palestinian/Pages/Briefing_incitement_Palestinian_Authority_2-Dec-2012.aspx; Palestinian Media Watch (2013): *Abbas decorates arch-terrorist who planned massacres of children*: http://www.youtube.com/watch?v=m7H4oU_GCMA

Tegelijkertijd werd door de PLO alles gedaan om maar geen vredesregeling met Israël te hoeven sluiten. Zo werden meerdere Israelisch-Amerikaanse (in 2000 en 2001) en unilateraal Israelische vredesaanbiedingen afgewezen (2008) waarin aan vrijwel alle eisen van de PLO was tegemoet gekomen en werden door de PLO onmogelijke aanvullende eisen gesteld. Intussen werkt de PLO gestaag verder aan het ondermijnen van de legitimiteit en de politieke weerbaarheid van de Joodse staat. Met dat alles wordt kennelijk het gefaseerde plan gevolgd.

168. Hieronder volgt de integrale tekst van het gefaseerde plan, zoals dat zonder enige gêne werd gepubliceerd op de website van de 'Permanent Observer Mission of the State of Palestine to the United Nations':

Political Program Adopted at the 12th Session of the Palestine National Council

Cairo, 8 June 1974

The Palestine National Council,

On the basis of the Palestine National Charter and the Political Program drawn up at the eleventh session, held from 6-12 January 1973; and from its belief that it is impossible for a permanent and just peace to be established in the area unless our Palestinian people recover from all their national rights and, first and foremost, their rights to return and to self-determination on the whole of the soil of their homeland; and in the light of a study of the new political circumstances that have come into existence in the period between the Council's last and present sessions, resolves the following:

- (1) To reaffirm the Palestine Liberation Organization's previous attitude to Resolution 242, which obliterates the national right of our people and deals with the cause of our people as a problem of refugees. The Council therefore refuses to have anything to do with this resolution at any level, Arab or international, including the Geneva Conference.*
- (2) The Palestine Liberation Organization will employ all means, and first and foremost armed struggle, to liberate Palestinian territory and to establish the independent combatant national authority for the people over every part of Palestinian territory that is liberated. This will require further changes being effected in the balance of power in favor of our people and their struggle.*
- (3) The Liberation Organization will struggle against any proposal for a Palestinian entity the price of which is recognition, peace, secure frontiers, renunciation of national rights, and the deprivation of our people of their right to return and their right to self-determination on the soil of their homeland.*
- (4) Any step taken towards liberation is a step towards the realization of the Liberation Organization's strategy of establishing the democratic Palestinian State specified in the resolutions of the previous Palestinian National Councils.*
- (5) Struggle along with the Jordanian national forces to establish a Jordanian-Palestinian national front whose aim will be to set up in Jordan a democratic national authority in close contact with the Palestinian entity that is established through the struggle.*

- (6) *The Liberation Organization will struggle to establish unity in struggle between the two peoples and between all the forces of the Arab liberation movement that are in agreement on this program.*
- (7) *In the light of this program, the Liberation Organization will struggle to strengthen national unity and to raise it to the level where it will be able to perform its national duties and tasks.*
- (8) *Once it is established, the Palestinian national authority will strive to achieve a union of the confrontation countries, with the aim of completing the liberation of all Palestinian territory, and as a step along the road to comprehensive Arab unity.*
- (9) *The Liberation Organization will strive to strengthen its solidarity with the socialist countries, and with the forces of liberation and progress throughout the world, with the aim of frustrating all the schemes of Zionism, reaction and imperialism.*
- (10) *In light of this program, the leadership of the revolution will determine the tactics which will serve and make possible the realization of thee [sic] objectives.*

*The Executive Committee of the Palestine Liberation Organization will make every effort to implement this program, and should a situation arise affecting the destiny and the future of the Palestinian people, the National Assembly will be convened in extraordinary session.*²²⁶

169. Het Gefaseerde Plan weerklinkt met regelmaat in uitspraken van PLO-functionarissen. Arafat zelf verwees ernaar op 13 september 1993, in een vooraf opgenomen tv-toespraak die werd uitgezonden (door de Jordaanse televisie) terwijl de PLO-leider in Washington de Oslo-akkoorden ondertekende.²²⁷ In 1998 verwees hij op de Egyptische televisie naar het gefaseerde plan, in samenhang met het hierboven al uitgebreid behandelde tactische islamitische Verdrag van Hudaibiya.²²⁸
170. Ook Fatah-voorman Abbas Zaki verklaarde in 2011 op de Arabische tv-zender *Al-Jazeera* dat het einddoel, de vernietiging van Israël niet in één fase kan worden gerealiseerd. Volgens Zaki zal een Israëlische terugtrekking naar “de grenzen van 4 juni 1967” vanzelf tot het gewenste resultaat leiden: “*The settlement should be based upon the borders of June 4, 1967. When we say that the settlement should be based upon these borders, President [Abbas] understands, we understand, and everybody knows that the greater goal cannot be accomplished in one go.*”

²²⁶ State of Palestine: *10 Point Program of the PLO (1974)*:

<http://www.un.int/wcm/content/site/palestine/cache/offonce/pid/12354;jsessionid=ED2AC7E70A82F5C7CCB42BC6357FCDEC>; *The PLO Phased Plan* (video, 2009): <http://www.youtube.com/watch?v=sCGII7Io75U>;

Joram Ettinger (2012): *Beware the Palestinians' Phased Plan*:

http://www.israelhayom.com/site/newsletter_opinion.php?id=1338

²²⁷ Efraim Karsh (2004): *Arafat's Grand Strategy*: <http://www.meforum.org/605/arafats-grand-strategy>

²²⁸ IRIS (1998): *Arafat Invokes 1974 Phased Plan Calling for Israel's Destruction, Compares Oslo to Temporary Truce*: <http://www.iris.org.il/quotes/orbittv.htm> Overigens wordt in de transcriptie van IRIS de alternatieve spelling voor Hudaibiya gebruikt: Khudaibiya.

If Israel withdraws from Jerusalem, evacuates the 650,000 settlers, and dismantles the wall – what will become of Israel? It will come to an end.”²²⁹

171. Twee jaar eerder, verklaarde Zaki (toen nog ambassadeur van de PLO in Libanon) in een interview met de Arabische tv-zender *Arabic News Broadcast*:

*"With the two-state solution, in my opinion, Israel will collapse, because if they get out of Jerusalem, what will become of all the talk about the Promised Land and the Chosen People? What will become of all the sacrifices they made – just to be told to leave? They consider Jerusalem to have a spiritual status. The Jews consider Judea and Samaria to be their historic dream. If the Jews leave those places, the Zionist idea will begin to collapse. It will regress of its own accord. Then we will move forward."*²³⁰

172. In 2008 verklaarde Zaki in één en hetzelfde mediaoptreden dat het PLO-handvest nog volledig van kracht was en dat het gefaseerde plan werd gevolgd:

"The PLO is the sole legitimate representative [of the Palestinian people], and it has not changed its platform even one iota. In light of the weakness of the Arab nation and the lack of values, and in light of the American control over the world, the PLO proceeds through phases, without changing its strategy. Let me tell you, when the ideology of Israel collapses, and we take, at least, Jerusalem, the Israeli ideology will collapse in its entirety, and we will begin to progress with our own ideology, Allah willing, and drive them out of all of Palestine".²³¹

173. Ook andere hoge Fatah- en PLO-woordvoerders verwijzen met regelmaat in alle openheid naar de onvermijdelijkheid van het uitvoeren van het PLO-programma. Zo verklaarde Fatah-voorman Tawfik Tirawi dat de Israelische steden Haifa en Jaffa Palestijns zijn en *"Fatah is a movement that was created to liberate Palestine and establish a Palestinian state. But the Palestinian, Arab and international objective circumstances have changed, leading to a recession in positive national*

²²⁹ MEMRI: *Fatah Central Committee Member Abbas Zaki Calls Netanyahu and Obama "Scumbags" and Says: "The Greater Goal Cannot Be Accomplished in One Go* (video, 2011): "<http://www.memritv.org/clip/en/3130.htm>

²³⁰ MEMRI (2009): *Palestinian Ambassador to Lebanon Abbas Zaki: Two-State Solution Will Lead to the Collapse of Israel*: <http://www.memri.org/bin/latestnews.cgi?ID=SD235809>; http://www.memritv.org/clip_transcript/en/1738.htm
Zie ook Khaled Abu Toameh (2013): *Fatah member: Haifa, Jaffa are Palestinian*: <http://www.jpost.com/Diplomacy-and-Politics/Fatah-Committee-member-Haifa-Jaffa-and-Acre-are-Palestinian-317373>; Palestinian Media Watch: *PLO chief negotiator: PA plans to return to terror when negotiations break down* (video, 1996): <http://www.palwatch.org/main.aspx?fi=1013>

²³¹ MEMRI: *Palestinian Authority Representative in Lebanon Abbas Zaki Supports Anti-Israeli Attacks and States: We Act According to the Phased Plan. Once We Get Jerusalem, We Will Move On to Drive Israelis Out of All of Palestine* (video, 2008): <http://www.memri.org/clip/en/0/0/0/239/835/1738.htm>

achievements. Yet in spite of these circumstances, Fatah will surprise everyone by showing that it remains committed to the national project.'²³²

174. **Het door de wereld niet serieus nemen van ideologisch vastgelegde existentiële bedreigingen van het Joodse volk heeft al eerder catastrofale gevolgen gehad. Van de regering van de Joodse staat mag, ja *móet* echter worden verwacht dat die zulke bedreigingen wél serieus neemt en daar naar handelt. De AIV wenst daar kennelijk geen begrip voor te hebben en herschrijft vanuit die opvatting zelfs de geschiedenis.**

Van 1987 tot 1991 vond de eerste Palestijnse opstand, de Intifadah, plaats, als reactie op de bezetting en een gevoel van politiek isolement onder de Palestijnen. Israël reageerde met harde hand met *Operation Iron Fist*. Gedurende de Intifadah kwamen rond de 1.100 Palestijnen en 144 Israëli's om het leven.¹¹

In 1991 begon een reeks initiatieven gericht op duurzame vrede in het Midden-Oosten. Tijdens de 'Madridconferentie' werden Egypte, Israël, Libanon, Syrië en een Jordaans-Palestijnse delegatie op 30 oktober 1991 bijeengebracht in het Koninklijk Paleis in Madrid op initiatief van de Amerikaanse president George H.W. Bush. De bijeenkomst werd voorgezeten door een door president Bush en minister van Buitenlandse Zaken James Baker samengesteld team en door Michail Gorbatsjov, de president van de Sovjet Unie. De basis voor de besprekingen waren Veiligheidsraadsresoluties 242 en 338¹² en het concept van *land-for-peace*. Problematisch was dat Israël slechts wilde spreken van 'autonomie' voor de Palestijnen, terwijl de Palestijnen een eigen staat voor ogen hadden.

De PLO nam geen deel aan de onderhandelingen; de Palestijnen waren vertegenwoordigd door een kleine groep intellectuelen vanuit de bezette gebieden, onder wie Haidar AbdulShafi, een arts uit Gaza; Hanan Ashrawi, een hoogleraar Engelse literatuur uit Ramallah; en Faisal al-Husseini, politiek activist en leider van de Intifadah.

Het overleg werd in multilateraal en bilateraal verband voortgezet gedurende 1992 en de eerste helft van 1993. De resultaten waren uiteindelijk echter beperkt. Maar, zoals opgemerkt door auteur Gregory Harms: 'The symbolic significance of the Madrid Conference far outweighed its accomplishments, which were thin indeed. However, a precedent had been set by these countries gathering face-to-face; it was also the first time Israel and the Palestinians met in open dialogue.'¹³ Volgens de historicus Avi Shlaim wisten de Zionisten en Israëlische politici de internationale beeldvorming en publieke opinie lange tijd in hun voordeel te beïnvloeden maar verwierven de Palestijnen langzaam maar zeker steeds meer steun voor hun zaak en was 'Madrid' hierbij van doorslaggevend belang.¹⁴

²³² Khaled Abu Toameh (2013): *Fatah member: Haifa, Jaffa are Palestinian*: <http://www.jpost.com/Diplomacy-and-Politics/Fatah-Committee-member-Haifa-Jaffa-and-Acre-are-Palestinian-317373> Voor een analyse van de langetermijnstrategie van de PLO leze men Efraim Karsh (2004): *Arafat's Grand Strategy*: <http://www.meforum.org/605/arafats-grand-strategy>

Parallel aan het 'Madrid-proces' werden vanaf januari 1993 geheime besprekingen gevoerd tussen Israël en de PLO op uitnodiging van de Noorse overheid. Dit resulteerde na acht maanden in het Oslo-akkoord. Het Amerikaanse leiderschap wist van de besprekingen, maar was niet van de inhoud op de hoogte. In de zomer van 1993 werd het akkoord wereldkundig gemaakt en op 13 september 1993 volgde de ceremoniële ondertekening in het Witte Huis onder auspiciën van de Amerikaanse president William J. Clinton, met, voor het oog van de wereld, de historische handdruk van de Israëlische premier Yitzhak Rabin en PLO-voorzitter Yasser Arafat.

Het Oslo-akkoord was geen alomvattend vredesverdrag of eindakkoord. De zogeheten *Declaration of Principles on Interim Self-Government Arrangements* (DOP) voorzag in het vestigen van een *Palestinian Interim Self-Government Authority* in delen van de bezette gebieden. Israël erkende de PLO als legitieme vertegenwoordiger van de Palestijnen. De PLO op haar beurt erkende de staat Israël en zag af van het gebruik van geweld. Israël ging voorts akkoord met de terugtrekking van troepen uit de Westoever en Gaza. Over de meest delicate onderwerpen voor een eindakkoord – waaronder de status van Jeruzalem, de nederzettingen, grenzen, water, veiligheid en vluchtelingen – werden geen besluiten genomen. Over deze punten zou volgens een vastgelegd schema in een later stadium overeenstemming moeten worden bereikt. Desondanks werd 'Oslo' algemeen van groot belang geacht: 'Oslo marked a momentous occasion where Israel and the PLO had managed not only to engage one another directly, but also produce a framework that both agreed upon; and all this accomplished without external influence or guidance.'¹⁵

175. **De AIV spreekt zichzelf hier tegen. Eerder in dit advies werd door immers hem geïmpliceerd dat de Palestijnse Arabieren volledige rechten kunnen doen gelden op al het grondgebied in Judea en Samaria en 'Oost'-Jeruzalem. En hier wordt, weliswaar in de marge en met verhuld taalgebruik, dan toch toegegeven dat er nog over grondgebied en grenzen moet worden onderhandeld (de AIV gebruikt dat veel betekenende woord kennelijk liever niet en spreekt liever over het moeten bereiken van "overeenstemming"), waarbij de mogelijkheid dus bewust open is gelaten voor invulling van legitieme Israelische aanspraken.²³³**
176. **Overigens is de AIV-uitleg van de Oslo-akkoorden hier op een wezenlijk punt nog steeds defect: het feit dat er geen restricties in staan m.b.t. de Joodse aanwezigheid in Judea, Samaria, Jeruzalem (en de Gazastrook) en ook niet waar het gaat om het stichten en bouwen van zgn. nederzettingen in de vooralsnog onder volledig Israelisch beheer blijvende delen van de betwiste gebieden, wordt namelijk niet genoemd.**

²³³ Artikel V van de Declaration of Principles (13 september 1993). "It is understood that these negotiations shall cover remaining issues, including: Jerusalem, refugees, settlements, security arrangements, borders, relations and co-operation with other neighbours, and other issues of common interest." <http://middleeast.about.com/od/documents/a/Declaration-Of-Principles.htm>

177. **De AIV geeft trouwens ook nog een foute/suggestieve interpretatie met de zinsnede “de terugtrekking van troepen uit de Westoever en Gaza”. Er werd namelijk geen [volledige] terugtrekking overeengekomen, maar een ‘redeployment’ naar bepaalde militaire locaties in die gebieden (zie hieronder).**²³⁴

Nadat op 26 oktober 1994 Israël en Jordanië een vredesovereenkomst hadden getekend, werd in september 1995 in Taba (Egypte) het Interim Akkoord dat was voorzien in het DOP ondertekend, ook wel ‘Oslo-II’ genoemd. De kern van dit akkoord was dat gedurende de interim-periode de bezette Palestijnse gebieden werden onderverdeeld in drie ‘controlezones’. ‘Gebied A’, de dichtbevolkte Palestijnse steden, kwam onder de volledige politieke en veiligheidscontrole van de Palestijnse Autoriteit; ‘gebied B’, kleinere Palestijnse gemeenschappen en landelijk gebied, werd bestuurd door Palestijns civiel gezag en door Israëliisch veiligheidsgezag; en ‘gebied C’, bestaande uit de Israëliische nederzettingen, een aantal Palestijnse gemeenschappen en gebied grenzend aan pre-1967 grenzen, kwam onder volledige controle van Israël.

178. **Ook in deze passage maakt de AIV zich schuldig aan ommissie: dat de EU tekende als een van de getuigen.**²³⁵

Dat is van groot belang, omdat ook de EU daarmee feitelijk instemde met het bestaan en de eventuele uitbreiding van Joodse ‘nederzettingen’ in de delen van Judea, Samaria en de Gazastrook die voorsnog onder Israelisch bestuur zouden blijven (gebied C). In de Oslo Akkoorden werd immers overeengekomen dat over de uiteindelijke status van de ‘nederzettingen’ en over de positie van grenzen moet worden onderhandeld. Er wordt nergens gesproken over bouwstops of andere beperkingen. Het feit dat onderhandelingen over ‘nederzettingen’ en grenzen werden overeengekomen betekent evident dat partijen (inclusief de EU) *impliciet* akkoord zijn met het beginsel dat (ook) Israel rechtmatige aanspraken op de gebieden kan doen gelden.

179. Met de ondertekening wordt de EU ook verantwoordelijk voor het aanspreken van partijen bij schendingen van de akkoorden. De PLO heeft dat van meet af aan veelvuldig en systematisch gedaan, zoals blijkt uit door Israel gepubliceerde overzichten en klachten.²³⁶ Maar in plaats van de PLO daarop

²³⁴ Artikel VIII van de Beginselverklaring van 13 september 1993 luidt: “*After the entry into force of this Declaration of Principles, and not later than the eve of elections for the Council, a redeployment of Israeli military forces in the West Bank and the Gaza Strip will take place*”: http://middleeast.about.com/od/documents/a/Declaration-Of-Principles_2.htm
In de Interimovereenkomst van september 1995 wordt de redeployment verder uitgewerkt. Zie hoofdstuk 2, artikel X 1-2 van de *Interim Agreement on the West Bank and the Gaza Strip (Oslo II)*, Washington, D.C. (September 28, 1995): <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Peace/interim.html>

²³⁵ Ibid. laatste pagina.

²³⁶ State of Israel: *Major violations of the Oslo Accords* (25 October 1996): <http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/peace/mfadocuments/pages/major%20plo%20violations%20of%20the%20oslo>

aan te spreken hebben de EU en verschillende EU-lidstaten schendingen juist gefaciliteerd. Zo werd en wordt financiële steun gegeven aan PLO/PA-instellingen en -programma's die terrorisme verheerlijken en/of ophitsen tot geweld tegen Joden en Israël.²³⁷ Ook over andere PLO/PA-schendingen bewaart de EU het stilzwijgen.

Ook de AIV verzwijgt de PLO/PA-schendingen en de controverse over het door de EU en EU-lidstaten financieren van vredesondermijnende activiteiten.

180. **In voorgaande gewraakte passage wordt door de AIV ten onrechte gesproken over de 'grenzen' van voor 1967. Het gaat echter niet om een internationale of permanente grens maar om een wapenstilstandslijn die werd overeengekomen in de wapenstilstandsovereenkomst van 3 april 1949 tussen Israël en (Trans)Jordanië. Artikel 9 van die overeenkomst spreekt over toekomstige territoriale regelingen en grenzen:**

*"The Armistice Demarcation Lines defined in articles V and VI of this Agreement are agreed upon by the Parties without prejudice to future territorial settlements or boundary lines or to claims of either Party relating thereto".*²³⁸

Professor Stephen M. Schwebel, die twintig jaar lang was verbonden aan het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken en die van 1997 tot 2000 President was van het Internationaal gerechtshof in Den Haag²³⁹, schreef in 1970 het volgende hierover in het *American Journal of International Law*:
"[...] modifications of the 1949 armistice lines among those States within former Palestinian territory are lawful (if not necessarily desirable), whether those modifications are...'insubstantial alterations required for mutual security' or more substantial alterations - such as recognition of Israeli sovereignty over the whole of Jerusalem."

In een voetnoot voegde hij daaraan toe:

[%20accords%20-%2025-oct-.aspx](#) Zie ook: Aaron Kalman (2012): *Palestinian statehood bid a 'flagrant violation' of Oslo accords, minister charges*: <http://www.timesofisrael.com/top-ministers-oppose-palestinian-authoritys-planned-un-bid/>

²³⁷ Ben Hartman (2010): *'EU aid funds PA incitement'*: <http://www.jpost.com/Middle-East/EU-aid-funds-PA-incitement>;
Matthew Sinclair and Raheem Kassam (2010): *Funding Palestinian Incitement: European taxpayers are made to pay for the propaganda that fuels the Mideast conflict*:
<http://online.wsj.com/article/SB10001424052748703995104575388754261573556.html>

²³⁸ Yale Law School (2008): *Jordanian-Israeli General Armistice Agreement, April 3, 1949 (1)*:
http://avalon.law.yale.edu/20th_century/arm03.asp

Zie ook: Camera (2011): *Media Misreport on 1967 Ceasefire Lines*:
http://www.camera.org/index.asp?x_print=1&x_context=55&x_article=2047

²³⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Stephen_M._Schwebel

“It should be added that the armistice agreements of 1949 expressly preserved the territorial claims of all parties and did not purport to establish definitive boundaries between them.”²⁴⁰

Twee maanden na de ondertekening van Oslo-II, in november 1995, werd premier Yitzhak Rabin, de belangrijkste pleitbezorger van het Oslo-proces in Israël, vermoord door een Joodse rechts-extremistische activist. In mei 1996 kwam de Likud-partij van Benjamin Netanyahu aan de macht en in 1997 besloot de Israëlische regering om de gebiedsoverdracht aan de Palestijnen overeenkomstig de Oslo-akkoorden stop te zetten. Hiermee kwamen de onderhandelingen over de *final status*-onderwerpen feitelijk tot stilstand.

181. **De premier van Israel (2013) heet Netanyahu, niet Netanyahu.**

182. **Opnieuw een misleidende bewering van de AIV plus enkele ernstige omissies. In de eerste plaats heeft Israel in 1997 wel degelijk grondgebied aan de PLO overgedragen. Zo werd namelijk het Hebron Protocol van 17 januari 1997 uitgevoerd.²⁴¹ De AIV verzwijgt ook dat Israel goede redenen had om verdere gebiedsoverdracht afhankelijk te maken van het *door de PLO* naleven van de Oslo-akkoorden.**

Op 1 maart 1997 publiceerde Jeruzalem een nieuw overzicht van de systematische schendingen van die akkoorden door de PLO.²⁴² De kwade trouw van de PLO/PA kwam met name naar voren door de gevolgde ‘draaideurpolitiek’, waarbij terroristen weliswaar werden gearresteerd, maar vrijwel onmiddellijk weer werden vrijgelaten of in staat werden gesteld te ontsnappen. Ook was (nog steeds) sprake van ophitsing tot geweld en van directe en indirecte steun aan terroristische groeperingen.

183. **De AIV laat vervolgens een hele periode buiten beschouwing, waarin Israel en de PLO niet alleen het Hebron Protocol van 17 januari 1997 overeenkwamen (door Israel uitgevoerd en door de PLO geschonden), maar ook het Wye River Memorandum van 23 oktober 1998.²⁴³**

²⁴⁰ Opgenomen in *Justice in International Law: Selected Writings of Judge Stephen S. Schwebel*. New York: University of Cambridge Press, 1994, p. 524.

²⁴¹ *Protocol Concerning the Redeployment in Hebron*:

http://en.wikipedia.org/wiki/Protocol_Concerning_the_Redeployment_in_Hebron

Zie ook: Jewish Virtual Library (2013): *Myths and Facts about Israeli Redeployments & Jewish Settlements*:

http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/breaking/m&f_settlements.html

²⁴² *Primary Violations of the Israeli-Palestinian Agreements (1997)*:

<http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/peace/guide/pages/primary%20violations%20of%20the%20israeli-palestinian%20agre.aspx> Zie ook: *Revolving door policy (Palestinian Authority)*:

[http://en.wikipedia.org/wiki/Revolving_door_policy_\(Palestinian_Authority\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Revolving_door_policy_(Palestinian_Authority))

²⁴³ *Protocol Concerning the Redeployment in Hebron*:

http://en.wikipedia.org/wiki/Protocol_Concerning_the_Redeployment_in_Hebron;

Wye River Memorandum: http://en.wikipedia.org/wiki/Wye_River_Memorandum

184. Nadat de eerste fase van het memorandum door Israel was uitgevoerd (het overdragen van grondgebied aan de PLO), bleek de PLO/PA zijn verplichtingen nog steeds te schenden en werd verdere implementatie van het memorandum opgeschort, waarbij de regering Netanyahu zich beriep op het uitblijven van wederkerigheid van de kant van de PLO.²⁴⁴

Nadat in het voorjaar van 1999 in Israël de regering van Ehud Barak aan de macht kwam, kreeg het haperende vredesproces een nieuwe impuls. In juli 2000 nodigde president Clinton premier Barak en PLO-voorzitter Arafat uit voor een top in Camp David in een poging een definitief en duurzaam vredesakkoord te sluiten. Uiteindelijk mislukte dit, na twee weken onderhandelen, voornamelijk vanwege verschillen van mening over de definitieve grenzen, de status van Jeruzalem en de kwestie van de Palestijnse vluchtelingen. Wel werd een trilaterale verklaring afgegeven ('*Camp David II*'), waarin de partijen een aantal basisbeginselen onderschreven, waaronder steun voor de centrale plaats van Veiligheidsraads-resoluties 242 en 338.

185. Opnieuw een misleidende en onware bewering van de AIV. De Camp David-top van juli 2000 mislukte niet vanwege meningsverschillen “over definitieve grenzen, de status van Jeruzalem en de kwestie van de Palestijnse vluchtelingen”, maar omdat PLO-leider Jasser Arafat geen compromissen wilde sluiten.

Getuigen van de laatste dag van de top vertelden dat president Clinton furieus was op Arafat en hem toevoegde: “*If the Israelis can make compromises and you can't I should go home. You have been here fourteen days and said no to everything*”.²⁴⁵

186. De AIV maakt zich hier opnieuw schuldig aan een ernstige omissie. Na afloop van de Camp David Conferentie plande Arafat de Tweede Intifada, een terreuroffensief dat eind september 2000 begon en duizenden slachtoffers zou eisen.²⁴⁶

Het geweld escaleerde totaal nadat de nieuwe Israelische premier Ariel Sharon op 28 september 2000 een kortdurend inspectiebezoek had gebracht aan de Tempelberg in Jeruzalem, de heiligste plaats van het Jodendom. Alhoewel destijds werd beweerd dat het bezoek de lont in het kruitvat was, is

²⁴⁴ Wikipedia: *Wye River Memorandum*, op. cit.. Op 1 februari 1999 publiceerde de Israelische regering een uitgebreid overzicht van de PLO-schendingen van de afspraken: <http://mfa.gov.il/MFA/MFA-Archive/1999/Pages/Wye%20River%20Memorandum-%20Status%20of%20Implementation%20Feb.aspx>

²⁴⁵ David Shyovitz (2013): *Camp David 2000*: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Peace/cd2000art.html>

²⁴⁶ Itamar Marcus and Nan Jacques Zilberdik (2011): *Arafat planned and led the Intifada: Testimonies from PA leaders and others*: http://palwatch.org/main.aspx?fi=157&doc_id=5875; Jonathan D. Halevi (2013): *The Palestinian Authority's Responsibility for the Outbreak of the Second Intifada: Its Own Damning Testimony*: <http://jcpa.org/article/the-palestinian-authoritys-responsibility-for-the-outbreak-of-the-second-intifada-its-own-damning-testimony/>

duidelijk geworden dat de intifada al eerder was gepland.²⁴⁷ Ook een door de Amerikaanse senator George Mitchell geleide speciale onderzoekscommissie naar de intifada stelde later vast dat het bezoek van Sharon het geweld niet had veroorzaakt.²⁴⁸

In een laatste poging een vredesakkoord tot stand te brengen, nodigde president Clinton de partijen in december 2000 opnieuw uit, voor onderhandelingen op basis van de zogenoemde *Clinton Parameters*. Deze parameters hielden in dat een groot deel van Gaza en de Westoever teruggegeven moest worden aan de Palestijnen; dat Israël de belangrijkste nederzettingen zou behouden, waarvoor de Palestijnen deels werden gecompenseerd; dat de nieuwe Palestijnse staat gedemilitariseerd werd; Jeruzalem werd opgedeeld naar bevolkingssamenstelling; er een vorm van gezamenlijke soevereiniteit zou komen over de stad; en dat een deel van de Palestijnse vluchtelingen zich zou vestigen in de nieuwe Palestijnse staat. Beide partijen accepteerden uiteindelijk de parameters, zij het met voorbehouden, en ze vormden de basis voor vervolgbesprekingen in Taba in januari 2001. Hier werd verdere vooruitgang geboekt, maar een akkoord bleef ook dit keer uit, wederom als gevolg van gebrek aan overeenstemming over de definitieve grenzen, Jeruzalem, en de Palestijnse vluchtelingen.

187. **De AIV schetst hier opnieuw een valse voorstelling van zaken. Er was en is niets terug te geven, want de Palestijnse Arabieren waren en zijn niet per definitie de rechtmatige eigenaars van Judea en Samaria. Het ging en gaat om ‘unallocated territories’ waarvan de toekomstige status moet worden bepaald in onderhandelingen tussen Israel en de PLO.**

188. **De AIV misleidt de lezer door te schrijven: “maar een akkoord bleef ook dit keer uit, wederom als gevolg van gebrek aan overeenstemming over de definitieve grenzen, Jeruzalem, en de Palestijnse vluchtelingen”. Dat er geen overeenstemming kwam was volgens president Clinton uitsluitend en alleen de schuld van Arafat, die op nieuwjaarsdag 2001 de op 23 december 2000 neergelegde ‘Clinton parameters’ afwees en nieuwe eisen stelde.**

De Amerikaanse president was zeer verbitterd over de gang van zaken en schreef later in zijn autobiografie: *‘Right before I left office, Arafat, in one of our last conversations, thanked me for all my efforts and told me what a great man I was. “Mr. Chairman,” I replied, “I am not a great man. I am a failure, and you have made me one.’*”²⁴⁹

²⁴⁷ Marcus en Zilberdik 2011, op. cit..

²⁴⁸ Mitchell Bard (2013): *The Al-Aqsa Intifada: History & Overview*: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Peace/intifada2.html>. Zie ook het rapport van de Mitchell Commissie (4 mei 2001): <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Peace/Mitchellrep.html>

²⁴⁹ Bill Clinton Reflects on 2000 Camp David Summit (2005): <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Peace/ClintonMyLife.html>

189. **Ook de AIV-analyse van de onderhandelingsronde in Taba, in januari 2001, deugt van geen kant. Ook in Taba was namelijk niet zo zeer sprake van een gebrek aan overeenstemming en al helemaal geen gebrek aan Israelische bereidwilligheid om er uit te komen – en dat ondanks het feit dat de PLO drie maanden eerder een bloedige terreuroorlog tegen de Joodse staat was begonnen. Ook in Taba stelde Arafat aanvullende eisen en wees verder alles af:**

“Meanwhile, in January 2001, Arafat rejected the Clinton Parameters for a Permanent Settlement. In direct contradiction to the Framework, Arafat demanded an explicit "right of return," while opposing an international force in the Jordan Valley and refusing any compromise regarding the Temple Mount. It has also been claimed that the two sides were close to an agreement at Taba in 2001; however, key participants on both sides argue that little real progress was made and that in any case, Arafat did not grant Palestinian participants the authority to make a deal.”²⁵⁰

In september 2000 brak de tweede Intifadah uit en de jaren die volgden werden gekenmerkt door toenemend geweld; zelfmoordaanslagen van Palestijnse zijde (voornamelijk uitgevoerd door Hamas-strijders) gingen gepaard met repressie (onder meer *Operation Defensive Shield*) en herbezetting van de gehele Westoever van Israëliëse zijde.

190. **De AIV verzwijgt dat deze ‘intifadah’ een terreuroorlog was die niet uit de lucht kwam vallen, maar dat deze door PLO-leider Arafat was gepland nadat hij in Camp David alle Israelische compromisvoorstellen had afgewezen.²⁵¹**
191. **Vervolgens delegitimeert de AIV de volstrekt legitieme zelfverdedigingsmaatregelen van Israel als ‘repressie’.**

Als gevolg van de escalatie van geweld in maart 2002 nam de Veiligheidsraad op 12 maart 2002 resolutie 1397¹⁶ aan, waarin voor het eerst formeel de tweestatenoplossing voor het conflict werd bekrachtigd.

Een paar weken later presenteerde Saudi-Arabië tijdens een bijeenkomst van de Arabische Liga in Beiroet een vredesvoorstel voor het Israëliësch-Palestijnse en het Israëliësch Arabische conflict. Het plan, dat bekend werd als het ‘Arabische Vredesinitiatief’, werd op 28 maart 2002 aanvaard door de Arabische Liga en omvatte de volgende elementen: volledige terugtrekking van Israël uit de gebieden die sinds juni 1967 zijn bezet; de vestiging van een onafhankelijke Palestijnse staat in Gaza en de Westoever, met Oost-Jeruzalem als hoofdstad; een rechtvaardige oplossing van het Palestijnse vluchtelingenvraagstuk, op basis van Veiligheidsraadsresolutie

Voor de ‘Clinton parameters’ zie: http://www.peacelobby.org/clinton_parameters.htm

²⁵⁰ Jonathan Rynhold (2008): *The Failure of the Oslo Process: Inherently Flawed or Flawed Implementation?* The Begin-Sadat Center for Strategic Studies Bar-Ilan University, Ramat Gan, pp. 11-12.

²⁵¹ Itamar Marcus and Nan Jacques Zilberdik (2011): *Arafat planned and led the Intifada: Testimonies from PA leaders and others*: http://palwatch.org/main.aspx?fi=157&doc_id=5875

194 uit 1948¹⁷; een einde aan het Israëliisch-Arabische conflict; en vrede en normalisatie van de verhoudingen tussen Israël en de Arabische wereld. Israël en de VS toonden weliswaar enige – zij het gereserveerde – belangstelling voor het plan, maar in concreto gebeurde er weinig mee.

192. **De AIV is opnieuw abuis: resolutie 194 was niet van de Veiligheidsraad maar van de Algemene Vergadering.**²⁵²

193. De Israelische scepsis over het voorstel van de Arabische Liga is begrijpelijk. Er werd immers niets ‘aangeboden’ dat niet al eerder door Arabische partijen was *geëist* en wat bij uitvoering automatisch zou leiden tot:

- (a) de immigratie naar Israel van miljoenen nakomelingen van vluchtelingen en ontheemden van de Arabische agressieoorlogen van 1948 en 1967, met als gevolg de vernietiging van Israel langs demografische weg; en/of
- (b) een achter onverdedigbare grenzen teruggetrokken Israel dat in de realiteit van het Midden-Oosten zijn leven niet zeker zou zijn, alle Arabische beloftes over vrede en normalisatie ten spijt.

In april 2002 werd het Kwartet in het leven geroepen, een gelegenheidsformatie van de VN, de VS, de EU en Rusland, met als doel duurzame vrede in het Midden-Oosten te bewerkstelligen. Het Kwartet verwelkomde het Arabische Vredesinitiatief, veroordeelde terrorisme en riep op tot beëindiging van de nederzettingenbouw en de Israëliische bezetting. De Amerikaanse president George W. Bush riep in juni 2002 op tot een ‘vision of two States, a secure State of Israel and a viable, peaceful, democratic Palestine’,¹⁸ en presenteerde de idee van een ‘Routekaart voor de Vrede’, dat zowel door het Kwartet als de Veiligheidsraad werd bekrachtigd. De ‘Routekaart’ combineerde elementen uit Veiligheidsraadsresoluties 242, 338 en 1397 met onderdelen van voorgaande vredesplannen (‘Madrid’, *land-for-peace* en het Arabische Vredesinitiatief) in een stapsgewijze agenda. Deze werd uiteindelijk echter niet of nauwelijks uitgevoerd.

194. **De AIV noemt hier uitsluitend wat onder de Routekaart van Israel werd verwacht. De Israelische regering ging daarmee akkoord op voorwaarde dat de PLO eindelijk geheel zou voldoen aan hetgeen in de Oslo-akkoorden was overeengekomen: in het bijzonder het staken van de ophitsing tegen Israel en het bestrijden van het terrorisme. Deze en andere Israelische voorwaarden ter bevordering van een duurzame oplossing van het conflict werden op 25 mei 2003 opgenomen in een 14-puntenbrief.**²⁵³

²⁵² General Assembly (11 December 1948): A/RES/194 (III):

<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/C758572B78D1CD0085256BCF0077E51A>

²⁵³ Jewish Virtual Library (2013): *Israeli Cabinet Statement on Road Map and 14 Reservations*:

<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Peace/road1.html>

In juni 2002 begon Israël onder leiding van premier Ariel Sharon in het noorden van de Westoever met de bouw van een **afscheidingsmuur** (meer hierover in de volgende paragraaf). Twee jaar later, in 2004, besloot Israël tot een unilaterale terugtrekking uit de Gazastrook en vier nederzettingen in de Westoever. Het plan werd in augustus 2005 uitgevoerd; 17 Israëlische nederzettingen werden ontmanteld en 8.000 kolonisten werden geëvacueerd naar Israël en de Westoever.¹⁹

195. **Het feit dat de AIV hier spreekt over een ‘afscheidingsmuur’ in plaats van over een ‘barrière’, illustreert opnieuw het ongegeneerde politieke activisme van de Raad. Immers: deze anti-terrorismebarrière bestaat maar voor een klein deel uit muur (op plaatsen waar het gevaar bestaat van beschietingen van Israelische woonwijken en wegen) en voor de rest uit hekwerk.**²⁵⁴

De periode na 2005 werd gekenmerkt door nieuwe episodes van geweld. Tijdens de oorlog in Libanon in 2006 vielen meer dan 1.000 Libanese doden, voornamelijk burgers, en sloegen meer dan een miljoen mensen op de vlucht; aan Israëlische zijde vielen 114 doden in het leger en 43 burgerdoden en werden meer dan 250.000 mensen geëvacueerd.²⁰

196. **Opnieuw een buitengewoon kwalijke omissie van de AIV. Het hoe en waarom van deze oorlog wordt namelijk verzwegen, alsook de redenen waarom er aan Libanese kant meer slachtoffers zijn gevallen en om hoeveel combattanten en burgers het gaat. Als gevolg daarvan wordt door de AIV *opnieuw* impliciet het beeld geschetst van Israel als de meedogenloze agressor die zonder goede reden en op disproportionele wijze een oorlog tegen onschuldige burgers voert.**

Het geweld begon op 12 juli 2006 met een gewelddadige infiltratie van Israelisch grondgebied door de Libanese terreurorganisatie Hezbollah, waarbij acht Israelische militairen om het leven werden gebracht en er twee naar Libanon werden ontvoerd (de twee hebben dat niet overleefd).

Tegelijkertijd werden door Hezbollah raketaanvallen uitgevoerd op Israelische dorpen langs de grens met Libanon. Het verloop van de oorlog in Israel zelf blijkt uit het volgende overzicht:

Israel Police: Since the beginning of the fighting on July 12, 3,970 rockets landed on Israel, 901 of them in urban areas. More than a thousand rockets landed in the Kiryat Shmona area, 808 rockets landed near Nahariya, 471 near Safed, 176 near Carmiel, 106 near Akko, 93 in the Haifa vicinity and 81 near Tiberias.

²⁵⁴ CIDI (2010): *Is het een hek of een muur?*: <http://www.cidi.nl/question/is-het-een-hek-of-een-muur/>

Health Ministry: Since July 12, 4,262 civilians were treated in hospitals for injuries. Of these, 33 were seriously wounded, 68 moderately and 1,388 lightly. Another 2,773 were treated for shock and anxiety.

During Hizbullah's month-long bombardment of Israel's civilian population, 6,000 homes were hit, 300,000 residents displaced and more than a million were forced to live in shelters. Almost a third of Israel's population - over two million people - were directly exposed to the missile threat.

Federation of Israeli Chambers of Commerce: Businesses in the north lost revenues of NIS 5.9 billion (USD 1.4 billion) as a result of the war.²⁵⁵

Dankzij de goed georganiseerde Israelische burgerbescherming en de grootschalige evacuatie van burgers uit Noord-Israël bleef het aantal slachtoffers relatief beperkt.

197. De AIV maakt zich ook hier aan ernstige misleiding schuldig met de valse bewering: “aan Libanese kant vielen meer dan 1.000 Libanese doden, voornamelijk burgers”. Het Israelische leger publiceerde naderhand de namen van 532 gesneuvelde Hezbollahstrijders en verklaarde dat aan Libanese kant nog eens ruim 200 niet nader geïdentificeerde combattanten om het leven waren gekomen.²⁵⁶ Dat er ook honderden burgerslachtoffers zijn gevallen wordt door Israël niet ontkend. Het merendeel van hen werd slachtoffer van de beproefde Hezbollah-tactiek om de burgerbevolking als menselijk schild te gebruiken.²⁵⁷ Dit alles is al jaren bekend en erkend, toch kiest de AIV ervoor dit te verzwijgen en bijgevolg Israël te demoniseren.

Voor Israël waren oplopende spanningen in Gaza, die gepaard gingen met een toename van beschietingen op zijn grondgebied, aanleiding in december 2008 – januari 2009 een militaire operatie in Gaza, *Operation Cast Lead*, uit te voeren. Aan Palestijnse zijde kwamen rond de 1.300 mensen om, naar wordt aangenomen voornamelijk burgers; aan Israëliëse zijde vielen er 13 doden – allen soldaten.²¹

198. Opnieuw een buitengewoon kwalijke omissie van de AIV. Het echte hoe en waarom van de militaire operatie ‘Cast Lead’ wordt namelijk verzwegen, alsook de redenen waarom er aan Palestijns-Arabisch kant meer slachtoffers zijn gevallen en om hoeveel burgers en combattanten het gaat. Als gevolg daarvan wordt door de AIV opnieuw het beeld geschetst van

²⁵⁵ Israelisch Ministerie van Buitenlandse Zaken: *The Second Lebanon War* (2006):

<http://mfa.gov.il/MFA/AboutIsrael/History/Pages/Hizbullah%20attack%20in%20northern%20Israel%20and%20Israels%20response%2012-Jul-2006.aspx>

²⁵⁶ Camera (2006): *Questioning the Number of Civilian Casualties in Lebanon*:

http://www.camera.org/index.asp?x_context=2&x_outlet=2&x_article=1195

²⁵⁷ Reuven Ehrlich (2006): *Hezbollah's use of Lebanese civilians as human shields: the extensive military infrastructure positioned and hidden in populated areas. From within the Lebanese towns and villages deliberate rocket attacks were directed against civilian targets in Israel*: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/arabs/hiz/part1.pdf>

Israël als de meedogenloze agressor die zonder goede reden en op disproportionele wijze een oorlog tegen onschuldige burgers voert. De AIV meldt dan wel “een toename van beschietingen” op Israëlisch grondgebied, maar dat is een *understatement*.

Van 4 november 2008 tot 19 december 2008 werden vanuit de Gazastrook 170 mortiergranaten, 255 Qassamraketten, en 5 (zware) Gradraketten op Israëlische burgerdoelen afgeschoten en in de week voorafgaand aan Cast lead (van 19-27 december 2008) 300 mortiergranaten en raketten. Met de hervatting van deze voortdurende beschietingen werd het leven van honderdduizenden burgers in het zuidwesten van Israël opnieuw ondraaglijk gemaakt.²⁵⁸

199. **De AIV maakt zich ook hier aan ernstige misleiding schuldig met de valse bewering: “Aan Palestijnse zijde kwamen rond de 1.300 mensen om, naar wordt aangenomen voornamelijk burgers”. Het Israelische leger verklaarde naderhand dat aan Palestijns-Arabische kant 871 combattanten waren gesneuveld waarvan er 709 waren geïdentificeerd (naam en organisatie) en 162 niet.²⁵⁹ Hamas zelf sprak in eerste instantie over een totaal aantal van slechts 50 dode ‘strijders’, maar op 1 november 2010 gaf Hamas minister van Binnenlandse Zaken Fathi Hamad in een interview toe dat er aan Palestijns-Arabische kant tussen de 600 en 700 combattanten waren gesneuveld.²⁶⁰ Dat er tijdens Cast lead ook honderden burgerslachtoffers zijn gevallen wordt door Israël niet ontkend. Het merendeel van hen werd slachtoffer van de beproefde Hamastactiek om de burgerbevolking als menselijk schild te gebruiken.²⁶¹ Een oud-commandant van de Britse troepen in Afghanistan, kolonel Richard Kemp, bestudeerde de Israelische strijdmethodes tijdens operatie Cast Lead en concludeerde dat het Israelische leger “*unprecedented measures*” had getroffen om het aantal burgerslachtoffers**

²⁵⁸ IDF (2009): *Facts and Figures: Rocket Statistics*: <http://www.idfblog.com/2009/01/03/rocket-statistics-3-jan-2009/>
Voor meer informatie over de aanleiding voor Cast Lead en de wijzer waarop deze operatie werd uitgevoerd leze men Mitchell G. Bard (2013): *Operation "Cast Lead" [Gaza War]*:

<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/myths3/MFcastlead.html> en Camera (2009): *Timeline and Causes of "Operation Cast Lead" in Gaza*: http://www.camera.org/index.asp?x_context=7&x_issue=20&x_article=1581

²⁵⁹ Yaakov Lappin (2009): *IDF releases Cast Lead casualty numbers*: <http://www.jpost.com/Israel/IDF-releases-Cast-Lead-casualty-numbers>

²⁶⁰ JPost (2010): *Hamas confirms losses in Cast Lead for first time*: <http://www.jpost.com/Middle-East/Hamas-confirms-losses-in-Cast-Lead-for-first-time>; Camera (2010): *Hamas's Revelation Undermines Key Conclusion of Goldstone Report*: http://www.camera.org/index.asp?x_print=1&x_context=7&x_issue=76&x_article=1952

²⁶¹ Anne Herzberg (2011): *Civilian casualties, Gaza and the political war*: <http://www.jpost.com/Opinion/Op-Ed-Contributors/Civilian-casualties-Gaza-and-the-political-war>

Over de culturele en religieuze factoren die een rol spelen bij het door moslimcombattanten gebruiken van burgers als menselijk schild leze men Irwin J. Mansdorf and Mordechai Kedar (2008): *The Psychological Asymmetry of Islamist Warfare*: <http://www.meforum.org/1867/the-psychological-asymmetry-of-islamist-warfare>

beperkt te houden.²⁶² Dit alles is al jaren bekend, toch kiest de AIV ervoor dit te verzwijgen en bijgevolg Israël te demoniseren.

200. Operatie Cast Lead heeft de rust voor de Israelische bevolking voor enige tijd teruggebracht, maar Hamas en de Islamitische Jihad hebben zich nadien herbewapend en de beschietingen van Israelische burgerdoelen weer ‘opgestart’. Dat heeft geleid tot het terugkerende ritueel dat de internationale gemeenschap bij het beschieten van Israelische burgerdoelen stoïcijns de andere kant opkijkt en Israël de VN formeel moet vragen de beschietingen te veroordelen.²⁶³

In 2006 vonden voor de tweede maal Palestijnse verkiezingen plaats, waarbij de Islamitische Hamas als winnaar uit de bus kwam. Dit leidde uiteindelijk tot een tweedeling in het Palestijnse leiderschap, met controle van Hamas over de Gazastrook en controle van de Fatah-partij van president Mahmoud Abbas over de Westoever. De westerse landen weigerden het bewind van Hamas te erkennen, omdat dit niet voldeed aan de eisen het gebruik van geweld af te zweren en het bestaan van Israël te aanvaarden.

201. **De AIV verzwijgt hier wanneer en hoe Hamas de totale controle over de Gazastrook verwierf: dat was pas anderhalf jaar na de verkiezingen en voltrok zich met extreem geweld, waarbij tenminste 120 combattanten (Hamas en Fatah), 39 burgers en twee VN-medewerkers om het leven kwamen.**²⁶⁴
202. **De AIV is hier onvolledig. Er werden en worden nog steeds niet twee maar drie voorwaarden aan Hamas gesteld:**
- (1) *A Palestinian state must recognize the state of Israel without prejudging what various grievances or claims are appropriate;*
 - (2) *Abide by previous diplomatic agreements;*
 - (3) *Renounce violence as a means of achieving goals.*²⁶⁵

²⁶² BBC: *Former British Army Colonel Richard Kemp Discusses IDF Gaza Ops* (video, 2009):

<http://www.youtube.com/watch?v=WssrKJ3Iqgw>; Richard Kemp (2011): *A salute to the IDF*:

<http://www.jpost.com/Opinion/Op-Ed-Contributors/A-salute-to-the-IDF>

Zie ook het Israelische rapport ‘*Operation Cast Lead: Operation Cast Lead: Humanitarian Aspects*’ (2009):

http://www.mfa.gov.il/MFA_Graphics/MFA%20Gallery/Documents/CastLeadHumanitarianReport.pdf

²⁶³ Herb Keinon (2012): *Prosor: Roar of Gaza rockets fall on deaf ears to UN*: [http://www.jpost.com/Diplomacy-and-](http://www.jpost.com/Diplomacy-and-Politics/Prosor-Roar-of-Gaza-rockets-fall-on-deaf-ears-to-UN)

[Politics/Prosor-Roar-of-Gaza-rockets-fall-on-deaf-ears-to-UN](http://www.jpost.com/Defense/Prosor-calls-on-UNSC-to-condemn-Gaza-rockets-308776); Yaakov Lappin (2013): *Prosor calls on UNSC to condemn*

Gaza rockets: <http://www.jpost.com/Defense/Prosor-calls-on-UNSC-to-condemn-Gaza-rockets-308776>

²⁶⁴ *Battle of Gaza* (2007): [http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Gaza_\(2007\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Gaza_(2007))

²⁶⁵ *Quartet Principles*: http://en.wikipedia.org/wiki/Quartet_Principles

203. De AIV verzwijgt hier het zeer relevante feit dat Hamas door de EU als een terroristische organisatie wordt geclassificeerd.²⁶⁶

Ondanks de toegenomen spanningen en gewelddadigheden tussen beide partijen, werden in 2007 verschillende pogingen ondernomen om het vredesproces weer op gang te brengen. De Arabische Liga bracht het Arabische Vredesinitiatief uit 2002 opnieuw naar voren, maar kreeg wederom weinig respons. En president Bush nam het initiatief tot de organisatie van een internationale conferentie in Annapolis op 27 november 2007, waaraan door veertig landen en internationale organisaties werd deelgenomen. Het doel was '(...) to immediately launch good-faith, bilateral negotiations in order to conclude a peace treaty resolving all outstanding issues, including all core issues, without exception, as specified in previous agreements.'²² De conferentie leverde echter weinig op; de besprekingen die voortkwamen uit 'Annapolis' waren slechts van korte duur. De verdeeldheid onder de Palestijnen en de westerse boycot van Hamas (in de VS bekritiseerd door onder meer voormalig president Jimmy Carter)²³ vormden extra complicerende factoren voor de vredesbesprekingen.

De Amerikaanse president Barack Obama ondernam tijdens zijn eerste termijn een aantal pogingen om de onderhandelingen tussen beide partijen nieuw leven in te blazen (in september 2010 werden premier Netanyahu en president Abbas onder meer uitgenodigd in Washington voor een serie besprekingen), maar deze sorteerden weinig effect (zie ook de hoofdstukken II en IV). De nederzettingenpolitiek van Israël vormde hierbij een belangrijk struikelblok.

De Financial Times schreef in april 2010 in een redactioneel commentaar over de rol van de VS:

'Breakthroughs in the Middle East happen when the US feels its national interest is in play, rather than when it pretends to be a dispassionate arbiter. When deadlock comes, as it inevitably will, Mr Obama must be ready to place a US plan before the Security Council. That should be based on the (Bill) Clinton Parameters of 2000, and the Arab peace plan of 2002.'²⁴

Concluderend kan worden gesteld dat de afgelopen veertig jaar een scala aan initiatieven heeft opgeleverd om het conflict tussen Israël en de Palestijnen te beslechten. Deze plannen, akkoorden en voorstellen vertonen in het algemeen meer overeenkomsten dan verschillen.²⁵

²⁶⁶ De 'terroristische tak' in 2001 en de gehele organisatie in 2003:

European Union (2001): *Freezing funds: list of terrorists and terrorist groups*:

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_terrorism/133208_en.htm;

Europolitics (2003): *EU/Middle East: Hamas officially included on blacklist of terrorist organizations*:

<http://www.europolitics.info/eu-middle-east-hamas-officially-included-on-blacklist-of-terrorist-organisations-artr184675-44.html>

In 2002 merkte de toenmalige Secretaris-Generaal van de VN, Kofi Annan, over een vredesovereenkomst in het Midden-Oosten op: 'There is no conflict in the world today whose solution is so clear, so widely agreed upon, and so necessary to world peace as the Israeli-Palestinian conflict.'²⁶ Tien jaar later blijken deze woorden nog even actueel als in 2002.

204. **Dit citaat en in het bijzonder de waardering daarvan zegt alles over de invalshoek van de AIV. De oplossing die wordt voorgestaan: een tweestatenoplossing waarbij Israël wordt gereduceerd tot een onverdedigbare Joodse enclave aan de Middellandse Zee, is voor sommigen misschien 'duidelijk' maar kan echter onmogelijk tot een duurzame vrede leiden. Het is voorts zeer misleidend om te beweren (zoals de AIV doet met het omhelzen van de woorden van Annan) dat de oplossing van het 'Israëlisch-Palestijns' conflict noodzakelijk is voor wereldvrede. Zoals eerder betoogd zijn bij het conflict bepaald niet alleen de Palestijnse Arabieren betrokken en is de aard van het conflict niet territoriaal maar ideologisch en religieus. Dat is empirisch vastgesteld. Door desondanks tegen beter weten in te beweren dat het conflict wél territoriaal is, krijgt Israël automatisch de schuld als het niet wordt opgelost. En volgens de redenering van Annan en de AIV is de Joodse staat bijgevolg ook schuldig aan het uitblijven van de wereldvrede. Dit is een variant op een antisemitisch thema, waarbij de Joden de schuld krijgen van catastrofes waarmee zij niets van doen hebben. Het is wat dat aangaat een beschuldiging die zo ontleend zou kunnen zijn aan het handvest van Hamas.²⁶⁷ Het is bovendien ridicul om de wereldvrede in verband te brengen met een qua omvang en intensiteit relatief kleinschalig conflict als het onderhavige, zeker vergeleken met het extreem gewelddadige, grootschalige en structurele geweld elders in de regio.²⁶⁸**

²⁶⁷ IDF (2012): *Antisemitism in the Hamas Charter*: <http://www.idfblog.com/hamas/2012/01/21/antisemitism-in-the-hamas-charter/>

²⁶⁸ Ayaan Hirsi Ali over de gewelddadige cultuur van het Midden-Oosten (2013): *'Even if you give up all the land, it won't solve the problems in the Mideast'*: http://www.israelhayom.com/site/newsletter_article.php?id=10309

I. 2. Het juridisch kader

Gezien het belang van het internationaal-juridische kader van het onderhavige conflict en gelet op het feit dat in de adviesaanvraag specifiek de vraag wordt gesteld wat Nederland kan ondernemen op basis van beginselen van het internationale recht, acht de AIV het wenselijk een kort resumé te geven van de juridische stand van zaken. Hij neemt daarbij de *Advisory Opinion* van het Internationaal Gerechtshof over de Israëlische muur uit 2004 als uitgangspunt, omdat daarin op veel omvattende wijze wordt gesproken over de juridische situatie en omdat actuele hete hangijzers, zoals de positie van (Oost-)Jeruzalem, het recht op zelfbeschikking van de Palestijnen, de nederzettingen, de grenzen en de schaarste aan water, direct of indirect van een juridisch oordeel worden voorzien.²⁷

De *Advisory Opinion* was gevraagd door de Algemene Vergadering van de VN, die hierover had besloten in een stemming met 90 stemmen vóór, acht tegen en 74 onthoudingen, waaronder die van Nederland.²⁸

In zijn *Advisory Opinion* komt het Hof met een stemverhouding van 14 tegen een²⁹ tot de conclusie dat de bouw van de Israëlische afscheidingsmuur strijdig is met internationaal recht en dat Israël zorg dient te dragen voor volledige schadevergoeding.

205. Het internationaal recht wordt vormgegeven door staten, die dat recht gebruiken om (hun) politieke doelstellingen te realiseren. Internationaal recht is daarmee een uitvloeisel van politiek. Internationaal recht houdt feitelijk op recht te zijn als het discriminatoir wordt toegepast en/of wordt gemanipuleerd. Dat is het geval met Israël, dat *als geen enkele andere staat* doelwit is van om politieke redenen in stelling gebracht (en daarbij vaak inhoudelijk gemanipuleerd) internationaal recht (zgn. ‘lawfare’).²⁶⁹ Daarbij komt dat toepassing van de Israël-kritische interpretatie van het internationaal recht in de huidige situatie het leven van Israëlische burgers in gevaar zou brengen en in het uiterste geval zelfs de ondergang van Israël zou bevorderen.²⁷⁰
206. In een reactie op de adviserende opinie van het ICJ betoogde de Israëlische regering:

²⁶⁹ Zie Gerald M. Steinberg (2005): *The UN, the ICJ, and the Separation Barrier: War By Other Means* http://www.humanrightsvoices.org/assets/attachments/articles/the_un_the_icj_and_the_separation_barrier_war_by_other_means.pdf en Anne Herzberg (2010): *NGO 'Lawfare': Exploitation of Courts in the Arab-Israeli Conflict* http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1737708 Alle ins & outs over de veiligheidsbarrière zijn te vinden op

Mitchell Bard (2010): *Israel's Security Fence*: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Peace/fence.html>

²⁷⁰ Zie Afshin Ellian (2013): *Omringd door een waanzinnige massa, heeft Israël niets aan het internationaal recht*:

<http://www.elsevier.nl/Buitenland/blogs/2013/3/Omringd-door-een-waanzinnige-massa-heeft-Israel-niets-aan-het-internationaal-recht-1188102W/> Voor een analyse van de politisering van de ICJ-uitspraak leze men Jewish Virtual

Library (2004): *The International Court of Justice and Israel's Security Fence*:

http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/talking/31_icj.html

“As expected, and as a result of the one-sided question put before the court, the Advisory Opinion fails to address the essence of the problem and the very reason for building the fence – Palestinian terrorism. If there were no terrorism, there would be no fence. This Palestinian terrorism has taken the lives of nearly 1,000 Israelis in over 20,000 attacks over the last three and a half years, wounding thousands more, leaving broken families, widows, and orphans. No other country would act differently in the face of such an evil campaign.

Since the fence has been in operation, the number of casualties has decreased significantly. The fence is reversible, whereas the lives taken by terrorism are not. Moreover, the fence works. It is a temporary, non-violent security measure and it saves lives. As long as the terrorism continues, Israel will have no choice but to defend its citizens. This is our moral and legal obligation.

Israel continues to seek the necessary balance between protecting the lives of its citizens and the humanitarian needs of the Palestinian population. We will continue to do so, in accordance with the rulings of our Supreme Court, which alone has the capacity to fully address all aspects of this matter. The fact that every individual affected by the fence has the right to directly petition Israel's Supreme Court ensures legal recourse without the need for outside involvement. An essential condition for such negotiations is the cessation of Palestinian terrorism. The solutions to the problem lie in Ramallah and Gaza, from where the terrorism is directed, not in the Hague or Manhattan.”²⁷¹

De schendingen van internationaal recht betreffen onder meer het recht op zelfbeschikking van het Palestijnse volk (en de plicht van Israël om dat recht te respecteren), de bewegingsvrijheid voor alle inwoners van de bezette gebieden, het recht op werk, het recht op gezondheidszorg en het recht op onderwijs. Verder stelt het Hof dat de muur en de nederzettingen bijdragen aan het veranderen van de demografische samenstelling van de bezette gebieden en daarmee schendingen opleveren van de Vierde Geneefse Conventie (inzake de bescherming van burgers in oorlogstijd) en relevante resoluties van de VN-Veiligheidsraad.

207. De AIV negeert hier dat de in 2004 door het Internationaal Gerechtshof (ICJ) neergelegde opvatting met betrekking tot de toepasbaarheid van de Geneefse Conventie ‘pro-actief’ is weerlegd door vooraanstaande volkenrecht-deskundigen, waaronder Julius Stone in diens leerstuk *‘Israel and Palestine: Assault on the Law of Nations’*. Dit is opnieuw een kwalijke omissie van de AIV, omdat de staat Israël zich op de zienswijze van deze ‘dissidente’ school beroept en het voor een goed begrip van Israëls handelen én in het kader van een ‘rechtvaardige rechtsgang’ aangewezen is om daar in ieder geval kennis van te nemen.

²⁷¹ Israel Ministerie van Buitenlandse Zaken (2004): *ICJ Advisory Opinion on Israel's Security Fence - Israeli Statement*: <http://www.mfa.gov.il/mfa/pressroom/2004/pages/statement%20on%20icj%20advisory%20opinion%209-july-2004.aspx>

208. Julius Stone beargumenteert als volgt dat de Geneefse Conventie *niet* op Judea en Samaria van toepassing kan zijn:

“For, under Article 2, that Convention applies ‘to cases of [...] occupation of the territory of a High Contracting Party,’ by another such Party. Insofar as the West Bank at present held by Israel does not belong to any other State, the Convention would not seem to apply to it at all. This is a technical, though rather decisive, legal point.”

Aansluitend gaat Stone in op het recht van Joden om in Judea en Samaria te wonen en op de gangbare perverse politieke interpretaties van artikel 49 van de Geneefse Conventie, welke in 2004 ook het ICJ lijken te hebben gedreven:

“It is also important to observe, however, that even if that point is set aside [dat de Conventie niet van toepassing kan zijn, WK], the claim that Article 49 of the Convention forbids the settlement of Jews in the West Bank is difficult to sustain.

It is clear that in its drafting history, Article 49 as a whole was directed against the heinous practice of the Nazi regime during the Nazi occupation of Europe in World War II, of forcibly transporting populations of which it wished to rid itself, into or out of occupied territories for the purpose of ‘liquidating’ them with minimum disturbance of its metropolitan territory, or to provide slave labor or for other inhumane purposes. The genocidal objectives, of which Article 49 was concerned to prevent future repetitions against other peoples, were in part conceived by the Nazi authorities as a means of ridding the Nazi occupant's metropolitan territory of Jews—of making it, in Nazi terms, judenrein. Such practices were, of course, prominent among the offenses tried by war crimes tribunals after World War II.

They were covered by counts in the charter of the International Military Tribunal of 1945 for the trial of major war criminals, including ‘deportation to slave labour or for any other purpose, of civilian population of or in occupied territory,’ and also (under Article 6[c]) as crimes against humanity, defined to include ‘murder, extermination, enslavement, deportation and other inhuman acts committed against any civilian population’ or ‘persecution on political, social and religious grounds,’ committed before or during the war in connection with another crime within the Tribunal's jurisdiction. [...]

If and insofar, therefore, as Israel's position in Judea and Samaria (the West Bank) is merely that of an occupying power, Article 49 would forbid “deportation” or “transfer” of its own population onto the West Bank whenever this action has the consequence of serving as a means of either (1) impairment of the economic situation or racial integrity of the native population of the occupied territory; or (2) inhuman treatment of its own population. [...]

The second aim of the prohibition in Article 49(6) was, as has been seen, to protect the inhabitants of the occupant's own metropolitan territory from genocidal and other inhuman acts of the occupant's government. That this was part of, if not the main intention of Article 49(6) seems clear from the use

of the term 'deport,' which clearly refers to a coerced movement of its population. The addition of the term 'or transfer' does not alter this import. The word 'deport' is usually associated with the involuntary removal by a government of aliens from its territory, and the addition of "transfer" as a synonym seems only directed to indicate that the prohibition was intended to protect the occupant state's own nationals as well as other elements in its population.[...]

As contrasted with this main evil at which Article 49 was aimed, the diversion of the meaning of paragraph 6 to justify prohibition of the voluntary settlement of Jews in Judea and Samaria (the West Bank) carries an irony bordering on the absurd. Ignoring the overall purpose of Article 49, which would inter alia protect the population of the state of Israel from being removed against their will into the occupied territory, it is now sought to be interpreted so as to impose on the Israel government a duty to prevent any Jewish individual from voluntarily taking up residence in that area. For not even the most blinkered adversary of Israel could suggest that the individual Jews who (for example) are members of the small Gush Emunim groups, are being in some way forced to settle in Judea and Samaria (the West Bank)! The issue is rather whether the government of Israel has any obligation under international law to use force to prevent the voluntary (often the fanatically voluntary) movement of these individuals.

On that issue, the terms of Article 49(6), however they are interpreted, are submitted to be totally irrelevant. To render them relevant, we would have to say that the effect of Article 49(6) is to impose an obligation on the state of Israel to ensure (by force if necessary) that these areas, despite their millennial association with Jewish life, shall be forever judenrein. Irony would thus be pushed to the absurdity of claiming that Article 49(6), designed to prevent repetition of Nazi-type genocidal policies of rendering Nazi metropolitan territories judenrein, has now come to mean that Judea and Samaria (the West Bank) must be made judenrein and must be so maintained, if necessary by the use of force by the government of Israel against its own inhabitants.

Common sense as well as correct historical and functional context excludes so tyrannical a reading of Article 49(6). So does the consideration, discussed at the end of Chapter 7, that Judea and Samaria (the West Bank) are residual areas of the original Palestine mandate. As such, in Eugene Rostow's cogent view there examined, they have to be regarded as still subject to the substantive obligations of that mandate. Among these the establishment of a Jewish national home, if not 'the soul of the Mandate' (as stated in the Permanent Mandates Commission in 1935), was at least its 'primary purpose.' A demand that this territory be kept judenrein would be a gross travesty of this legal position, turning international law on its head.²⁷²

²⁷² Julius Stone (1981): *Israel and Palestine: Assault on the Law of Nations*, Discourse 2:

Jewish Settlements in Judea and Samaria (the West Bank) and Geneva Convention, IV, Article 49(6) Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, pp. 176-181. Geciteerd door Eli E. Hertz: [http://www.mythsandfacts.org/media/user/images/discourse%202-article%2049\(6\)-stone.pdf](http://www.mythsandfacts.org/media/user/images/discourse%202-article%2049(6)-stone.pdf)

209. Een andere gezaghebbende en bekende ‘dissident’ waar het gaat om het Joodse vestigingsrecht in Judea en Samaria is de door Julius Stone aangehaalde Amerikaanse hoogleraar volkenrecht Eugene V. Rostow. Hij was in 1967 U.S. Undersecretary of State for Political Affairs en in die functie één van de auteurs van VN-Veiligheidsraadresolutie 242. Rostow redeneerde onder andere:
- “The British Mandate recognized the right of the Jewish people to "close settlement" in the whole of the Mandated territory. It was provided that local conditions might require Great Britain to "postpone" or "withhold" Jewish settlement in what is now Jordan. This was done in 1922. But the Jewish right of settlement in Palestine west of the Jordan river, that is, in Israel, the West Bank, Jerusalem, and the Gaza Strip, was made unassailable. That right has never been terminated and cannot be terminated except by a recognized peace between Israel and its neighbors. And perhaps not even then, in view of Article 80 of the U.N. Charter, "the Palestine article," which provides that "nothing in the Charter shall be construed ... to alter in any manner the rights whatsoever of any states or any peoples or the terms of existing international instruments"’.*²⁷³
210. **De Israelische regering heeft de bonafide juridische opvattingen van Rostow en Stone steeds gevolgd. Dat is legitiem en heeft gevolgen en had dus door de AIV moeten worden belicht.**
211. Overigens heeft de staat Israël in 2012 een onafhankelijke juridische commissie aan het werk gezet, onder leiding van oud-raadsheer aan het Israelische Hooggerechtshof Edmond Levy, om de juridische status van de Joodse dorpen in Judea en Samaria nog eens nauwgezet te definiëren. Dat resulteerde in het op 21 juni 2012 gepubliceerde ‘Levy Rapport’, waarin de opvattingen van Rostow en Stone werden onderschreven.²⁷⁴
212. Los van de hierboven uiteengezette opvattingen redeneert Israël dat verschillende van de nu als ‘illegaal’ getypeerde ‘Joodse nederzettingen’ in Judea en Samaria vóór de Arabische agressieoorlog van 1948 al bestonden. Zij werden in die oorlog door de Arabieren etnisch gezuiverd en (deels) verwoest en na 1967 herbouwd en opnieuw door Joden bewoond. Het betreft o.a. Hartuv, Kfar Etzion, Neveh Yaakov, Kalya, Hebron en de Joodse wijk in de Oude Stad van Jeruzalem. Ook daarom kan de Geneefse Conventie volgens Israël niet op Judea en Samaria van toepassing zijn.
213. Ook relevant is het feit dat Israël en de PLO in 1993-1995 de Oslo-Akkoorden hebben gesloten, waarin partijen overeen kwamen te zullen onderhandelen over de grenzen van en de toekomstige status van de Joodse dorpen en steden in de betwiste gebieden. Ook hieruit volgt dat geen sprake is van “belligerent occupation” zoals bedoeld in het onderhavige artikel van de Vierde Geneefse Conventie. Anders zouden onderhandelingen immers per definitie onrechtmatig zijn.

²⁷³ Eugene Rostow (1991): *Resolved: are the settlements legal? Israeli West Bank policies*, *The New Republic*, 21 oktober 1991. Zie ook: Articles by the late Eugene W. [sic] Rostow: <http://maurice-ostroff.tripod.com/id45.html>

²⁷⁴ Voor een analyse zie Avi Bell (2012): *The Levy Report: Reinvigorating the Discussion of Israel's Rights in the West Bank*: <http://www.biu.ac.il/SOC/besa/docs/perspectives176.pdf>

214. **De AIV verzwijgt hier niet alleen de relevante ‘dissidente’ juridische opvattingen van vooraanstaande volkenrecht deskundigen, maar ook het feit dat er Joodse ‘nederzettingen’ bestaan die zelfs onder de door de AIV gekozen juridische invalshoek onmogelijk illegaal kunnen zijn.**

Daarnaast stelt het Hof dat het niet overtuigd is dat de specifieke route die Israël heeft gekozen voor het bouwen van de muur noodzakelijk was vanuit een oogpunt van veiligheid. Ook concludeert het Hof dat Israël zich niet kan beroepen op het recht op zelfverdediging, zoals dat in het internationale recht vorm heeft gekregen. Ook om die reden moet de bouw van de muur volgens het Hof als illegaal worden beschouwd.

215. Het ICJ kan niet beoordelen of het tracé van het veiligheidshek noodzakelijk is vanuit het oogpunt van veiligheid. Dat kan het Israelische Hoogerechtshof wel. In een aantal bezwaarprocedures heeft het Israelische Hof de Israelische staat in het ongelijk gesteld en werd het tracé van het hek gewijzigd.²⁷⁵

216. Dat Israel zich niet zou kunnen beroepen op het recht van zelfverdediging is ridicuul en typeert de politisering van het ICJ. Het is interessant om hier de reacties (2004) op dat punt weer te geven van twee personen die later een hoofdrol zouden gaan spelen in de Amerikaanse Midden-Oostenpolitiek: de huidige Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken John Kerry en zijn ambtsvoorganger Hillary Clinton:

Democratic presidential candidate John Kerry issued a statement expressing “deep disappointment” in the ICJ and affirming that “Israel’s fence is a legitimate response to terror that only exists in response to the wave of terror attacks against Israel.... It is not a matter for the ICJ.” And Senator Hillary Clinton said: “It makes no sense for the United Nations to vehemently oppose a fence which is a non-violent response to terrorism rather than opposing terrorism itself.”²⁷⁶

217. De Israelische hoogleraar internationaal recht Robbie Sabel schreef het volgende commentaar op de bewering van het ICJ dat Israel zich niet op het recht op zelfverdediging kan beroepen:
- “Perhaps the most flagrant attempt to manipulate international law against Israel was the International Court’s majority decision that Israel had no right of self-defense against terrorists operating from the territories under control of the Palestinian Authority. The court decided that it would not even examine whether Israel’s security barrier was a legitimate act of self-defense against acts of terrorism. The court based its decision on its interpretation of Article 51 of the UN Charter, which recognizes the “inherent right of individual or collective self-defense if an armed attack occurs against a Member of the United Nations.” The court interpreted Article 51 as requiring that an attack*

²⁷⁵ Zie voor een kaart van de situatie: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/images/maps/fence10.jpg>

²⁷⁶ Honest Reporting (2004): *ICJ Ruling on the Fence*: <http://honestreporting.com/icj-ruling-on-the-fence/>

must emanate from a foreign state, although there is no mention in the UN Charter of such a requirement.

The court consequently brusquely determined that “Article 51 of the Charter has no relevance in this case.” Its conclusion was that Israel had no right of self-defense whatsoever against terrorist acts emanating from territories under the control of the Palestinian Authority. The British, Dutch, and U.S. judges on the court were the only ones who refused to concur with this startling ruling. This strange dictum of the court has not been followed by other states, and one academic writer notes that “State practice strongly suggests that the international community has recognized a right to use force in self-defense targeting non state actors in foreign territory to the extent that the foreign state cannot be relied on to prevent or suppress terrorist activities”.’²⁷⁷

Eveneens met 14 tegen een spreekt het Hof uit dat de VN, in het bijzonder de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad, moeten nagaan welke verdere actie nodig is om ervoor te zorgen dat er een eind komt aan deze illegale situatie. Tevens stelt het vast dat op *alle VN-lidstaten* de plicht rust de illegale situatie niet te erkennen en geen hulp te verlenen bij de instandhouding daarvan, en dat zij erop moeten toezien dat elke belemmering van het Palestijns recht op zelfbeschikking die van de muur uitgaat tot een eind wordt gebracht.³⁰ Na het uitkomen van de *Advisory Opinion* vroeg de Algemene Vergadering om integrale uitvoering ervan. Zij deed dat met een stemverhouding van 150 vóór (waaronder Nederland), zes tegen en tien onthoudingen.³¹

218. Opnieuw een misleidende omissie door de AIV: adviserende opinies van het Internationaal Gerechtshof en resoluties van de Algemene Vergadering van de VN zijn niet bindend. Het gaat om aanbevelingen waarin woorden als ‘moeten’ geen plaats hebben.

Ook los van ‘de muur’ kan er geen misverstand over bestaan dat de Vierde Geneefse Conventie in de Palestijnse Gebieden van kracht is, zoals ook de Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV) in een advies uit 2002 vaststelde: ‘Samenvattend is de CAVV van oordeel dat de Vierde Geneefse Conventie in alle relevante perioden (vanaf 1967 tot de inwerkingtreding van de Oslo-akkoorden, vervolgens tot het uitbreken van de tweede Intifadah en ten slotte vanaf het uitbreken van de tweede Intifadah tot heden) volledig van toepassing is op het door Israël bezette Palestijnse gebied.’³²

De AIV voegt hieraan nog toe dat in een recent rapport van de *UN Fact Finding Mission Israeli Settlements* aan de VN Mensenrechtenraad aan de toepasselijkheid van de Conventie de volgende, dwingende consequentie

²⁷⁷ Robbie Sabel (2013): *Manipulating International Law as Part of Anti-Israeli “Lawfare”*: <http://jcpa.org/article/manipulating-international-law-as-part-of-anti-israeli-lawfare/>

wordt verbonden: 'Israel must, in compliance with article 49 of the Fourth Geneva Convention, cease all settlement activities without preconditions. In addition it must immediately initiate a process of withdrawal of all settlers from the Occupied Palestinian Territory.'⁷³³

219. **Onder de punten 207-208 wordt aangevoerd dat deze interpretatie van de toepasbaarheid van de Geneefse Conventie strijdig is met letter en geest van de tekst van de conventie zelf. Het is verwijtbaar dat de AIV zelfs niet *pro forma* naar de afwijzende visie heeft willen verwijzen. Er is immers geen sprake van geschreven recht.**
220. **Ook de suggestie van de AIV, dat een rapport van de *UN Fact Finding Mission Israeli Settlements* voor Israel bindende consequenties zou hebben is ronduit misleidend.**
- VN-organen zijn per definitie gepolitiseerd en in veel opzichten automatisch partijdig ten opzichte van Israel. Dat geldt al helemaal voor de beruchte United Nations Human Rights Council (UNHRC), die in 2012 nog de Libische dictator Muammar Khadaffi een compliment over diens mensenrechtenbeleid wilde maken en die notoire HR-schenders tot bestuurslid benoemt²⁷⁸, alsook voor het in opdracht van de UNHRC afgescheiden '*Fact-Finding Mission Report on Israeli Settlements*'.²⁷⁹
221. Sec juridische interpretaties van de situatie in de sinds 1967 door Israel beheerde gebieden zijn er echter ook, zoals die van 13 april 2013 van het Franse Hof van Beroep van Versailles, waarin uitspraak werd gedaan in een door (o.a.) de PLO aangespannen zaak tegen de Franse vervoers-ondernemingen Veolia en Alstom. Het Franse Hof concludeerde dat Israelische bouwactiviteiten (in het onderhavige geval de aanleg van een tramlijn) in 'Oost' Jeruzalem rechtmatig zijn.²⁸⁰
222. Zelfs al zou artikel 49 van de Vierde Geneefse Conventie wél van toepassing zijn op de situatie m.b.t. de sinds 1967 door Israel beheerde gebieden, dan zou er sprake zijn van *juridische discriminatie van de Joodse staat*. Immers: Artikel 49 wordt door de VN, EU, Nederland, etc., nooit gebruikt tegen Turkije waar het gaat om de (wel illegale) militaire bezetting en kolonisering van het noordelijke deel van EU-lidstaat Cyprus. In dat geval was bovendien sprake van de totale etnische zuivering van de

²⁷⁸ Eliezer Sherman (2012): *UN to review report praising Gaddafi human rights*: <http://www.jpost.com/Middle-East/UN-to-review-report-praising-Gaddafi-human-rights>; Thor Halvorssen (2012): *Dictators score major victory at UN Human Rights Council*: <http://dailycaller.com/2012/11/12/dictators-score-major-victory-at-un-human-rights-council/>

²⁷⁹ Zie Alan Baker (2013): *Biased, Prejudiced, and Unprofessional: The UN Human Rights Council Fact-Finding Mission Report on Israeli Settlements*: <http://jcpa.org/article/biased-prejudiced-and-unprofessional-the-un-human-rights-council-fact-finding-mission-report-on-israeli-settlements/> De 'ingebakken' anti-Israelische partijdigheid van de UNHRC werd in maart 2013 verwoord door UN Watch: *How the UN Gave False Legitimacy to Assad - Hillel Neuer responds to Syria* (video, 2013): <http://www.youtube.com/watch?NR=1&v=4xQuRvo8It0&feature=endscreen>

²⁸⁰ Dreuz (2013): *La Cour d'appel de Versailles (OLP c/ Alstom et Veolia) conclut que l'occupation par Israël n'est pas illégale*: <http://www.dreuz.info/2013/04/la-cour-dappel-de-versailles-olp-c-alstom-et-veolia-declare-que-loccupation-par-israel-nest-pas-illegale/>

Cypriotische christenen uit het bezette gebied en van de systematische verwoesting en/of islamisering van christelijk cultuurgoed.²⁸¹ Artikel 49 wordt ook nooit gebruikt tegen China vanwege de (wel illegale) bezetting en kolonisering van Tibet. Het wordt evenmin gebruikt tegen de (wel illegale) bezetting van de Westelijke Sahara door Marokko.

223. **De AIV negeert ook de in het vorenstaande genoemde relevante informatie.**

Als aangegeven, is in de *Advisory Opinion* van het Hof een reeks van nog steeds actuele en controversiële zaken onder de juridische loep gelegd. Een van de grote uitstaande vragen waarvoor dat niet geldt, is het vraagstuk van de terugkeer van vluchtelingen. Volgens de *United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East* (UNRWA) gaat het thans in totaal, inclusief afstammelingen, om zo'n vijf miljoen geregistreerde vluchtelingen, van wie circa een derde woont in een van de 58 erkende vluchtelingenkampen in Jordanië, Libanon, Syrië, de Gazastrook en de Westelijke Jordanoever.³⁴

224. **De AIV heeft het over 'vluchtelingen' en 'vluchtelingenkampen'. Ook dat is qua beeldvorming buitengewoon misleidend. De 'zieligheidsfactor' wordt er mee vergroot in een context waarin Israël stevast ervan wordt beschuldigd verantwoordelijk te zijn voor zowel het vraagstuk als de oplossing ervan. Het gaat in de praktijk niet om 'kampen' maar om woonwijken die weinig of niets verschillen van reguliere woonwijken in Arabische landen. Bovendien zijn inmiddels hele generaties nakomelingen van vluchtelingen én ontheemden in deze wijken geboren en getogen. Zij kunnen toch moeilijk als "vluchtelingen" worden getypeerd, maar krijgen dat etiket om politieke redenen opgeplakt.**

Deze verkeerde beeldvorming heeft vrij algemeen postgevat (ook de UNRWA zelf heeft het over "camps" en "refugees"), maar van een adviesorgaan met wetenschappelijke status van de Staten-Generaal en de regering mag toch worden verwacht dat hij zich van ongekleurde definities bedient of tenminste een fatsoenlijke toelichting geeft als bepaalde zaken niet kloppen of duidelijk moeten worden genuanceerd.

225. **De AIV typeert hier niet alleen verkeerd maar verzwijgt ook cruciale informatie. UNRWA is in de praktijk namelijk de grootste sociale dienst ter wereld, die Palestijns-Arabische vluchtelingen en ontheemden van 1948 en 1967 en veel van hun miljoenen nakomelingen volstrekt onnodig en in strijd met art. 11 van resolutie 194 van de Algemene Vergadering**

²⁸¹ Turkish invasion of Cyprus: http://en.wikipedia.org/wiki/Turkish_invasion_of_Cyprus#cite_note-20; Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Cyprus (2006): *Illegal Demographic Changes*: http://www.mfa.gov.cy/mfa/mfa2006.nsf/cyprus06_en/cyprus06_en?OpenDocument; Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Cyprus (2006): *Destruction of Cultural Heritage*: http://www.mfa.gov.cy/mfa/mfa2006.nsf/cyprus07_en/cyprus07_en?OpenDocument

hospitaliseert in een uitkeringssituatie, in plaats van hun via hervestigingsprogramma's een normaal toekomstperspectief te bieden waarin zij zelf verantwoordelijkheid voor hun leven en dat van hun nakomelingen (kunnen) nemen.

Deze kostbare en schier oneindige, schijnbaar positieve maar in wezen destructieve discriminatie, gaat ook ten koste van de hulp aan de tientallen miljoenen échte vluchtelingen op deze wereld.²⁸²

UNRWA zelf en de Arabische landen (met uitzondering van Jordanië) hebben vrijwel niets gedaan om het vraagstuk op te lossen. En de PLO heeft zich systematisch verzet tegen pogingen om dat toch te doen. Het Palestijns-Arabisch vluchtelingen- en ontheemdenvraagstuk wordt feitelijk al decennia lang kunstmatig in stand gehouden om als politiek wapen tegen Israël te dienen. Dat werd ronduit toegegeven door UNRWA-directeur Ralph Galloway:

*“The Arab states do not want to solve the refugee problem. They want to keep it an open sore, as an affront to the UN and as a weapon against Israel”.*²⁸³

226. Bijkomend probleem is dat ook nakomelingen van de Palestijns-Arabische vluchtelingen en ontheemden van 1948 en 1967 zich als “vluchteling” kunnen laten registreren en vervolgens van UNRWA-faciliteiten gebruik kunnen maken.²⁸⁴ Daardoor groeit het aantal UNRWA-“vluchtelingen” jaarlijks met gemiddeld 3 procent.²⁸⁵
227. De UNHCR, de vluchtelingenorganisatie van de VN, is verantwoordelijk voor 38,2 miljoen echte vluchtelingen, ontheemden, statenlozen en asielzoekers in 126 landen. De organisatie heeft (2013) een staf van 7.735 personen en een budget van 3,9 miljard dollar. Dat is één staflid op 4.411 hulpbehoevenden tegen een individueel budget van 88,50 dollar.²⁸⁶

²⁸² Ron Prosor (2013): *The world's preferred refugees*: <http://www.jpost.com/Opinion/Op-Ed-Contributors/The-worlds-preferred-refugees-317119>

²⁸³ Geciteerd door Andrew Whitley, Director of the UNRWA Representative Office in New York (2010): *Humanitarian treatment for Palestinian Refugees*: <http://www.freemiddleeast.com/blog/palestinian-refugees/humanitarian-treatment-palestinian-refugees/332> Whitley keerde zich ook tegen de idee van ‘het recht op terugkeer’. Vanwege zijn dissidente opvattingen werd Whitley ontslagen. Zie daarover Ben S. Cohen (2010): *UNRWA Shames Andrew Whitley*: <http://www.huffingtonpost.com/ben-s-cohen/unrwa-shames-andrew-whitley-779370.html>

²⁸⁴ Stanley A. Urman (2012): *The United Nations and the Middle-East Refugees: the Differential Treatment of Arabs and Jews* (p. 46): <http://jcpa.org/wp-content/uploads/2012/02/Kiyum-urman.pdf>

²⁸⁵ <http://www.unrwa.org/userfiles/2013042435340.pdf>

²⁸⁶ UNHCR: *Refugee Figures* (2013): <http://www.unhcr.org/pages/49c3646c1d.html>; UNHCR: *Internally Displaced People* (2013): <http://www.unhcr.org/pages/49c3646c146.html>; Het totaal aantal van de UNHCR afhankelijke personen wordt voor 2013 geschat op 38,245.200. Zie pag. 5 van het *Biennial Programme Budget 2012-2013 (revised) of the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees*: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home/opendocPDFViewer.html?docid=5059d8f3c&query=budget%202013>; *UNHCR Staff Figures* (2012): <http://www.unhcr.org/pages/49c3646c17.html>; Voor het UNHCR budget voor 2013 zie pag. 6 en 7 van het *Biennial Programme Budget 2012-2013*.

228. De UNRWA, de exclusieve VN-organisatie voor Palestijns-Arabische vluchtelingen en ontheemden van 1948 en 1967 en al hun (miljoenen) nakomelingen, bedient 5,2 miljoen personen. De organisatie heeft (2013) een staf van ongeveer 30.000 functionarissen (vrijwel allemaal Palestijnse Arabieren) en een budget van ruim 675 miljoen dollar. Dat is één staf lid op 168 UNRWA-cliënten tegen een individueel budget van zo'n 130 dollar.²⁸⁷ Maar eigenlijk is de situatie t.o.v. de UNHCR-groep nog schrijnender. Want een groot deel van de UNRWA-cliënten is inmiddels, op eigen kracht, wel degelijk in het land/gebied van noodgedwongen vestiging geïntegreerd. Desondanks kunnen deze mensen en hun nakomelingen merkwaardig genoeg toch de vluchtelingenstatus houden. Volgens UNRWA leven er (nog) ruim 1,5 miljoen van de 5,3 miljoen bij UNRWA geregistreerde cliënten in 'camps'. Vooral veel nakomelingen van de groepen die destijds naar Jordanië uitweken zijn geïntegreerd. In Jordanië is slechts 18 procent van de geregistreerden nog in 'camps' gehuisvest, tegen 50 procent in Libanon en 43 procent in de Gazastrook.²⁸⁸ Zo bezien is er één staf lid op 50 UNRWA-cliënten tegen een individueel budget van 450 dollar. Daarbij moet wel worden aangetekend dat uit de UNRWA-statistiek niet kan worden opgemaakt hoeveel van de ruim 490 duizend leerlingen in het UNRWA-onderwijsstelsel tot de 'care group' van 1,5 miljoen behoren en hoeveel tot de (min of meer) geïntegreerde groep. Het geven van onderwijs is een van de kerntaken van UNRWA. Ook is uit de UNRWA-statistieken niet op te maken hoe de financiële verhouding is tussen de geregistreerde cliënten, de 1,5 miljoen in 'camps' woonachtige cliënten, en de 292 duizend "special hardship cases". Maar dat sprake is van een aanzienlijk verschil met de voorzieningen voor UNHCR-cliënten is duidelijk.

Het recht op terugkeer is vastgelegd in een resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van december 1948, waarin wordt gesteld dat 'the refugees wishing to return to their homes and live at peace with their neighbours should be permitted to do so at the earliest practicable date, and that compensation should be paid for the property of those choosing not to return and for loss of or damage to property which, under principles of international law or in equity, should be made good by the Governments or authorities responsible.'³⁵

Dit recht is later vele malen herbevestigd, onder meer in 1967 na de zesdaagse oorlog, via Veiligheidsraadsresolutie 242,³⁶ en tijdens de Jom Kippoer-oorlog van 1973, via Veiligheidsraadsresolutie 338.³⁷ In beide resoluties kwamen primair andere onderwerpen aan de orde, zoals de terugtrekking van de

²⁸⁷ UNRWA in figures (2013): <http://www.unrwa.org/userfiles/2013042435340.pdf>; UNRWA noemt verschillende cijfers m.b.t. het aantal stafmedewerkers. Er hier afgerond naar 'meer dan 29.000': *Working at UNRWA* (2013): <http://www.unrwa.org/etemplate.php?id=232>, terwijl op pag. 14 van de prognose voor 2013 het aantal van 30.823 wordt genoemd: http://www.unrwa.org/userfiles/file/financial_updates/2011/Blue%20Book%202012-2013.pdf

²⁸⁸ UNRWA in figures as of 1 Jan 2013: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013042435340.pdf>

Israëliësche troepen uit bezet gebied, en zij worden algemeen beschouwd als een ‘totaalpakket’ van eisen. Intussen is onduidelijk hoeveel Palestijnse vluchtelingen daadwerkelijk willen terugkeren dan wel gebruik willen maken van enigerlei vorm van compensatie.³⁸ Zeker is dat velen nog in het bezit zijn van huissleutels en soms ook eigendomspapieren van hun vroegere woningen, terwijl daarnaast vaststaat dat velen intussen elders een bestaan hebben opgebouwd. **Dat laat echter onverlet dat het recht op terugkeer en de mogelijkheid via dat recht enigerlei vorm van compensatie af te dwingen in de ogen van de AIV vaststaat en tot actie zou dienen te leiden. Dat laatste geldt met voorrang ook voor de humanitaire situatie waarin veel vluchtelingen nog altijd verkeren.**

229. **Ook dit is pertinent onjuist geredeneerd door de AIV. Om te beginnen: in Veiligheidsraad-resoluties 242 en 338 wordt helemaal niets “herbevestigd” over een “recht op terugkeer”. Er wordt in 242 gesproken over “*the necessity for achieving a just settlement of the refugee problem*” en 338 vraagt (normaals) in algemene zin om uitvoering van 242. Het vluchtelingenprobleem had trouwens een Palestijns-Arabische én een nadrukkelijk door de AIV verzwegen Joodse dimensie.**

De Amerikaanse rechter Arthur J. Goldberg, die in 1967 diende als Amerikaans ambassadeur bij de VN en die een van de auteurs was van “242”, schreef er destijds het volgende over:

*“The resolution addresses the objective of ‘achieving a just settlement of the refugee problem.’ This language presumably refers both to Arab and Jewish refugees, for about an equal number of each abandoned their homes as a result of the several wars”.*²⁸⁹

Resolutie 338 bevat weliswaar de oproep: *“Calls upon all parties concerned to start immediately after the cease-fire the implementation of Security Council Resolution 242 (1967) in all of its parts”*, maar het vluchtelingenprobleem wordt niet apart in genoemd.²⁹⁰

230. **De AIV misleidt door in het kader van VN-resolutie 194 (Algemene Vergadering) te spreken over “een recht op terugkeer” [naar Israël] van Palestijns-Arabische vluchtelingen en ontheemden. Dat zo’n ‘recht’ in onvoorwaardelijke zin zou bestaan of zou moeten worden geïmplementeerd kan (juridisch) worden aangevochten.²⁹¹ Dat feit wordt door de AIV verzwegen. Ook zeer misleidend is het door de AIV niet vermelden of belichten van het tweede deel van de resolutietekst, waarin wordt gesproken over “*resettlement*” (zie hieronder). Voorts houdt de AIV zich op de vlakte waar het gaat om de kwantiteit van het vraagstuk. Ook daarmee toont hij zich een volstrekt onbetrouwbaar adviseur. Bedoelt hij het “recht op**

²⁸⁹ http://www.mefacts.com/cached.asp?x_id=10789

²⁹⁰ <http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/7FB7C26FCBE80A31852560C50065F878>

²⁹¹ Voor een juridische argumentatie leze men R. Gavison, Y. Zilbershats en N. Gore: ‘*There's no right of return*’: <http://www.jpost.com/Opinion/Op-Ed-Contributors/Theres-no-right-of-return> Zie ook onder punt 231.

terugkeer” alleen van toepassing te verklaren op de personen die daadwerkelijk gevlucht of ontheemd zijn, of ook op al hun miljoenen nakomelingen? Als de AIV net zoals de PLO en Hamas en hun bondgenoten de uitgebreide definitie aanhangt, pleit hij feitelijk voor de vernietiging van de Joodse staat langs demografische weg. *Het kan niet zijn dat dit in een officieel advies aan de Staten Generaal en de regering op subtiële wijze in het midden gehouden wordt.*

231. De op het vluchtelingenvraagstuk ziende passage in ‘UNGA 194’ luidt voluit:

[11.] Resolves that the refugees wishing to return to their homes and live at peace with their neighbours should be permitted to do so at the earliest practicable date, and that compensation should be paid for the property of those choosing not to return and for loss of or damage to property which, under principles of international law or in equity, should be made good by the Governments or authorities responsible;

*Instructs the Conciliation Commission to facilitate the repatriation, resettlement and economic and social rehabilitation of the refugees and the payment of compensation, and to maintain close relations with the Director of the United Nations Relief for Palestine Refugees and, through him, with the appropriate organs and agencies of the United Nations;*²⁹²

232. Hierbij kunnen de volgende kanttekeningen worden geplaatst:

- (a) Een afdwingbaar recht kan uitsluitend bestaan op basis van een bindende VN-resolutie. Resoluties van de Algemene Vergadering zijn niet bindend, behoudens die betreffende huishoudelijke en budgettaire zaken.
- (b) UNGA 194 wordt door de Arabische staten voortdurend aangehaald om Israël met het vermeende “recht op terugkeer” te bedreigen, maar alle Arabische staten die destijds lid waren van de VN hebben tegen de resolutie gestemd.²⁹³
- (c) UNGA 194 beoogde een duurzaam bestand te helpen bewerkstelligen na afloop van de Arabische agressieoorlog tegen Israël. Het is bijgevolg een multidisciplinaire resolutie. Van de 15 artikelen van de resolutie gaat er maar één (nr. 11) over het vluchtelingenvraagstuk.
- (d) De resolutie spreekt over “the refugees” in het algemeen, waarbij evident ook bedoeld wordt op de Joodse vluchtelingen.
- (e) De resolutie spreekt niet over ontheemden, terwijl het bij een belangrijk deel van de Palestijns-Arabische populatie – zij die als “vluchtelingen” worden getypeerd -- in feite gaat om ontheemden: personen die destijds naar andere delen van het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee zijn vertrokken (de Gazastrook, Judea en Samaria).

²⁹² De tekst van UNGA 194: <http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/C758572B78D1CD0085256BCF0077E51A>

²⁹³Zie de stemmingslijst na de resolutietekst:

http://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_General_Assembly_Resolution_194

- (f) Er wordt in het kader van het bevorderen van de terugkeer van vluchtelingen een duidelijke voorwaarde gesteld: dat zij *in vrede met hun burens willen leven*. Dat was en is nog steeds geen realistische verwachting, aangezien deze mensen en hun nakomelingen inmiddels al 65 jaar lang is voorgehouden dat hun terugkeer de vernietiging van de Joodse staat zal betekenen.
- (g) Er wordt als een duidelijke voorwaarde gesproken over *de kortst mogelijk termijn die praktisch mogelijk is*. De opstellers van de resolutie hebben daarmee uiteraard bedoeld dat een lange termijn, en al helemaal een van tientallen jaren (laat staan van 65 jaar), niet praktisch en dus ook niet de bedoeling is. Dat getuigt van een vooruitziende blik, want ook al zou er (nog) een “recht op terugkeer” bestaan, dan is een praktische tenuitvoerlegging daarvan door de veranderde situatie ter plaatse al lang geleden volstrekt onmogelijk geworden.
- (h) Er wordt gesproken over het door de Verzoeningscommissie (met als leden Frankrijk, Turkije en de VS) faciliteren van “*repatriation*” en “*resettlement*”. Met het eerste wordt evident bedoeld op terugkeer (waarbij de eerder genoemde twee voorwaarden van vredeswil en een snelle terugkeer werden gesteld), met het tweede evident op hervestiging elders.
- (i) De internationale gemeenschap (inclusief de leden van de Verzoeningscommissie), de PLO en de Arabische landen (met uitzondering van de *de facto* al Palestijnse staat Jordanië), hebben de in ‘194’ genoemde hervestiging van de Palestijns-Arabische vluchtelingen en ontheemden niet ter hand genomen of om politieke redenen zelfs tegengehouden.
- (j) Waar het gaat over het betalen van compensatie wordt in het meervoud gesproken over “*the Governments or authorities responsible*”, waarmee impliciet duidelijk wordt gemaakt dat de verantwoordelijkheid voor het ontstaan en de afwikkeling van het vluchtelingenvraagstuk (ook) bij de Arabische landen ligt.

De AIV voegt aan bovenstaande beschouwing toe dat de *Advisory Opinion* van het Hof en de resoluties over onder meer het recht op terugkeer passen in een lange reeks van besluiten van met name de Algemene Vergadering van de VN en de VN-Veiligheidsraad waarin duidelijk wordt dat de Palestijnen het internationale recht *grosso modo* aan hun zijde hebben. Het aantal resoluties van een dergelijke strekking, algemeen verwoord dan wel gewijd aan specifieke thema's, is talrijk; de belangrijkste, circa twintig in getal, werden recent aangehaald in de resolutie van de Algemene Vergadering over de status van Palestina (waarover verderop nog enkele opmerkingen).³⁹

233. De AIV misleidt hier opnieuw m.b.t. het karakter van uitspraken en resoluties van resp. het Internationaal Gerechtshof (ICJ), de Algemene Vergadering van de VN (UNGA) en de Veiligheidsraad. ‘Advisory Opinions’ van het ICJ zijn niet bindend. Hetzelfde geldt voor UNGA-resoluties (uitgezonderd die over budgettaire en huishoudelijke kwesties m.b.t. de VN

zelf).²⁹⁴ Dan is het ook misleidend om te spreken, zoals de AIV doet, over “een lange reeks van besluiten waarin het duidelijk wordt dat de Palestijnen het internationale recht *grosso modo* aan hun zijde hebben”.

Besluiten zijn immers (bindende) opdrachten of voornemens tot actie, terwijl resoluties van de UNGA opvattingen of aanbevelingen zijn, die bijgevolg niet vanzelfsprekend tot actie leiden. Uitspraken van de UNGA vormen dan ook geen onderdeel van het internationaal recht. Uitsluitend resoluties van de VN-Veiligheidsraad (UNSC) die zijn aangenomen onder hoofdstuk VII ("*Threats to Peace, Breaches of the Peace and Acts of Aggression*") zijn bindend.²⁹⁵ Voor de goede orde: Israël is nog nooit getroffen door een bindende hoofdstuk VII-resolutie van de Veiligheidsraad die unilateraal door Israël moest worden uitgevoerd.²⁹⁶ Het veel gehoorde verwijt, dat Israël bindende VN-resoluties aan de laars zou lappen, is daarom vals. Israël, als soevereine staat, was wel genoodzaakt bepaalde *aanbevelingen* van de VN naast zich neer te leggen omdat die de belangen van de Joodse staat in gevaar brachten. Maar dat is een *recht* waarvan andere staten ook gebruik (kunnen) maken. De AIV, die het internationaal recht hoog in het vaandel zegt te hebben, zou het vorenstaande in zijn advies hebben moeten meenemen, maar heeft dat nadrukkelijk nagelaten.

234. Er is een automatische anti-Israëlische meerderheid in de UNGA en in VN-organen als de Human Rights Council in Genève. Het gaat om islamitische landen en de van hen afhankelijke/met hen samenwerkende ontwikkelingslanden, alsmede een aantal anti-Westerse staten, waaronder Venezuela en Cuba. Als gevolg daarvan staat de democratische rechtsstaat Israël al jarenlang voortdurend in het beklagdenbankje, waarbij mensenrechtenschenders van het kaliber Saoedi-Arabië vaak de aanklagers en de jury zijn.²⁹⁷ Dat resulteert in een voortdurende golf van aanklachten en veroordelende resoluties.

²⁹⁴ Zoals bijvoorbeeld het toekennen van ‘non-member observer State status’ aan ‘Palestina’ op 29 november 2012, naar aanleiding van een verzoek van de PLO. Daarmee werd de UNGA feitelijk medeplichtig aan het door de PLO schenden van de Oslo-akkoorden, waaronder die zich had verplicht dit soort unilaterale stappen niet te zullen zetten.

²⁹⁵ *United Nations resolution*: http://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_resolution

²⁹⁶ Er is discussie over in hoeverre UNSC-resoluties 242 en 338 bindend zijn, alhoewel die geen van beide expliciet onder hoofdstuk VII zijn aangenomen. UNSC 242 kan Israël niet unilateraal uitvoeren. In 338 staat (wel) *dwingend* naar alle partijen: “*Decides that, immediately and concurrently with the cease-fire, negotiations start between the parties concerned under appropriate auspices aimed at establishing a just and durable peace in the Middle East.*”

²⁹⁷ Zie ook: Jim Meyers and Kathleen Walter (2011): *Israel's Danny Ayalon: Palestinians Making 'Mockery' of U.N.*: <http://www.newsmax.com/InsideCover/israel-un-palestinians-ayalon/2011/09/20/id/411664> en UN Watch: *Anne Bayesfsky confronting UNHRC special rapporteur Richard Falk* (video, 2013): https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=6goXFg-ddng# en UN Watch: *Hillel Neuer Attacks UNHRC special rapporteur Richard Falk* (video, 2013): <https://www.youtube.com/watch?feature=endscreen&NR=1&v=pi4O8t84gGg>

Hoe dit systeem werkt werd in december 2012 nog eens ‘prachtig’ geïllustreerd toen de UNGA 22 resoluties over Israël aannam en vier voor de rest van de wereld (in casu Syrië, Iran, Noord-Korea en Birma).²⁹⁸

Vooruitlopend op de eindconclusies van dit advies meent de AIV dat het gestrande vredesproces in het Midden-Oosten niet kan worden vlot getrokken louter door het inroepen van beginselen van internationaal recht en van resoluties van de Algemene Vergadering of de VN-Veiligheidsraad, of uitspraken van het Internationaal Gerechtshof. Zoals uit het verleden is gebleken, zullen politieke factoren van doorslaggevend belang zijn. Dit doet niet af aan het oordeel van de AIV dat aan datgene wat er aan internationaalrechtelijke uitspraken ligt veel gewicht kan en moet worden toegekend. **Bovendien rust op Nederland, met zijn traditie op het vlak van medehoeder van het internationale recht, de plicht om datzelfde recht uiterst serieus te nemen en toe te passen zonder *double standards* en met voorbijgaan aan opportunitetoeverwegingen.**

235. **Deze alinea kan men het beste typeren als een gotspe. Want het is juist de AIV die in dit advies de dubbele standaard (ten opzichte van de Joodse staat) tot norm heeft verheven. En hoe verzoent de AIV “het voorbijgaan aan opportunitetoeverwegingen” met het gestelde in zijn ‘Woord vooraf:**

“Europa (en in het bijzonder Nederland) dreigt hiermee zijn geloofwaardigheid als hoeder van het internationale recht en beschermer van mensenrechten te verliezen. En daarmee ook zijn mogelijkheden om politieke invloed uit te oefenen in het Midden-Oosten. Dit gebied blijft verder hoe dan ook door de ligging en de oliereserves voor ons werelddeel van groot strategisch belang.”

Daarbij zou het juist ook in de richting van bevriende naties als Israël en Palestina bereid moeten zijn consequent de internationaalrechtelijke kaart te spelen, met zoveel mogelijk gebruikmaking van specifieke kennis van juridische zaken.

236. **In dit advies schendt de AIV zijn eigen vrome principe dat consequent de internationaalrechtelijke kaart moet worden gespeeld. Er wordt immers nergens in concrete termen gesproken over de noodzaak van het treffen van internationaalrechtelijke maatregelen tegen actoren die de Joodse staat met vernietiging bedreigen, waaronder Iran, Hamas en Hezbollah. De AIV spreekt zich ook niet uit tegen de voortdurende haat- en geweldsophitsing van de Palestijns-Arabische bevolking door (instellingen van) de PLO/PA.**

²⁹⁸ UN Watch (2012): *U.N. Today (18 December 2012) Adopted 9 Resolutions on Israel, 0 on Syria Resolutions on Palestinians omit mention of Syria’s massacre of Palestinians*
<http://www.unwatch.org/site/c.bdKKISNqEmG/b.1289203/apps/s/content.asp?ct=12541535>

Met ‘rechtsmaatregelen’ wordt door de AIV alleen de Joodse staat bedreigd -- en dan veelal op discutabele gronden. Bovendien schendt de AIV zelf alle algemene beginselen van rechtvaardigheid. Zijn advies is immers ongegeneerd partijdig, zit vol valse insinuaties richting Israël, is gelaardeerd met brute geschiedvervalsing en wordt gekenmerkt door manipulaties en cruciale omissies, als gevolg waarvan Israël op subtiële wijze de zwarte Piet kan worden toegespeeld en mogelijk begrip voor Israels precaire situatie kan worden ‘voorkomen’.

Aan die ‘juridische zaken’ is recent het besluit van de Algemene Vergadering van de VN toegevoegd over de erkenning van Palestina als *non-member observer State*.⁴⁰ Over de exacte consequenties van deze uitspraak valt te twisten, maar over de intentie van de Algemene Vergadering geenszins. De resolutie werd evident opgesteld met de bedoeling Palestina een statusverhoging te verstrekken en zij werd aangenomen met een grote meerderheid van stemmen, waaronder ook 14 van de 27 lidstaten van de EU (voor meer hierover zie hoofdstuk III).

237. Omissies AIV: Nederland stemde niet voor. En zoals hierboven uiteengezet, is het door de PLO verzoeken om de statusverhoging een flagrante schending van artikel artikel XXXI-7 van de Oslo-akkoorden waarbij de EU ook partij is. Met de statusverhoging wordt immers beoogd unilateraal de status van de betwiste gebieden te veranderen.

De nieuwe status van Palestina opent de mogelijkheid van toetreding tot VN-verdragen en wellicht ook tot andere verdragen. Daarbij kan men denken aan mensenrechtenverdragen en aan UNCLOS.⁴¹

Resumerend, maakt de AIV zich sterk voor het standpunt dat het internationale recht moet worden nageleefd en ingeroepen waar het van toepassing is. **Dat geldt zowel in de richting van Israël als in de richting van de Palestijnen, en dan steeds zo precies mogelijk.**

238. Het is een gotspe dat de AIV deze vrome woorden durft te schrijven, in een advies dat druipt van vooringenomenheid en eenzijdigheid, in een advies dat overloopt van de klaarblijkelijke intentie om de Joodse staat door middel van o.a. het malverseren van informatie, het verzwijgen van cruciale feiten en het insinueren van kwade trouw in een kwaad daglicht te stellen en op basis daarvan met strafmaatregelen te bedreigen.

Mogelijkheden bieden wat dat betreft ook de Associatieakkoorden tussen respectievelijk de EU en Israël⁴² en de EU en (toen nog) de PLO.⁴³ In het bijzonder artikel 2 van beide Akkoorden is hier relevant. Artikel 2 luidt: ‘Relations between the Parties, as well as all the provisions of the Agreement itself, shall be based on respect for human rights and democratic principles, which guides their internal and international policy and constitutes an essential element of this Agreement.’

De Israëlische nederzettingen zijn krachtens internationaal recht illegaal, met als gevolg dat producten die daar worden gemaakt niet mogen worden aangemerkt als 'made in Israel'. *Ex iniuria ius non oritur*.⁴⁴ Op wat de EU en Nederland in dit verband te doen staat, wordt in hoofdstuk V ingegaan.

De conclusie die kan worden getrokken, is dat over de belangrijkste rechtsvragen met betrekking tot het conflict weinig verschil van mening kan bestaan. Israël heeft de plicht het recht op zelfbeschikking van het Palestijnse volk te eerbiedigen. De vestiging van Israëlische nederzettingen op de Westelijke Oever van de Jordaan en de beperking van de bewegingsvrijheid van de Palestijnen in de bezette gebieden als geheel leveren schendingen op van de Vierde Geneefse Conventie. Hetzelfde geldt voor de bouw van de afscheidingsmuur, voor zover deze over Palestijns gebied loopt. **Ten slotte rust op zowel Israël als de Palestijnen de plicht zich bij het streven naar politieke doeleinden ten opzichte van elkaar te onthouden van het gebruik van elke vorm van geweld behoudens gerechtvaardigde zelfverdediging.**

239. **Ook deze alinea is een eenzijdige AIV-tirade met strafvoorstellen tegen de Joodse staat, waarbij voor de vorm in de marge nog even wordt gesteld dat ook de Palestijnen zich alleen maar van gerechtvaardigd geweld mogen bedienen. Geen woord over de misdadige doelstellingen en activiteiten van het terreurbewind van Hamas, geen woord over de dubbele agenda, de corruptie en de anti-vredespolitiek van de PLO/PA. Ook daarmee wordt Israël door de AIV groot onrecht aangedaan. Inderdaad: *ex iniuria ius non oritur*.**

II Veranderingen in de regionale en mondiale context

De eerste vraag van de adviesaanvraag luidt: *In hoeverre beïnvloeden de veranderingen in de regionale en mondiale politieke context de onderhandelingsposities van de direct betrokken gesprekspartners alsook de opstelling van betrokken derden?*

Ter beantwoording van deze vraag wil de AIV een onderscheid maken tussen regionale en mondiale ontwikkelingen, waarbij hij met het eerste zal beginnen.

II. 1 De regionale context

Sinds het begin van de hervormingsbeweging begin 2011 is er veel in de Midden-Oostenregio veranderd.⁴⁵ In diverse Arabische landen hebben zich ingrijpende wijzigingen voorgedaan, zoals in Egypte, Libië, Tunesië, Jemen en Syrië. De ontwikkelingen en veranderingen gaan ter plekke nog steeds door en wisselingen van regimes hebben nog niet bepaald tot rust en stabiliteit geleid.⁴⁶ Diverse andere Arabische landen hebben weliswaar nog geen ingrijpende veranderingen doorgemaakt, maar dat betekent niet dat deze landen niet onder druk zijn komen te staan om hervormingen door te voeren. De bevolkingen in betrokken landen worden mede geïnspireerd door ontwikkelingen elders in de regio en zij voelen zich aangemoedigd om veranderingen te eisen.

Hetzelfde geldt voor de door Israël in 1967 bezette Arabische gebieden: **ook de Palestijnen willen in vrijheid en waardigheid leven**. De Palestijnse bevolking is al veel langer geleden in opstand gekomen tegen de Israëlische bezetting, in de vorm van onder meer Intifadah's (zie ook hoofdstuk I). De recente ontwikkelingen in de naburige Arabische regio vormen, zo schat de AIV, voor de Palestijnen echter een extra aanmoediging om onverminderd door te gaan in hun streven naar het zoeken van een bevredigende oplossing, ook al zijn de gesprekken en onderhandelingen de afgelopen decennia voor hen weinig hoopgevend geweest. **Maar ook zonder de omwentelingen elders zouden de Palestijnen hun strijd tegen de Israëlische bezetting en vóór een onafhankelijke Palestijnse staat hebben voortgezet. Het alternatief is immers voortzetting van de al meer dan 45 jaar durende bezetting.**

240. **Met deze activistische uitspraak laat de AIV zich andermaal in de kaart kijken, want:**

- (1) dat Hamas een terreurbewind in de Gazastrook heeft gevestigd;**
- (2) dat Hamas de eigen bevolking als menselijk schild gebruikt en de eigen jeugd opvoedt met de notie dat het beter is voor Allah te sterven dan voor Palestina te leven;**

- (3) dat de in-en-in corrupte en ondemocratische PLO/PA de verkiezingen in de door de Palestijnse Autoriteit bestuurde gebieden oneindig uitstelt;**
- (4) dat de PLO/PA de Palestijns-Arabische jeugd opvoedt met existentiële haat tegen de Joodse burenen en daarmee ook voor de Palestijnse Arabieren alle vooruitzichten op een duurzame vrede wegneemt,**
- ... dat alles is kennelijk niet strijdig met de vrome AIV-slogan:**
“ook de Palestijnen willen in vrijheid en waardigheid leven”.

De machtsovername door de Moslimbroederschap in Egypte heeft in de zienswijze van de AIV andere Moslimbroederbewegingen en aanverwante groeperingen (zoals Hamas in Gaza) een extra dynamiek gegeven in hun strijd om de macht in eigen land. Hoewel er tot dusverre zelden sprake is geweest van sterke samenwerking tussen Moslimbroederbewegingen in verschillende Arabische landen onderling – het was meer iedere beweging in eigen land voor zich – heeft de overwinning van de Moslimbroederschap in Egypte (waar deze partij, net als in diverse andere Arabische landen eerder verboden was) nieuw vertrouwen en elan verschaft aan de andere Moslimbroederorganisaties, met name ook in Syrië en Jordanië.

De ontwikkeling van kernenergie in Iran, met de mogelijkheid het beschikbare uranium dusdanig te verrijken dat dit kan worden gebruikt voor nucleaire wapens, levert voorts spanningen op in de regio, en daarbuiten, mede gezien de betrokkenheid van diverse westerse landen, waaronder de VS en de EU. In Israëls regionale beleid heeft de potentiële dreiging die uitgaat van het Iraanse nucleaire programma, de hoogste prioriteit. Op termijn moet met unilateraal militair optreden tegen de Iraanse kerninstallaties rekening worden gehouden, ook al hebben tot dusver zowel de Israëliëse legerleiding als de inlichtingen- en veiligheidsdiensten zich, zelfs publiekelijk, daartegen gekeerd. Ongetwijfeld ook naar hun mening zou een dergelijk optreden, afgezien van de destabiliserende uitwerking daarvan op de regionale – en mogelijk mondiale – verhoudingen, slechts vertragend uitwerken op het Iraanse nucleaire programma zonder een uiteindelijke, volledige en duurzame oplossing naderbij te brengen.⁴⁷ Er is in principe echter geen direct verband tussen het Israëliësch-Palestijnse conflict en de spanningen met Iran, behalve dat Iran diverse bij het Israëliësch-Arabische conflict betrokken partijen steunt, waaronder Syrië, Hezbollah (in Libanon) en Hamas (in Gaza). Daarmee is Iran duidelijk een indirecte speler in het Israëliësch-Arabische conflict.

Elders, waaronder in Irak en Bahrein (thuisbasis van de Amerikaanse Vijfde Vloot), hebben zich eveneens ontwikkelingen voorgedaan die bijdragen tot destabilisering van de regio. De verzwakking van de positie van het bewind in Bagdad na de val van president Saddam Hussein in 2003 heeft het mogelijk gemaakt dat Iran zijn positie niet alleen in de regio als geheel kon versterken, maar ook binnen Irak zelf, met name via de sjiitische gemeenschap. In Bahrein, dat in meerderheid een bevolking heeft van sjiieten, is het verzet tegen de soennitische machthebbers gegroeid. Verder levert het optreden van Iran in de regio ook spanningen op met

de meeste andere Arabische Golfstaten. Ten aanzien van de belangrijkste oliestaat, Saudi-Arabië, is niet onbelangrijk op te merken dat 70 procent van de olie in dit land wordt gevonden in een gebied dat wordt bewoond door sjiieten, die slechts vijf procent van de bevolking uitmaken.

Met betrekking tot het bloedige conflict in Syrië is sprake van duidelijke verdeeldheid binnen de Veiligheidsraad, waarbij Rusland en China niet zoals de andere leden uit zijn op de val van het Ba'thregime van president Bashar al-Asad, maar de optie willen openhouden van een oplossing via politiek overleg, waarbij het Ba'thregime als partij betrokken wordt. De tegenstellingen op dit punt tussen de VS, Rusland en China, elk met hun eigen strategische regionale belangen, hebben enigszins het karakter van een soort voortgezette 'Koude Oorlog'.

De AIV meent dat de eventuele val van het Ba'thregime in Syrië niet zonder meer voordelig voor Israël hoeft uit te vallen. Een en ander hangt natuurlijk mede af van het opvolgende regime. Van geen enkel Syrisch regime moet worden verwacht dat het positief of neutraal zal staan tegenover Israël. Zowel onder een nieuwe dictatuur, alsook onder een meer democratisch regime, moet een bijzonder kritische houding tegenover Israël worden verwacht. In beide gevallen kan tegelijkertijd worden verwacht dat van Syrische zijde geen enkele behoefte bestaat aan een hernieuwd militair conflict. Men zal zich eerder op de vele problemen in eigen land willen richten. De afgelopen decennia is het stil geweest aan het Syrisch-Israëlische front op de Golan Hoogvlakte. Hoewel Syrië en Israël technisch gezien in een toestand van oorlog verkeren, heeft Damascus in de desbetreffende periode gekozen voor een pragmatische benadering van geen geweld aan de Syrisch-Israëlische bestandslijnies. Voortzetting daarvan is te verwachten.

De AIV wijst er verder op dat de positie van Turkije ten aanzien van Israël en het Israëlisch-Arabische conflict drastisch veranderde na de gewelddadige onderschepping van de Gaza-flotilla (2010). In de navolgende periode ontwikkelde Turkije, dat voorheen een sterke bondgenoot van Israël was, zich tot een sterk kritische partij ten aanzien van Israël. Nu premier Netanyahu inmiddels op 22 maart 2013 excuses heeft aangeboden voor de dodelijke gevolgen van Israëls interventie,⁴⁸ zullen de verhoudingen naar verwachting evenwel verbeteren.

241. **De AIV geeft ook hier een valse voorstelling van zaken. De Turks-Israëlische relaties werden anderhalf jaar eerder al op scherp gezet door de Turks-islamistische leider Recep Tayyip Erdoğan²⁹⁹, die zich vervolgens ontpopt heeft als openlijke steun en toeverlaat van de Palestijns-Arabische terreurorganisatie Hamas.³⁰⁰**

²⁹⁹ Asli Aydintasbas (2009): *Erdogan's Davos Outburst Is Nothing New*: http://www.forbes.com/2009/01/30/erdogan-turkey-davos-opinions-contributors_0130_asli_aydintasbas.html

³⁰⁰ Herb Keinon (2013): *Turkey's Erdogan welcomes Hamas leaders*: <http://www.jpost.com/Middle-East/Turkey-PM-Erdogan-welcomes-Hamas-leaders-317006>

Deze ontwikkeling moet als positief worden beschouwd, gezien de onrust in de regio en de destabiliserende werking die uitgaat van de situatie in Syrië voor zowel Israël als Turkije. Van een sterke bondgenoot van het Syrische Ba'athregime heeft Turkije zich inmiddels ontwikkeld tot een tegenstander die de Syrische oppositie steunt en deels herbergt.

De meer kritische houding jegens Israël vanuit die Arabische landen waar een politieke omwenteling heeft plaatsgevonden, zoals in Egypte, betekent naar de mening van de AIV niet noodzakelijk dat er vanuit Arabische optiek iets substantieels aan de inhoud van het Arabisch/Palestijns-Israëlische conflict is veranderd, maar wel dat de betrokken Arabische partijen minder dan voorheen geneigd zullen zijn om 'voor de lieve vrede' hun ideeën over rechtvaardigheid telkens naar een tweede plaats te verschuiven.

In het verleden werden Arabische anti-Israël-standpunten wel toegeschreven aan vormen van Arabische propaganda en misbruik van de Palestijnse kwestie voor eigen Arabische interne politieke doeleinden (waaronder het rechtvaardigen van de voortdurende dictatuur en militair bestuur). Deze Arabische standpunten kwamen naar de mening van de AIV echter eerder voort uit gevoelens van rechtvaardigheid en als reactie van grote nationale verontwaardiging vanwege de verdrijving van Palestijnen uit hun oorspronkelijke woongebieden (1948-1949) en nadien door het Israëlische optreden in de bezette gebieden van 1967, de annexatie van delen daarvan (Oost-Jeruzalem en de Golan Hoogvlakte), de aanleg van Israëlische nederzettingen en het repressieve bezettingsbeleid, alsook de bouw van de 'muur', voor een deel achter de groene bestandslijn. Ook speelde het Arabische nationalisme en de Israëlische bezetting van wat als Arabisch grondgebied werd beschouwd een belangrijke rol.

242. **Zonder enige onderbouwing beweert de AIV hier de collectieve Arabische psyche te kennen en daaraan dramatische conclusies te kunnen verbinden in een officieel advies aan de Nederlandse regering en Staten-Generaal. Vervolgens worden de door hem gevonden 'nobele redenen voor de Arabische afwijzing van Israël' gebruikt om opnieuw een brute en met ophitsende formuleringen doorspekte tirade tegen de Joodse staat te houden. En ook hier verzwijgt de AIV de voor iedere wél objectieve waarnemer zichtbare en in dit commentaar denkbaar genoegzaam geïllustreerde wortel van het onderhavige conflict: de dogmatische en multidimensionale islamitische vijandschap ten aanzien van Joden en de Joodse staat.**

In het democratische Westen is men er veelal van uitgegaan dat democratie in de Arabische wereld een vredesregeling wel zou helpen vergemakkelijken. Volgens de AIV lijkt dit echter minder het geval te zijn nu men aan Arabische zijde, daar waar sprake is van meer democratisch getinte regimes, principes van rechtvaardigheid niet meer zo naar de achtergrond wil stellen ten gunste van strategische overwegingen/belangen in breder verband.

243. **De AIV heeft het over “meer democratisch getinte regimes”. Dat is een merkwaardige typering, gezien het feit dat democratisch aan de macht gekomen regimes van Tunesië en Egypte zich hebben ontpopt als antidemocratische regimes die de democratie weliswaar gebruikt hebben om aan de macht te komen, maar die ideologisch gezien weinig of niets met democratie op bleken te hebben.**
244. **Wat verstaat de AIV hier onder “principes van rechtvaardigheid”? In de Arabische wereld en in veel islamitische landen daarbuiten bestaat in ieder geval brede overeenstemming over de “rechtvaardigheid van het principe” dat de Joodse staat zou moeten verdwijnen.**

Onder president Mubarak was Egypte bereid om in breder verband en in het belang van de stabiliteit in de regio te zoeken naar constructieve oplossingen in het belang van een Arabisch-Israëlische vrede. Ook Egypte heeft uiteindelijk weliswaar weinig kunnen bereiken ten behoeve van een oplossing van het Israëlisch-Palestijnse conflict; maar wel heeft het door zijn constructieve opstelling onder president Mubarak in diverse gevallen erger kunnen voorkomen. Het nieuwe, door de Moslimbroederschap gedomineerde, Egyptische bewind van president Mursi moet zijn positie wat dat betreft nog verder laten uitkristalliseren. Tijdens de gewelddadige confrontatie rond Gaza in november 2012 tussen Israël en Hamas, is evenwel gebleken dat ook het nieuwe Egypte onder leiding van de Moslimbroederschap wellicht een bemiddelende rol in de regio zou kunnen spelen.

245. **Dit is op zijn gunstigst beoordeeld naïef van de AIV. De Moslimbroederschap heeft immers een onverhulde anti-Israëlische en zelfs anti-Joodse agenda (en dan laten wij de anti-Westerse agenda maar even buiten beschouwing). Een bemiddelende rol wordt bijgevolg alleen gespeeld als de eigen belangen of die van de islam ermee gediend zijn.**³⁰¹
246. **Dan over de bemiddelende rol van de Egyptische Moslimbroederschapsregering in november 2012: deze was waarschijnlijk levensreddend voor Hamas, de Palestijns-Arabische vleugel van de Moslimbroederschap. Het Israëlische leger maakte zich namelijk gereed om de Gazastrook**

³⁰¹ In 2010 riep Mohammed Morsi (toen nog politiek leider van de Moslimbroederschap in Egypte en in twee jaar later gekozen tot president van Egypte) in rabiaat antisemitische uitlatingen op de Egyptische tv meerdere malen op tot de vernietiging van de Joodse staat: <http://www.youtube.com/watch?v=Thh0H6E1ubU>;

Oren Kessler (2011): *Muslim Brotherhood rally vows to 'kill all Jews'*: <http://www.jpost.com/Middle-East/Muslim-Brotherhood-rally-vows-to-kill-all-Jews>;

Anti-Defamation League (2012): *Brotherhood of Hate: Muslim Brotherhood's Hatred for Jews and Israel Flourishes in "New" Egypt*: <http://www.adl.org/assets/pdf/anti-semitism/Brotherhood-of-hate-muslim-brotherhoods-hatred-for-jews-and-israel-flourishes-in-new-egypt-2013-1-11-v1.pdf>;

Michael Rubin (2013): *The "Moderate" Muslim Brotherhood and the Jews*:

<http://www.commentarymagazine.com/2013/05/03/the-moderate-muslim-brotherhood-and-the-jews/>

binnen te trekken en de terroristische infrastructuur van Hamas te elimineren, waarop de Egyptische president Morsi op voorhand verklaarde “de onacceptabele agressie” van Israël tegen Hamas te zullen stoppen. Het door Egypte bemiddelde bestand heeft een Israëlische zuiveringsactie voorkomen.³⁰² Hamas op zijn beurt, heeft begin 2013 naar verluidt een groot aantal strijders naar Egypte gestuurd om het bedreigde regime van Morsi te ondersteunen.³⁰³

De regionale ontwikkelingen van de afgelopen tijd – en er zijn veel meer dwarsverbanden aan te geven – hebben volgens de AIV tot dusverre geen wezenlijke invloed gehad op het Israëlisch-Palestijnse conflict zelf, in de zin dat de mogelijkheden om een oplossing te bereiken er wezenlijk door zouden worden beïnvloed, in negatieve dan wel positieve zin.

247. De regionale ontwikkelingen logenstraffen deze constatering van de AIV. Het bestek van dit commentaar biedt echter geen ruimte om daar diep op in te gaan. Voor enkele opmerkingen terzake leze men punt 252.

Wel maken deze ontwikkelingen het vinden van een oplossing van het Israëlisch-Palestijnse conflict op zijn minst zo urgent, zo niet urgenter gezien de overheersende instabiliteit in de regio. Ook is het denkbaar dat, waar de Palestijnen zich in hun streven naar onafhankelijkheid en zelfbeschikking onverminderd – moreel – gesteund weten door de bevolking van een aantal landen in de regio, zij hun strijd de komende tijd met nog meer volharding zullen voortzetten. Dit zou ten koste kunnen gaan van de compromisbereidheid aan Palestijnse kant, indien niet op korte termijn nieuwe vredesinitiatieven worden genomen die voldoende inspelen op de Palestijnse aspiraties.

248. Ook hier poneert de AIV glashard de valse bewering dat de PLO/PA compromisbereid is, terwijl die voortdurend en aantoonbaar alle compromisformules heeft afgewezen, waarbij de Palestijns-Arabische bevolking systematisch wordt voorgehouden dat de oude PLO-aspiraties nog steeds geldig zijn: de ondermijning en uiteindelijke vernietiging van de Joodse staat.

³⁰² CBC-news (2012): *Israeli troops massing near Gaza Strip*: <http://www.cbc.ca/news/world/story/2012/11/15/israel-gaza-hamas-netanyahu.html>

³⁰³ Jonathan S. Tobin (1013): *Morsi's Hamas Connection*: <http://www.commentarymagazine.com/2013/02/08/morsis-hamas-connection-muslim-brotherhood/>;

Khaled Abu Toameh (2013): *The Hamas-Egyptian Alliance*: <http://www.gatestoneinstitute.org/3580/hamas-egypt-alliance>

Ter afsluiting van deze paragraaf kan de conclusie worden getrokken dat de urgentie van het vinden van een oplossing voor het Israëlisch-Palestijnse conflict onverminderd groot is, maar door de ontwikkelingen in de regio een nieuwe dimensie heeft gekregen. Tegelijk moet worden vastgesteld dat veel landen in de regio nog steeds in een situatie van politieke turbulentie verkeren als gevolg van de botsingen tussen de aanhangers van oude en nieuwe regimes, de spanningen tussen gematigde en radicale hervormers en de tegenstellingen tussen de verschillende stromingen binnen de Islam, die ten dele ook de betrekkingen tussen de Arabische landen belasten. De politieke discussie in deze landen richt zich hierdoor in de eerste plaats op de vraag hoe stabiliteit kan worden verkregen, met inachtneming van de verlangens van een meerderheid van de bevolking. Ondanks het feit dat aldus de interne politieke kwesties een groot deel van de politieke aandacht opeisen, zal geen Arabische regering het zich kunnen veroorloven de fakkel van de solidariteit met de Palestijnen te laten uitdoven. Integendeel, de toegenomen invloed van de Islamitische partijen, vooral in Egypte, zal zich waarschijnlijk vertalen in een meer uitgesproken steun voor de Palestijnse zaak dan waarvan in het verleden sprake was.

249. De AIV ziet hier in de marge wel een correlatie tussen de toegenomen invloed van “Islamitische partijen” en steun voor de “Palestijnse zaak”, maar maakt desondanks geen woord vuil over de islamitische wortel van het conflict met de Joodse staat. Het gebruik door de AIV van de verheven term “fakkel van de solidariteit met de Palestijnen” is een totale ontkenning van het al tientallen jaren durende misbruik van de Palestijnse kwestie voor het eigenbelang van de verschillende Arabische staten. De Palestijnse kwestie zelf was en is de fakkel van de haat tegen de Joodse staat.

II. 2. De mondiale context

Door de recente veranderingen van een aantal Arabische regimes is naar het oordeel van de AIV de positie van de VS in het Midden-Oosten minder sterk dan voorheen. Sommige traditionele bondgenoten, dan wel regimes waar de VS traditioneel in zijn Midden-Oosten- beleid strategisch op kon steunen, waaronder het Egypte onder president Mubarak, zijn voor een deel weggefallen. Bovendien is in het Westen de strategische samenwerking met Arabische dictatoriale regimes die zich schuldig maken aan mensenrechtenschendingen in eigen land, in toenemende mate aan kritiek onderhevig. Dit geldt in het bijzonder voor de omstreden relatie met Saudi-Arabië.

Anders dan voor het meer nabij gelegen Europa lijkt het geopolitieke belang dat het Midden-Oosten voor de VS vertegenwoordigt, bovendien af te nemen. Enerzijds zijn er aanwijzingen dat het strategisch zwaartepunt (*pivot*) in de Amerikaanse buitenlandse politiek meer verschuift naar Oost-Azië, anderzijds wordt de VS op het gebied van energiewinning (olie en gas) in toenemende mate zelfvoorzienend en dus minder afhankelijk van leveranties uit het Midden-Oosten. Daarbij komt dat het Amerikaanse beleid, mede als gevolg van de binnenlandse politiek-economische situatie, wordt gekenmerkt door grotere selectiviteit ten aanzien van buitenlands engagement en de inzet van financiële en personele middelen. De terughoudendheid om na de kostbare en niet erg succesvolle militaire interventies in Irak en Afghanistan het voortouw te nemen om opnieuw militair op te treden kwam onder meer naar voren tijdens het conflict in Libië (*'leading from behind'*). Dit alles behoeft echter een nieuwe bemiddelingspoging van Washington niet in de weg te staan. Militaire interventie is in het geval van het Israëlijsch-Palestijnse conflict immers niet aan de orde.

Wel zal Israël aandringen op een actieve betrokkenheid van de VS bij de uitvoering van een eventuele vredesregeling, vooral waar het gaat om het waarborgen van zijn veiligheid.

250. **Israël wil zich terecht niet afhankelijk maken van veiligheidsgaranties. Die zijn per definitie tijdelijk, terwijl de islamitische wortel van het conflict naar moet worden gevreesd permanent is. Het feit dat de AIV hier, weliswaar terloops, verwijst naar een veiligheidsprobleem maakt (opnieuw) duidelijk dat bewust gekozen is voor het niet belichten van de existentiële risico's van de voorliggende 'vredesvoorstellen' voor de Joodse staat.**

Een overweging die de Amerikaanse regering misschien zal aanzetten tot een diplomatiek initiatief, betreft de bezorgdheid over het aanzien van de VS in de Islamitische wereld. President Obama heeft met zijn toespraak in Caïro van juni 2009 verwachtingen gewekt over een 'nieuw begin' in de relatie tussen de VS en de moslims over de gehele wereld. De Amerikaanse president heeft deze belofte tot nu toe niet weten in te lossen.

Een succesvolle Amerikaanse bemiddelingspoging zou de geloofwaardigheid van de Amerikaanse intenties ten opzichte van de moslimlanden aanzienlijk kunnen versterken (voor de opstelling van de VS zie nader hoofdstuk IV).

251. **Hier slaat de AIV de spijker wél op de kop. De Amerikaanse geloofwaardigheid ten aanzien van de moslimlanden kan immers worden versterkt als de islamitische ambities ten aanzien van Israel door tussenkomst van Washington worden verwezenlijkt. Gezien het vorenstaande (en daarmee wordt nadrukkelijk alleen de realistische informatie in de commentaartekst bedoeld) belooft dat echter niet veel goeds voor de Joodse staat.**

Europa, in de gedaante van de EU, probeerde zich gedurende de afgelopen jaren met wisselend succes te ontwikkelen van grootste handelsmacht en grootste ontwikkelingsdonor in de wereld tot een volwaardige internationale speler, die zich ook op diplomatiek en veiligheidspolitiek terrein als factor van betekenis laat gelden.

Het Verdrag van Lissabon (2009) bracht een aantal institutionele verbeteringen: de verbreding van het mandaat van de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid (de koppeling van de verantwoordelijkheid voor politieke zaken met die voor het handels- en ontwikkelingsbeleid) en de oprichting van de Europese Dienst voor het Externe Optreden (EDED).

Het handelingsvermogen van de EU ten opzichte van andere regio's en landen bleef echter begrensd door het vereiste van eenstemmigheid in de besluitvorming en interne verdeeldheid tussen de lidstaten. Bovendien leidde de crisis binnen de muntunie ook tot een verlamming in het optreden naar buiten toe; de oplossing van deze crisis eiste een groot deel van de aandacht van de Europese politieke leiders op. Ondanks deze beperkingen is gebleken dat, indien de grotere lidstaten het met elkaar eens kunnen worden, de EU wel degelijk in staat is invloed op belangrijke internationale kwesties uit te oefenen.

Naar de mate waarin de monetaire problemen onder controle worden gebracht, mag ook van de EU een (hernieuwde) ambitie worden verwacht om een oplossing van het Israëliësch-Palestijnse conflict naderbij te brengen.

In een globale aanduiding van de verschuivingen in het mondiale krachtenveld past op zichzelf ook een verwijzing naar de rol van de BRICS.⁴⁹ Deze combinatie van opkomende (of opgekomen) landen is verenigd in haar wens de invloed van ontwikkelingslanden in de internationale economische en financiële instellingen te versterken en die van vooral de VS terug te dringen. Het is echter zeer de vraag of de BRICS op andere terreinen als een zelfstandige machtsfactor mogen worden gezien. Daarvoor zijn hun onderlinge verschillen te groot.⁵⁰ In elk geval hebben de desbetreffende landen er geen blijk van gegeven als eensgezinde coalitie naar voren te willen treden met plannen of initiatieven om het vredesproces in het Midden-Oosten actief te beïnvloeden.

Ook individueel hebben deze landen zich in dit opzicht niet onderscheiden. China lijkt vooral geïnteresseerd in de zekerstelling van de aanvoer van olie uit de Arabische oliestaten, terwijl India – nog afgezien van zijn beperkte mogelijkheden – zich kennelijk niet geroepen voelt om bruggen te slaan naar de landen in de onderhavige regio, met een overwegende moslimbevolking. Weliswaar maakt Rusland deel uit van het Kwartet, maar zijn diplomatieke aandacht is vooral gericht op Syrië, het land waar het vanouds militaire en economische belangen heeft. Brazilië, dat geen historische banden heeft met de landen in het Midden-Oosten, heeft zich dusver vooral ingespannen om (tezamen met Turkije) tot een internationaal akkoord te komen over de kwestie van de uraniumverrijking in Iran. Ten slotte geldt voor Zuid-Afrika dat het land (vooralsnog) niet sterk genoeg is gepositioneerd om zich als speler in deze regio te profileren.⁵¹

De conclusie moet derhalve luiden dat, ondanks de relatieve vermindering van de Amerikaanse macht als gevolg van de opkomst van landen in het 'Oosten' en het 'Zuiden' van de wereld, de VS de meest aangewezen speler blijft om zich als eerste in te zetten voor een oplossing van het Israëliësch-Palestijnse conflict. De mogelijke bijdrage hieraan door Europa (de EU) zal in hoofdstuk IV verder aan de orde komen.

III Scenario's en mogelijkheden voor toenadering

De tweede vraag van de adviesaanvraag luidt: *Gezien eventuele veranderingen in uitgangsposities, wat zijn denkbare scenario's voor de ontwikkeling van het Midden-Oosten Vredesproces? Waar in deze scenario's zouden nieuwe mogelijkheden voor toenadering en het op gang brengen van vredesbesprekingen bestaan?*

Zoals in het voorgaande hoofdstuk naar voren kwam, is het Israëliisch-Palestijnse conflict naar de mening van de AIV niet wezenlijk beïnvloed door de ontwikkelingen elders in de regio, maar zullen met name de politieke omwentelingen in de regio wel een consoliderend effect hebben op de uitgangsposities van de direct betrokken partijen. De principiële politieke uitgangsposities zijn evenwel grotendeels dezelfde gebleven.

252. Deze AIV-conclusie is fundamenteel onjuist. De vervanging van seculiere politieke systemen door islamistische (bijvoorbeeld Egypte en Tunesië) en de fragmentatie van relatief stabiele seculiere Arabische staten (bijvoorbeeld Syrië en Libië) heeft de wortel van het islamitische conflict met de Joodse staat alleen maar pregnanter naar voren gebracht. Het is misleidend om te suggereren, zoals de AIV doet, dat de interne dynamiek van het "Israëliisch-Palestijnse conflict" op zichzelf staat en niet wezenlijk door de ontwikkelingen in de omgeving wordt beïnvloed.

Drie voorbeelden:

- (1) Het op 4 juli 2013 afgezette Egyptische Moslimbroederschapsregime had met betrekking tot Israël en de Joden dezelfde doelstelling als Hamas, de Palestijns-Arabische vleugel van de broederschap.³⁰⁴ Men verschilde alleen van mening over volgorde waarin en tempo waarop die doelstelling moet worden verwezenlijkt. Hamas wil in de jihad tegen Israël primair geweld inzetten, de Egyptische Broederschap staat traditioneel een gefaseerde en multidisciplinaire 'oplossing' voor.³⁰⁵ Aan de andere kant wordt ook in Egypte voortdurend door vooraanstaande figuren benadrukt dat een totale islamitische oorlog tegen de Joden onvermijdelijk is en dat de

³⁰⁴ Al-Masry Al-Youm (2013): *Brotherhood leader: Morsy will liberate Jerusalem*:

<http://www.egyptindependent.com/news/brotherhood-leader-morsy-will-liberate-jerusalem>;

Patrick Goodenough (2013): *Muslim Brotherhood Stokes Anti-Israel Sentiment: 'Israel Is Our Enemy'*:

<http://cnsnews.com/news/article/muslim-brotherhood-stokes-anti-israel-sentiment-israel-our-enemy>;

Richard Spencer (2013): *Israel will cease to exist within a decade, says Muslim Brotherhood official*:

<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/israel/9774553/Israel-will-cess-to-exist-within-a-decade-says-Muslim-Brotherhood-official.html>

³⁰⁵ Palestinian Media Watch: *The Muslim Brotherhood - in its own words*:

[http://palwatch.org/STORAGE/special%20reports/Jihad is the way by Mustafa Mashhur.pdf](http://palwatch.org/STORAGE/special%20reports/Jihad%20is%20the%20way%20by%20Mustafa%20Mashhur.pdf);

Jewish Virtual Library (2012): *The Muslim Brotherhood*:

<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Terrorism/muslimbrotherhood.html>

moslims in die oorlog de Joden zullen uitroeien. Dat verklaarde bijvoorbeeld dr. Mohammed Al-Mukhtar Al-Mahdi op 10 mei 2013 in de Al-Azhar Universiteit in Cairo. Zijn toespraak, waarin dezelfde oproep tot het plegen van genocide op de Joden werd gedaan als die staat in artikel 7 van het Hamas-handvest, werd rechtstreeks uitgezonden door de Egyptische staatstelevisie.³⁰⁶

- (2) In het mede door islamisten geregeerde Tunesië staat een nieuwe grondwet op stapel die het aangaan van betrekkingen met Israël verbiedt.³⁰⁷
- (3) Onder het Assad-regime was het Israelisch-Syrische front tientallen jaren rustig, maar Syrische oppositiegroepen hebben aangekondigd dat hun jihad na de (onvermijdelijke) val van Assad c.s. ook tegen Israël zal worden gevoerd.³⁰⁸

De situatie ter plaatse is sinds het begin van het Midden-Oosten Vredesproces begin jaren negentig daarentegen ingrijpend veranderd, hetgeen de perspectieven op het realiseren van een duurzame oplossing voor het conflict er niet beter op heeft gemaakt. De nederzettingenpolitiek van Israël en de aanleg van de muur door bezet Palestijns gebied enerzijds en de aanhoudende dreiging van het gebruik van geweld van Palestijnse zijde en de uitvoering van raketaanvallen op Israël anderzijds hebben geleid tot verdergaande polarisatie en ondermijning van de perspectieven op het verwezenlijken van een vredesregeling.

253. De AIV stelt hier dat het vredesproces wellicht zou hebben kunnen slagen als Israël zich niet met de veiligheidsbarrière had beschermd tegen Palestijns-Arabisch terrorisme. Het is echter evident dat de voornamelijk uit hekken bestaande barrière het aantal terroristische aanslagen in het gebied binnen de ‘Groene Lijn’ vrijwel tot nul heeft teruggebracht.³⁰⁹ Het is even evident dat een vredesproces al *helemaal* geen kans van slagen zou hebben gehad als het terrorisme in de bloedige intensiteit van de periode 2000-2006 zou hebben voortgeduurd.

³⁰⁶ MEMRI *Antisemitism in Al-Azhar University's Friday Sermon: The Jews Are The Muslims' Worst Enemies* (video, 2013): <http://www.memritv.org/clip/en/3871.htm>; Zie ook *Translating Jihad* (2011): *Muslim Brotherhood leaders quote Prophet Muhammad at al-Azhar conference: "O Muslim, this is a Jew behind me, come and kill him"*: <http://www.translatingjihad.com/2011/12/muslim-brotherhood-leaders-quote.html>

³⁰⁷ Shlomo Cesana (2013): *Tunisia's new constitution to oppose Zionism, ties with Israel*: http://www.israelhayom.com/site/newsletter_article.php?id=1998

³⁰⁸ Chana Ya'ar (2012): *Syrian Rebels Vow to Conquer Golan, Refugees Refuse Israeli Aid*: <http://www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/166095#.UiPO1jadZc4>

³⁰⁹ Zie Israeli Ministry of Foreign Affairs (2004): *Saving Lives: Israel's Security Fence*: http://mfa.gov.il/MFA_Graphics/MFA%20Gallery/Powerpoint/securityfence.pps; Mitchell Bard (2010): *Israel's Security Fence*: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Peace/fence.html>; en The Israel Democracy Institute (2010): *A Decade of Palestinian Terrorism – Report by the Israeli Security Agency*: <http://en.idi.org.il/analysis/terrorism-and-democracy/issue-no-14/a-decade-of-palestinian-terrorism-%E2%80%93-report-by-the-israeli-security-agency>

Hierbij moet worden opgemerkt dat sommige ‘verworvenheden’ van het vredesproces soms evenmin als onverdeeld gunstig voor het realiseren van een duurzame vrede zijn beoordeeld. Als voorbeeld kan de opdeling gelden van de Westoever in regio’s A, B en C (overeenkomstig de in 1995 gesloten Oslo-II-akkoorden). Hierover is wel opgemerkt dat dit in feite een consolidatie van Israël’s controle over de bezette gebieden in de hand heeft gewerkt in plaats van grotere autonomie voor de Palestijnen.⁵²

Bezien in dit licht heeft de vraag naar mogelijke scenario’s voor de ontwikkeling van het Midden-Oosten Vredesproces een wat ambigue karakter. De AIV meent dat in het kader van eerder gemaakte internationale afspraken (te beginnen met resolutie 181 van de Algemene Vergadering)⁵³ en uitgangspunten waartoe de betrokken partijen zich hebben verbonden, de tweestatenoplossing de meest aangewezen weg blijft om het Israëlisch Palestijnse conflict te beëindigen. Tegelijkertijd moet men constateren dat een dergelijke oplossing de afgelopen twee decennia steeds verder buiten handbereik is geraakt.

253. De verwijzing naar UNGA 181 is misleidend. Het ging om een voorstel van de Algemene Vergadering om het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee te verdelen in twee staten. Het voorstel werd door de Arabische partijen verworpen. Een voorstel is geen internationale afspraak en een van de hand gewezen voorstel uiteraard al helemaal niet.

De AIV meent echter dat er momenteel geen alternatieve scenario’s zijn die zicht bieden op het realiseren van een voor beide partijen acceptabele oplossing. De voortzetting van de status-quo, dit wil zeggen de blijvende Israëlische bezetting van Palestijnse gebieden en voortgaande uitbreiding van de Israëlische nederzettingen enerzijds en de blijvende dreiging van Palestijns geweld anderzijds, doet geen gestand aan de afspraken over een levensvatbare Palestijnse staat en ondermijnt de veiligheid en stabiliteit van Israël. Waarschijnlijk in dit scenario is dat de Palestijnen op de Westoever ten hoogste hier en daar een vorm van lokaal bestuur kunnen uitoefenen, terwijl de Gazastrook als gevolg van isolement en afnemende economische perspectieven steeds minder leefbaar wordt.⁵⁴ Men hoeft over weinig fantasie te beschikken om zich in dat geval een verdere neerwaartse spiraal voor te stellen, waarbij de Palestijnen in toenemende mate hun toevlucht nemen tot geweld, hetgeen de Israëlische regering er vermoedelijk toe zal aanzetten steeds hardere maatregelen te nemen. Het lijkt wat dit betreft weinig twijfel dat een politiek van repressie meer en meer op gespannen voet komt te staan met de democratische rechtsorde in Israël. In dit verband is de AIV bezorgd over pogingen die rechts-nationalistische partijen in Israël de afgelopen jaren hebben ondernomen om Israëlische mensenrechtenorganisaties aan banden te leggen.⁵⁵

254. Opnieuw een volstrekt eenzijdig verhaal van de AIV. Geen enkele aandacht voor de ideologische en propagandistische factoren die een eventuele toekomstige Palestijns-Arabische geweldsuitbarsting in de hand werken. Wél een valse insinuatie over de Israelische rechtsstaat,

maar geen verwijzing naar het feit dat verkiezingen in de Palestijnse Autoriteit al jaren achterstallig zijn. De Israelische jurist en publicist Guy Bechor stelde in mei 2013 de vraag die de AIV hier had moeten stellen:

*“Who exactly does Abbas represent, apart from himself? He was elected in the Palestinian elections organized by Israel in January 2005, and years have passed since, for all intents and purposes, his term ended. In January 2006 a Palestinian parliament was elected, but it was dissolved by Abbas because Hamas won the elections. [...] Still, who does Abbas represent? We must find out the answer to this question before we begin negotiating with him, not after. In other words, Israel must demand that general Palestinian elections be held for the presidency and parliament – so we'll know the person who stands before is legitimate and has a mandate from the people. Obama told us to 'talk to the peoples.' As long as elections are not held, the decisions of the current leadership, which is not elected anymore, have no legal or civil validity.”*³¹⁰

255. De AIV zegt bezorgd te zijn over “pogingen die rechts-nationalistische partijen in Israël de afgelopen jaren hebben ondernomen om Israëlische mensenrechtenorganisaties aan banden te leggen”, maar hij zwijgt over de ongehoorde inmenging in Israëls binnenlandse aangelegenheden en de anti-Israelische politieke agitatie door NGO's die worden gefinancierd door (lidstaten van) de EU.³¹¹

Het hierboven geschetste scenario kan beide partijen naar de mening van de AIV uiteindelijk duur komen te staan en schept geen enkele voorwaarde voor een vreedzame, duurzame oplossing voor het conflict.

Als alternatief voor het zojuist aangeduide scenario wordt soms wel de creatie geopperd van een binationale staat, waarin Joden en Palestijnen op voet van gelijkwaardigheid met elkaar zouden leven en samen het politiek gezag uitoefenen.⁵⁶ Dit scenario is vanuit een oogpunt van humanitair idealisme wellicht verkieslijk, maar zou, voor zover de AIV kan overzien, op onoverkomelijke politiek-ideologische en praktische bezwaren stuiten.

De ervaringen in onder andere Libanon, Syrië, Bosnië en Irak wijzen uit hoe moeilijk het is groeperingen die tot verschillende etnische en/of religieuze gemeenschappen behoren en hun politieke identiteit in belangrijke mate ontleen aan hun lidmaatschap van die gemeenschappen, tot een vorm van vreedzaam samenleven in een staatsverband te brengen. Men kan volken nu eenmaal niet dwingen aan een gezamenlijke toekomst te bouwen. Bovendien, en wellicht belangrijker, gaat dit scenario voorbij aan eerder gemaakte afspraken over de tweestatenoplossing.

³¹⁰ Guy Bechor (2013): *Who does Abbas represent?*:

<http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4378159,00.html>

³¹¹ Zie NGO Monitor: <http://www.ngo-monitor.org/index.php> en Moshe Dann (2012): *A matter of sovereignty: NGOs vs Israel*: <http://www.jpost.com/Opinion/Op-Ed-Contributors/A-matter-of-sovereignty-NGOs-vs-Israel>

In dit verband roept de AIV in herinnering dat de EU herhaaldelijk heeft gesteld geen wijzigingen te erkennen ten aanzien van de pre-1967 grenzen, tenzij door beide partijen overeengekomen.⁵⁷

256. Opnieuw de onjuiste typering van de AIV van de wapenstilstandslijnen van 1949. Dat waren en zijn geen grenzen en het zou overigens onverantwoord zijn als Israël zich achter die onverdedigbare bestandslijnen zou terugtrekken.

Naar het zich laat aanzien is de mogelijkheid van een binationale staat momenteel voor geen van beide partijen een bespreekbaar alternatief. Voor de Palestijnen zou dit de perspectieven op onafhankelijkheid en zelfbeschikking definitief teniet doen. En premier Netanyahu heeft herhaaldelijk verklaard dat hij Israël niet als binationale staat wenst te beschouwen.

De AIV tekent hierbij aan dat Israël in feite binnen de grenzen van voor 1967 al een binationale staat is, met een Arabische minderheid van ruim 20 procent op een totale bevolking van circa 7,5 miljoen. De positie van premier Netanyahu geeft echter aan dat dit geen realiteit is die hij wenst te erkennen; integendeel, hij heeft recent de wens naar voren gebracht dat Israël expliciet wordt erkend als Joodse staat. Dit is een betrekkelijk nieuwe eis, die vroeger van Israëlische zijde niet officieel werd opgebracht. In de praktijk werd Israël altijd algemeen als Joodse staat beschouwd; de eis tot expliciete erkenning hiervan, geeft echter duidelijk aan dat een binationale staat voor Israël momenteel geen aanvaardbaar perspectief vormt.

Ten aanzien van de vooruitzichten op een tweestatenoplossing wil de AIV een aantal opmerkingen maken. Momenteel wordt wel gesteld dat het wat deze oplossing betreft 'vijf voor twaalf' is. Met andere woorden: als niet op korte termijn beweging wordt gebracht in het Midden-Oosten Vredesproces, kan het bereiken van een tweestatenoplossing wel eens een gepasseerd station blijken te zijn. De AIV onderschrijft deze zienswijze, hetgeen de urgentie van de problematiek, die al in het vorige hoofdstuk werd onderstreept, alleen maar groter maakt.

Met name de voortdurende uitbreiding van het aantal nederzettingen op de Westoever en in Oost-Jeruzalem, en de hiermee gepaard gaande veranderingen in de infrastructuur van het bezette gebied, maken de vooruitzichten op een levensvatbare Palestijnse staat steeds problematischer. Ondanks het feit dat het nederzettingenbeleid van Israël strijdig is met het internationale recht (zie hoofdstuk I en bijvoorbeeld ook EU Raadsconclusies ter zake)⁵⁸, duurt het – met enige onderbrekingen – al tientallen jaren voort.

257. De AIV wordt niet moe de mantra te herhalen dat het Israelische nederzettingenbeleid strijdig zou zijn met het internationale recht. In de becommentariëring van voorgaande hoofdstukken is genoegzaam aangetoond dat deze bewering aanvechtbaar is. Van een professioneel en niet-activistisch adviesorgaan van de Staten-Generaal en de regering mag worden verwacht dat hij zich objectief en zorgvuldig opstelt en dat hij altijd beide kanten van een medaille belicht.

Dat laatste is met name van belang als duidelijk is dat een valide alternatieve juridische benadering in het geanalyseerde politieke proces een belangrijke (en in dit geval aan Israelische kant zelfs doorslaggevende) rol speelt.

De noodzaak om het vredesproces op korte termijn weer op gang te helpen, is door de recente besluiten van de Israëlische regering tot de bouw van nieuwe nederzettingen alleen maar groter geworden. Op 30 november 2012, een dag na de stemming in de Algemene Vergadering over de status van Palestina, kondigde premier Netanyahu aan een aanvang te maken met de planning voor bebouwing van de zogenoemde E-1-locatie (grenzend aan Oost-Jeruzalem); daarnaast keurde de Israëlische regering de bouw goed van 3.000 nieuwe wooneenheden in Oost-Jeruzalem en op de Westelijke Jordanoever. Enkele weken daarna, op Eerste Kerstdag, maakte de Israëlische regering bekend dat in bezet gebied nog eens 1.200 wooneenheden zouden vrijrijzen. **Uitvoering van deze plannen zou betekenen dat de Arabische bewoners van Oost-Jeruzalem geheel door Joodse woonkernen zouden worden ingesloten en dat de Westoever in feite in tweeën zou worden gesplitst.**

258. **Hier misleidt de AIV opnieuw. De bouwplannen voor E1 creëren weliswaar territoriale continuïteit tussen Israels hoofdstad Jeruzalem en de Joodse woestijnstad Maaleh Adumim, maar er blijft ten oosten van Maaleh Adumim voldoende ruimte bestaan (ruim 19 kilometer) voor territoriale continuïteit tussen door de Palestijnen bestuurde gebieden ten noorden en ten zuiden van Jeruzalem. Israel heeft aangeboden daar een weg aan te leggen en ook de mogelijkheid van verbindingstunnels dichterbij Jeruzalem is door Israel aangereikt.³¹² Als de AIV de redenering volgt dat de “Westoever” door E1 in tweeën zou worden gesplitst, moet hij ook een lans breken voor het Israelische standpunt dat Israel ter hoogte van Herzliya niet mag worden veroordeeld tot een territoriale breedte van 15 kilometer die de Joodse staat dan volgens de AIV-redenering feitelijk in tweeën splitst. Overigens bestaat er in Israel van links tot rechts consensus over dat Maaleh Adumim in een toekomstige regeling bij Israel moet worden getrokken. Het E1-project loopt daarop vooruit.³¹³**

³¹² Jonathan S. Tobin (2012): *Israel's Building No Obstacle to Peace*:

<http://www.commentarymagazine.com/2012/12/02/israels-building-no-obstacle-to-peace-e1-area-jerusalem-settlements/>;

Zie voor achtergrond en kaart: Pesach Benson (2012): NY Times: E1 Won't Divide West Bank in Two After All:

<http://honestreporting.com/ny-times-e1-wont-divide-west-bank-in-two-after-all/>

³¹³ Nadav Shragai (2013): *Understanding Israeli Interests in the E1 Area: Contiguity, Security, and Jerusalem*:

<http://jcpa.org/wp-content/uploads/2013/06/E1a.pdf>

De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, Ban Ki-moon, sprak in zijn reactie op de eerste Israëliëse beslissing van 'an almost fatal blow to remaining chances of securing a two-state solution.'⁵⁹ De aangekondigde bouwplannen betekenen echter niet dat de nieuwe nederzettingen op korte termijn worden gerealiseerd. Tussen planning en feitelijke bouw pleegt geruime tijd te verstrijken. Er lijkt dus nog enige ruimte te zijn voor een nieuw diplomatiek offensief.

Wanneer de AIV de tweestatenoplossing beschouwt als de beste optie voor beide partijen,⁶⁰ doet de AIV dit in de wetenschap dat zo'n oplossing alleen waarschijnlijk niet volstaat, ook als partijen ertoe kunnen worden bewogen zich serieus voor dat doel in te zetten.

259. In voetnoot 60 (door mij omgezet in een eindnoot, WK) verwijst de AIV obligaat en in de marge naar de 'Jordaanse oplossing', waarbij erkenning wordt gegeven aan het feit dat er al een Palestijns-Arabische staat bestaat: in Jordanië. De AIV wenst deze oplossing verder niet te behandelen, omdat "zowel de Palestijnen als de Jordaniërs" die optie categorisch van de hand zouden hebben gewezen. Dat is echter tegelijkertijd kortzichtig, activistisch, censurerend en bevoogdend. De Nederlandse regering en Staten-Generaal hebben belang bij een advies waarin een juist en zo volledig mogelijk beeld wordt gegeven van de complexe situatie terzake. Daarbij past niet het verzwijgen van cruciale informatie die de AIV om politieke redenen kennelijk onwelgevallig is.

Feit is dat Jordanië in alle opzichten een Palestijnse staat is: het grondgebied is onderdeel van de landstreek Palestina, die zich aan weerszijde van de Jordaan uitstrekt. In dezelfde zin dat Israël en de betwiste gebieden samen kunnen worden getypeerd als West-Palestina, kan Jordanië worden getypeerd als Oost-Palestina. Het is ook een demografische realiteit: de overgrote meerderheid van de bevolking van Jordanië bestaat uit Palestijnse Arabieren. Het Hasjemitisch-Jordaanse vorstenhuis daarentegen, is exotisch. Het werd destijds door de Britten geïmporteerd uit Mekka. Ook de Hasjemieten hebben trouwens meerdere malen erkend dat Jordanië eigenlijk Palestina zou moeten heten.³¹⁴ Er zijn ook Palestijnen die de realiteit erkennen dat Jordanië de in 1946 onafhankelijk geworden Palestijnse staat is en dat dat feit onderdeel zou moeten zijn van discussies over de mogelijkheid om een duurzame vredesregeling te treffen.³¹⁵

³¹⁴ Zie *Jordanian quotes about Palestine* (2013): <http://www.jordanispalestine.com/jordanian-quotes-about-palestine/>

³¹⁵ Zie bijvoorbeeld Mudar Zahran (2012): *Jordan is Palestine*: <http://www.meforum.org/3121/jordan-is-palestinian> en Mudar Zahran (2012): *Is Jordan the Hashemite-occupied Palestine?* <http://www.jpost.com/Opinion/Op-Ed-Contributors/Is-Jordan-the-Hashemite-occupied-Palestine>

Zou er een vredesakkoord komen, dan is het moeilijk voor te stellen dat alle Joodse Israëli's die thans in of in de buurt van Oost-Jeruzalem wonen (ongeveer 200.000 in getal) en die elders op de Westoever hun woonplaats hebben gezocht (ongeveer 300.000) zouden verhuizen naar het oorspronkelijke grondgebied van Israël, dit wil zeggen het gebied binnen de grenzen van de groene bestandslijn. Er zijn echter diverse opties om de omvang van dit vraagstuk te verkleinen, waaronder afspraken tussen partijen over gebiedsuitruil. De AIV zal in dit advies niet in detail ingaan op deze kwestie, die zeer complex is, ook volkenrechtelijk gezien, maar wil wel onderstrepen dat de uitkomsten van onderhandelingen over gebiedsruil voor beide partijen fair en billijk moeten zijn, en om die reden waarschijnlijk moeten plaatsvinden onder internationaal toezicht. Het ligt voor de hand dat dit onderwerp een hoge plaats toekomt op de agenda van vredesbesprekingen.

260. De AIV geeft hier niet aan waarom internationaal toezicht zou kunnen bevorderen dat de uitkomsten van onderhandelingen over gebiedsruil fair en billijk zijn. In het licht van de toon van het AIV-advies heeft deze opmerking trouwens een insinuerende ondertoon ten aanzien van de Israëli's.

Israel en de PLO zijn in de Oslo-akkoorden echter contractueel overeengekomen dat de toekomst van Judea en Samaria (inclusief de Joodse steden en dorpen) en de locatie van grenzen in bilaterale onderhandelingen tussen partijen moet worden bepaald.³¹⁶ Het ligt niet voor de hand dat Israel daarbij “internationaal toezicht” zal accepteren. De ervaring leert immers dat zulks gemakkelijk leidt tot het uitoefenen van druk en zelfs zou kunnen leiden tot een opgelegde regeling.

Overigens heeft de PLO meerdere malen laten blijken niet tot een eindstatusregeling te willen komen (in 2000, 2001 en 2008). In dit commentaar op het AIV-advies zijn de ideologische en praktische belemmeringen voor het door de PLO sluiten van een definitieve vredesovereenkomst met de Joodse staat uitgebreid behandeld.

Een tweestatenoplossing maakt ook een vergelijk noodzakelijk ten aanzien van het door de Palestijnen opgeëiste recht op terugkeer (zie hoofdstuk I). De vooruitzichten op zo'n vergelijk lijken niet bij voorbaat ongunstig: aan de ene kant zullen waarschijnlijk veel minder Palestijnen van dit recht gebruikmaken dan vaak wordt gedacht, aan de andere kant heeft Israël in het recente verleden bereidheid getoond gedeeltelijk tegemoet te komen aan de desbetreffende Palestijnse eis, in het bijzonder waar het de hereniging van uit elkaar gedreven families betreft.⁶¹

Het lot van de Palestijnen die hun wortels hebben in het huidige grondgebied van Israël, vestigt ook de aandacht op de positie van de Arabische minderheid in dit land; deze bevolkingsgroep zou eenzelfde

³¹⁶ De Gazastrook is onderdeel van die overeenkomst, maar omdat het gebied in 2005 volledig en naar het zich laat aanzien definitief door Israel is ontruimd, wordt het in dit commentaar buiten beschouwing gelaten.

behandeling in Israël moeten krijgen als de Joden en alle vormen van discriminatie tegen deze groep moeten worden tegengegaan.

261. De AIV gaat kennelijk geen zee te hoog om de Joodse staat te beschadigen en in een kwaad daglicht te stellen. Israel is echter een rechtsstaat. Arabieren en Joden hebben dezelfde rechten en plichten. Arabieren zijn vertegenwoordigd in de Knesset, het Hooggerechtshof heeft Arabische leden, Arabisch is een officiële taal in Israel, etcetera.³¹⁷ Het is ongehoord dat de AIV hier vol op het orgel gaat en spreekt van “alle vormen van discriminatie tegen deze groep”. Aan de andere kant wordt de activistische vooringenomenheid van de AIV, die in het hele advies zo zichtbaar is, hiermee nogmaals onderstreept.

Daarnaast zal de bewaking van binnen- en buitengrenzen een goede samenwerking tussen Israëlische en Palestijnse autoriteiten vereisen. Gezien de geringe territoriale omvang van het gehele voormalig mandaatgebied en de sterke verwevenheid van de Palestijnse economie met de Israëlische, zou op termijn de totstandkoming van een Israëlisch Palestijns samenwerkingsverband, bijvoorbeeld in de vorm van een douaneunie, voor de hand liggen. Met een dergelijk perspectief voor ogen zou zelfs een vrijhandelsgebied tussen beide staten en de EU een mogelijkheid kunnen zijn. (De AIV herinnert er in dit verband aan dat het oorspronkelijke verdelingsplan voorzag in de oprichting van een economische unie.)

In de adviesvraag wordt ook gevraagd waar nieuwe mogelijkheden bestaan voor toenadering of het op gang brengen van het vredesproces. Bij de beoordeling hiervan constateert de AIV dat de bij het conflict betrokken partijen tot dusver weinig blijk hebben gegeven van intenties om toenadering te zoeken.

Daarbij vindt de AIV het evenwel relevant op te merken dat alle Arabische landen bij de stemming in de AVVN in november 2012 over de resolutie inzake de VN-status van Palestina, met hun positieve stem ook hun principiële bereidheid tot erkenning van de staat Israël hebben herbevestigd.

262. De conclusie over de erkenningsbereidheid van “alle Arabische landen” is misleidend. Er bestaat immers geen causaal verband tussen hun stemgedrag in de VN en een mogelijke erkenning van Israel.

Het onderhavige Palestijnse voorstel en de besluitvorming hierover in de AVVN beoordeelt de AIV dan ook niet als negatief vanuit een oogpunt van de kansen op hervatting van het vredesproces.⁶² De uitslag van de stemming heeft geleid tot hernieuwd zelfvertrouwen van de op de gematigde Fatahpartij steunende Palestijnse Autoriteit (PA) onder leiding van Mahmoud Abbas.

³¹⁷ Zie bijvoorbeeld Jewish Virtual Library: *Human Rights In Israel* (2013):

http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/Human_Rights/human_rts_in_Israel.html

263. De AIV heeft het over de “gematigde Fatahpartij”. Deze typering is niet op feiten gebaseerd.³¹⁸

De PA kon met de diplomatieke overwinning in New York het gestegen prestige van Hamas, als gevolg van de recente gewapende confrontatie met Israël rond de Gazastrook, inperken. Dit is daarom gunstig, omdat de PA zich in het verleden in het Palestijnse kamp een welwillende onderhandelingspartner heeft getoond.

Weliswaar was de reactie van de Israëlische regering op de bewuste stemming, zoals was aangekondigd, uiterst negatief, maar tegelijk moest zij onder ogen zien dat Israël in de VN over relatief weinig medestanders beschikte (acht lidstaten stemden met Israël tegen het Palestijnse voorstel).⁶³

De kans dat Israël in zijn isolement zijn kracht zal zoeken is aanwezig, maar anderzijds sluit de AIV niet uit dat, met de Israëlische parlementsverkiezingen achter de rug, de Israëlische bevolking in meerderheid tot de slotsom zal komen dat het land op den duur niet kan overleven zonder steun van een aanzienlijk deel van in elk geval de westerse wereld. Een verdergaand isolement van Israël – eventueel gepaard gaande met toenemende veiligheidsrisico's – zou naar de mening van de AIV hoe dan ook niet in het belang van het land zijn.

Hoewel het Israëlisch-Palestijnse conflict in de aanloop naar de laatstgehouden Israëlische parlementsverkiezingen niet op de voorgrond stond, laat de uitslag van de verkiezingen zien dat de meer gematigde groepen een factor van betekenis zijn. In de nieuwe Israëlische regering ontbreken de ultra-orthodoxe partijen en zijn partijen vertegenwoordigd die steunen op de liberale middenklasse.⁶⁴ Tegelijkertijd blijft, ondanks zetelverlies, de rechts-nationalistische Likud-partij van (opnieuw) premier Benjamin Netanyahu de grootste regeringspartij en heeft de nieuwe rechts-religieuze partij 'Joods Huis' (ook deelnemer aan de regering) zich doen kennen als voorstander van uitbreiding van de nederzettingen. Er zijn derhalve tegenstrijdige tendenties aan te wijzen.

Ten aanzien van de Palestijnen merkte de AIV eerder al op dat zij zich door de politieke omwentelingen elders in de regio waarschijnlijk in hun streven naar onafhankelijkheid gesterkt voelen. Dit zou wellicht tot minder grote compromisbereidheid aanleiding geven. Een grotere belemmering voor de mogelijke herstart van de onderhandelingen is echter naar de mening van de AIV de verdeeldheid in het Palestijnse kamp. Een zekere

³¹⁸ Zie bijvoorbeeld *The Commentator: Fatah Central Committee member urges destruction of Israel, advocates turning a blind-eye to terrorists* (tekst plus video, 2013):

http://www.thecommentator.com/article/3721/video_fatah_central_committee_member_urges_destruction_of_israel_advocates_turning_a_blind_eye_to_terrorists en *Palestinian media Watch* (2013): *PA depicts a world without Israel*: <http://www.palwatch.org/main.aspx?fi=449>

vorm van verzoening tussen de Fatahpartij en Hamas zal noodzakelijk zijn willen de Palestijnen als één partij aan de onderhandelingstafel kunnen opereren.

Een laatste punt waarop de AIV in het kader van mogelijke openingen voor vredes- besprekingen wil wijzen is de asymmetrische aard van het Israëliisch-Palestijnse conflict. Israël heeft als bezettende macht, met bovendien een militair overwicht in de regio, feitelijk vrijwel alle kaarten in handen. De Palestijnen kunnen hier relatief weinig tegenover stellen, afgezien van verschillende vormen van (al dan niet gewapend) verzet en de mogelijkheid om internationale steun te genereren. Bij mogelijke initiatieven om het vredesproces weer in beweging te krijgen moet hiermee naar de mening van de AIV uitdrukkelijk rekening worden gehouden.

264. In de eerste alinea's van het commentaar op het AIV-advies werd al aangegeven dat de AIV een onjuiste typering geeft van de aard van het conflict. De Palestijnse Arabieren staan er helemaal niet alleen voor. Zij worden trouwens niet alleen door andere islamitische actoren gesteund, maar ook door een groot aantal (Westerse) landen, NGO's en internationale organisaties. In de VN kan men rekenen op automatische meerderheden en die worden dan ook veelvuldig gebruikt om Israël diplomatieke en reputatieschade te berokkenen.

Alle dimensies overziend is de asymmetrie eerder in het nadeel van Israël.

De VS heeft bij monde van voormalig minister van Buitenlandse Zaken Hillary Clinton aangegeven dat een vredesregeling door de partijen zelf moet worden bereikt. Dit strookt in beginsel met het – ook door Nederland en de EU gesteunde – uitgangspunt dat de partijen zelf moeten instemmen met afspraken die worden gemaakt. Maar tegelijkertijd ontslaat dit de internationale gemeenschap er naar de mening van de AIV niet van om een actieve, initiërende en bemiddelende rol te spelen bij het vinden van een oplossing voor het conflict.

Dit is des te meer het geval omdat de internationale gemeenschap – en het westen in het bijzonder – zich ook in belangrijke mate verantwoordelijk mag weten voor het ontstaan ervan.

Op grond van het bovenstaande komt de AIV tot de slotsom dat de tweestatenoplossing niet alleen in het belang van beide partijen is, maar nog steeds de enige begaanbare weg is die kan leiden tot beëindiging van het conflict. De urgentie om het onderhandelingsproces hiertoe weer op gang te krijgen is groot, omdat de uitvoering van bedoelde oplossing steeds moeilijker en vervolgens onmogelijk wordt naar de mate waarin de uitbreiding van de Israëliische nederzettingen op de westelijke Jordaanoever doorgaat. Overigens zal een tweestatenoplossing alleen niet volstaan. Aanvullende regelingen zijn nodig met betrekking tot de uitruil van gebiedsdelen in het licht van de nederzettingenproblematiek, **de rechtmatige terugkeer van Palestijnen, zover zij dit wensen, naar hun voormalige woonplaatsen in Israël**, economische samenwerking en – niet in de laatste plaats – de handhaving van de veiligheid.

265. Er bestaat niet zoiets als een “rechtmatige terugkeer van Palestijnen naar hun voormalige woonplaatsen in Israel”. Dit is hierboven uitvoerig uiteengezet.

De kans dat de betrokken partijen uit zichzelf toenadering tot elkaar zullen zoeken, lijkt onder de huidige omstandigheden niet groot. De asymmetrie in het conflict werkt wat dit betreft belemmerend. Daarom zal van buiten, dit wil zeggen door derde partijen, actief moeten worden gezocht naar mogelijkheden om het vredesproces weer op gang te krijgen.

IV Actoren en initiatieven

De derde vraag van de adviesaanvraag luidt: *Welke organisaties, landen of partijen zijn het best gepositioneerd om nieuwe initiatieven aan te dragen? Wat zouden die initiatieven concreet kunnen inhouden?*

In algemene zin merkt de AIV op dat deze vraag is gerelateerd aan de eerste adviesvraag, voor zover het de invloed van veranderende regionale en mondiale verhoudingen op de positie van betrokken derde partijen betreft. Waar nodig zal de AIV dan ook refereren aan hetgeen in hoofdstuk II naar voren is gebracht.

In het tweede deel van de adviesvraag wordt gevraagd welke concrete initiatieven zouden kunnen worden genomen. Bij de beantwoording hiervan zal de AIV – in aansluiting op het voorgaande hoofdstuk – ingaan op initiatieven die het eerder omschreven scenario naderbij kunnen brengen: een tweestatenoplossing (met de grenzen van 1967 als uitgangspunt), op basis van eerder gemaakte afspraken en in lijn met het internationale recht. Een eerste vereiste hiertoe is uiteraard dat Israël en de Palestijnen bereid zijn de onderhandelingen te hervatten, met de intentie om daadwerkelijk tot een vredesakkoord te komen. In dit licht bezien is de adviesvraag mede gericht op de vraag welke actor het beste is gepositioneerd om de bereidheid te bewerkstelligen van beide partijen om terug te gaan naar de onderhandelingstafel.

Hierbij is naar de mening van de AIV niet zozeer behoefte aan nieuwe regelingen of beginselverklaringen. Wie de bestaande VN-resoluties en verklaringen, de Routekaart voor de Vrede uit 2003, eerdere vredesplannen, en EU-Raadsconclusies en -verklaringen beschouwt, kan zich niet aan de indruk onttrekken dat het noodzakelijke raamwerk voor de beslechting van het conflict reeds lang vastligt. Achtereenvolgende pogingen om tot een akkoord te komen stuiten weliswaar steeds op onenigheid over de uitwerking van dit raamwerk in de vorm van een meer gedetailleerde eindregeling, maar over de algemene contouren van een vredesregeling bestaat – althans op papier – wel duidelijkheid. De uitdaging is er vooral in gelegen te zorgen dat het niet bij woorden blijft en wegen te vinden om gemaakte afspraken in de praktijk te brengen. De AIV zal achtereenvolgens ingaan op de mogelijkheden die de volgende actoren hiertoe hebben: het Kwartet, de VS, de landen in de Arabische regio en de Europese Unie.

Het Midden-Oosten Kwartet, bestaande uit de VN, de VS, de EU en Rusland, werd opgericht in april 2002, na het uiteenvallen van het Oslo-vredesproces en ten tijde van de opleving van geweld gedurende de tweede Intifadah. Het Kwartet werd verwelkomd als een veelbelovend diplomatiek initiatief, dat de belangrijkste spelers in het Midden-Oosten Vredesproces samenbracht, een *'ingenious diplomatic experiment'*⁶⁵ volgens de latere Speciaal Coördinator voor het Midden-Oosten Vredesproces van de VN, Alvaro de Soto. Elf jaar later moet echter worden geconstateerd dat het Kwartet de hoge verwachtingen en ambities niet heeft kunnen waarmaken. De meest concrete resultaten van de groep zijn de Routekaart voor de Vrede (opgesteld in 2002-2003 en formeel gepresenteerd in april 2003), alsmede de zogenoemde 'Kwartet Principes', bestaande uit

voorwaarden voor steun aan het Palestijns gezag die werden geformuleerd na de verkiezingszege van Hamas in januari 2006.⁶⁶ De Routekaart voor de Vrede bevat een reeks weloverwogen doelstellingen en beleidslijnen, maar in de praktijk is het niet mogelijk gebleken deze te realiseren. Ten aanzien van het vredesproces heeft het Kwartet tot nu toe geen tastbare vooruitgang kunnen boeken. Noch heeft het uitbarstingen van geweld kunnen voorkomen; ten tijde van de oorlogen in Gaza in 2008 - 2009 en in 2012 heeft het Kwartet geen rol van betekenis kunnen spelen. Het hield zich eveneens afzijdig toen het Internationaal Gerechtshof in 2004 de *Advisory Opinion* uitbracht over de aanleg van de muur (zie hoofdstuk I).

Terwijl de effectiviteit van het Kwartet voor velen een punt van zorg is, gaan er ook stemmen op die menen dat het Kwartet het vinden van een oplossing voor het Israëliisch Palestijnse conflict zelfs verder heeft bemoeilijkt. Zo wordt in een recente analyse van het functioneren van het Kwartet gesteld: 'Despite the widely held perception that the group's interventions have been largely positive or at worst benign, the Quartet bears substantial responsibility for the current state of affairs, including the steady erosion of the Palestinian leadership's domestic credibility and the inability to resume credible negotiations.'⁶⁷ De AIV constateert in ieder geval dat de veronderstelde kracht van het Kwartet – de bundeling van krachten van de belangrijkste internationale spelers – zich tot nu toe niet heeft vertaald in de daadkracht en effectiviteit die nodig zijn om een duurzame vredesoplossing naderbij te brengen.

Van alle bij het conflict betrokken staten verkeert de VS in de meest voor de hand liggende positie om nieuwe initiatieven aan te dragen, omdat het land potentieel de meeste invloed heeft op Israël. De VS is niet alleen het land dat de meeste financiële en militaire hulp geeft aan Israël, maar zal uiteindelijk hoe dan ook feitelijk garant staan voor Israëls veiligheid.

Desondanks is ook de VS de afgelopen jaren niet in staat gebleken het vastgelopen vredesproces nieuw leven in te blazen. President Obama's oproep aan Israël, gedaan tijdens zijn speech in Caïro in 2009 en nadien in Washington in 2010, om de nederzettingenactiviteiten te bevrozen en te onderhandelen met als uitgangspunt de grenzen van voor 5 juni 1967 met eventuele *land swaps* (gebiedsruil), heeft vooralsnog niets opgeleverd. Israël heeft zich hier tot nu toe niets aan gelegen laten liggen; premier Netanyahu heeft in een gemeenschappelijke zitting van de Amerikaanse Senaat en het Congres zelfs expliciet aangegeven dat Israël niet op de voorstellen zou ingaan.

De democratische stelsels in de VS en Israël, gecombineerd met de sterke pro-Israëllobby's, maken het vooralsnog vanuit intern-politieke overwegingen uiterst moeilijk om Israël tot een ander beleid te bewegen dan het huidige. In de praktijk betekent dit dat het beleid van Israël ten aanzien van de bezette gebieden wordt gedoogd, inclusief de schendingen van het internationale recht die er veelvuldig plaatsvinden.⁶⁸

Tegelijkertijd blijft de VS Israël financieel en militair steunen; Israël is de grootste buitenlandse ontvanger van Amerikaanse financiële steun.

Hoewel de VS in het verleden wel degelijk in staat is gebleken om een kritische houding ten aanzien van Israël aan te nemen (ook wat betreft het nederzettingenbeleid),⁶⁹ is de binnenlands-politieke situatie van dien aard dat het land er hoe dan ook voor zal kiezen om behoedzaam te opereren. De woorden van president Truman uit 1946 hebben ruim zestig jaar later nog niet veel aan waarde ingeboet: 'I'm sorry, gentlemen, but I have to answer to hundreds of thousands who are anxious for the success of Zionism; I do not have hundreds of thousands of Arabs among my constituents.'⁷⁰

- 266. In voetnoot 69 (door mij omgezet in een eindnoot, WK) beweert de AIV: “Zo blokkeerde president George H.W. Bush in februari 1992 een lening van 10 miljoen USD aan Israël vanwege het nederzettingenbeleid. In juni 1992, na de verkiezingsoverwinning van Yitzak Rabin en zijn belofte om ‘politieke nederzettingen’ te bevriezen, werd de lening weer vrijgegeven. Zie Susan M. Akram en Michael Lynk, ‘Arab-Israeli Conflict’, entry in the Max Planck Encyclopedia of International Law (Oxford: Oxford University Press, 2008), par. 41.” Dit is onjuist. Het ging niet om een lening van 10 miljoen USD maar om zogenaamde *loan guarantees* ter waarde van 10 miljard dollar.³¹⁹**
- 267. Met zijn verwijzing naar de woorden van president Truman suggereert de AIV dat de invloed van de Amerikaans-Joodse kiezer onrechtmatig is. Waarom wordt door de AIV niet ingegaan op het vraagstuk van de buitenlandse islamitische invloed op het Amerikaanse beleid, of op de (toenemende) invloed van islamitische lobbyorganisaties ‘on the Hill’?**

Nu president Obama is herkozen, mag evenwel niet worden uitgesloten dat hij tijdens zijn tweede en laatste ambtstermijn alsnog zal pogen beweging te brengen in het vredesproces. Veel hangt daarbij, zoals gezegd, af van de interne politieke machtsverhoudingen binnen de VS, gecombineerd met de invloed van pro-Israëlische lobbygroepen, zoals de AIPAC⁷¹ en de *Anti-Defamation League*.⁷²

Hierbij kan echter worden aangetekend dat in de Joodse Gemeenschap van de VS de laatste tijd ook kritische geluiden ten opzichte van het beleid van de Israëlische regering te horen zijn. Zo keurde de religieuze beweging onder Amerikaanse Joden de *Union for Reform Judaism* de beslissing over de bouw van extra nederzettingen na de stemming in de AVVN af, terwijl de leiders van de liberale Joodse gemeenschap, *B’nai Jeshurun*,⁷³ hun steun betuigden aan de Palestijnse resolutie van 29 november 2012. Verder stelde Rahm Emmanuel, de Joodse burgemeester van Chicago (en vroegere chefstaf van Obama), dat premier Netanyahu met zijn halsstarrige houding verraad had gepleegd aan Amerika’s vriendschap.⁷⁴

³¹⁹ Mitchell Bard (2013): *Loan Guarantees to Israel*: http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/US-Israel/loan_guarantees.html

In de Amerikaanse media gaan voorts stemmen op om niet uit het oog te verliezen dat de Joodse kiezers in meerderheid voor Obama stemden en om juist de stem van de grote groep gematigde Joodse kiezers, *'the quieter friends of Israel'*, luider te laten doorklinken.⁷⁵ Daags voor Obama's inauguratie op 20 januari 2013 stelde het gezaghebbende blad *The Economist*: 'One looming, disastrous Obama legacy could be the death of the two-state solution to the Israeli-Palestinian mess.' 'The two-state solution,' zo stelde het weekblad, 'is not quite dead. Barack Obama, among others, must do more to revive it,' en '(...) Mr Netanyahu – or whoever governs Israel – still depends on outsiders, especially America, for material, military and moral support. He should be told, loud and clear, above all by Mr Obama, that he cannot bank on such benefits indefinitely if he abuses the goodwill of those, including this newspaper, who fiercely defend Israel's right to exist.'⁷⁶ Deze gematigde geluiden, waarin duidelijk de urgentie van de situatie doorklinkt, zijn ongetwijfeld voor de nieuwe Amerikaanse regering van belang om tegenwicht te kunnen bieden aan pro-Israëlische lobbygroepen.

268. Ook hier slaat de AIV de spijker op de kop en laat hij in een freudiaanse verspreking ook zelf weer zijn 'true colors' zien. Immers: als "pro-Israëlische lobbygroepen" tegenwicht moeten krijgen, is dat vanzelfsprekend door anti-Israëlische krachten. En die zijn er genoeg.

Het recente bezoek van president Obama aan Israël en Ramallah heeft in ieder geval de indruk gewekt dat de Amerikaanse regering zich bewust is van de noodzaak het vredesproces weer op gang te brengen. De toespraak die president Obama op 21 maart 2013 hield voor een gehoor van Israëlische studenten, liet hierover geen twijfel bestaan. 'I believe that peace is the only path to true security. (...) you have the opportunity to be the generation that permanently secures the Zionist dream, or you can face a growing challenge to its future,' aldus de president, die tevens zei: 'It is not fair that a Palestinian child cannot grow up in a state of their own. (...) Just as Israelis built a state in their homeland, Palestinians have a right to be free people in their own land.'⁷⁷ Het valt evenwel te bezien of de VS ook concrete initiatieven zal verbinden aan deze woorden.

Ten aanzien van de Arabische landen in de regio verwijst de AIV naar de analyse in hoofdstuk II van alle regionale veranderingen en oplopende spanningen. Veel landen in de regio zullen, mede als gevolg van binnenlandspolitieke problemen, andere prioriteiten hebben dan het faciliteren van het vredesproces tussen Israël en de Palestijnen. Bovendien zullen ze, zo werd vastgesteld, minder geneigd zijn om vanwege strategische overwegingen en regionale stabiliteit concessies te doen aan principes en gevoelens van rechtvaardigheid. Dit zal vredesinitiatieven vanuit de regio eerder afremmen dan bevorderen.

Daarbij is nog een andere factor van belang. Vroeger kon worden betoogd dat in het kader van het Israëlisch-Arabische conflict diverse Arabische staten met machtsmiddelen tegenover Israël stonden en daarmee een risico vormden. Maar het Israëlisch-Arabische conflict heeft zich inmiddels grotendeels ontwikkeld tot een

Israëliisch-Palestijns conflict. Formeel kan nog steeds worden gesproken van een Israëliisch-Arabisch conflict, omdat lang niet alle Arabische staten vrede met Israël hebben gesloten. Maar er is nauwelijks meer sprake van een oorlogssituatie zoals voorheen; zeker niet sinds Egypte geen militaire tegenstander van Israël meer is na de Camp David-akkoorden van 1978 en het Egyptisch-Israëliische vredesverdrag van 1979.

269. In de eerste alinea's van het commentaar op het AIV-advies is genoegzaam aangetoond dat deze AIV-redenering volstrekt onjuist is.

Aangenomen kan worden dat de urgentie voor de landen in de regio om tot een alomvattende vredesregeling te komen hierdoor is afgenomen.

Daarbij komt dat herhaaldelijk gedane Arabische voorstellen om Israël te erkennen binnen de grenzen van 1967 en om vrede te sluiten als Israël zich binnen die grenzen zou terugtrekken, in het verleden door Israël niet zijn geaccepteerd.

Ondanks de hierboven geschetste overwegingen wil de AIV onderstrepen dat de landen in de regio in potentie een belangrijke rol kunnen spelen bij het op gang brengen van vredesonderhandelingen. Zo zou het zinvol zijn als zij het bredere Arabische Vredesinitiatief opnieuw in stelling zouden brengen, zo mogelijk in overleg met andere actoren, zoals de VS en de EU. Dit initiatief uit 2002 – dat in 2007 opnieuw naar voren werd gebracht – biedt perspectief op een normalisering van de betrekkingen tussen Israël en de Arabische wereld als Israël zich terugtrekt uit de bezette gebieden (zie ook hoofdstuk I). Volgens peilingen zou de helft van de Israëliische bevolking het plan (mits gesteund door de nieuwe Egyptische regering) ondersteunen als basis voor onderhandelingen.⁷⁸ De Meretz-partij heeft op basis van het initiatief eind 2012 zelf een vredesplan gepresenteerd.⁷⁹ De landen in de regio zouden er goed aan doen Hamas ertoe te bewegen ten minste het Arabische Vredesinitiatief te aanvaarden (geen erkenning van Israël zonder Israëliisch Palestijnse vrede vooraf) en om – net als Israël – van verder geweld af te zien. Daarnaast zou de Arabische regio de PA actiever kunnen ondersteunen dan nu gebeurt, met name op financieel-economisch gebied.

In ieder geval is het naar de mening van de AIV zeer wenselijk dat bij het zoeken naar een oplossing de landen in de regio worden betrokken, in het bijzonder Egypte en Jordanië (beide landen hebben een vredesverdrag met Israël).

Wel moet er rekening mee worden gehouden dat beide landen momenteel met aanzienlijke binnenlandse problemen te maken hebben, wat beperkingen oplegt aan hun diplomatieke handelingsvermogen. Hoewel de betrekkingen tussen Turkije en Israël sinds de excuses van Israël voor de gewelddadige onderschepping van de Gaza-flotilla naar verwachting zullen stabiliseren, valt in dit stadium relatief weinig te verwachten van Ankara als bemiddelende partij. Turkije wordt op dit ogenblik bovendien te veel geraakt door andere conflicten in het Midden Oosten, waaronder die in Syrië en Irak.

Voor Qatar is misschien een verkennende rol weggelegd bij verdere contacten met Hamas.

Mede in het licht van de mogelijkheden en beperkingen van het Kwartet, de VS en de Arabische regio, zal de AIV tot slot ingaan op de positionering van de Europese Unie. De mogelijkheden van de EU om ertoe bij te dragen dat het vredesproces nieuw leven wordt ingeblazen zijn in beginsel wellicht groter dan vaak wordt aangenomen. Vanwege de geografische nabijheid en de bestaande economische banden is de Arabische regio van evident politiek-strategisch belang voor de EU. Ten aanzien van speciaal Israël geldt dat Europa sterke (handels)banden heeft met dit land, terwijl sinds 2000 een EU-Israël Associatieovereenkomst (ter vervanging van een eerdere samenwerkingsovereenkomst) in werking is. In 2005 werden beide partijen het eens over een Actieplan in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid. Op het plan volgde een hele reeks van initiatieven die de relaties tussen de EU en Israël zowel in de breedte als de diepte beoogden te versterken.⁸⁰ Eerder (in 1997) werd een EU-Palestijnse Gebieden Interim Associatie Akkoord gesloten en in 2012 zijn de onderhandelingen over een hernieuwd Actieplan afgerond. In totaal ontvingen de Palestijnse Gebieden in 2011 459 miljoen euro aan steun van de EU (het betrof onder meer begrotingssteun, steun aan UNRWA, humanitaire hulp, steun aan capaciteitsopbouw van de overheid en steun ten behoeve van conflictpreventie).

Hoewel de EU om begrijpelijke redenen het vizier tot nu toe sterk heeft gericht op de inzet van de VS in het Midden-Oosten Vredesproces, is de AIV van mening dat een te afhankelijke opstelling geen recht doet aan de belangen die er voor de EU op het spel staan en aan de eigen mogelijkheden die de EU in potentie heeft om een oplossing voor het conflict te bevorderen. De inspanningen van de VS en – in het verlengde daarvan – van het Kwartet hebben de afgelopen decennia nauwelijks tot tastbare vooruitgang in het Midden-Oosten Vredesproces geleid. De EU heeft hier tot nu toe geen autonoom beleid tegenover gesteld en mogelijk heeft de relatief volgzaam opstelling die de EU en de lidstaten in het verleden hebben verkozen, de stagnatie van het Midden-Oosten Vredesproces eerder in de hand gewerkt dan voorkomen. De AIV zou het dan ook wenselijk vinden dat de EU aankoerst op een meer zelfstandig beleid ten aanzien van het vredesproces, waar mogelijk in aansluiting op de Amerikaanse inspanningen, maar waar nodig op eigen leest geschoeid. In concreto beveelt de AIV aan dat de EU allereerst tracht de VS op het hoogste politieke niveau te doordringen van de urgente noodzaak om het Midden-Oosten Vredesproces nieuw leven in te blazen. Voorts – en mede afhankelijk van de inspanningen die de VS bereid is te leveren – kan de Hoge Vertegenwoordiger van de EU nagaan of het houden van een Midden-Oostenconferentie, waartoe de EU tezamen met geïnteresseerde landen in de regio het initiatief zou kunnen nemen, behulpzaam kan zijn om de Israëliërs en Palestijnen opnieuw tot elkaar te brengen. Uiteraard zou een dergelijke conferentie, op straffe van mislukking, goed moeten worden voorbereid. Een andere mogelijkheid om het vredesproces weer op

gang te krijgen zou het beleggen van een speciale zitting van de Veiligheidsraad zijn, waarbij met deelname van Israël en de PA de parameters (eindtermen) van een vredesregeling worden vastgesteld. Met zo'n aanpak zou afstand worden genomen van de in het verleden gevolgde benadering (zoals van de 'Routekaart') om in tussenstappen tot overeenstemming over een finale regeling te geraken. Onenigheid tussen partijen over de uitvoering van de tussenstappen stond serieuze onderhandelingen over de hete hangijzers van het conflict (in het bijzonder de status van Oost-Jeruzalem en het gezag over de Heilige Plaatsen alsmede het recht op terugkeer van Palestijnen naar Israël) in de weg. De route via de Veiligheidsraad zou aan Europese kant een speciale verantwoordelijkheid leggen bij het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk, de enige Europese landen die permanent lid zijn van dit orgaan. De rol die Nederland daarbij zou kunnen spelen komt in het volgende hoofdstuk aan de orde.

De AIV signaleert dat goed bedoelde internationale oproepen in het verleden weinig effect hebben gesorteerd. Afgaande op de ervaringen van de afgelopen decennia, meent de AIV dat de kans op wijziging van de koers van met name Israël groter is als het land wordt geconfronteerd met de (politieke en materiële) consequenties van zijn optreden. Dit zal het land eerder in beweging brengen dan het tot dusver gevolgde beleid.

Deze zienswijze doet uiteraard niets af aan het volledige begrip dat de AIV heeft voor de eis van Israël voort te kunnen bestaan in een veilige omgeving.

Tegelijkertijd wijst de AIV erop dat de frustratie van de Palestijnse politieke aspiraties enerzijds en de aard van de Israëlische bezettingspolitik anderzijds juist bijdragen aan een voedingsbodem voor Palestijns extremisme en verbitterde Palestijnen ontvankelijk maken voor medewerking aan gewelddadige acties. Een voortzetting van de huidige situatie zal de risico's voor Israël wat betreft de eigen veiligheid in de toekomst dan ook eerder vergroten dan doen afnemen.

Tegelijkertijd moet de EU aan de betrokken partijen duidelijk maken dat er geen tijd meer te verliezen is wat de tweestatenoplossing betreft. Ook vanwege de urgentie is eigenstandig EU-optreden vereist, en wel een dat gebaseerd is op het bestaande internationale recht (waaronder het humanitair recht en mensenrechtenverdragen). Dat biedt naar de mening van de AIV een solide basis voor de EU-inspanningen ten aanzien van het vredesproces (zie hoofdstuk I). Door het internationale recht te hanteren als toetsingskader voor het gedrag van de conflictpartijen en daarenboven het ontwikkelen en implementeren van operationeel beleid (ook ter zake van de parameters voor de finale statusonderhandelingen) betoont de EU zich niet alleen een betrouwbare actor, maar doet ze ook recht aan de door haar bepleite normatieve rol op het wereldtoneel. Kritiek op schendingen van het internationale recht en de mensenrechten zou expliciet en zichtbaar moeten worden gemaakt, ongeacht welke partij voor de desbetreffende schendingen

verantwoordelijk is. Deze kritiek zou niet vrijblijvend moeten zijn, maar ertoe moeten dienen om via de geëigende EU-kanalen druk uit te oefenen op de betrokken partijen.

Het EU-optreden zou in ieder geval de volgende elementen moeten omvatten:

- Ter bevordering van de levensvatbaarheid van de tweestatenoplossing dienen de grenzen van 1967 als uitgangspunt te worden genomen.

270. **Hier spreekt de AIV opnieuw ten onrechte over “de grenzen van 1967”.**

Het gaat echter niet om een internationale of permanente grens maar om een wapenstilstandslijn die werd overeengekomen in de wapenstilstandsovereenkomst van 3 april 1949 tussen Israël en (Trans)Jordanië.

271. **Hier slaat de AIV in één opzicht onbedoeld de spijker op z'n kop. Het gaat om levensvatbaarheid. Maar indien de wapenstilstandslijn van 1949 als uitgangspunt wordt genomen wordt de Joodse staat ter hoogte van Herzliya veroordeeld tot een onverdedigbare territoriale diepte van 15 kilometer.**

Dat is iets meer dan twee keer de lengte van de Haagse Laan van Meerdervoort. Vrijwel de gehele Randstad Tel Aviv, inclusief de internationale luchthaven Ben Goerion, zou daarmee binnen bereik komen van gemakkelijk door de Palestijnse Arabieren te verkrijgen of reeds in hun bezit zijnde wapens, zoals machinegeweren, lichte grond-grond-raketten, mortieren en antitank- en antivliegtuigraketten.

Het is evident dat het AIV-advies voor een terugtrekking achter de wapenstilstandlijnen van 1949 de levensvatbaarheid van de Joodse staat tot bijna nul zou reduceren.

- Oost-Jeruzalem als hoofdstad en als politiek en economisch centrum van een toekomstige Palestijnse staat is daarbij van centraal belang. De EU zou daarom duidelijk moeten blijven maken dat Jeruzalem een essentieel onderdeel vormt van een te onderhandelen slotovereenkomst en dat geen eenzijdige maatregelen mogen worden genomen die zo'n overeenkomst op voorhand onmogelijk maken.
- Het nederzettingenbeleid van Israël en het repressieve optreden op de Westoever tegen de Palestijnse Autoriteit en tegen de bevolking zijn strijdig met internationale rechtsregels en bemoeilijken in belangrijke mate een vredesoplossing; de EU dient duidelijk te maken dit niet te kunnen tolereren.
- Bijzondere aandacht verdient daarnaast de Israëlische blokkade van Gaza, omdat deze een risico inhoudt voor een vredesoplossing. De EU-positie ('onmiddellijke, duurzame en onvoorwaardelijke' beëindiging van de blokkade)⁸¹ zou moeten worden opgevolgd.

272. De controlerende Israëlische blokkade van de Gazastrook is noodzakelijk en legaal.³²⁰ De AIV, die zich zo graag op het internationale recht beroept, zou dat ook hier moeten doen.

- Daarnaast zou Veiligheidsraadsresolutie 1860,⁸² die oproept tot een duurzaam bestand en het actief tegenwerken van wapensmokkel, moeten worden nageleefd. Het gaat óók om de veiligheid van Israël.
- De oprechte zorgen die onder de Israëlische regering en bevolking bestaan over de voortdurende aanslagen die radicale Palestijnse groepen op Israëlische burgers plegen, verdienen eveneens aandacht.

De constante dreiging van geweld dient een halt te worden toegeroepen – ook hiertoe biedt het internationale recht een goede basis.

273. Opnieuw geen woord over de mechanismes van de haat, hetgeen een cruciale omissie is. Want de AIV verzwijgt net als elders in zijn advies over “Perspectieven op duurzame vrede in het Midden-Oosten” niet alleen de wortel van het conflict maar ook het door de PLO/Palestijnse Autoriteit van meet af aan systematisch bevorderen van een klimaat van ophitsing tot haat en geweld tegen Joden en Israel, hetgeen niet alleen een flagrante schending is van de Oslo-Akkoorden maar hetgeen uiteraard als niets anders het vredesproces blokkeert en een duurzame vrede sowieso onmogelijk maakt.

Mede met het oog op het laatste punt acht de AIV het wenselijk dat de EU bevordert dat met alle relevante betrokken partijen wordt gesproken, inclusief (het democratisch gekozen) Hamas.

Het uitsluiten van bepaalde direct betrokken belangrijke groepen werkt slechts in het nadeel van een vredesoplossing. De uitsluiting van de PLO heeft dat vele jaren aangetoond. Het is essentieel om realisme te betrachten, of men de betrokken partijen nu gunstig gezind is of niet.

Het feit dat Hamas er nog steeds onverzoenlijke en radicale standpunten op na houdt, sluit niet uit dat een *de-facto*-erkenning van Israël onder bepaalde voorwaarden bereikbaar is.⁸³ Dit vormt slechts een reden temeer om met deze organisatie te communiceren teneinde op te roepen tot constructieve ideeën.

274. Het becommentariëren van dit bizarre, voor Israel levensgevaarlijke en voor de bestrijding van het internationale terrorisme zeer schadelijke AIV-voorstel is overbodig.

Verder is het van belang om een interne Palestijnse verzoening, met name tussen de Palestijnse Autoriteit en Fatah enerzijds en Hamas anderzijds te helpen bevorderen. Hoe het oordeel over de organisatie ook luidt,

³²⁰ Ethan Bronner and Neil MacFarquhar (2011): *Israel blockade of Gaza legal, UN review says*:

http://www.boston.com/news/world/middleeast/articles/2011/09/02/israel_blockade_of_gaza_is_legal_un_review_says/

Hamas is voor het bereiken van Palestijnse eenheid onmisbaar. Maar ook van Hamas mag zin voor realiteit worden verlangd: zij zal moeten aanvaarden dat de nieuwe Palestijnse regering voldoet aan het politieke platform van de PLO (in overeenstemming met de Kwartet-voorwaarden).

Ondertussen verdient het aanbeveling om de Palestijnen betalingsbalanssteun te geven en hen te ondersteunen bij de versterking van de Palestijnse staatsinstellingen.

Verder pleit de AIV ervoor dat de EU eventuele juridische steun verleent aan diegenen aan Palestijnse zijde die het slachtoffer zijn van het Israëliësch beleid.

In dit verband roept de AIV in herinnering dat *EU-Heads of Mission* in Jeruzalem en Ramallah in het verleden diverse mogelijkheden voor rechtsbijstand hebben voorgesteld. Het komt er nu op aan deze te realiseren.

Een dergelijke EU-inzet (die neerkomt op enerzijds het consistent toepassen van internationale rechtsregels en hieraan ook consequenties verbinden – zie ook het volgende hoofdstuk – en anderzijds ondersteuning van Palestijnse zijde waar mogelijk) kan zorgen voor een nieuwe dynamiek in het vastgelopen vredesproces en kan partijen er wellicht toe bewegen de gang naar de onderhandelingstafel weer te overwegen – hetgeen een eerste vereiste is voor de hervatting van het onderhandelingsproces.

Ter afsluiting van dit hoofdstuk, concludeert de AIV dat het Kwartet niet de ideale formatie is gebleken om een vredesovereenkomst naderbij te brengen. Al eerder werd aangegeven dat de VS van alle internationale spelers de meeste *leverage* heeft bij de partijen die met elkaar in conflict zijn gewikkeld. Mede gezien de dringende binnenlandse problemen (de noodzaak van *nation-building at home*) en de steun in het Congres tot nu toe voor de harde opstelling van Netanyahu, is het echter onzeker of president Obama vastbesloten is in de richting van beide partijen alle beschikbare middelen in te zetten om een vredesregeling te forceren. Dit maakt de potentiële rol van de EU extra relevant. De mogelijkheden van de EU om bij te dragen aan hervatting van het vredesproces zijn in beginsel groter dan vaak wordt aangenomen. Per slot van rekening vormt de EU de belangrijkste handelspartner van Israël en bestaan er ook op andere terreinen sterke banden tussen Europese landen en de Israëliësch staat. Tegelijk mag de EU zich tot een van de grootste donoren van de Palestijnen rekenen; zonder Europese hulp kan het Palestijns gezag zich moeilijk handhaven.

De AIV beoordeelt het als wenselijk dat de EU meer dan voorheen aankoerst op een zelfstandig optreden ten aanzien van het vredesproces. Waar mogelijk moet worden aangesloten op (eventuele) Amerikaanse inspanningen, omdat een gemeenschappelijke westerse politiek, met steun uit de Arabische regio, de beste waarborgen biedt voor de hervatting van het vredesproces. Maar zo nodig dient de EU een zelfstandig beleid te voeren – met het internationale recht als solide basis.

V De rol van Nederland

De vierde vraag van adviesaanvraag luidt: *Hoe kan Nederland, op basis van de beginselen van internationaal recht, bijdragen aan vooruitgang in het Midden-Oosten Vredesproces? Wat kan Nederland zelf ondernemen en waar zou het in Europees en ander internationaal verband op kunnen aansturen?*

In antwoord op de vraag wat Nederland kan doen, sluit de AIV zich allereerst aan bij de koers van de huidige Nederlandse regering om stappen ter bevordering van het vredesproces zoveel mogelijk tezamen met EU-partners te zetten. Investeren in het bereiken van een eensgezinde Europese opstelling ziet de AIV als een van de belangrijkste opgaven van het Nederlands Midden-Oostenbeleid. Hoe eensgezinder Europa is, des te meer kan Nederland eraan bijdragen dat de EU de gezamenlijke principiële posities vertaalt in concreet en effectief beleid. Niet alleen principes huldigen maar ze ook in de praktijk brengen, is daarbij het parool.

De basis voor het EU-beleid, zoals de AIV zich dat voorstelt, is uiteengezet in het vorige hoofdstuk. Omdat dit beleid is gegrond in het internationale recht, sluit het naar de mening van de AIV goed aan op de bevordering van de internationale rechtsorde die Nederland voorstaat en die ook als zodanig in de Grondwet is vastgelegd.

Hoewel het geen eenvoudige opgave zal zijn om de door de AIV bepleite zelfstandige Europese opstelling te realiseren, meent de AIV dat gezien alle EU-verklaringen en Raadsconclusies die voorhanden zijn, de basis hiervoor in feite al is gelegd. Het gaat nu om de uitvoering. Indien Nederland daadwerkelijk een betekenisvolle bijdrage wil leveren aan het vredesproces in EU-verband, zal het naar de opvatting van de AIV moeten investeren in intensieve diplomatie op het niveau van de hoofdsteden, eventueel met gelijkgezinde partners. Gezien de moeilijkheden die zijn te voorzien om alle 27 EU-landen op een lijn te krijgen, wenst de AIV een vredesrol van Europese coalities van bereidwillige staten echter niet bij voorbaat uit te sluiten. Het komt er vooral op aan dat de grote Europese landen – het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland – tot overeenstemming komen en bereid zijn het voortouw te nemen.

Nederland kan, naast een actief optreden in de EU, gebruik maken van zijn eigen en directe invloedssfeer in de bilaterale betrekkingen met Israël en de Palestijnen om het vredesproces een nieuwe kans te geven. De dialoog met beide partijen dient hiertoe te worden bevorderd en geconsolideerd. **Daarbij dient, daarover is de AIV het met de Nederlandse regering eens, onvoorwaardelijke steun voor een van beide partijen te worden vermeden en een evenwichtige benadering te worden gevolgd.**

- 275. De AIV pleit voor een evenwichtige benadering, maar schendt dat beginsel zelf op grove wijze door in dit advies een volstrekt eenzijdige benadering ten aanzien van Israël te kiezen, waarbij alles in het werk wordt gesteld (inclusief het op ongehoorde wijze plegen van geschiedvervalsing, het manipuleren met feiten en VN-resoluties, het verdraaien van het internationaal recht en het verzwijgen van cruciale informatie) om de Joodse staat in een kwaad daglicht te stellen en de**

Palestijns-Arabische conflictpartij wit te wassen, en waarbij wordt opgeroepen sancties tegen Israël in te stellen en relaties aan te knopen met de terroristische organisatie Hamas.

Dit houdt overigens ten aanzien van Israël in dat zolang er geen wijziging komt in het optreden van dit land in de bezette gebieden, er voor Nederland geen reden is de bilaterale relaties met Israël op te waarderen, bijvoorbeeld via de oprichting van een bilaterale Samenwerkingsraad, zoals het kabinet-Rutte I voornemens was. Eerder vormt dit optreden aanleiding om die betrekkingen, vooral op economisch en militair niveau, te bevriezen of zelfs te beperken.

- 276. De AIV gaat hier opnieuw voluit op het orgel tegen Israël, maar laat de vele wandaden van de tot op het bot corrupte en ten aanzien van Israël malicieus handelende Palestijns-Arabische conflictpartij buiten beschouwing, zoals daar zijn: de systematische verheerlijking van anti-Israëlisch geweld, het afwijzen van alle vredesvoorstellen, het weigeren om zonder voorwaarden vooraf te onderhandelen en het verduisteren van honderden miljoenen euro's aan steungelden van de EU en EU-lidstaten.**

Niet als doel op zichzelf, maar als reële bijdrage tot de oplossing van het probleem zou de Nederlandse regering bij partijen kunnen sonderen of het zinvol is dat Nederland zijn goede diensten aanbiedt om Israëliërs en Palestijnen weer met elkaar aan tafel te krijgen teneinde de vredesbesprekingen te hervatten. De AIV staat hier de faciliterende en bemiddelende rol voor ogen, zoals Noorwegen en ook Zweden die in het verleden met betrekking tot het Israëlisch-Palestijnse conflict hebben vervuld.⁸⁴ Den Haag zou zich goed lenen voor een mogelijke locatie van besprekingen. Overigens ligt het voor de hand in de diplomatieke contacten ook na te gaan in hoeverre de Scandinavische landen ten aanzien van het betrokken conflict nog steeds een makelaarsrol ambiëren. In elk geval moet worden voorkomen dat Nederland zijn diplomatieke hand overspeelt en dat kleinere landen met elkaar zouden wedijveren om zo'n rol op zich te nemen. Mocht aan bemiddeling als hier bedoeld geen behoefte blijken te bestaan (en daar moet terdege rekening mee worden gehouden), dan beveelt de AIV de Nederlandse regering aan ter aanvulling van het voeren van een directe dialoog met beide partijen de mogelijkheden van *second-track diplomacy* te beproeven. Dit zou gestalte kunnen krijgen door middel van (informele) conferenties van denktanks en maatschappelijke organisaties die gematigde krachten uit de samenlevingen van beide zijden bijeen brengen. De Nederlandse regering zou daarbij een ondersteunende rol kunnen spelen. Ook valt te denken aan seminars en andere wetenschappelijke uitwisselingen, alsmede debatten tussen Israëlische en Palestijnse opinieleiders, die met officiële aanmoediging door Nederland worden gehouden. Voor de AIV ligt de ratio van het voorstel tot een maatschappelijke dialoog tussen de conflictpartijen vooral in het volgende opgesloten. Hoewel de radicale geluiden in de publieke opinie vaak het hardst doorklinken, blijkt

steeds weer dat grote(re) groepen Joodse Israëliërs en Palestijnen er gematigder en verzoeningsgezinde ideeën op nahouden. Als de stem van deze groepen meer zou worden gehoord in het publieke debat, zou dit het politieke krachtenveld positief kunnen beïnvloeden. Deze groepen, waaronder veel jongeren en vrouwen, zou Nederland bij initiatieven die erop zijn gericht om vertegenwoordigers uit de Israëlische en Palestijnse samenleving met elkaar in gesprek te brengen, uitdrukkelijk moeten betrekken.

In dit verband constateert de AIV met instemming dat de Nederlandse regering in de Kamerbrief over het Midden-Oosten Vredesproces van december 2012 zinspeelt op de oprichting van bilaterale fora in relatie met Israël en de Palestijnse Autoriteit. Hieruit blijkt de onderkenning van de mogelijke betekenis van het bijeenbrengen van vertegenwoordigers van diverse maatschappelijke groepen uit Israël en de Palestijnse gebieden om te spreken over kwesties van wederzijds belang.⁸⁵

De AIV oordeelt eveneens positief over de bijdrage die Nederland levert aan de EU-politiemissie in de Palestijnse gebieden (EUPOL COPPS) en de ondersteuning van de Amerikaanse missie van de *United States Security Coordinator* (USSC).⁸⁶ Het verdient aanbeveling na te gaan of Nederland zich nuttig kan maken door additionele inspanningen te leveren om de rechtsstatelijke ontwikkeling en de vorming van staatsinstellingen in de Palestijnse gebieden te helpen bevorderen. Te denken valt aan onder meer opleidingsprogramma's voor rechters, politiefunctionarissen en andere ambtsdienaren.

Bij een evenwichtige benadering van het Israëlisch-Palestijnse conflict past bij Nederland ook een actievere rol op het terrein van de 'waterdiplomatie'.

Een dergelijke rol kan ons land met toenemend vertrouwen tegemoet zien, omdat zich steeds meer technische en economische oplossingen aandienen. Dankzij de snelle ontwikkeling en toepassing van ontziltingstechnieken in Israël vindt er een verschuiving plaats van waterschaarste naar voldoende aanbod. Bij een ruimer gebruik van deze technieken, ook ten bate van de Palestijnen, kan de combinatie van de Nederlandse diplomatieke ervaring in de regio en de Nederlandse waterkennis haar waarde bewijzen, ook voorafgaand aan een meer omvattend vredesproces.

Waar het gaat om de gevoelige kwestie van het nemen van concrete stappen tegen het Israëlische nederzettingenbeleid, is de AIV van opvatting dat de EU en in EU-verband Nederland alles moeten doen wat in hun vermogen ligt om de bestaande verdragen, besluiten van de VN-Veiligheidsraad en talrijke daarop gebaseerde politieke uitspraken na te leven.

277. De AIV verzwijgt hier opnieuw het onomstootbare feit dat Israel juridisch onderbouwde aanspraken kan doen gelden op de betwiste gebieden en dat de kwestie van de Joodse 'nederzettingen' moet worden opgelost in bilaterale onderhandelingen tussen Israel en vertegenwoordigers van de Palestijnse Arabieren. Door deze informatie te verzwijgen

positioneert de AIV zich als eenzijdige lobbyist in plaats van als wetenschappelijk verantwoord en politiek neutraal opererend adviesorgaan van de regering en de Staten-Generaal.

Een bijzonder vraagstuk dat alle aandacht van de Europese regeringen verdient, betreft producten die worden gemaakt in de nederzettingen. In een recent rapport, opgesteld door 22 NGO's, wordt uitvoerig gedocumenteerd weergegeven op welke wijze Israël en, via Israël, de EU profijt trekken van economische activiteiten in de nederzettingen.⁸⁷ Ook geeft het rapport een (niet-uitputtend) overzicht van Europese bedrijven die in de nederzettingen actief zijn.⁸⁸ Het rapport geeft tevens zeer gedetailleerd weer welke maatregelen de EU zou kunnen of moeten nemen, mede in het licht van de posities die zij in het recente verleden vele malen ten aanzien van de nederzettingen heeft betrokken.⁸⁹

Overeenkomstig het rapport moet de EU er naar de mening van de AIV veel strikter dan thans het geval is, en diverse pogingen van in het bijzonder de Europese Commissie ten spijt, op toezien dat Israël voor producten gemaakt in de nederzettingen geen voordeel behaalt op basis van het al genoemde Associatieverdrag tussen de EU en Israël. Dat verdrag voorziet onder meer in de mogelijkheid van vrijstelling of verlaging van invoerrechten voor producten afkomstig uit Israël bij invoer in de EU. Aangezien de nederzettingen door de EU niet zijn erkend als onderdeel van Israël, mogen producten uit de nederzettingen niet voor vrijstelling of verlaging van invoerrechten in aanmerking komen – zoals in 2010 is bevestigd door het Europese Hof van Justitie.⁹⁰

In dit verband juicht de AIV het toe dat de Nederlandse regering inmiddels heeft aangekondigd zich er in de EU voor te zullen inzetten dat 'producten afkomstig uit de nederzettingen niet in de EU worden ingevoerd onder (...) voor Israëlische producten geldende preferentiële tarieven.'⁹¹

Problematisch is echter dat, zoals in het eerdergenoemde rapport uiteen wordt gezet, de verantwoordelijkheid voor het identificeren van producten uit de nederzettingen momenteel eenzijdig bij de EU ligt. In eerste instantie (sinds 2005) lag de verantwoordelijkheid bij de Europese douaneautoriteiten; recent heeft de Europese Commissie deze uitgebreid naar bedrijven die de producten importeren. De AIV is – met de opstellers van het rapport – van mening dat de verantwoordelijkheid voor het onderscheiden van producten uit de nederzettingen veeleer bij Israël als exporterend land zou moeten worden gelegd en dat van Israëlische exporteurs mag worden verwacht dat zij – overeenkomstig bestaande EU-verordeningen – de herkomst van producten uit de nederzettingen adequaat weergeven.

Een ander probleem dat de producten uit de bezette gebieden betreft, is de verantwoordelijkheid die verkopers in de EU hebben ten aanzien van de consument om producten duidelijk en adequaat te etiketteren. Producten afkomstig uit de bezette gebieden zouden moeten worden aangemerkt als '*Products from the West Bank, made by Israel*' (of een vergelijkbaar label), zodat consumenten ter zake hun eigen keuzes kunnen

bepalen. Met het oog hierop heeft het VK in 2009 (vrijwillige) nationale etiketterings- richtlijnen opgesteld voor producten uit de bezette gebieden, hierin in 2012 gevolgd door Denemarken. In mei 2012 werden op dit punt in de EU afspraken gemaakt waaraan iedere lidstaat zich heeft verbonden.⁹² De AIV heeft er met instemming van kennisgenomen dat inmiddels ook Nederland, bij monde van minister-president Mark Rutte, heeft aangekondigd specifieke maatregelen te zullen nemen ter uitvoering van deze afspraken.⁹³ Ook in het geval van adequate etikettering is de vraag echter gerechtvaardigd of Nederland en de EU geen verdergaande consequenties moeten verbinden aan de erkenning dat de Israëlische nederzettingen in bezet Palestijns gebied illegaal zijn.⁹⁴ De AIV pleit ervoor dat Nederland niet alleen concrete stappen zet ten behoeve van een correcte etikettering van Israëlische producten uit de bezette gebieden, maar dat het zich er ook voor inzet dat Nederlandse en Europese bedrijven actief worden ontmoedigd om zaken te doen met Israëlische bedrijven die zijn gevestigd in de nederzettingen.⁹⁵ **In het geheel van deze maatregelen past ook dat officiële contacten met bijvoorbeeld de Ariel University⁹⁶ in bezet gebied worden gemeden.**

277. Uit de voetnoot bij deze passage blijkt andermaal de activistische benadering van de AIV, die verder gaat dan wat van een adviesorgaan mag/kan worden verwacht: “In dit verband heeft de AIV met instemming kennisgenomen van het besluit van Unilever om een pretzelfabriek in Barkan, de industriële zone van de Joodse nederzetting Ariel, te sluiten”.

Tot slot is het onder artikel 215 van het Verdrag betreffende de Werking van de EU mogelijk voor de EU om ‘restrictieve maatregelen’ te nemen om de import van producten uit de nederzettingen aan banden te leggen. De Ierse minister van Buitenlandse Zaken heeft in mei 2012 opgeroepen tot een EU-wijd verbod op de import van producten uit de bezette gebieden.⁹⁷ Een dergelijk breed gedragen verbod zal politiek gezien weliswaar niet eenvoudig te realiseren zijn, maar de AIV ziet hierin geen reden om deze optie op voorhand uit te sluiten. Integendeel, in lijn met de in dit advies bepleite consistente toepassing van het internationale recht, ligt het voor de hand dat Nederland zich er waar mogelijk voor inzet dat stappen worden genomen in deze richting. De AIV wijst er bovendien op dat individuele lidstaten ook de mogelijkheid hebben om unilateraal dergelijke maatregelen te treffen.⁹⁸

Daarbij zal wel duidelijk moeten worden gemaakt dat dergelijke maatregelen geen sancties zijn die zich richten tegen Israëlische ondernemers in de nederzettingen, maar de uit het internationale recht voortvloeiende consequenties van het Israëlische overheidsbeleid dat het die ondernemers mogelijk maakt te doen wat zij doen. Lang niet alle bewoners in de nederzettingen behoren tot de extremistische vleugel van de zionistische beweging.⁹⁹ Mede gelet op de noodzakelijke medewerking van *alle* betrokkenen aan de uitvoering van een vredesregeling moet worden voorkomen dat de gematigder ingestelde bewoners, louter om materiële redenen, hun toevlucht gaan nemen tot actief verzet. Ook moet de EU bij alle maatregelen die zij treft steeds trachten aansluiting te vinden bij lokale groepen die het belang van een verbetering van de relatie met de

Palestijnen inzien, teneinde deze verder te versterken en daarmee het vredesproces van onderop meer handen en voeten te geven.

De ontwikkelingen rond het vredesproces in de afgelopen tijd overziende komt de AIV tot de conclusie dat voor Nederland evenzeer geldt wat op de EU als geheel van toepassing is: in feite is er niet zoveel reden de officiële standpunten bij te stellen om een regeling van de Israëliësch-Palestijnse kwestie dichterbij te brengen. Allerlei eerdere EU-verklaringen, de Routekaart voor Vrede en relevante Veiligheidsraadsresoluties bevatten al de noodzakelijke elementen voor een beslechting van het conflict, zij het dat het steeds bij woorden is gebleven zonder dat daaraan daden zijn verbonden. Van belang is dat alle betrokken partijen de reeds bestaande standpunten ook uitvoeren en zich dienovereenkomstig gedragen. Niet alleen vinden wat wij vinden, maar ook uitvoeren en naleven wat wij officieel hebben verklaard. Dit zou ook de leidraad voor het Nederlands beleid moeten zijn.

VI Samenvatting en aanbevelingen

In overeenstemming met de strekking van de aanvraag van de Eerste Kamer, gaat de AIV in dit advies primair in op de vraag hoe het vredesproces in het Midden-Oosten weer op gang kan worden gebracht. De urgentie van beëindiging van het conflict tussen Israël en de Palestijnen is groter dan ooit.

Enerzijds worden de kansen op de uitvoering van een tweestatenoplossing ernstig bedreigd door de voortdurende uitbreiding van Israëlische nederzettingen in de buurt van Oost-Jeruzalem en elders op de Westelijke Jordaanoever; dit naast de vele andere illegale Israëlische nederzettingen die er al vele jaren zijn. Anderzijds is de situatie in de directe omgeving van Israël bijzonder instabiel en de kans groot dat de Palestijnen (opnieuw) hun toevlucht zullen nemen tot geweld, met alle schadelijke gevolgen van dien.

De AIV is van mening dat een tweestatenoplossing nog steeds de beste basis biedt voor een vredesregeling tussen beide partijen. De optie van een binationale staat is vanuit humanitair-idealistisch oogpunt wellicht aantrekkelijk, maar stuit op onoverkomelijke principiële en praktische bezwaren. Het alternatief van een blijvende Israëlische bezetting van de Palestijnse gebieden, gepaard gaande met repressie, beperkte bewegingsvrijheid van de plaatselijke bevolking en ongelijke verdeling van de watervoorraad, zal nieuw geweld aan Palestijnse kant uitlokken – de vraag is alleen wanneer. Bovendien houdt een dergelijk scenario, met een welhaast onvermijdelijke (verdere) aantasting van de burgerrechten van Palestijnen maar ook van dissidente Israëliërs, een gevaar in voor de democratische rechtsorde in Israël zelf. Wel moet een tweestatenoplossing worden ingebed in afspraken over gebiedsruil, de rechtmatige terugkeer van Palestijnen, voor zover zij dit wensen, naar hun oorspronkelijke woonplaatsen in Israël en veiligheidswaarborgen.

Ofschoon de AIV beseft dat het verloop van het Israëlisch-Palestijnse conflict in belangrijke mate wordt bepaald door politieke factoren (krachtsverhoudingen, politiek leiderschap, definitie van nationale belangen alsmede de dynamiek van de binnenlandse politiek in wisselwerking met externe interventies), is het belangrijk dat dit conflict wordt getoetst aan het algemeen aanvaarde juridische kader en binnen dat kader tot een goed einde wordt gebracht. Vandaar dat in het advies ruime aandacht is besteed aan relevante internationaalrechtelijke aspecten, die onder meer voortvloeien uit het recht op zelfbeschikking van volkeren, de rechten en plichten van een bezettende mogendheid en de proportionaliteitsregel inzake het gebruik van geweld.

Referentiepunt voor de AIV in dit verband is de *Advisory Opinion* van het Internationaal Gerechtshof (IGH) uit 2004. Weliswaar is de aanleiding van het advies in eerste aanleg de vraag naar de rechtmatigheid van de bouw door Israël van de scheidingsmuur (voor een groot deel op Palestijns gebied), maar het oordeel van het IGH strekt zich uit tot nagenoeg de gehele juridische stand van zaken met betrekking tot het conflict. Het Hof betreft onder andere ook de Israëlische nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever in zijn oordeelsvorming. Het komt tot de conclusie dat Israël zich met zijn bezettingspolitiek schuldig maakt aan

schendingen van het internationale recht. Deze betreffen onder meer het recht op zelfbeschikking van het Palestijnse volk, de bewegingsvrijheid van alle inwoners in de bezette gebieden, het recht op werk, gezondheidszorg en onderwijs. Verder leveren, naar de mening van het IGH, de muur en de nederzettingen schendingen op van de Vierde Geneefse Conventie (inzake de bescherming van burgers in oorlogstijd) en van desbetreffende resoluties van de Veiligheidsraad, omdat zij bijdragen aan het veranderen van de demografische samenstelling van de bezette gebieden. Er kan geen twijfel bestaan over de toepasselijkheid van de bewuste Conventie op deze gebieden. **Aangezien de AIV – zoals hieronder wordt aangegeven – een actieve opstelling van de EU in het conflict van wezenlijke betekenis vindt, wijst hij ook op het belang van de bepaling in de Associatieovereenkomsten (artikel 2), met zowel Israël als de Palestijnen, waarin wordt gesproken over 'het respect voor de mensenrechten en democratische beginselen'.**

278. Dit is een *schijnbaar* evenwichtige bewering van de AIV. In zijn advies wordt immers volstrekt eenzijdig stelling genomen tegen Israël en wordt alleen in de marge en op obligate wijze verwezen naar Palestijns-Arabische verplichtingen. Nergens wordt de PLO/PA op concrete wijze bekritiseerd en nergens worden concrete strafmaatregelen tegen de PLO/PA voorgesteld. Terwijl er legio bewijzen bestaan dat de PLO/PA geen duurzame vrede met Israël nastreeft en dat respect voor mensenrechten en democratische beginselen bij de PLO/PA ontbreekt.

De AIV heeft zich ook gebogen over de gevolgen voor de vredeskansen van de hervormings- bewegingen en omwentelingen die grote delen van de Arabische wereld al meer dan twee jaar op haar grondvesten hebben doen schudden. **Daarbij is hij tot de conclusie gekomen dat de regionale ontwikkelingen, die complexe dwarsverbanden laten zien, tot nu toe geen wezenlijke invloed hebben gehad op het Israëlisch-Palestijnse conflict, in positieve noch in negatieve zin.**

279. De onjuistheid van deze conclusie wordt in punt 252 uitgewerkt.

Wel maken deze ontwikkelingen de urgentie van het vinden van een oplossing nog groter gelet op de overheersende instabiliteit in de regio. Ook moet er rekening mee worden gehouden dat in de toekomst de toegenomen invloed van de Islamitische partijen zich zal vertalen in een meer uitgesproken steun voor de Palestijnse zaak dan waarvan in het verleden sprake was. Dit zou de Palestijnen ertoe kunnen aanzetten hun strijd voor een onafhankelijke staat met nog meer volharding voort te zetten dan waarvan in het verleden al sprake was. **Dit zou ook ten koste kunnen gaan van hun bereidheid tot het sluiten van een compromis met Israël, indien niet op korte termijn vredesinitiatieven worden genomen die voldoende inspelen op de Palestijnse aspiraties.**

280. Ook hier poneert de AIV glashard de valse bewering dat de PLO/PA compromisbereid is, terwijl die voortdurend en aantoonbaar alle compromisformules heeft afgewezen, waarbij de Palestijns-Arabische bevolking systematisch wordt voorgehouden dat de oude PLO-aspiraties nog steeds geldig zijn: de ondermijning en uiteindelijke vernietiging van de Joodse staat.

Aangezien de beide partijen om allerlei redenen waarschijnlijk moeilijk uit zichzelf de gang naar de onderhandelingstafel kunnen maken, is actieve internationale bemiddeling en uitoefening van druk van buiten hoogstwaarschijnlijk onontbeerlijk. In het recente verleden was vooral de hoop op het Kwartet gevestigd om het vredesproces weer een kans van slagen te geven. De AIV is echter van mening dat het Kwartet de oorspronkelijk gewekte verwachtingen en ambities niet heeft kunnen waarmaken. De formele medebetrokkenheid van de VN, EU en Rusland bij deze gelegenheidscombinatie, kon niet verhullen dat elke bemiddelingspoging afhankelijk was van de inzet van de VS, die daarmee een sleutelpositie innam. Ondanks de relatieve vermindering van de Amerikaanse macht en de gepolariseerde verhouding tussen Democraten en Republikeinen blijft de VS potentieel in de beste positie om de relatie tussen Israël en de Palestijnen effectief te beïnvloeden. **Of president Obama in zijn tweede ambtstermijn bereid zal zijn het nog steeds aanzienlijke Amerikaanse gewicht in de schaal te werpen en zo nodig mogelijke obstructie van de kant van Israël het hoofd te bieden, is echter onzeker.**

281. Ook hier weer een valse insinuatie van de AIV richting Israel, terwijl het aantoonbaar de PLO was en is die obstructie van het vredesproces tot kunst heeft verheven.

Er zijn overwegingen die grond kunnen geven aan de verwachting dat de VS zich actief met het conflict gaat bemoeien, zoals de Amerikaanse geloofwaardigheid en reputatie in de islamitische wereld en het politieke krediet dat president Obama kan verwerven met een geslaagde demonstratie van internationaal staatsmanschap. Er zijn evenwel ook overwegingen die voedsel geven aan de gedachte dat de VS op afstand van het conflict zal blijven, gezien de ernst van de Amerikaanse begrotings situatie, de kracht van de pro-Israëllobby en de prioriteiten van de VS elders in de wereld.

De onzekerheid over de inzet van de VS in de komende tijd maakt het extra belangrijk te kijken naar de mogelijke rol van de EU. De AIV meent dat de mogelijkheden van de EU om het vredesproces weer nieuw leven in te blazen potentieel groter zijn dan vaak wordt aangenomen. De Unie onderhoudt nauwe economische en andere banden met Israël, terwijl de Palestijnen in financieel opzicht sterk van haar afhankelijk zijn. Zo mogelijk moet de EU in haar ijveren naar vrede in het Midden-Oosten aansluiten bij eventuele Amerikaanse inspanningen. Dat biedt de beste waarborgen voor hervatting van de onderhandelingen. Maar blijven toereikende Amerikaanse inspanningen uit (of dreigen ze een verkeerde kant op te gaan doordat onredelijke Israëliëse posities teveel worden ontzien), dan moet de EU er niet

voor terugdeinzen haar eigen verantwoordelijkheid als bemiddelaar te nemen. In deze rol moet zij, gezien haar ambitie of pretentie een 'normatieve macht' te zijn, zoveel mogelijk varen op het kompas van algemeen aanvaarde beginselen van internationaal recht (waaronder het humanitair recht en de mensenrechtenverdragen). Voor een brede legitimering van internationale vredesvoorstellen is het verder belangrijk dat ook landen uit de Arabische regio, zoals Egypte en Jordanië, of Qatar, bij het bemiddelingsproces worden betrokken.

Het spreekt vanzelf dat de vredeskansen in het Midden-Oosten vooral worden bepaald door de bereidheid van beide partijen de onderhandelingen te goeder trouw te hervatten. Hiervan zal alleen sprake zijn indien Israëliërs en Palestijnen in meerderheid de overtuiging hebben dat een vredesregeling op basis van een tweestatenformule uiteindelijk in het belang van beide partijen is. Aan Palestijnse kant moet worden erkend dat de bezorgdheid in Israël over de verzekering van zijn veiligheid, nu en in de toekomst, legitiem is. Van de Palestijnen mag ruime medewerking worden verlangd om die bezorgdheid zoveel mogelijk weg te nemen. Die medewerking kan onder andere bestaan uit doeltreffend optreden tegen radicale Palestijnse groeperingen die op gewelddadige wijze strijden tegen de aanwezigheid van Israël als staat van het Joodse volk in de Arabische wereld.

282. Dit is al vanaf 1993 een verplichting van de PLO/PA, maar men heeft deze volledig genegeerd. Erger nog: de PLO/PA zélf is een belangrijke ophitser tot haat van en geweld tegen Israël. Daarnaast wordt door PLO/PA-functionarissen met regelmaat verwezen naar hun uiteindelijke doelstelling: de vernietiging van de Joodse staat. De AIV verzwijgt dit alles.

Uiteraard doet zich hier vooral een probleem voor met betrekking tot strijdgroepen in Gaza, welk gebied buiten de feitelijke controle valt van de Palestijnse Autoriteit. Een verzoening tussen Fatah en Hamas is daarom zeer gewenst. Contacten met Hamas mogen niet uit de weg worden gegaan.

283. De AIV bepleit hier het door de Nederlandse regering en de EU aangaan van betrekkingen met het door Nederland en de EU als terroristische organisatie getypeerde Hamas, een organisatie die niet alleen de staat Israël wil vernietigen maar die in het eigen handvest een door moslims te plegen genocide op alle Joden propageert. Dat radicale streven heeft een plaats in de islamitische dogmatiek ten aanzien van Joden en (als logische afgeleide) de Joodse staat, die in het advies van de AIV echter volledig wordt genegeerd.³²¹

³²¹ Zie o.a. Palestinian media Watch (2009): *Hamas's genocide ideology*: <http://palwatch.org/main.aspx?fi=584>

Van Israëlische kant moet op korte termijn een radicale ommakeer in het nederzettingenbeleid worden geëist. De praktijk van de vestiging van Israëlische nederzettingen ver op Palestijns grondgebied staat immers op gespannen voet met de ruimte die er nog is om een levensvatbare Palestijnse staat te stichten.

Met het negeren van herhaalde oproepen en waarschuwingen van de internationale gemeenschap om te stoppen met de uitbreiding van de nederzettingen, roept de Israëlische regering sterke twijfel op aan de ernst van haar verklaarde vredesintenties.

Indien Israël onverhoopt niet bereid blijkt een einde te maken aan de groeiende kolonisering van de bezette gebieden, ontkomen verantwoordelijke actoren binnen de internationale gemeenschap er niet aan op woorden van protest ook daden te laten volgen. Met andere woorden, aan aanhoudende schendingen van het internationale recht en bindende uitspraken van de Veiligheidsraad moeten in de geschetste situatie consequenties worden verbonden. Voor de Europese Unie zou dat een beperking of bevriezing van haar betrekkingen met Israël kunnen betekenen (in elk geval geen opwaardering van de samenwerkingsrelatie) en, als uitvloeisel van internationale juridische verplichtingen, het afkondigen van een verbod op importen van producten uit de Israëlische nederzettingen in de bezette gebieden.

Tot slot legt de AIV een aantal aanbevelingen voor die betrekking hebben op de mogelijke bijdragen die Nederland, direct of indirect, kan leveren tot oplossing van het Israëlisch Palestijnse conflict c.q. verbetering van het politieke klimaat tussen beide partijen:

1. Nederland moet zich inspannen om de EU-lidstaten te doordringen van de noodzaak om op korte termijn een gezamenlijk initiatief te nemen om de tweestatenoplossing naderbij te brengen. Om een maximaal effect te bereiken dient dit initiatief zo mogelijk tezamen met de VS te worden genomen. Zo nodig moet de EU echter haar eigen verantwoordelijkheid nemen en zelfstandig proberen partijen bij elkaar te brengen. Nederland moet aanvaarden dat ter wille van een zo groot mogelijke effectiviteit van het Europese optreden het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland, als grotere Europese landen, daarbij een voortrekkersrol vervullen.
2. Bij de concretisering van een Europees initiatief kan Nederland zich sterk maken voor het voorstel tot het beleggen van een nieuwe (goed voorbereide) Midden-Oosten- conferentie. Aan deze conferentie zouden logischerwijs niet alleen delegaties van Israël en de Palestijnen dienen deel te nemen, maar ook vertegenwoordigers van geïnteresseerde landen uit de regio. Doel van deze conferentie zou zijn het bereiken van overeenstemming over de parameters (eindtermen) van een vredesregeling. Een alternatief voor een conferentie zou een speciale zitting van de Veiligheidsraad kunnen zijn die op verzoek van het VK en Frankrijk en met deelname van de conflictpartijen, bijeen wordt geroepen. Beide Europese landen zouden namens de EU een ontwerpresolutie kunnen indienen waarin de eindtermen zijn vevat.

3. Indien bedoeld initiatief onvoldoende steun zou verwerven, kan Nederland overwegen om naar het voorbeeld van Noorwegen in de eerste helft van de jaren negentig (vorige eeuw) het voortouw te nemen, door zijn goede diensten aan te bieden om met als uitgangspunt de internationale rechtsorde – al dan niet achter de schermen – partijen in ons land weer aan tafel te brengen. Al naar gelang de behoeften en wensen van partijen kan de Nederlandse rol zich hierbij beperken tot facilitator dan wel meer gewicht krijgen in de richting van bemiddelaar.
4. Nederland zou zich hoe dan ook nuttig kunnen maken door vormen van *second-track diplomacy* actief te bevorderen. Naast uitwisselingen tussen opinieleiders uit Israël en de Palestijnse gebieden moet vooral een dialoog worden geïnstitutionaliseerd waarbij vertegenwoordigers van (gematigde) maatschappelijke organisaties van beide partijen kwesties van wederzijds belang bespreken in het perspectief van het zoeken naar gezamenlijke oplossingen.
5. Naar de mening van de AIV moet de EU er veel strikter dan thans het geval is op toezien dat Israël voor producten gemaakt in de nederzettingen geen voordeel behaalt op basis van het Associatieverdrag tussen de EU en Israël. Daarnaast bepleit de AIV dat Nederland zich ervoor inzet dat Nederlandse en Europese bedrijven actief worden ontmoedigd om zaken te doen met Israëlische bedrijven die zijn gevestigd in de nederzettingen.
6. In het kader van de gewenste capaciteitsontwikkeling en rechtsvorming in een nieuwe staat Palestina moet Nederland zijn inspanningen opvoeren op het terrein van de opleiding van politiepersoneel, rechters en bestuursambtenaren.
7. Evenzeer past bij Nederland een actievere rol op het gebied van 'waterdiplomatie'. In het licht van technische doorbraken die zijn bereikt met ontziltingstechnieken kan Nederland met zijn ruime kennis van en ervaring met water ertoe bijdragen dat de mogelijkheden van een groter wateraanbod (ook) ten goede komen aan de Palestijnen.
8. Tot slot moet Nederland er in algemene zin met gelijkgezinde landen op toezien dat beide partijen hun verplichtingen op grond van het internationale recht nakomen en dit zo nodig helpen effectueren. De historische banden en verbondenheid met Israël mogen geen reden zijn Israël te ontzien op het punt van het schenden van rechtsregels.

VOORZITTER

Eerste Kamer der Staten-Generaal

De voorzitter van de Adviesraad Internationale Vraagstukken
De heer mr. F. Korthals Altes
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 47
fax 070-312 92 33

e-mail voorzitter@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

Datum 23 oktober 2012

Betreft Adviesaanvraag AIV nieuwe initiatieven voor het Midden-Oosten Vredesproces

Kenmerk 151390.01u

Geachte heer Korthals Altes,

De commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) heeft in haar vergadering van 2 oktober gesproken over het Midden-Oosten Vredesproces en de noodzaak voor nieuwe initiatieven om dit proces weer op gang te brengen.

Op basis van artikel 17 van de Kaderwet Adviescolleges en artikel 2 van de Wet op de Adviesraad internationale vraagstukken verzoek ik hierbij de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) onderzoek te doen naar de mogelijkheden die er zijn om het Midden-Oosten Vredesproces te hervatten, met name gezien de recente veranderingen in de regionale en mondiale politieke context. Ik verzoek hierbij de AIV een advies uit te brengen over de concrete mogelijkheden die er zijn voor Nederland om eigenstandig, alsook in Europees en ander internationaal verband, bij te dragen aan het vinden van een werkbare oplossing voor het Israelisch-Palestijnse conflict. Ik voeg hieraan toe dat alle leden van de Eerste Kamer, met uitzondering van de leden van de PVV-fractie, deze aanvraag steunen.

Achtergrond

Nieuwe initiatieven om vooruitgang te boeken in het Midden-Oosten Vredesproces zijn hoognodig. Met name wegens ontwikkelingen in de regio, zijn de twee direct betrokken partijen, Israël en de Palestijnse Autoriteiten, de laatste jaren niet nader tot elkaar gekomen. De EU concludeerde in mei 2012 dat lokale ontwikkelingen de twee-staten oplossing onmogelijk dreigen te maken. Desalniettemin geven de prille contacten tussen de partijen zoals in het voorjaar van 2012 opnieuw geïnitieerd, de impressie dat de partijen bereid zijn te werken aan de opbouw van onderling vertrouwen.

De achterliggende gedachte van het vredesproces is ongewijzigd: Israël heeft recht op veiligheid (en behoud van de eigen staat), Palestijnen hebben recht op een eigen staat (en veiligheid) overeenkomstig de twee-staten oplossing zoals verwoord in de Routekaart voor de Vrede (zie onder meer S/RES/1515, 2003). Echter, de regionale context is sindsdien sterk veranderd. De turbulente gebeurtenissen in de Arabische regio laten hun sporen na in het Midden-Oosten Vredesproces. Zoals de AIV in een eerder advies heeft aangegeven, is het zeer goed denkbaar dat

Datum 23 oktober 2012

Zaaknummer 151390.01u

blad 2

democratisering in de Arabische regio in eerste instantie een negatief effect kan hebben op de Arabisch-Israëlische betrekkingen (AIV-advies nr. 79 "De Arabische regio, een onzekere toekomst"). Er bestaat onzekerheid over de relatie tussen respectievelijk Egypte, Iran en Israël. Ook bestaat de angst dat regionale ontwikkelingen, met name het slepende conflict in Syrië, de positie van Hezbollah en andere expliciet anti-Israëlische groeperingen zouden kunnen versterken. In het eerder genoemde advies over de Arabische regio heeft de AIV aangegeven van mening te zijn dat het Midden-Oosten Vredesproces om een nieuwe benadering vraagt en dat de veranderende context uitnodigt tot een bezinning op nieuwe initiatieven. Dit uiteraard wel op basis van internationaal breed gedeelde uitgangspunten, zoals onder meer verwoord in het in 2004 uitgebrachte advies van het Internationaal Gerechtshof inzake de Israëlische scheidingsmuur op de Westelijke Jordaanoever.

Adviesvragen zijn:

- In hoeverre beïnvloeden de veranderingen in de regionale en mondiale politieke context de onderhandelingsposities van de direct betrokken gesprekspartners alsook de opstelling van betrokken derden?
- Gezien eventuele veranderingen in uitgangsposities, wat zijn denkbare scenario's voor de ontwikkeling van het Midden-Oosten Vredesproces? Waar in deze scenario's zouden nieuwe mogelijkheden voor toenadering en het op gang brengen van vredesbesprekingen bestaan?
- Welke organisaties, landen of partijen zijn het best gepositioneerd om nieuwe initiatieven aan te dragen? Wat zouden die initiatieven concreet kunnen inhouden?
- Hoe kan Nederland, op basis van de beginselen van het internationaal recht, bijdragen aan vooruitgang in het Midden-Oosten Vredesproces? Wat kan Nederland zelf ondernemen en waar zou het in Europees en ander internationaal verband op kunnen aansturen?

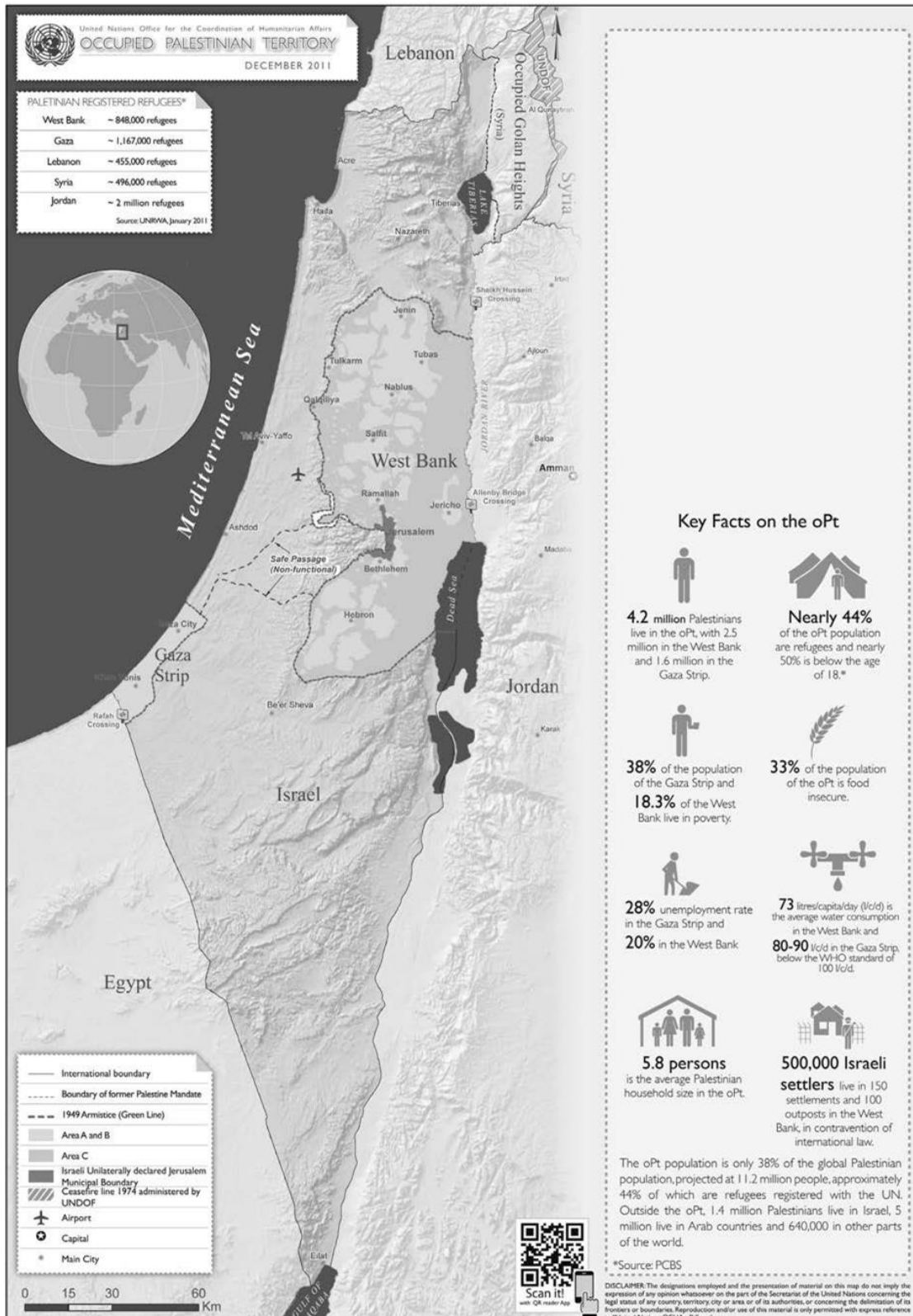
De Eerste Kamer ziet uit naar uw advisering.

Hoogachtend,

Mr. G.J. de Graaf

Kaart van Israël en de bezette Palestijnse gebieden (met enkele key facts over de bezette gebieden)

Bron: Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (oPt) van de Verenigde Naties, december 2011

Lijst van gebruikte afkortingen

AIPAC	American Israel Public Affairs Committee
AIV	Adviesraad Internationale Vraagstukken
AVVN	Algemene Vergadering van de Verenigde Naties
BRICS	Brazil, Russia, India, China, South-Africa
CAVV	Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken
DOP	Declaration of Principles on Interim Self-Government Arrangements
EDEO	Europese Dienst voor het Externe Optreden
EU	Europese Unie
EUPOL COPPS	European Union Coordinating Office for Palestinian Police Support
IGH	Internationaal Gerechtshof
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NGO	Niet-gouvernementele organisatie
PA	Palestijnse Autoriteit
PLO	Palestine Liberation Organization
UN	United Nations
UNCLOS	United Nations Convention on the Law of the Sea
UNRWA	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
US	United States
USSC	United States Security Coordinator
VK	Verenigd Koninkrijk
VN	Verenigde Naties
VR	Veiligheidsraad
VS	Verenigde Staten

EINDNOTEN (de voetnoten uit het bron-document)

Inleiding

¹ Amos Oz in een interview op 23 januari 2002 door PBS Newshour, 'Coping with Conflict: Israeli Author Amos Oz'.

² Haidar Abdul-Shafi, sprekend namens het Palestijnse volk tijdens de Vredesconferentie in Madrid in oktober 1991, zoals geciteerd in Avi Shlaim, *Israel and Palestine, Reappraisals, Revisions, Refutations* (Londen: Verso, 2010), p. 157.

³ Deze formulering is afkomstig van de Franse politicoloog en commentator Dominique Moïsi.

⁴ Over de mislukking van Camp David, zie bijvoorbeeld Moty Cristal, 'Camp David, 2000', in Guy Olivier Faure and Franz Cede (eds.), *Unfinished Business. Why international negotiations fail* (Athens & London: The University of Georgia Press, 2012), pp. 43-61.

⁵ De aanvraag is als bijlage I aan het advies toegevoegd.

Hoofdstuk I

⁶ Zie bijvoorbeeld Gregory Harms with Todd M. Ferry, *The Palestine-Israel Conflict* (Londen: Pluto Press, 2012), p. 168.

⁷ Voor dit overzicht is gebruik gemaakt van verschillende bronnen, in het bijzonder: Susan M. Akram en Michael Lynk, 'Arab-Israeli Conflict', entry in the *Max Planck Encyclopedia of International Law* (Oxford: Oxford University Press, 2008); Avi Shlaim, *Israel and Palestine, Reappraisals, Revisions, Refutations* (Londen: Verso, 2010); and Gregory Harms with Todd M. Ferry, *The Palestine-Israel Conflict* (Londen: Pluto Press, 2012).

⁸ UN Doc. S/RES/242, 22 november 1967, unaniem aangenomen. Een klein verschil tussen de Engelse en de Franse tekst van de onderhavige resolutie heeft geleid tot uiteenlopende interpretaties. Terwijl in de Engelse versie wordt gesproken over 'Withdrawal of Israeli armed forces from territories occupied in the recent conflict', voegt de Franse versie aan deze formulering een bepaald lidwoord toe: 'Retrait des forces armées israéliennes des territoires occupés lors du récent conflit'. Het laatste is te vertalen met 'Terugtrekking van Israëlische strijdkrachten uit de gebieden die tijdens het recente conflict zijn bezet'.

⁹ Het citaat is van Assistant Secretary of State Joseph Sico. Zie Gregory Harms with Todd M. Ferry, *The Palestine-Israel Conflict* (Londen: Pluto Press, 2012), p. 123. De auteurs merken echter ook op dat de diplomatieke pogingen van Jarring c.s. werden tegengewerkt door het Witte Huis onder Nixon, in het bijzonder door National Security Advisor Henry Kissinger.

¹⁰ De Palestine Liberation Organization werd in 1964 opgericht als overkoepelende organisatie ter behartiging van de belangen van het Palestijnse volk, waarvan een groot deel buiten het oorspronkelijke woongebied van Palestina verblijft. In 1974 verkreeg de PLO waarnemersstatus bij de VN; deze status heeft de organisatie sindsdien behouden. In de jaren zeventig en tachtig (twintigste eeuw) werd de PLO door diverse partijen (Israël, de VS) als terroristische organisatie aangemerkt. In 1993, bij het sluiten van het Oslo-akkoord, erkende Israël de PLO als legitieme vertegenwoordiger van de Palestijnen. Onder de vleugels van de PLO zijn verschillende

Palestijnse bewegingen verenigd, waaronder Fatah, die daarbinnen de grootste groepering vormt. Hamas staat echter buiten de organisatie.

¹¹ Benny Morris, *Righteous Victims, A History of the Zionist-Arab Conflict 1881-2001* (New York: Vintage Books, 2001), pp. 595-596.

¹² UN Doc. S/RES/338, 22 oktober 1973, aangenomen met 14 stemmen, zonder Chinese deelname aan de stemming.

¹³ Gregory Harms with Todd M. Ferry, *The Palestine-Israel Conflict* (Londen: Pluto Press, 2012), p. 152.

¹⁴ Factoren die in dit proces een rol speelden waren volgens Shlaim onder meer de onverzettelijkheid van Israëliëse zijde eind jaren tachtig onder de Likud-partij over het beginsel van tweedeling en het vredesoffensief van de PLO in 1988, toen de Palestinian National Council de staat Israël erkende, terrorisme verwierp, de tweestatenoplossing accepteerde en alle relevante VN-resoluties bekrachtigde. Zie: Avi Shlaim, *Israel and Palestine, Reappraisals, Revisions, Refutations* (Londen: Verso, 2010), pp. 152-167, Chapter Fourteen, 'Changing Places: The Madrid Peace Conference.'

¹⁵ Gregory Harms with Todd M. Ferry, *The Palestine-Israel Conflict* (Londen: Pluto Press, 2012), p. 153.

¹⁶ UN Doc. S/RES/1397, 12 maart 2002.

¹⁷ UN Doc. A/RES/194 (III), 11 december 1948.

¹⁸ Toespraak van president George W. Bush over vrede in het Midden-Oosten van 24 juni 2002, zoals geciteerd door Susan M. Akram en Michael Lynk, 'Arab-Israeli Conflict', entry in the Max Planck Encyclopedia of International Law (Oxford: Oxford University Press, 2008), par. 55.

¹⁹ Susan M. Akram en Michael Lynk, 'Arab-Israeli Conflict', entry in the Max Planck Encyclopedia of International Law (Oxford: Oxford University Press, 2008), par. 61.

²⁰ Ibid., par. 63.

²¹ Ibid., par. 66.

²² 'Text of Bush's remarks at Annapolis conference,' *New York Times*, 27 november 2007.

²³ Carter schreef in een opiniestuk in de *New York Times*: 'A counterproductive Washington policy in recent years has been to boycott and punish political factions or governments that refuse to accept United States mandates. This policy makes difficult the possibility that such leaders might moderate their policies.' Jimmy Carter, 'Pariah diplomacy,' *New York Times*, 28 april 2008.

²⁴ 'Once more into the Mideast breach,' *Financial Times*, redactioneel commentaar, 30 april 2010.

²⁵ Gregory Harms merkt hierover op: '(...) with there now existing an assortment of possible templates – Clinton Plan, Geneva Accord, Road Map, Saudi Proposal – all bearing more in common than they do in distinction, what is required is (...) to authentically pursue diplomacy.' Gregory Harms with Todd M. Ferry, *The Palestine-Israel Conflict* (Londen: Pluto Press, 2012), p. 197.

²⁶ UN Press Release SG/SM/8177, 'Leading their Peoples Back from Brink is "Duty" of Israeli, Palestinian Leaders, Secretary-General Tells Arab League Summit', 27 maart 2002.

²⁷ Advisory Opinion, 9 juli 2004, zie: <<http://www.icj-cij.org/docket/files/131/1671.pdf>>, passim.

²⁸ UN Doc. A/RES/ES-10/14, 12 december 2003, uitmondend in de vraag: 'What are the legal consequences arising from the construction of the wall being built by Israel, the occupying Power, in the Occupied Palestinian Territory, including in and around East Jerusalem, as described in the report of the

Secretary-General, considering the rules and principles of international law, including the Fourth Geneva Convention of 1949, and relevant Security Council and General Assembly resolutions?’ Zie ook: <<http://www.un.org/News/Press/docs/2003/ga10216.doc.htm>>.

²⁹ De tegenstem was afkomstig van de Amerikaanse rechter Buergenthal. In zijn dissenting opinion concludeerde hij dat het Hof het verzoek om een advies niet had moeten aannemen. In zijn ogen kon er zeer wel sprake zijn van schendingen van internationaal recht, maar om dat vast te stellen had het Hof meer informatie van vooral Israëliëse kant bij zijn oordeel moeten betrekken. Het probleem echter, aldus Buergenthal, was dat Israël gezien de aard van de procedure – advies in plaats van een geschil tussen twee staten – niet verplicht was die informatie te verstrekken. Bron: <<http://www.icj-cij.org/docket/files/131/1687.pdf>>, par. 10.

De Nederlandse rechter Kooijmans, die tot de voorstemmers behoorde, formuleerde een separate opinion. Daarin bracht hij tot uitdrukking te hebben geworsteld met de vraag of het Hof wel een advies moest geven, gezien het risico van politisering van het Hof en gezien het feit dat drie deelnemers aan het Kwartet weinig tot niets voelden voor het vragen van een advies. In Kooijmans’ ogen had de Algemene Vergadering van de VN dat risico van politisering onder ogen moeten zien toen zij het adviesverzoek deed. Bron: <<http://www.icj-cij.org/docket/files/131/1687.pdf>>, par. 20 en 21.

³⁰ Ibid., par. 146.

³¹ UN Doc. A/RES/ES-10/15, 2 augustus 2004. Zie ook: <<http://www.un.org/News/Press/docs/2004/ga10248.doc.htm>>.

³² CAVV advies nummer 12, Advies inzake de toepasselijkheid van de Vierde Geneefse Conventie inzake bescherming van burgers in oorlogstijd binnen het bezette Palestijns gebied, 8 februari 2002, p. 9.

³³ Zie: UN Doc. A/HRC/22/63, 7 februari 2013, p. 22.

³⁴ Zie: <<http://www.unrwa.org/userfiles/20120317152850.pdf>>.

³⁵ UN Doc. A/RES/194 (III), 11 december 1948, par. 11.

³⁶ UN Doc. S/RES/242, 22 november 1967, unaniem aangenomen.

³⁷ UN Doc. S/RES/338, 22 oktober 1973, aangenomen met 14 stemmen, zonder Chinese deelname aan de stemming.

³⁸ De AIV tekent hierbij aan dat het gaat om twee stromen vluchtelingen (uit 1948 en 1967) en dat met name op nadrukkelijk verzoek van de PLO door Arabische landen (met uitzondering van Jordanië) is afgezien van het toekennen van burgerschap aan de Palestijnse vluchtelingen op hun grondgebied teneinde hen daarmee niet het recht op terugkeer te ontnemen.

³⁹ UN Doc. A/67, L. 28, 26 november 2012.

⁴⁰ Ibid., par. 2.

⁴¹ Afkorting voor United Nations Convention on the Law of the Sea.

⁴² L. 147/3, 21 juni 2000; verdrag overeengekomen in 1995 en van kracht sinds juni 2000.

Zie: <http://eeas.europa.eu/delegations/israel/documents/eu_israel/asso_agree_en.pdf>.

⁴³ L. 187, 16 juli 1997.

Zie: <[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:21997A0716\(01\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:21997A0716(01):EN:HTML)>.

⁴⁴ Vertaling: Uit onrecht kan geen recht voortkomen.

Hoofdstuk II

⁴⁵ Er zijn inmiddels vele publicaties over dit onderwerp verschenen. Zie o.a. Jean-Pierre Fillu, *The Arab Revolution: Ten Lessons From the Democratic Uprising* (London: Hurst & Co, 2011) en Marc Lynch, *The Arab Uprising. The unfinished revolutions of the new Middle East* (New York: Public Affairs Books, 2012). Vergelijk ook Nikolaos van Dam, *De bloedige 'Arabische Lente'*, *Internationale Spectator*, december 2011, pp. 629-630. De AIV bracht over dit onderwerp de volgende adviezen uit: Advies nummer 75, *Hervormingen in de Arabische regio: kansen voor democratie en rechtsstaat?* (Den Haag, mei 2011); en Advies nummer 79, *De Arabische regio, een onzekere toekomst* (Den Haag, mei 2012).

⁴⁶ Om deze reden acht de AIV het minder gepast hier de veelvuldig gebruikte metafoor van de 'Arabische Lente' te bezigen.

⁴⁷ Zie over dit onderwerp ook het AIV-briefadvies nummer 20, *Nucleair Programma van Iran: naar de-escalatie van een nucleaire crisis* (Den Haag, april 2012), pp. 18-19.

⁴⁸ Volgens de *New York Times* gaf premier Netanyahu's staf een verklaring uit waarin werd gesteld: 'The prime minister made it clear that the tragic results regarding the Mavi Marmara were unintentional and that Israel expresses regret over injuries and loss of life.' Het gebaar, dat Israël maakte tijdens het bezoek van president Obama aan het land, kwam volgens de krant tot stand op aandringen van de VS en creëerde een win-winsituatie voor alle partijen: 'Mr. Obama achieved reconciliation between two of the United States' most important allies, while Turkey and Israel won good will within the White House, important for two nations that have made ties to the United States central to their foreign policy.' Jodi Rudoren en Mark Landler, 'With Obama as Broker, Israelis and Turkey end Dispute', *New York Times*, 22 maart 2013.

⁴⁹ Engelse afkorting voor Brazilië, Rusland, India, China en Zuid-Afrika.

⁵⁰ Zo weigert bijvoorbeeld China de kandidatuur van India voor een permanente zetel in de Veiligheidsraad te steunen.

⁵¹ De AIV tekent hierbij aan dat het land in het verleden, voor de afschaffing van de apartheid, wel nauwe betrekkingen onderhield met Israël, in het bijzonder op militair gebied.

Hoofdstuk III

⁵² Zie onder meer Edward W. Said, *Peace and its Discontents: Essays on Palestine in the Middle East Peace Process* (New York: Vintage Books, 1996); en interviews met Haidar Abdul-Shafi in *Journal of Palestine Studies*, XXIII, no. 1 (Autumn 1993): 14; en XXXII, no. 1 (Autumn 2002): 28.

⁵³ UN General Assembly resolution 181 [II] 'Future Government of Palestine' werd aanvaard op 29 november 1947 met 33 stemmen voor, 13 tegen en 10 onthoudingen. Met de resolutie aanvaardde de Algemene Vergadering het plan voor de opdeling van Palestina van het Special Committee on Palestine, waarmee Palestina in een Joodse en Arabische staat werd opgedeeld met een gezamenlijke economische unie.

⁵⁴ Zie onder meer *Gaza in 2020. A liveable place?*, A report by the United Nations Country Team in the occupied Palestinian territory, (augustus 2012).

⁵⁵ Zie onder meer het commentaar in de Israëlische krant *Haaretz*, 'Persecution in place of policy', 6 januari 2011, en het artikel van Ina Friedman, 'Democratie in gevaar', *Trouw*, 18 december 2011.

⁵⁶ Zie bijvoorbeeld Anthony Loewenstein and Ahmed Moor (eds.), *After Zionism: One State for Israel and Palestine* (London: Saqi Books, 2012).

⁵⁷ Zie EU Raadsconclusies van de Raad Externe Betrekkingen van december 2009, december 2010, mei 2011 en 14 mei 2012. In de conclusies van 14 mei 2012, par. 6, wordt gesteld: 'The EU reiterates that it will not recognise any changes to the pre-1967 borders including with regard to Jerusalem, other than those agreed by the parties.' Zie: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/130195.pdf>.

⁵⁸ Zie EU Raadsconclusies van de Raad Externe Betrekkingen van december 2009, december 2010, mei 2011 en 14 mei 2012. In de conclusies van 14 mei 2012, par. 6, wordt gesteld: 'Settlements remain illegal under international law, irrespective of recent decisions by the government of Israel.' Zie: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/130195.pdf>.

⁵⁹ Statement UN Secretary-General, 2 december 2012.

⁶⁰ In het verleden is aan Israëls kant ook wel gepleit voor de zogenoemde Jordaanse oplossing om een eind te maken aan het conflict met de Palestijnen. De hierbij gevolgde redenering was dat de Palestijnen eigenlijk al hun staat hebben, te weten (Trans)Jordanië, waarvan de bevolking in meerderheid uit Palestijnen bestaat. De Westoever zou, al dan niet in federaal verband, weer bij Jordanië worden gevoegd, zoals dit voor 1967 het geval was. Zowel de Palestijnen als de Jordaniërs hebben deze optie echter categorisch van de hand gewezen. De Palestijnen voelden er weinig voor opnieuw onder Jordaanse bestuur te worden geplaatst (en al helemaal niet zonder Oost-Jeruzalem), terwijl de Jordaniërs hun aanspraken op de Westoever geheel hebben laten vallen. Hoewel het desbetreffende scenario in de literatuur soms nog ter discussie wordt gesteld (zie bijvoorbeeld Dan Diker en Pichas Inbari, 'Re-energizing West Bank-Jordan Alliance', *The Middle East Quarterly*, lente 2006, pp. 29-36) blijft de zogenoemde Jordaanse optie in het advies dan ook verder onbesproken.

⁶¹ Ehud Olmert, premier van Israël tussen 2006 en 2009, was naar eigen zeggen bereid in het kader van een vredesregeling 50.000 Palestijnen ter wille van gezinshereniging tot Israël toe te laten. Bron: BBC News: Olmert: I went furthest on peace, 24 september 2009.

⁶² Voor het standpunt ter zake van de Nederlandse regering, zie de brief van de minister van Buitenlandse Zaken aan de Tweede Kamer van 15 november 2012.

⁶³ Resolutie A/RES/67/19 werd op 29 november 2012 aanvaard door de AVVN met 138 stemmen voor, 41 onthoudingen en negen stemmen tegen (Canada, de Marshall Eilanden, Israël, Micronesië, Nauru, Panama, Palau, Tsjechië en de Verenigde Staten). Zie: <<http://www.un.org/News/Press/docs/2012/ga11317.doc.htm>>.

⁶⁴ Het betreft de nieuwe partij 'Er is een toekomst' van de voormalige tv-journalist Yair Lapid en de partij 'De Beweging' van oud-minister van Buitenlandse Zaken Tzipi Livni. Beide genoemde personen zijn als minister tot de nieuwe regering toegetreden. Afgesproken is dat Livni namens Israël eventuele vredesonderhandelingen gaat leiden.

Hoofdstuk IV

⁶⁵ Alvaro de Soto, End of Mission Report, May 2007, p. 23, zie: <<http://image.guardian.co.uk/sys-files/Guardian/documents/2007/06/12/DeSotoReprot.pdf>>. De Soto was Speciaal Coördinator voor het Midden-Oosten Vredesproces van de VN van mei 2005 tot mei 2007.

⁶⁶ In een verklaring van het Kwartet van 30 januari 2006 werden deze voorwaarden als volgt geformuleerd: 'the Quartet concluded that it was inevitable that future assistance to any new government would be reviewed by donors against that government's commitment to the principles of nonviolence, recognition of Israel, and acceptance of previous agreements and obligations, including the Roadmap.'

⁶⁷ Khaled Elgindy, *The Middle East Quartet: A Post-Mortem*, Analysis Paper Number 25, February 2012, Washington D.C., The Saban Center for Middle East Policy at Brookings, p. 1.

⁶⁸ Zie voor de schendingen van mensenrechten in de bezette gebieden bijvoorbeeld het meest recente rapport van de Speciaal Rapporteur van de VN inzake de schending van mensenrechten en humanitair recht in de bezette Palestijnse gebieden, *Situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967*, UN Doc. A/67/379, gedateerd 19 september 2012; en UNICEF, *Children in Israeli Military Detention: Observations and Recommendations*, Jeruzalem, februari 2013, zie: <http://www.unicef.org/oPt/UNICEF_oPt_Children_in_Israeli_Military_Detention_Observations_and_Recommendations_-_6_March_2013.pdf>.

⁶⁹ Zo blokkeerde president George H.W. Bush in februari 1992 een lening van 10 miljoen USD aan Israël vanwege het nederzettingenbeleid. In juni 1992, na de verkiezingsoverwinning van Yitzak Rabin en zijn belofte om 'politieke nederzettingen' te bevriezen, werd de lening weer vrijgegeven. Zie Susan M. Akram en Michael Lynk, 'Arab-Israeli Conflict', entry in the *Max Planck Encyclopedia of International Law* (Oxford: Oxford University Press, 2008), par. 41.

⁷⁰ William A. Eddy, *F.D.R. Meets Ibn Saud* (1954; reprint Vista, CA: Selwa Press, 2005), p. 35.

⁷¹ Afkorting van American Israel Public Affairs Committee.

⁷² Zie hierover John J. Mearsheimer and Stephen Walt, *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy* (New York: Farrar, Straus and Giroux, 2007).

⁷³ In New Yorks Upper West Side.

⁷⁴ *The Economist*, 8 december 2012, p. 41.

⁷⁵ Zie bijvoorbeeld Roger Cohen, 'Israel's True Friends', *The International Herald Tribune*, 8 januari 2013

⁷⁶ *The Economist*, 19 januari 2013, p. 10.

⁷⁷ Toespraak van president Obama in Jeruzalem op 21 maart 2013, zie: <http://www.nytimes.com/2013/03/22/world/middleeast/transcript-of-obamas-speech-in-israel.html?_r=01&>.

⁷⁸ Dit blijkt uit onderzoek van de Universiteit van Maryland: Shibley Telhami, Steven Kull, *Israeli Public Opinion after the November 2012 Gaza War*, 20 november 2012, p. 10, zie: <http://sadat.umd.edu/Israel_Nov12_rpt_FINAL.pdf>.

⁷⁹ Ilan Lior, 'Meretz presents four-year path to peace based on Arab League initiative', *Haaretz*, 26 december 2012, zie: <<http://www.haaretz.com/news/national/meretz-presents-four-year-path-to-peace-based-on-arab-league-initiative.premium-1.490016>>.

⁸⁰ Een voorstel om de lopende Associatieovereenkomst op te waarderen, waardoor Israël een speciale bevoorrechte status zou verwerven, stuitte eind 2008 op grond van bezwaren tegen de Israëliësche bezettingspolitiek op verzet in het Europees Parlement. Het voorstel werd om die reden niet in behandeling genomen.

⁸¹ Zie EU-Raadsconclusies over het Midden-Oosten Vredesproces van 10 december 2012, par. 7, <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/presdata/EN/foraff/134140.pdf>.

⁸² UN Doc. S/RES/1860 (2009), 8 januari 2009.

⁸³ Zie hierover Ruud Hof, *Boycot Hamas niet langer houdbaar*, *Internationale Spectator*, februari 2013, p. 4.

Hoofdstuk V

⁸⁴ Dit is in overeenstemming met het zogenoemde niche-beleid, zoals onder andere de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) bepleit in zijn rapport *Aan het buitenland gehecht* (Amsterdam University Press, 2010).

⁸⁵ Brief aan de Tweede Kamer van 12 december 2012, p. 7.

⁸⁶ Nederland werkt ook mee aan de European Union Border Assistance Mission bij de Rafah grensovergang (EUBAM Rafah), die overigens sinds het aan de macht komen van Hamas in 2007 op een stand by-basis staat.

⁸⁷ *Trading away peace. How Europe helps sustain illegal Israeli settlements*, oktober 2012. Voor de juridische argumentatie, zie pp. 15-16.

⁸⁸ *Ibid.*, p. 25.

⁸⁹ *Ibid.*, pp. 26-30.

⁹⁰ *Ibid.*, p. 26. In het rapport wordt hierover opgemerkt: '(...) by accepting imports of settlement goods designated as originating in "Israel", Europe is tacitly accepting Israel's creeping expansion of sovereignty.'

⁹¹ Brief aan de Tweede Kamer van 12 december 2012.

⁹² Zie: EU Raadsconclusies over het Midden-Oosten Vredesproces van 14 mei 2012, par. 6:

'Settlements remain illegal under international law, irrespective of recent decisions by the government of Israel. The EU reiterates that it will not recognise any changes to the pre-1967 borders including with regard to Jerusalem, other than those agreed by the parties. The EU and its Member States reaffirm their commitment to fully and effectively implement existing EU legislation and the bilateral arrangements applicable to settlement products. The Council underlines the importance of the work being carried out together with the Commission in this regard.' De Israëliische krant *Haaretz* refereerde op 3 maart 2013 aan een recente brief van EU Hoge Vertegenwoordiger Catherine Ashton aan de EU-lidstaten waarin zij de correcte etikettering van producten uit de nederzettingen aan de orde stelde. Zie: Danielle Peled, 'Europe: Settlement products are tainted goods', *Haaretz*, 3 maart 2013.

⁹³ Tijdens de persconferentie na afloop van de ministerraad van 8 maart 2013 zei minister-president Rutte: '(...) dat is een zaak van Europa, we hebben daar in Europa met elkaar afspraken over gemaakt, in mei 2012, dat waar de nederzettingen zich verder uitbreiden, het zaak is, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland doen dat inmiddels ook, dat je op producten aangeeft, komen ze nou uit de bezette gebieden of komen ze uit Israël zelf. Dat heeft verder geen sancties, er zitten ook geen sancties op, maar dat het goed gelabeld is, dat je weet wat je koopt. Nederland is ook gehouden om dat om te zetten in maatregelen nationaal, dat is wat uiteindelijk op het nationale terrein afspeelt, en daartoe zal Frans Timmermans in de komende weken een voorstel doen aan de Ministerraad.' Zie: <<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/mediateksten/2013/03/08/persconferentie-na-ministerraad-8-maart-2013.html>>.

⁹⁴⁹⁴ Zie ook: Trading away peace. How Europe helps sustain illegal Israeli settlements, oktober 2012, p. 29: 'While the introduction of labelling guidelines would enable consumers to choose whether they wish to buy settlement goods or not, it may not be sufficient to meet European governments' obligation to exert their influence, to the degree possible, to stop violations of international humanitarian law.' Op pp. 15-16 van het rapport wordt ingegaan op de juridische implicaties van handel met de nederzettingen in bezet gebied en op de verplichtingen die Europese staten hebben volgens het internationale recht.

⁹⁵ In dit verband heeft de AIV met instemming kennisgenomen van het besluit van Unilever om een pretzelfabriek in Barkan, de industriële zone van de Joodse nederzetting Ariel, te sluiten. Dit besluit volgde op een oproep van de Mensenrechtenraad van de VN die gericht is aan private ondernemingen om geen zaken in of met nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever te doen. Zie NRC Handelsblad, 4 februari 2013.

⁹⁶ Voorheen Ariel University Center of Samaria genaamd.

⁹⁷ In mei 2012 kondigde minister van Buitenlandse Zaken Eamon Gilmore aan dat als 'matters continued to worsen' in de bezette Palestijnse gebieden, Ierland 'the exclusion from the EU of settlement products' voor kon stellen. De minister voegde eraan toe: 'we do not support bans or boycotts on Israel, and this is not in question, but the products of illegal settlements constitute a separate and specific matter'. House of the Oireachtas, 'Priority Questions – Middle East Peace Process', par. 103 (22 mei 2012), zie: <<http://debates.oireachtas.ie/dail/2012/05/22/0004.asp>>.

⁹⁸ De Europese Commissie heeft bevestigd dat een lidstaat unilateraal maatregelen kan treffen ter beperking van handel als de maatregelen op basis van Verordening 260/2009 te rechtvaardigen zijn 'on the grounds of public morality, public policy or public security ... and in doing so it does not infringe EC law'. Zie: Trading away peace. How Europe helps sustain illegal Israeli settlements, oktober 2012, p. 29.

⁹⁹ Zie bijvoorbeeld Simon Kuper, 'Israel: perched between hope and fear', Financial Times, 1 februari 2013.